

**PASAJES HISTÓRICOS DEL
ANTIGUO TESTAMENTO**
incluyendo algunos pasajes de los libros deuterocanónicos

EN EL
INGA
DEL VALLE DE SIBUNDOY
(ALTO PUTUMAYO)

Traductores: Stephen H. Levinsohn y traductores ingas

© 1997

Todos los derechos del texto inga quedan reservados por los traductores.

Edición 1^a, 1997

(Copias fueron entregadas a la Diócesis de Mocoa-Sibundoy
de La Iglesia Católica Romana
para utilizar con el Leccionario Dominical.)

CONTENIDO

Kallariikunamanda (Génesis)	1
Ejiptomanda llugsiskamanda (Éxodo)	24
Lebimandakunata ima rurangapa chaiagta (Levítico)	41
Números	43
Deuteronomio	45
Josué	47
Jueces	48
1 Samuel	49
2 Samuel	53
1 Reyes	55
2 Reyes	57
2 Crónicas	59
1 Crónicas	59
2 Macabeos	60
Salmos	61
Proverbios	63
Eclesiastés	64
Sabiduría	64
Eclesiástico	67
Isaías	70
Jeremías	83
Ezequiel	86
Oseas	88
Amós	89
Jonás	90
Habacuc	91
Sofonías	91
Zacarías	92
Malaquías	92

KALLARIIKUNAMANDA

Kunaura tukui ima tiaska, Taita Dios wiñachiskamanda

¹ Ñugpa, ñi imapas mana tiaura, Taita Dios, sug luar i kai alpa luartami wiñachirka. ² Kai alpa luarka, manara allichiska, chusa kaspas, suui iakulla junda, iana tuta karka. Taita Diospa Ispiritumi tukui iakupi kuiurikurka.

³ Chiuramandaka, Taita Dioska nirka: —Punchaiachu—. Chiuraka punchaiarkami. ⁴ Chiuramandaka Taita Dioska, suma punchaiaska kagta kawaspa, puncha kaskata iana tuta kaskatami chaugpirka. ⁵ Chaugpispaka, puncha i tutami sutichirka. Kallarii punchami chasa rurarka.

⁶ Chiuramandaka, Taita Dioska nirka: —Iaku, awa ladu kachu, ura ladupas; chasaka, iskaime kangapa—. Chiuraka, chasami tukurka. ⁷ Iakuta chaugpirkami, sug iaku ura ladu, sugka chasallata awa ladu tiangapa. ⁸ Nispaka, iaku awa ladutami sutichirka: ‘sug awa luar’. Iskai punchamami chasa rurarka.

⁹ Chiuramandaka, Taita Dioska nirka: —Iaku ura ladu kag sugllapi tukuchu, tustaska kawaringapa—. Chiuraka, chasami tukurka. ¹⁰ Tustaskatami: ‘alpa’ sutichirka. Ikuti iaku sugllapi tukuskatami: ‘lamar’ sutichirka. Nispaka kawarka allilla kagta.

¹¹ Nispaka nirka: —Alpapi wiñachu tukui sug rigcha sug rigcha simillakuna, wiñadur ugsakuna i sachakuna mikui muiu tukugkunapas—. Chiuraka, chasami tukurka. ¹² Tukui sug rigcha sug rigcha simillakuna, wiñadur ugsakuna i sachakuna mikui muiu tukugkunapasmi alpapi wiñarka. Chiuraka kawarka, allilla kagta. ¹³ Kimsa punchamami chasa rurarka.

¹⁴⁻¹⁵ Chiuramandaka, Taita Dioska nirka: —Awapi tiachu alpama punchaiachigkuna: sug, puncha kawaringapa; sugka, tuta punchaiachingapa; chasaka, iskaime tukugsamungapa: tuta i puncha. Chikunaka, killakunata, punchakunata i watakunatami kawachingakuna. Chiuraka, chasami tukurka. ¹⁶ Iskai atun punchaiachigmi wiñachirka; mas atunka, pakariura punchaiachingapa; ikuti mas uchullaka, tuta punchaiachig. Istrillakunatapasma wiñachirka. ¹⁷ Chikunaka, awapimi churarka, puncha i tuta alpama punchaiachingapa. ¹⁸ Chasami puncha i tuta tukugsamurka. Chiuraka kawarka, allilla kagta. ¹⁹ Chusku punchamami chasa rurarka.

²⁰ Chiuramandaka, Taita Dioska nirka: —Iakupi tukuchukuna tukui kaugsag animalkuna; chasallata awapi bulagkunapas—. Chiuraka, chasami tukurka. ²¹ Iaku ukuma mas atun kaugsag animalkunami wiñachirka; tukui chasakunaka, iakullapi wiñaspa kangapa. Tukui awapi bulagkunatapasma wiñachirka. Nispaka kawarka, allilla kagta. ²² Tukui paikunatami sumaglla kawarka, kasa nispa— Achka wawakuna miraspa, iakupi jundangichi. Alpapika, achka bulagkunapas chasallata mirangichi—. ²³ Pichka punchamami chasa rurarka.

²⁴ Chiuramandaka, Taita Dioska nirka: —Alpapi tukui animalkuna wiñachukuna: wamnaskakuna, sachukullapi wiñaskakuna i alpapi aliurispas purigkunapas—. Chiuraka, chasami tukurka. ²⁵ Tukui chi animalkunatami wiñachirka. Nispaka kawarka, allilla kagta.

²⁶ Nispaka nirka: —Kunaura, sug runa rurasunchi, ñalla nukanchisina kangapa; paika, chalwakunata, bulagkunata, wamnaskakunata, sachukullapi wiñaskakunata i alpapi aliurispas purigkunata mandangapa.

²⁷ Chasami runa rurarka. Ñalla kikin Diussinallata kangapami rurarka. Kari i warmimi churarka. ²⁸ Paikunata iapa kuiaspami kawarka, kasa nispa: —Achka wambrakuna mirangichi. Achka miraspa, kai alpapi jundangichi i mandangichi. Chalwakunata, bulagkunata i tukui aliurispas purigkunatapas mandangichi.

²⁹ Kasapasmi nirka: —Kawaichi. Kamkunata karanakuikichitami, tukui ima alpamanda wiñadur ugsakunata, i tukui sachakuna mikui muiu tukuskakunata: tukui chikunata mikungapa. ³⁰ Ikuti tukui sachukullapi wiñaskakunata, tukui alpapi aliurispas purigkunata i tukui awapi bulagkunata: tukui kaugsagkunataka, birdi ugsami karakuni mikungapa.

Chiuraka, chasami tukurka. ³¹ Chiura, Taita Dioska kawarka, tukui ima ruraska iapa allilla kagta. Sugta punchamami chasa rurarka.

² ¹ Chasami sug luar, kai alpa luar i chikunapi tukui tiaskakuna ña wiñachiska tukurka. ² Taita Dios, ña tukui ima wiñachiska iapa allilla kagta kawaspa, kanchis punchamami samarka. ³ Nispaka, chi samariska punchata nirka, Taita Diospalla niraiangapa. Taita Dios tukui ima wiñachii puchukaskamandami nirka, warda puncha kangapa. ⁴ Chasami sug luar i kai alpa luar, Taita Dios wiñachiska tukugsamurka.

Edén suti sachuku, tugtulla tarpuraiskamanda

Atun Taita Dios kai alpata sug luarwanta wiñachiuraka, ⁵ ñi ima sacha, ñi ima ugsa manara llugsiska karkachu. Atun Taita Dioska, manara alpama tamiachimuska karkachu. Chasallata, ñi maikan runapas manara tiarkachu, chipi

trabajakug. ⁶ Chasapaka iaku puiuka, alpamanda llugsidurmi karka, alpa suiu mandariskapi iaku sagsachingapa. ⁷ Chiuramanda atun Taita Dioska, alpa ñututa rurarka sug runa. Chi runata ruraspaka, ñawipimi pukuspa kaugsachirka. Chasami kaugsag runa tukugsamurka.

⁸ Chiuramandaka Taita Dioska, indi llugsiduru ladu Edén sutipi, tugtullami tarpurka. Chipimi runa ruraskata churarka. ⁹ Chipika, tukui suma kawari i miski mikui muiui tiariduru sachakunapasmí wiñachirka. Chi chaugpipika, sug sachami saiachirka. Chika niraiarkami kaugsaduru sacha. Chasallata sug sachapasmi saiachirka. Chi sachaka niraiarkami allita i mana allita iachaikuduru.

¹⁰ Edén alpamandaka, sug iaku llugsispaka, chi sachukupi rigarispá, chuskumami chaugpirirka. ¹¹ Chi iakumanda chaugpiriska sug iakuka suti kanmi Pisón. Chi iakuka, Havila suti alpatami muiuraiá. Chi alpapika, kurimi tia. ¹² Chi alpamanda kurika, allimi ka. Allí kupal i ónise suti iapa bali uchulla rumipasmi chi alpapi tia. ¹³ Iskaima iakuka suti kanmi Gión. Chi iakuka, Kus suti alpatami muiuraiá. ¹⁴ Kimsama iakuka suti kanmi Tigris. Chi iakuka, Asiria suti alpata indi llugsiduru ladumami riraiá. Chuskuma iakuka, Eufratesmi suti ka.

¹⁵ Chasami atun Taita Dios, Edén tugtukunalla tarpuraiaska sachukupi runata churarka; chi runaka, chipi kawaspa i tarpuspa chisiakungapa. ¹⁶ Nispaka, kasami chi runata nirka: —Kai tugtulla tarpuraiaska sachukupi sachakunapi mikuiikuna tiariskataka, tukuiimi mikungapa ka. ¹⁷ Ikuti allita i mana allita iachaikuduru sachamanda mikuitaka ama mikungi. Ima puncha chi mikuspaka, sutipami wañunkangi.

¹⁸ Chasa nispaka, atun Taita Dioska nirirka: “Runa sapalla kaugsangapaka, mana chaiianchu. Chimanda, paisinallatata rurasa, paiwa sugllapi aidag kangapa”. ¹⁹ Chasa nirispaka, animalkunata i bulagkunata: tukui alpata ruraskakunata runapagma aparka; chikunataka, runa sug sug sutichingapa. Imasami chi runa, sug sug sutichirka: chasami suti tukugsamurka.

²⁰ Chi runaka, tukui wamnaskakunata, tukui bulagkunata i tukui sachukullapi wiñaskakunata sutichirka. Tukui chipuramanda tiagkunaka, ñi maikanpas paisinallatata mana tarirka, chi runawa sugllapi aidag kangapa.

²¹ Chimandami atun Taita Dioska, runata iapa sinchi puñui chaiachirka. Nispaka, puñukuura, sug kustillami surkurka. Ikuti kaskalla aichaiachispa, aliachiska sakirka. ²² Nispaka, chi kustilla surkuskawaka sug warmimi rurarka. Warmita kaugsachispaka, runapagma aparka. ²³ Warmita kawaspa, chi runaka nirka: —Kaikar kanmi nukapa tullukunasina i aichasina. Karimanda surkuska kagmandami suti kanga ‘warmi’—. (Hebreo rimaiwa, warmi niraiami ‘karimanda’.)

²⁴ Chimandami, kari kagpi, paipa taitata mamandita sakispa, paipa warmiwa iskandikuna, sugllasina tukugsamungapa kankuna.

²⁵ Chiura chi kari i warmi, llatanmi karkakuna. Chasa kagpipas, mana pingai iukarkakunachu.

Adán i Eva, atun Taita Diusta mana uiaskakunamanda

³ ¹ Tukui sachukullapi wiñaskakuna atun Taita Dios ruraskamanda, kuku kulibraka, mas mana alli iachami karka. Chi kulibraka, warmita nirka: —¿Sutipachu Taita Dios, kamkunata nirka: “Kai sachukupi tukui sachakunamanda mikuita ama mikungichi”?

² Chiura, chi warmika ainirka: —Ari, nukanchi pudinchimi, kai tukui sachukupi tiaskakunata mikungapa. ³ Chasa pudigpipas, chaugpipimi tia sug sacha. Chi sachamandallami nukanchita nirka, chi mikui muiuta mana *llamkangapa ñi mikungapa. “Chita mikuspaka, wañungapami kangichi”.

⁴ Chiura, chi kulibraka nirka: —Manima. Mana wañungapa kangichichu. ⁵ Chasapaka Taita Dios, allillami iachá: kamkunaka, chita mikuspaka, tukuiipimi iacha tukunkangichi. Allita i mana allita iachag, Diussinallatami tukunkangichi.

⁶ Chi sachata kawaspa, chi warmita iuiami apigsamurka: “Chi sachamanda mikui, iapa suma miskisinami kawariwaku”. Munaimi samurka, mikuspaka, suma iacha tukugsamungapa. Chasa iuiakuspaka, pitispa mikurka. Sugllapi kariwa kanakuspaka, paitapasmi kararka. Chiuraka, paipasmi mikurka. ⁷ Mikugllapika, iskandikunata iuiami apigsamurkakunata, llatankuna kagta. Chasa iuiami apigsamuuraka, igus sacha pangakuna pitispa, sirarkakunami, llatanta kilparingapa.

⁸ Chisimaka, suma waira pukukuura, atun Taita Diosmi Edén sachukupi puririkurka. Chasa uiaspaka, kari i warmika, sachukumami pakakurkakuna. ⁹ Chiura atun Taita Dioska, karita kaiaspa, tapurka: —¿Maipitak kangí?

¹⁰ Chiura ainirkami: —Kam sachukupi puririkugtami uiarkani. Nuka llatan kaspami mancharispa pakakurkani.

¹¹ Atun Taita Dioska tapurka: —¿Pitak kamta nirka: “Llatanmi kangí”? ¿Manachu chi “Ama mikungi” niska sachamandata mikurkangi?

¹² Chiura, karika ainirka: —Chi warmi nukata iukachiwarkangi, nukawa kangapa: chimi mikungapa karawarka.

¹³ Warmitaka, atun Taita Dios tapurka: —¿Imapatak chasa rurarkangi?

Chiura ainirka: —Iaia kulibrami nukata llullachiwarka. Chimandami mikurkani.

¹⁴ Kuku kulibrataka, kasami atun Taita Dios nirka: —Kam chasa ruraskamandaka, tukui wamnaska i sachukullapi wiñaskakunamandas mas maldisiskami kankangi. Kunauramandaka, kamba wigsans aliurispami purinkangi. Alpami mikuspa kaugsankangi. ¹⁵ Kamta warmiwa kuntrachiikimi, ñi imaurapas kamwa i paiwa mana allilla kangapa; chasallata, kamba tukuskakunawa i paipa wambrakuna tiapuskakunawa mana allilla kangapa. Paipa sug wambraka, kamta umapimi sarunga. Kamka, paita chaki talunpimi kaninkangi.

¹⁶ Warmitaka, kasami atun Taita Dios nirka: —Kam wigsawa unguringapa kaura, mas nanaikunawami nanachisaki. Nanaikunawami wawita iukankangi. Kamba kusataka munailawami iacharinkangi. Ikuti paika, kamta mandagmi kangapa ka.

¹⁷ Karitaka, kasami atun Taita Dios nirka: —Kamba warmita uiaspaka, chi nuka mana mikungapa niska sachamanda muiutami mikurkangi. Chimandami kammanda kai alpa maldisiska kangapa ka. Kam kaugsankama, saikugta trabajaspami mikui iukankangi. ¹⁸ Maldisika alpa kagmanda, chini i mana alli ugsallami wiñapunkangi. Alpapi ima tarpuskakunallami mikungangi. ¹⁹ Kaugsankama, iapa jumbispami trabajankangi, mikui tarpuspa pallaspa mikungapa. Wañuspaka, ikuti alpallatatami tukungapa kangangi. Alpata apispa, ruraskami kangangi. Chasaka, alpa ñutu kaspaka, alpa ñutumi ikuti tukungapa kangangi.

²⁰ Chi warmika, tukui kaugsag runakunapa mamitami ka. Chimandami paipa kari nirka: —Eva sutimi kangangi—. Eva niraianmi “kaugsai”.

²¹ Atun Taita Dioska, animalkunapa karata katanga ruraspaka, paikunatami churachirka.

²² Atun Taita Dioska, kasami iuiarirka: “Chi runa, ña nukanchisinami tukurka, allita i mana allita iachag. Ama paita sakisunchi, kaugsadiru sachamanda muiuta pitispa, mikungapa. Mana kagpika, diltudupa kaugsaitami iukanga”. ²³ Chasa iuiarispaka, Edén sachukumanda paita llugsichispa kacharka, alpata trabajaspaka kaugsagringapa.

²⁴ Chi runata llugsichispaka, chi sachukupi iaikudirupi¹ churarka sug kerubín suti iapa iacha anjilta. Chi anjilka, nina sindi ispadata charispa, arkaspami karka, ñi pipas kaugsadiru sachama mana kaillaingringapa.

Kaín i Abel suti runakunamanda

4 ¹ Adán i warmindi sugllapi kaspaka, Kaín suti kari wambrami iukarkakuna. Chiuraka, Eva nirka: —Ñami iukani kari wambra, atun Taita Dios karawaska.

² Ikuti Abel suti kari wambratapasmi iukarka. Wiñaspaka, Abelka ubijakunata kawagmi karka. Ikuti Kainka, alpata trabajaspaka tarpudurmi karka. ³ Trabajaska mikui ña tiaura, Kainka, alpapi pallaskakunatami aparka, atun Taita Diusta kamariku karangapa. ⁴ Abelka, chasallatami ñugpa suma ubija wawakuna tiaskata aparka. Chiura atun Taita Dioska, Abelka suma kuntintarispami kawarka, pai tiaskakunata kamariku karangapa apagmanda. ⁵ Ikuti Kaín i pai apaskaka, Taita Diusta manima sumarka. *Chiwanka Kaín, uma alpama urmachispalla, rabiariispami purikurka. ⁶ Chiura atun Taita Dioska, paita nirka: —¿Imapatak uma alpama urmachispalla, rabiariispa purikungi? ⁷ Kam allilla ruraspaka kagpika, manachar kumuridulla purikuntrangi. Ikuti mana allilla ruraspaka kagmandami sug jiru iuiakuna chaiangapa ka. Chi iuiakunaka, imasa sug animal rabiawa chapaspa dañu rurangapa munakugsinami kangangi. Chi iuiakunataka iukangimi sakispa, suma iuiaringa.

⁸ Chihurakunaka Kainka, waugkindita nirka: —*Akushi nukanchipa chagrama purigringapa-. Iskandikuna ñambi rinakuskapi, rabiariispami Abelka wañuchirka. ⁹ Chiuramanda atun Taita Dioska, paita kawarigsamuspa, tapuchirka: —Kamba waugki Abel, ¿maipitak ka?

Chiura, Kainka ainirka: —Mana iachanichu. Nukata mana chaiawakunchu, nukapa waugkita kawakungapa.

¹⁰ Chasa ainiura, atun Taita Dioska nirka: —Kamba waugkita, ¿imapatak chasa rurarkangi? Paipa iawar kam ichachiskaka, alpamandatami mañawaku, kamta randichingapa. ¹¹ Kamba waugkita wañuchiura, alpaka iawartami chaskirka. Chimanda, kunauramandata maldisiskami kangangi. ¹² Kunauramanda alpapi trabajaspapas, mana mas imapas pallangapa kangichu. Chasamandaka, kai alpa suiumi mitikuspa purinkangi, mana samaspalla.

¹³ Chiura Kainka, atun Taita Diusta nirka: —Nukapa pandariskamanda justisiaskaka, iapa atunmi ka. Mana awantariwangachu. ¹⁴ Kuna punchauramandata, kai tarpuduru alpamandami llugsichiwangi, kamba ñawi mana mas kawanakungapa; *chiwanka, kai alpa suiu mitikuspa puringapa, mana samaspalla. Chasaka, maikanpas tupawaspa, wañuchiwangapami pudí.

¹⁵ Chiura, atun Taita Dioska ainirka: —Maikan kamta wañuchigka, kanchis biajimi justisiai tukunga—. Chasa ainispaka, Kainta sug siñalmi churarka, maikanpas tupaspaka, mana wañuchingapa.

¹ Hebreo rimaiwa, 'chi sachukuta indi llugsidiru ladupi'.

¹⁶ Kaín, maipi atun Taita Dioswa kawanakuskamanda llugsispa, Nod suti alpapi kaugsagrirka. Chi alpaka, Edenmanda indi llugsidirunigmandami ka.

Kainpa wambrapa wambrakunamanda

¹⁷ Kaín, warmindi sugllapi kaspera, Enok suti kari wambra iukarkakuna. Chiurakuna Kainka, sug puiblumi rurai kallirirka. Chimandami paipa wambrapa sutillawanta Enok chi puibluta sutichirka. ¹⁸ Enokka, Irad suti kari wambratami iukarka. Iradka, Mehujael suti kari wambrata; Mehujaelka, Metusael sutita; Metusaelka, Lamek sutitami iukarka. ¹⁹ Lamekka, iskai warmikunawami kasararka, Ada i Sila sutikunawa. ²⁰ Adaka, Jabal suti wawatami iukagsamurka. Jabalpa wambrakunapa wambrakunami, karpa wasipi kaugsaspa, wamnaska animalkunata kawaspa kaugsanakurka. ²¹ Jabalka, Jubal suti waugkinditami iukarka. Jubalpa wambrakunapa wambrakunami arpa i flauta suma uiachig karkakuna. ²² Silapasmi sug wawata iukagsamurka, Tubal-kaín suti. Paimi karka brunsita iruta takaspa rurag. Paipa panika, Naamami suti karka.

²³ Lamekka, kasami paipa warmikunata nirka: -Ada, Sila: nuka ima nikuskata uiawaichi. Sug runaka, nukatami nanachiwarka. Pai, musu kaspera, makawarkami. Chimandami paita wañuchirkani. ²⁴ Kainta nanachigtaka chaiarka, kanchis biaji randichii tukungapa. Nigpika, nukata nanachiwagtaka chaiakumi, kanchis chungu kanchis biaji randichii tukungapa.

Adán i Eva, kimsama kari wambra iukaskamanda

²⁵ Adanka, ikuti warmindi sugllapi kaspera, sug kari wambra iukarkakuna. Chiuraka, Eva nirka: —Kaín waugkindita wañuchiska kagmandami Taita Dios, sug kari wambra karawarka—. Chimandami paita sutichirka Set. (Set niraianni ‘Karaska’.)

²⁶ Chiuramanda Setka, ña kasaraspaka, sug kari wambra iukarka. Paita sutichirka Enós. Chi punchakunami atun Taita Diusta iuiarispa mañai kallirirkakuna.

Adanpa wambrakunapa kari wambrakunamanda

⁵ ¹ Kaikunami kankuna Adanpa wambrakunapa kari wambrakuna. Taita Dioska, runata ruraspa, ñalla kikin Diussinallatatami rurarka. ² Kari i warmimi rurarka. Paikunata ruraspa, iapa kuiaspami kawarkakunata. —Runakunami suti kangichi— nirkakunata.

³ Adanka, ² patsa kimsa chungu wata iukaurami Set suti kari wambra tiapugsamurka. Chi wambra, Adansinallatata kawarimi karka. ⁴ Chiuramanda Adanka, pusag patsa watami kaugsarka. Sug kari i warmi wambrakunapasmi tiapugsamurkakuna. ⁵ Chasaka, iskun patsa kimsa chungu wata iukaurami wañurka.

⁶ Setka, patsa pichka wata iukaurami Enós suti kari wambra tiapugsamurka. ⁷ Chiuramanda Setka, pusag patsa kanchis watami kaugsarka. Sug kari i warmi wambrakunapasmi tiapugsamurkakuna. ⁸ Chasaka, iskun patsa chungu iskai wata iukaurami wañurka.

⁹ Enoska, iskun chungu wata iukaurami Kainán suti kari wambra tiapugsamurka. ¹⁰ Chiuramanda Enoska, pusag patsa chungu pichka watami kaugsarka. Sug kari i warmi wambrakunapasmi tiapugsamurkakuna. ¹¹ Chasaka, iskun patsa pichka wata iukaurami wañurka.

¹² Kainanka, kanchis chungu wata iukaurami Maalaleel suti kari wambra tiapugsamurka. ¹³ Chiuramanda Kainanka, pusag patsa chusku chungu watami kaugsarka. Sug kari i warmi wambrakunapasmi tiapugsamurkakuna. ¹⁴ Chasaka, iskun patsa chungu wata iukaurami wañurka.

¹⁵ Maalaleelka, sugta chungu pichka wata iukaurami Jared suti kari wambra tiapugsamurka. ¹⁶ Chiuramandaka Maalaleelka, pusag patsa kimsa chungu watami kaugsarka. Sug kari i warmi wambrakunapasmi tiapugsamurkakuna. ¹⁷ Chasaka, pusag patsa iskun chungu pichka wata iukaurami wañurka.

¹⁸ Jaredka, patsa sugta chungu iskai wata iukaurami Enok suti kari wambra tiapugsamurka. ¹⁹ Chiuramanda Jaredka, pusag patsa watami kaugsarka. Sug kari i warmi wambrakunapasmi tiapugsamurkakuna. ²⁰ Chasaka, iskun patsa sugta chungu iskai wata iukaurami wañurka.

²¹ Enokka, sugta chungu pichka wata iukaurami Matusalén suti kari wambra tiapugsamurka. ²² Enokka, Taita Dios imasa munakuskasinami allilla ruraspa kaugsarkurka. Matusalén tiagsamuskauramandaka, Enokka, kimsa patsa watami kaugsarka. Sug kari i warmi wambrakunapasmi tiapugsamurkakuna. ²³ Chasaka, kimsa patsa sugta chungu

² Hebreo rimaiwa, Adán niraianni kari runa.

pichka watami kai alpapi kaugsarka. ²⁴Taita Dios imasa munakuskasina allilla ruraspa kaugsakuskamandami diulpilla sug luarma apai tukurka, mana wañuspalla. Kai alpapi mana ikuti kawarirkachu.

²⁵Matusalenka, patsa pusag chungá kanchis wata iukaurami Lamek suti kari wambra tiapugsamurka.

²⁶Chiuramanda Matusalenka, kanchis patsa pusag chungá iskai watami kaugsarka. Sug kari i warmi wambrakunapasmí tiapugsamurkakuna. ²⁷Chasaka, iskun patsa sugta chungá iskun wata iukaurami wañurka.

²⁸Lamekka, patsa pusag chungá iskai wata iukaurami sug kari wambra tiapugsamurka. ²⁹Kasami chi wambramanda nirka: —Atun Taita Dios alpata maldisiskamandami nukanchita chaiaku, iapa saikugta trabajaspa, mikui iukangapa. Chasa niraiagpipas, kai wambra nukanchita aidaspa samachingapa ka—. Chasa nispami paita sutichirka Noé. (Noé niraiami samarii.) ³⁰Noé tiagsamuskauramanda, Lamekka, pichka patsa iskun chungá pichka watami kaugsarka. Sug kari i warmi wambrakunapasmí tiapugsamurkakuna. ³¹Chasaka, kanchis patsa kanchis chungá kanchis wata iukaurami wañurka.

³²Noeka, pichka patsa wata iukaurami Sem, Kam i Jafet suti kari wambrakuna tiapugsamurkakuna.

Kai alpapi runakuna, iapa jiru ruraspa kaugsanakuskamanda

⁶¹⁻²Runakuna, iapa miraspa, kai alpapi jundaimi kallarikakuna. Paikunapa warmi wambrakunaka, Diospa runakunatami kawarirka, iapa suma kagtakuna. Pai kikinpura imasa munaska agllaspami kasaradur karkakuna.

³Nigpika, atun Taita Dioska nirka: —Runakunaka, aichasinallami iuiái iukankuna. Chimanda mana lisinsiasunchi, paikuna iapa unai kaugsangapa. Patsa iskai chungá watallami kaugsangakuna.

⁴Diospa runakunaka, runakunapa warmi wambrakunawa kaugsai kallarikakuna. Nispaka, wambrakunami iukarkakuna. Chi punchakuna i mas nispapas, iapa awa runakunami kai alpapi tiagsamurkakuna. Paikunaka, tukui ñugpamanda runakunamanda mas wapumi karkakuna. ⁵Nigpika, atun Taita Dioska kawarka, kai alpamanda runakuna, iapa jiru ruraspa, imaurapas mana alli iuiáillawa kagkunata. ⁶Chasa kawaspaka, runakunata wiñachiskamanda, sungu nanagtami llakirirka. Chasa llakirispaka, ⁷nirka: —Kai alpamanda runakuna wiñachiskakunatami puchukasa; chasallata tukui wamnaskakunata, tukui alpapi aliurispá purigkunata i tukui awapi bulagkunatapas. Chikunata nuka wiñachiskamanda, iapami llakiriwá.

⁸Ikuti Noé suti runaka, Taita Diospa ñawipi suma iuiái iukagtami kawarirka.

Atun barkuta, Noé ruraskamanda

⁹Noemanda parlu, kasami willaraiá. Paika, tukuipi alli runa kaspá, ñi imapipas mana piñai tukudur karka. Chi punchakunamanda runapura, paillami Taita Dios imasa munakuskasina allilla ruraspa kaugsakurka. ¹⁰Kimsa wambrakunami iukarka. Suti karkakunami Sem, Kam i Jafet.

¹¹Noewa mana kaskakunataka, Taita Dioska kawarkami, iapa jiru ruraspa wañuchinakuspalla kaugsanakugta.

¹²Tukui runakunami iapa jiru ruraila apanakurka. Kai alpa suiu chasa kawaspaka, ¹³Taita Dioska, Noeta nirka: —Iuiakunimi, tukui runakunata lim puchukangapa. Paikunaka, kai alpapi wañuchinakui iapa jiru ruraikunawami wagllichinakú. Chimandami kai alpapi tiaskakunata lim puchukangapa kani. ¹⁴Kamka, risinu kaspita achka ukukunaiug barku rurai. Barku kincha utkukunata uku ladu i kancha ladu briawa suma tapai, mana iaku iaikungapa.

¹⁵Kasa tupu rurai: ñugpamanda katima, iskun chungá brasa iukangapa; anchuka, chungá pichka brasa kangapa; awamaka, iskun brasa; ¹⁶kimsa trujaiug kangapa. Awa ladu kilparaiaskamanda, iskai palmu urama, uchulla pungukuna; sug laduka, atun pungu. ¹⁷Nukaka tamiachingapami kani, kai alpa suiu iakulla jundangapa, tukui kaugsanakuskata puchukangapa. Tukui kai alpapi kaugsanakugmi wañungapa kankuna. ¹⁸Ikuti kamwaka nukawa allilla iuiarinakungapami churangapa kaiki. Chimandaka kam warmindi, kamba wambrakuna warmindikunawantami barku ukuma iaikunkangichi, kispiringapa. ¹⁹Chasallata, tukui kai alpapi sug rigcha sug rigcha animal kaugsanakuskatapas, sug kari i sug warmi ukuma iaikuchingi, paikunapas kispiringapa. ²⁰Chasami tukui animalkunamanda iskai iskai kamwa barku ukuma iaikungakuna: tukui bulagkuna, tukui wamnaska animalkuna i tukui alpapi aliurispá kaugsagkuna. Chasaka, paikunapas mana puchukaringapa kankunachu. ²¹Chasallata, tukui ima mikui tandachispa wakachii, kam i tukuikuna mikungapa.

²²Chiura Noeka, tukui imasa Taita Dios niskasinami rurarka.

Atun Taita Dios tamiachiskamanda

⁷¹Chiuramanda atun Taita Dioska, Noeta nirka: —Kai punchakunamanda runapura, kamllami suma iuiáiwa kawariwangi. Chimandaka, barku ukuma iaikuichi, kam warmindi, kamba wambrakuna warmindikunawanta.

²Tukui mikudiru animalkunamanda, kanchis kari i kanchis warmikunata iaikuchingi. Ikuti mana

mikudirukunamandaka, suglla kari i suglla warmita iaikuchingi. ³ Tukui bulagkunamanda, kanchis kari i kanchis warmikunata iaikuchingi, paikunapas kispiringapa. ⁴ Kanchis puncha tukuura, chusku chungu puncha i tutami tamiachingapa kani. Tukui nuka kai alpapi wiñachiska kaugsagkunatami puchukangapa kani.

⁵ Chiura Noeka, tukui imasa atun Taita Dios niskasinami rurarka. ⁶ Kai alpata iakulla jundachiura, Noeka, sugta patsa watami iukarka. ⁷ Chiura pai warmindi, paipa wambrakuna paikunapa warmikunawantami barku ukuma iaikurkakuna, chipi kispiringapa. ⁸⁻⁹ Mikudiru animalkunata i mana mikudirukunata, bulagkunata i alpapi aliurispas purigkunatapasmi iaikuchirka. Iskai iskai, kari i warmi, barku ukumami iaikurkakuna; imasami Taita Dios nirka: chasa.

¹⁰ Sutipami kanchis punchapika iaku, kai alpapi jundai kallarirka. ¹¹ Chiura Noé, sugta patsa watami iukarka. Killa chungu kanchis puncha iskai killama kallariikuura, alpa ukunigmandami iaku tugiagsamui kallarirka. Awanigmandapasmi tamia sug matiwasina tallii kallarirka. ¹² Chusku chungu puncha i tutami kai alpapi tamiakurkalla, mana usiarispalla. ¹³ Tamiai kallarii punchami Noé warmindi, Sem, Kam i Jafet suti paikunapa wambrakuna warmindikunawanta barku ukuma iaikurkakuna. ¹⁴ Chasallata, tukui sug rigcha sug rigcha sachukumanda i wamnaska animalkuna, alpapi aliuridurkuna i awapi bulagkunapasmi iaikurkakuna. ¹⁵ Tukui chi animalkunamanda, iskai iskaimi Noewa barku ukuma iaikurkakuna. ¹⁶ Tukui sug rigcha sug rigcha animalkunamanda, sug kari i warmimi barku ukuma iaikurkakuna; imasami Taita Dios Noeta nirka: chasa. Chiuramanda atun Taita Dioska, barkumanda pungutami wichkarka.

¹⁷ Chusku chungu puncha i tutami alpapi tamiakurkalla, mana usiarispalla. Iaku jundai kallarisipaka, barkuta awapimi atarichirka. ¹⁸ Iaku mas jundaspa riuraka, barkupas chasallatami mas awalla rikurka. ¹⁹ Chituku iaku jundaspa, tukui filukunatami ialigta kilparka. ²⁰ Kilpaspaka, chi awamanda *charami pichka brasasina mas awakama ialirka. ²¹ Chasa pasariuraka, tukui runakunami kai alpapi kaugsanakugka wañurkakuna. Chasallata bulagkuna, wamnaskakuna, sachukullapi wiñaskakuna i alpapi aliurispas purigkuna: ²² kai alpapi samai kachagkuna: tukuikunami wañurkakuna.

²³⁻²⁴ Patsa pichka chungu punchami alpapi iaku kilparaiarka. Chimanda Noé i paiwa barku ukupi iaikugkuna kispirkakunami. Ikuti barkuma mana iaikugkunaka, tukuikunami wañurkakuna. Runakuna, wamnaska i sachukullapi wiñaskakuna, awapi bulagkuna i alpapi aliurispas purigkuna: tukuikunami puchukarirkakuna.

Chi tamia usiariskamanda

⁸ ¹ Chiuramanda Taita Dioska, Noemanda i tukui animalkuna barkupi kagkunamanda iuiarirka. Nispaka, sinchi waira alpama kachamurka. Chiura, iakuka pisiai kallarirka. ² Alpa ukumanda atun iaku llugsikuipas sinchiarka. Chasallata awanigmanda iaku tamiapas usiarirka. ³ *Chiwanka kai alpapi iakupas, allimanda allimanda pisiai kallarirka. Patsa pichka chungu punchapika, iaku ña uraikuura, ⁴ Ararat suti filupimi barku tiarirka, kanchis killapi chungu kanchis puncha tiaura. ⁵ Iaku piaspas piaspas rikuura, chungu killama kallarii punchami mas awa filukuna ña kawarirkakuna.

⁶ Chiuramanda chusku chungu puncha ialiuura, Noeka chi barkupi sug uchulla punguta paskarka. ⁷ Nispaka, sug gallinasuta kanchama kacharirka. Chi gallinasuka, sugma sugmami bulai kallarirka, alpa tusta tarinkama. Nispaka, mana mas *kutirka. ⁸ Chimandami Noeka, sug palumata kacharirka, iachangapa: ¿alpa, ñachu tusta ka? ⁹ Chasa kagpipas, *chara alpa iaku kilpaska kagmanda, chi palumaka mana tarirka maipi tiaringapa. Chimandami ikuti barkumallatata *kutirka. Chiuraka Noé, ikuti maki suniaspa, chi palumata apispa iaikuchirka.

¹⁰ Ikuti sug kanchis punchami suiarka. Nispaka, ikutimi palumata kacharirka. ¹¹ Chi palumitaka, ña amsaiakuurami ikuti chaiagrirka, simipi sug olivo suti malki amulliska. *Chiwanka, Noé iuiarirkami, alpa ña tustakugta. ¹² Ikuti sug kanchis punchami suiarka. Nispaka, chi palumallatatami ikuti kacharka. Chika, mana *kutimurka.

¹³ Noé ña sugta patsa sug wata iukaurami kai alpa tusta tukugsamurka. Musu wata kallarii puncha Noeka, barkumanda awa ladu kilparaiaskata anchuchispami kawarka, alpa ña tusta kagta. ¹⁴ Iskai chungu kanchis puncha iskai killama ña apakuura alpa, suma tusta kawarigsamurka. ¹⁵ Chiura Taita Dioska, Noeta nirka: ¹⁶ —Barkumanda llugsichii, kam warmindi, kamba wambrakuna warmindikunawanta. ¹⁷ Tukui animalkuna barkupi kaskakunata llugsichii: bulagkunata, wamnaskakunata i alpapi aliurispas purigkunatapas. Tukui paikunata llugsichii, kai alpa suiu richukuna, achka wawakuna miraspa, kai alpapi jundangapa.

¹⁸ Chasa uiaspaka, Noé warmindi, paipa wambrakuna paikunapa warmikunawantami barkumanda llugsirkakuna. ¹⁹ Tukui wamnaska i sachukullapi wiñaskakuna, alpapi aliurispas purigkuna i awapi bulagkunapasmi llugsirkakuna.

²⁰ Chiuramanda Noeka, sug suma altarmi rumikunawa saiachirka, atun Taita Diusta iuiaringapa. Chipika, mikudiru animalkuna bulagkunawanta sug sug apispa, wañuchispa, rupachirkami, atun Taita Diusta: “Pai Siñur”

nispa. ²¹ Chiura atun Taita Diustaka iapa suma kawarirka. Chasallata asnaipas suma asnarigmanda, nirka: — Uchullamandatami runakunaka, mana allilla iui ai iukankuna. Paikuna chasa kagpipas, mana mas kai alpata maldisingapa kanichu. Chasallata, mana mas tukui animalkunata puchukangapa kanichu: imasami kunaura rurarkani: chasa.

²² Kai alpa tiangkama, tarpuspa pallangapami tianga;
rupa i chiri punchakunapasmi tukunga;
tamia i alli punchakuna;
tuta i punchapasmi tianga.

Taita Dioswa Noewa allilla iuiarinakuskamanda

⁹ ¹ Taita Dioska, Noeta i paipa wambrakunata iapa kuiaspami kawarka, kasa nispa: — Achka wambrakuna mirangichi. Achka tukuspaka, kai alpata jundachingichi. ² Kamkunata kawaspa, tukui animal kai alpapi tiagkuna mancharingakunami. Awapi bulagkunata, alpapi purigkunata i iakupi kaugsagkunata: tukui kunatami mandankangichi. ³ Imasami ñugpata pangakunalla mikungapa kararkaichita: kunaura ñami pudingichi, tukui kuiurig animalkunatapas mikungapa. ⁴ Chasa kagpipas, iawarmandami kaugsai tia. Chimandami aicha iawariugta mana mikudiru ka. ⁵ Maikan runa u animal sug runapa iawarta llugsichigpika, paitami randichisa. Maikanpas kam kikinpura wañuchigpika, nukami paita randichisa.

⁶ Runaka, ñalla Diussinallatatami wiñachiska ka.
Chimandami maikanpas runata wañuchigpika,
paitapas sug runa wañuchingapa ka.

⁷ Kamkunaka, achka wambrakuna mirangichi.
Achka tukuspaka, kai alpata jundachingichi.

⁸ Kasapasmi atun Taita Dioska, Noeta paipa wambrakunawanta nirka: ⁹ —Uiawaichi. Nukawa i kamkunawa allilla iuiarinakungapami churangapa kaikichita; chasallata kamkunapa wambrakunawapas. ¹⁰ Chasallata tukui barkumanda kamkunawa kaspalla llugsigkuna - bulagkuna, wamnaska i sachukullapi wiñagkuna - tukui kai alpapi animalkunawapas kamkunasinallawantami tukungapa kani. ¹¹ Chi parijuma iuiarinakuskaka, ñi imaurapas mana puchukaringapa kanchu. Mana ikuti iakuwa runakunata i animalkunata puchukangapa kanichu. Chasallata, mana mas iaku jundangapa kanchu, alpapi kaugsagkunata puchukagta.

¹² Kasapasmi Taita Dios nirkakunata: —Kasami kawachiikichita, imaurapas kamkunawa i tukui animalkunawa, nukawa allilla tukugsamugta. ¹³ Kawaichi: kuichimi puiukunapi saiachikuni. Chi siñalwami kawachisakichita, kai alpapi kaugsanakuskawa nuka allilla tukugsamugta. ¹⁴ Ña puii uraikuura, kuichimi kawaringa. ¹⁵ Chiurami iuiarisa, imasa kamkunawa i tukui sug rigcha sug rigcha animalkunawapas nukawa allilla tukugsamugta. Chasaka, mana ikuti kai alpapi kaugsagkunata iakuwa puchukasachu. ¹⁶ Puiupi kuichita kawaspami iuiarisa, imasa tukui kai alpapi kaugsag runakunawa i sug rigcha sug rigcha animalkunawa nuka diltudupa allilla tukugsamugta. ¹⁷ Chi siñalwami kawachiikichita, tukui kai alpapi kaugsag runakunawa i animalkunawa, nukawa allilla tukugsamugta—. Chasami Taita Dios, Noeta rimarka.

Noé i paipa wambrakunamanda

¹⁸ Barkumanda llugsiska Noepa wambrakuna suti karkakunami Sem, Kam i Jafet. Kam suti runaka, Kanaanpa taitami karka. ¹⁹ Chi kimsakunami Noepa wambrakuna karkakuna. Paikunami, wambrakuna iukaspas, kai alpapi ikuti achka mirai kallarikakuna.

²⁰ Noeka, chagrakuna ruraspami kaugsai kallarikirka. Chi chagrapika, achka ubas sachakunami tarpui aparka. ²¹ Chi ubaskuna pukuura, pallaspa kapirka. Mana iachaspalla timbungapa sakirka. Chitaka upiaspa macharka. Chasa machaspaka, llatanariskallami paipa karpa wasi ukupi builtiaspa sirirurka. ²² Kanaanpa taita suti Kamka, paipa taita chasa llatanariskalla siriruskata kawaspaka, kanchama llugsispa, paipa iskai waugkikunatami willarka. ²³ Chiura Sem i Jafetka, sug atun katangata iskandikuna charirispas, wasama rispa, katachigririrakuna. Paikunapa taita chasa llatanariska siriruskata mana kawangapami chasa rurarkakuna.

²⁴ Noeka, machai anchuura rigcharispaka, paipa kati wambra imasa mana allilla siriruskata paipa waugkikunata willaskatami iachagsamurka. ²⁵ Chimandami kasa nirka:

Kanaanka, maldisiskami tukú.

Pai i paipa wambrakunapasmi waugkindikunapa mas uchulla lutrin tukugsamungakuna.

²⁶ Kasapasmi nirka:

Semtaka nukapa atun Taita Dios, iapa kuiaspa kawapuachu.

Ikuti Kanaanka, paipa lutrin tukuchu.

²⁷ Jafettaka Taita Dios, achka alpakunata karapuachu.

Sempa karpa wasikunapi sumaglla kaugsapuachu.

Ikuti Kanaanka, paikunapa lutrin tukuchu.

²⁸ Chi atun iaku kai alpapi jundaskauramandaka, Noeka, kimsa patsa pichka chungu watami kaugsarka. ²⁹ Iskun patsa pichka chungu wata iukaurami wañurka.

Iapa awa wasisina Babel sutimanda

11 ¹ Chiurakuna, kai alpapi suglla rimaimi tiarka. ² Indi llugsidirunigmanda rinakuspaka, sug atun pamba alpamami chaiagrirkakuna. Chika suti karkami Sinar. Chipimi kaugsai kallarirkakuna. ³ Nispaka, kikinpura nirirkakuna: —Kailaiamuichi. Ladrillukuna rurai kallarisunchi, ninapi rupachingapa.

Chiura rumi kuintaka, ladrillumi rurarkakuna. Chasallata ima chapungataka, sug asfaltu alpami tarirkakuna. ⁴ Nispaka nirirkakuna: —Kailaiamuichi. Sug atun puiblu rurasunchi: chasallata, sug wasisina puikunatapas ialigta awa. Chasapika, tukuikunamanda mas atunkunasinami tukusunchi. Chimandaka, kaipi sugllapi kasunchi, mana sitanakuspalla.

⁵ Nigpika, atun Taita Dioska uraikurka, chi atun puiblu i awa wasisina paikuna ruranakuskata kawangapa.

⁶ Nispaka iuiarirka: —Paikuna kankunami sugllasina. Suglla rimailami iukankuna. Chimandami kai rurai kallarirkakuna. Kunaura, sutipami pudingapa kankuna, paikuna ima rurangapa iuianakuskata puchukangapa.

⁷ Nukanchi risunchi, paikunapa rimaita sug rigcha sug rigcha rimaiwa iuiachingapa; chasaka, mana parijuma iachanakungapa.

⁸ Chasami atun Taita Dioska, paikunata iuiachirka, sugma sugma ringapakuna. Chasapimi atun puiblu ruraita sakirkakuna. ⁹ Chipimi atun Taita Dios, kai alpapi tukui kaugsagkunapa suglla rimai kaskata sug rigcha sug rigcha rimachigsamurkakunata. Chiurallatami iuiachirka, sugma sugma ringapakuna. Chi nispami chi atun puiblu suti karka Babel. (Babel niraiami ‘Ñi pipas parijuma rimaikuna mana iachai’.)

ABRAHAMMANDA PARLU

Abrahampa taitamanda

[Chiuramanda, iapa achka watakunami *ialirka. Chi punchakunaka, Tare suti runami kaugsakurka.]

11 ²⁷ Tarepa wambrakunaka, sutimi karkakuna Abram, Nakor i Arán. Aranka, Lotpa taitami karka. ²⁸ Aranka, paipa taita Taré manara wañugpitami wañurka. Pai tiagsamuska Kaldea alpamanda Ur suti puiblupimi wañurka.

²⁹ Abramka, Sarai suti warmiwami kasararka. Paipa waugki Nakorka, Milka sutiwami kasararka. Milkaka, Aranpa wambrami karka. Paipa turika, Iskami suti karka. ³⁰ Abrampa warmi Saraika, chusa kaspami mana wawita iukarkakuna.

³¹ Tareka, Kaldea alpa i Ur puiblumanda llugsispa rirka, Kanaán suti alpama ringapa. Paipa wambra Abramta warmi Saraiwanta i paipa wambrapa wambra Lotta pusaspami rirka. Chasa rispapas, Arán suti puibluma chaiagriuraka, chipimi sinchiagrirkakuna. ³² Aranpimi Taré wañurka, iska patsa pichka wata iukaspa.

Taita Dios, Abramta kaiaskamanda

12 ¹ Atun Taita Dioska, kasami Abramta nirka: —Kamba alpakunata, kambapurakunata i kamba taitapa wasita sakispa, kaimanda rii, sug alpa nuka kawachingapa kaskama chaiagringapa. ² Chipimi kamba wambrapa wambrapa kati wambrakunata iapa achkaiachispa mirachipusaki. Kamtaka iapa kuiaspa kawaspami atuniachisaki. Kammandami sug runakunapas, nukapa iapa kuiaska tukugsamungakuna. ³ Kamta nichukuna: “Taita Dios, kamta sumaglla kawapuachu”: paikunatapasmi nuka, sumaglla kawasakunata. Ikuti kamta pipas piñaspa kamichukuna: paikunataka nukami randichisa. Kammandami tukui alpamanda runakunapas, nukapa iapa kuiaska tukugsamungapa kankuna.

⁴ Abramka, atun Taita Dios imasa niskasinata uiaspa, Aranmanda llugsirka. Chimanda llugsiura, kanchis chungu pichka watami iukarka. ⁵ Paipa warmi Saraita i paipa waugkindipa wambra Lotta pusaspami rirka, Kanaán alpama chaiagringapa. Tukui ima iukaskatapasmi aparkakuna. Aranpi randiska lutrinkunatapasmi pusaspa, Kanaán alpama chaiagrirkakuna.

Lotka, Abramwa kaskamanda llugsiskamanda

¹³ ⁵ Abramwa purig Lotpas, paisinallatata achka ubijakuna, wagrakuna i lutrinkuna iukagmi tukurka. ⁶ Paikunapa wagra i ubijakuna iapa miraspa kagmandaka, mana tiarka suma ugsapi mikuchingapa. Chimandami mana alli karka, iskandikuna chi alpallapita sugllapi kaugsanakungapa. ⁷ Abrampa wagra i ubijakunata kawagkunawa Lotpakunata kawagkunawa piñachirinakuimi kallarikakuna. Kananeo i fereseo suti runakunapasmi chiurakuna chi alpapi kaugsanakurka. ⁸ Chimandami Abramka, Lotta kasa nirka: —Nukanchika, nukanchipurami waugkindisinami kanchi. Chimandaka, chasa piñachirinakuika mana alli kanchu. Chasallata, nukapa i kamkunapa wagra i ubijakunata kawagkunawa piñachirinakuipas mana alli kanchu. ⁹ Kai tukui alpakunata kawai. Kam maima ringapa munakuskata agllaspa, nukawa kaskamanda llugsipuai. Kam lluki maki ladu rigpika, nukaka alli maki ladumi risa. Chasallata, kam alli maki ladu rigpika, nukaka lluki maki ladumi risa.

¹⁰ Chasa niura Lotka, atun pamba Jordán iakuwa kaskatami kawarka, Soar suti uchulla puiblukama achka iakukuna rinakuskata. Atun Taita Dios wiñachiska ñalla Edén sachukusinami kawarirka. Ejipto alpapisina achka iakumi tiarka. Sodoma i Gomorra suti puiblukunata atun Taita Dios manara puchukagsamugpitami chasa tiarka.

¹¹ Chimandami Lotka, chi atun pamba Jordán iakuwa kaskata agllaspa, chima kaugsangapa rirka. Chi pambaka, Abramwa kaugsanakuskamanda indi llugsidiru ladumi karka. Chasami Lot, Abram kaskamanda llugsirka.

¹² Abramka, Kanaán alpapimi sinchiarka. Ikuti Lotka, chi atun pambapimi kaugsai kallarikka. Sodoma ladullapimi paipa karpa wasikunata saiachigrirka. ¹³ Chi Sodomapi kaugsanakugka, iapa pingaipa jiru ruraspami kaugsanakurka. Taita Diospa ñawipi, iapa pandarigkunami karkakuna.

¹⁴ Lot ña Abrampagmanda riskauramandaka, atun Taita Dioska, kasami Abramta nirka: —Kam kaskamandaka, indi llugsidiru laduma, alli maki laduma, indi chingariduru laduma i llukii maki ladumapas allilla kawai. ¹⁵ Tukui kam kawakuska alpakunatami karasaki; kam wañuuraka, kamba wambrapa wambrakuna imaurapas kaugsangapakuna. ¹⁶ Kamba wambrapa wambrapa kati wambrakunata sakingapami kani mirachukuna, iapa achka tukugsamungapa. Imasami kai alpapi alpa ñutukunata mana kuintangapa pudirí: chasallatami mana pudiringa, kamba wambrapa wambrapa kati wambrakunata kuintangapa. ¹⁷ Atarisa, tukui kai alpakunata kainigta chinigta kawagrii. Chi tukuitami karasaki.

Lot apai tukuskata Abram kispichigriskamanda

¹⁴ ⁸ Chiuramanda, Sodoma, Gomorra, Adma, Seboim i Bela suti puiblukunata pichka mandagkunaka rirkakuna, sug puiblukunata mandagkunawa wañuchinakungapa. ¹⁰ Wañuchinakuiipika, binsii tukuskakunaka, pusukunapimi urmagrirkakuna. Sugkunaka, lumakunamami mitikurkakuna. ¹¹ Chiura chi wañuchinakuii binsigkunaka, Sodoma i Gomorra puiblukunapi tukui ima iukaskakunata mikuikunawantami apaspa *ialigrirkakuna. ¹² Abrampa waugkipa wambra suti Lotpasmi Sodomapi kaugsakurka. Chimanda kikin Lotta aparkakuna. Tukui ima tiapuskawanta apaspa *ialigrirkakuna. ¹³ Chasa kawaspaka, sug runa chi wañuchinakuskamanda mitikukugka, hebreopura kag Abramtami willagrirka. Chi punchakuna Abramka, amorreopura kag Mamre suti runapa insiñulla tiaska alpapimi kaugsakurka. Chi Mamreka, Eskol i Aner sutikunapa waugkimi karka. Chi kimsa waugkindikuna, Abramwa iuiariskami karkakuna, allilla suma iuiarisa kaugsangapakuna.

¹⁴ Abramka, paipa waugkindipa wambra apai tukuskata iachaspaka, paipa wasipi tiagsamuska mas wapu lutrinkunatami tandachirka. Kimsa patsa chungu pusagkunatami tandachirka. Paikunawa rispa, Dan suti puiblumami Lotta apanakuskata kalpalla katichirkakuna. ¹⁵ Chima chaiagripaka, tuta kungaska kaskakunatami shachigrirkakuna. Chimandaka, Damasko puiblunigmanda nurtipi tiaska Hoba suti puiblukamami mitikuchirkakuna. ¹⁶ Chipika, tukui ima sisaska apanakuskatami kichugrirkakuna. Chasa kichuspaka, Lottami kacharichirka, tukui ima sisaspa apapunakuskawanta. Tukui warmikuna i sug runakuna apanakui tukuskakunatapasmi kichurka.

Melkisedekmanda

¹⁸ Melkisedekka, Salem puibluta atun mandagmi karka. Tukuimanda mas atun Taita Diospa sacerdotepasmi karka. Paika, tanda binu apaspami Abram *kutikuskata tupagrirka. ¹⁹ Kasami Taita Diusta mañarka, Abramta iapa kuiaspa kawangapa:

Tukuikunamanda mas atun Taita Dios, kamta iapa kuiaspa kawapuachu.

Paimi ka sug luarta i kai alpa luartapas rurag.

²⁰ Paimi, kamta mana munagkunawa wañuchinakuskapi binsingapa aidarka.

Chimandaka, tukuikunamanda mas atun Taita Diusta nisunchi, iapa suma atun kagta.

Chiura Abramka, wañuchinakuspa mitikuchiskapi imapas tandachiskata, chungamandaka sugmi Melkisedekta kararka.

Taita Dioswa Abramwa allilla iuiarinakuskamanda

15 ¹ Chiuramanda atun Taita Dioska, muskui ukupisina kasami Abramta nirka: —Ama manchakui. Nukami kani kamta michag. Kam ima chaskingapa kaskataka mas achka mirachispami kuangapa kaiki.

² Chiura, Abramka ainirka: —Nukapa Taitiku, ñi sug wambrallapas mana iukanichu. Nigpika, ¿imapatak achka iukaikuna karawankangi? Nuka wañuura, Damasko puiblumanda Elieser sutimi tukui ima tiapuskakunata chaskiwangapa ka—. ³ Kasapasmi Abram nirka— Uiamui. Kammi mana wawakuna karawarkangi. Chimandami, chi lutrin nukapa wasipi kaugsaku: paimi tukui ima tiapuskakunata chaskiwangapa ka.

⁴ Chiura atun Taita Dioska, Abramta nirka: —Kam ima iukaskakunata, chi runa mana chaskingapa kanchu. Kam kikinpa wambrami chi tukuita chaskingapa ka—. ⁵ Chasa nispaka, Abramta kanchama llugsichispa, kasami nirka: —Awama kawaspa, istrillakuna maituku tiaskata pudispaka kuintai. Imasami awapi istrillakunata mana kuintangapa pudiri: chasallatami kamba wambrapa wambrapa kati wambrakuna, iapa achka tukugsamungapa kankuna.

⁶ Chasa uiaspaka, Abramka, atun Taita Dios imasa niskata iuiarispami karka: “Chasami tukunga”. Chimandami pai, mana pandarig niraiarka.

⁷ Kasapasmi atun Taita Dioska, paita nirka: —Nukami kani atun Iaia Dios. Nukami Kaldea alpa i Ur puiblumanda llugsimuspa chaiachigsamurkaiki, kai alpata kamta karangapa.

⁸ Chiura Abramka, atun Taita Dios tapurka: —Taitiku, kai alpata nuka chaskingapa kaskataka, ¿imasatak allilla iachasa?

⁹ Chiura atun Taita Dioska, paita ainirka: —Kimsa wataiug warmi wagrata, kimsa wataiug warmi kabrituta i kimsa wataiug kari ubijata apamui. Sug turtula i sug palumapas apamui.

¹⁰ Chasa niura, Abramka, tukui chikunata atun Taita Diospaga apaspa, chaugpi chaugpimi pitichirkakunata. Nispaka, sug laduma sug ladumami sug sug chaugpiita churarka. Ikuti turtulata i palumataka mana pitichirkachu.

¹¹ Chi aichakunata mikungapa gallinasukuna uraikunakuura, Abramka manchachispami mitikuchikurka. ¹² Ña indi chingarikuuraka, Abramta iapa sinchi puñui apirka. Pai puñukuskapika, iapa iana tutapi kagta iuiachigsamurka.

*Chiwanka, iapami mancharirka. ¹³ Chiura atun Taita Dioska, paita nirka: —Kasa iachai: kamba wambrapa wambrapa kati wambrakunaka, sug karu alpapimi kaugsagringapa kankuna. Chipika chinigmanda runakunami, paikunata randispa katuspa, chusku patsa wata mana llakispalla trabajachingapa kankunata. ¹⁴ Chiuramandaka, chi alpamanda runakuna katuspa i randispa rurapuagkunataka, nukami randichipungapa kani. Chasa pasariskauramandami kamba wambrapa wambrapa kati wambrakuna, iapa iukag tukuspa, chinigmanda llugsimungapa kankuna. ¹⁵ Kamka, ña achalaiaspami sumaglla wañungapa kangui. Chiurami kamta pambangakuna, kam kikinpara sugllapi sug luarpi kagringapa. ¹⁶ Amorreo suti runakuna kai alpapi kaugsanakug, manara ialigta jiru rurankunachu. Chimandaka, chuskuna taitakuna kaugsanakuspa wañuuramandami kamba wambrapa wambrapa kati wambrakuna kai alpama chaiamungapa kankuna.

¹⁷ Ña iana tutaiuraka, sug urnumanda kusni llugsikugsinami Abramta kawarirka. Chasallata nina sindi michunsinami aichakunata chaugpiska kaskakunapi ialikugta kawarirka. ¹⁸ Chi punchallatatami atun Taita Dioska, paiwa i Abramwa suma iuiarinakungapa churarka, kasa nispa: —Kai atun alpatami kamba wambrapa wambrapa kati wambrakunata karangapa kaiki, Ejipto alpama ialingapa iaku muiuchiraiaskamandata Eufates suti atun iakukama.

Ismael tiagsamuskamanda

16 ¹ Abrampa warmi Saraika, chusa kaspa, mana wawita iukarkakunachu. Paika, Ejipto alpamanda Agar suti randiska warmimi iukarka. ² Chimandami Saraika, Abramta nirka: —Kam iachangi: atun Taita Dios mana nukata sakiwarkachu, wawita iukangapa. Kam munagpika, nukapa randiska warmi Agarwa siriringi; chasaka pai, nukanchimanda wawita iukangapa.

Chasa niura, Abramka ainirka: —Allillami ka—. ³ Chimanda Saraika, Ejiptomanda kag Agartami kacharka, Abramwa siriringapa. Paikuna ña chungu wata Kanaán alpapi kaugsanakuskapimi chasa rurarka. ⁴ Agarka, Abramwa siririspa, wigsawa unguymi tukugsamurka.

¹⁵ Chiuramanda, sug kari wambrami iukagsamurka. Chiura Abramka, Ismaelmi sutichirka. ¹⁶ Abram ña pusag chungu sugta wata iukaurami Ismael tiagsamurka.

Karikonata sug piti aicha kara anchuchingapa, Taita Dios niskamanda

17 ¹ Abram ña iskun chungu iskun wata iukaura, atun Taita Dioska, paita kawaripa, kasami nirka: —Nukami kani tukui pudig Taita Dios. Kamka iukangimi, nukapa ñawipi ñi imapipas mana pandarispalla kaugsanga. ² Kasa nukawa i kamwa iuiarinakungapami churangapa kani: kamba wambra wambra kati wambra kunata sakingapami kani, iapa mirachukuna.

³ Chasa uiaspaka Abramka, kunguripa, alpamami kumurirka. Chiura atun Taita Dioska, paita nirka: ⁴ —Kasa nukawa kamwa iuiarinakungapami churangapa kani: kamka, achka alpamunapi kaugsagkunapa iaia taitami tukungapa kangu. ⁵ Chimanda kunaureka, ña mana Abram suti kangichu. Achka alpamunapi kaugsagkunapa iaia taita tukungapa kagmandami kunauremanda suti kangu Abraham—. (Abraham niraiami “Achka kunapa iaia taita”—.) ⁶ Kasapas. Kamba wambra kunapa wambra kunatami sakingapa kani, iapa achka mirachukuna. Paikunaka, achka alpamunapimi kaugsangapa kankuna. Paikunapuramandaka, atun mandagkunapasmi tiangapa kankuna. ⁷ Kamwa i kamba wambra kunapa wambra kunawapas kasami iuiaringapa kani: nukaka, kamba i paikunapa Taita Dios diltudupa kangapa kagta. ⁸ Kasapas. Kam kunaureka kaugsakuska tukui Kanaán alpatami karangapa kaiki, kamba wambra kunapa wambra kunapa alpa imaurapas kangapa. Paikunapa Taita Diosmi kangapa kani.

⁹ Kasapasmi Taita Dios, Abrahamta nirka: —Imasami kamwa nukawa iuiarinakunchi: chasallata allilla ruraspaka kaugsangichi, kam i kamba wambra wambra kati wambra kunapas. ¹⁰ Kasami nukawa kamkunawa iuiarinakungapa churakuni, kamba wambra wambra kati wambra kunapas chasallata rurangapakuna: kamkunapura tukui karikuna iukankunami, sug piti aicha karata anchuchiringakuna. ¹¹ Ari, iukangichimi, tukui karikonata chasa kara anchuchiringakuna. Chasa ruraspami kawachiwankangichi, nukawa kamkunawa iuiarinakugta.

¹⁵ Kasapasmi nirka: —Kamba warmi Saraipasmi sug rigcha suti kangapa ka. Kunauremandaka, Sarami suti kangapa ka. ¹⁶ Paitaka iapa kuiaspami kawangapa kani. *Chiwanka, sutipami sug kari wambra iukangapa kangichi. Ari, iapa kuiaspami paita kawangapa kani. *Chiwanka, achka alpamunapi kaugsagkunapa iaia mamami tukungapa ka. Paipa wambra wambra kati wambra kunaka, atun mandagmi tukungapa kankuna.

¹⁷ Chasa uiaspaka Abrahamka, ikuti kunguripa, alpamami kumurirka, kasa asiwa iuiaspa: “¿Ña *patsa wataiug runachu wawita iukasa; imasik? Sarapas, ¿ña iskun chungu wata iukaspachu wawita iukagsamunga; imasik?”

¹⁸ Chasa iuiaspaka, Taita Diosta nirka: —¡Amalai nukapa wambra Ismaelta iapa kuiaspa kawapuantrangi!

¹⁹ Nigpika, Taita Dioska nirka: —Nukami niiki: kamba warmi Sarawami wawita iukangapa kangichi. Pai tiagsamuureka, sutichingi Isaak. ⁴ Paiwami nuka ima kamta niskata iuiarisa. Paipa wambra wambra kunawapas imaurapasmi paikunawa ima rurangapa kaskata iuiarisa. ²⁰ Ismaelmandaka, kam ima mañawaskatapasmi uiarkaiki. Paitapasmi iapa kuiaspa kawangapa kani; *chiwanka, achka wambra kuna iukangapa. Paika, chungu iskai atun mandagkunapa iaia taitami kangapa ka. Paipa wambra kunapa wambra kunatapasmi sakingapa kani, iapa achka mirachukuna. Chasaka, Ismaelmandaka runakuna, atun alpamimi kaugsangapa kankuna. ²¹ Ikuti kunaureka samuku watapika, Saraka sug kari wambra suti Isaaktami iukangapa ka. Paiwami imasa nukawa kamwa iuiarinakuskata rurangapa kani.

²² Abrahamwa ña rimanakui puchukaspaka, Taita Dios, chimanda llugsispa chingarirka. ²³ Chi punchallatatami Abrahamka, paipa wambra Ismaelta sug piti aicha karata anchuchirka. Tukui paipa lutrinkunatapasmi chasallata rurarka: paipa wasipi tiagsamuska lutrinkunata i randiskakunatapas. Imasami Taita Dios, paita rurangapa nirka: chasallatami tukui paipa wasipi kag lutrinkunata rurarka.

Taita Dioska ikuti Abrahamta, “Wawitami iukangapa kangu” niskamanda

18 ¹ Abrahamka, Mamre suti runapa insiñu sachakuna tiaska alpamimi kaugsakurka. Chaugpunchasina kaura, sinchi indimi ruparikurka. Chimandami paika, karpa wasi punguma llugsispa chiririkurka. Chipi tiakuureka, kasami atun Taita Dioska, paita kawarigsamurka. ² Abraham kawauraka, kimsa runakunasina rigchakunami ña paipa ñugpa ladu saianakurka. Paikunata kawaspaka, ataripa, kalpalla rirka, paipa karpa wasima kaiangapakunata. Paikuna kaskama chaiagrispaka, alpamami *kumuripa, ³ maikan mas taitasinata nirka: —Taita waugki, nukaka, kamba lutrinmi kani. Kamba ñawipi nuka alli kawarigpika, nukapa wasima sug ratullapas samaripa ialipuaichi.

⁴ Suiawaichi; iaku apapugrisakichita. *Chiwanka kamkunapa chaki maillarinkangichimi. Nispaka, kai sachaka asitullapi samaripuangichi. ⁵ Kamkunapa lutrinpa wasima chaimuspa manara rigllapi, aslla mikui apapugrisakichita. Chi mikuskawaka mas animumi chaianga.

³ Sara niraiami ‘Atun mandagpa warmi wambra’.

⁴ Isaak niraiami asi.

Chiura ainirkakuna: —Allillami ka. Kam imasa niskasina rurapuai.

⁶ Chiura Abrahamka, mana unaiaspalla karpa wasi ukuma iaikuspa, paipa warmi Saratami nirka: —Chaugpi kustal mas suma arinata chapuspa, utkalla tanda kusai.

⁷ Chasa ningallawa, wagrakuna kaskama kalpaspa, tukuikunamanda mas wira wagratapi apigrirka. Chitaka paipa sug lutrintami kuarka, nispa: —Utkalla wañuchiichi. Chi aichata allichispa ianuichi, kunaura mikungapa.

⁸ Chi aicha ña ianuskata kuajadawa lichiwami paikunata kararka. Paikuna mikunakunkamaka, paikunapa ladu sacha asintullapimi saiakurka.

⁹ Ña mikuskauramanda paikunaka, Abrahamta tapurkakuna: —Kamba warmi Saraka, ¿maipitak ka?

Chiura ainirka: —Chi karpa wasi ukupimi kapuá.

¹⁰ Chiura sug paipuraka, kasami nirka: —Ima killa chaimuurami kutimusa. Chiurami kamba warmi Sara, sug kari wambra iukangapa ka.

Sodoma puibluta Taita Dios mana puchukachu, Abraham mañaskamanda

²⁰ Atun Taita Dioska, kasami Abrahamta nirka: —Sodoma i Gomorra puiblukunapi kagkuna, iapa pingaipa jiru ruraspa kaugsanakú. Paikunamanda iacharikumi, askurinti iapa pandarigkuna kagta. ²¹ Chimandami nuka, kunaura kawagrisa: ¿sutipachu imasa willawaskasina iapa jiru ruraspa kaugsanakú? Mana chasa kagpika, kunaurami iachasa.

²² Abrahampagma chaiagriskapura iskaikunaka, Sodomama rii kallariikakuna. Chiura Abrahamka, *chara atun Taita Diospa ñugpa ladu saiakurka. ²³ Taita Dios kaskama mas kaillaiaspaka, nirka: —Jiru ruraspa kaugsanakuskata kam puchukangapa kauraka, ¿alli runakunatapaschu sugllapi puchukantrangi? ²⁴ Chi puiblupi tiantra pichka chungga alli runakunallapas. Chi pichka chungakunata kuiaspa, ¿manachu chi puibluta pasinsiantrangi? ²⁵ Kamka, tukui kai alpapi kaugsagkunapa iaia justisiami kangi. Kamtaka mana chaianchu, jiru ruragkunata puchukangapa kaura, alli runakunatapas sugllapi puchukangapa. Kam chasa ruragpika, paikunapasmi chasallata jiru ruragkuna niraiantarakuna. Ama chasa rurangi.

²⁶ Chasa uiaspaka, atun Taita Dioska ainirka: —Sodomapi pichka chungga alli runakuna tiagpika, paikunamanda chi puiblukunapi kaugsanakuskata manami puchukasa.

²⁷ Abrahamka, ikutimi nirka: —Nukaka, ñutu alpa tukuska runalla kaspapas, atunsina tukuspami kam Taitikuta rimai kallariiki. Nuka rimakuskata pasinsiwai. ²⁸ Pichka chungga alli runakunapa pichka pisikuchu: ¿chi pichka pisikuskamandachu tukui chi puiblupi kaugsanakuskata puchukantrangi?

Chiura ainirka: —Chusku chungga pichka alli runakunallapas tiagpika, chi puibluta mana puchukasachu.

²⁹ Abrahamka, ikutimi chasallata tapurka: —¿Chusku chungalla tiachukuna?

Chiura ainirka: —Chusku chungamandami mana puchukasa.

³⁰ Chiura Abrahamka, ikutimi nirka: —Nuka ikuti kam Taitikuta mañagpika, ¡ujalallapas nukawa iapa rabiaringi! ¿Kimsa chungalla tiachukuna?

Chiura ainirka: —Kimsa chungalla tiagpika, mana puchukasachu.

³¹ Abrahamka nirka: —Nuka atunsina tukuspami kam Taitikuta mañai apakuiki. Nigpika, ¿iskai chungalla tiachukuna?

Chiura, ainirka: —Iskai chungamandami mana puchukasa.

³² Chasa ainigpipas, Abrahamka, ikuti sug biajimi nirka: —¡Ujalallapas nukapa Taitiku, nukawa rabiaringi! Kai biajiwaka mana ikuti mañasakichu. ¿Chungalla tiachukuna?

Chasa niura, atun Taita Dioska ainirka: —Chungamandami mana puchukasa.

³³ Chasa Abrahamwa rimai puchukaspa, Atun Taita Dios, chimanda llugsispa chingarirka. Abrahamka, pai kikinpa wasima *kutirka.

Sodoma i Gomorra puiblukunata, Taita Dios puchukaskamanda

¹⁹ ¹ Ña tutaiaukurami chi iskai anjilkunaka, Abrahampamanda llugsispa, Sodomama chaiagrirkakuna. Lotka, chi puibluma iaikudiru pungullapimi tiakurka. Chi anjilkunata kawaspaka, tupagrispa, alpakama *kumurirka, ² kasa nispa: —Taita waugkikuna, nukaka, kamkunapa lutrinsinami kani. *Akushi nukapa wasima. Chipi chaiagriskapa, chaki maillarinkangichimi. Nispaka, wasillapi puñungichi. Kaiandika pudinkangichimi, atarispa, maima rinakuskama ringakuna.

Chiura, anjilkuna ainirkakuna: —Manima; Pai Siñur. Kai kallillapimi pakaringapa kanchi.

³Chasa ainigpipas, Lotka: —*Akushi akushi— nii kallarirka. Chimandami paikuna, Lotwa rirkakuna. Ña wasima chaiagriuraka, Lotka, suma mikui ianuspa, mana libadurawa tandakuna ruraspa kusaspami kararkakunata, mikungapa.

⁴Paikuna manara puñungapa siririgpita, Sodomapi kaugsag tukui karikunaka, Lotpa wasi muiugtami saiarigrirkakuna. Wambrakunamanda rukukunakama, tukui karikunami chipi saiarigrirkakuna. ⁵Nispaka, Lotta kaparispami nirkakuna: —Chi runakuna kunantuta kamba wasima samuskakuna, ¿maipitak kankuna? Paikunata llugsichimui. Nukanchika, paikunawa siriringapami munanakunchi.

⁶Nigpika Lotka, paikunawa rimangapa kanchama llugsispa, punguta suma wichkaspami saiarirka, ⁷kasa nispa: —Taitakuna, chasa jiru rurangapa ama iuianakuichi. ⁸Chi runakunaka, nuka kaiaskakunami kapuankuna. Paikunataka ñi imapas ama rurapuaichi. Nuka iukanimi nukapa iskai sipaskuna manara kariwa siririskakuna. Paikunataka kanchama llugsichigrisa, kamkuna imasa munaskasina rurangapakuna.

⁹Chasa nigpipas, paikunaka nirkakuna: —Kaimanda anchurii. Kam, ¿maimandatak samurkangi, nukanchita mandag tukungapa? Kamtami kunaura chi sugkunamandapas mas jiru rurangapa kanchi.

Chasa nispaka, Lotta sinchi tangarkakuna. Nispaka, pungutapas pakichingasina tangai kallarirkakuna. ¹⁰Chasa ruranakuura anjilkunaka, maki suniaspa, Lotta aisaspa, ukuma iaikuchirkakuna. Nispaka, sumami punguta wichkarkakuna. ¹¹Chi jiru rurangapa kanchapi kaskakunata anjilkunaka, ñawi tutaiachirkakunata. Wambrakunamanda rukukunakama, tukuikunami ñawi tutaiachii tukurkakuna. Chimandaka paikuna, Lotpa wasi pungu maipi kaskata maskaspami saikugta purinakurka.

¹²Chiura anjilkunaka, Lotta tapurkakuna: —Kamkunapura, ¿maschu kai puiblupi tiankuna? Kai puiblutaka puchukangapami kanchi. Chimanda, kamba kari i warmi wambrakunata i kusa tukungakunawanta, tukui kambakunatapas apaspa, kaimanda karuma mitikuichi. ¹³Kai puiblupi kaugsanakugmanda atun Taita Diustami iachariku, iapa pingaipa jiru ruraspa kaugsanakugta. Chimandami nukanchita kachamurka, paikunata puchukangapa.

¹⁴Chasa uiaspaka, Lotka, paipa sipas warmi wambrakunawa kusa tukungakunatami nigrirka: —Kai puiblupi kaugsagkunata, atun Taita Dioska kunaurami puchukangapa kankunata. Atarispa, kaimanda risunchi.

Chasa nigpipas, chi runakunapa iuiaipika, urdimal nikugsinami uiarirkakunata.

¹⁵Ña pakarikugmanda anjilkunaka, Lotta sinchimi rimarkakuna, kasa nispa: —Utkalla atarispa, kamba warmita iskai sipas warmi wambrakunawanta pusaspa, kaimanda llugsiichi. Mana kagpika, kai puibluta puchukai tukuuraka, kamkunapasmi wañunkangichi.

¹⁶Chasa nigpipas, Lotka *charami unaiakurka. Unaiakugpipas, atun Taita Dios paimanda iapa llakikuskamanda, anjilkunaka, Lotta, warmindita i paipa iskai sipas warmi wambrakunatami makimanda aisarkakuna, chi puiblumanda llugsichingapa. ¹⁷Ña kanchama llugsichingallawa, sug anjilka nirkami: —Mitikuichi kispiringapa. Mana tigrarispa, kai pambapi mana saiarispalla sachukuma mitikuichi. Chasaka, mana puchukarinkangichichu.

²⁴Indi llugsikuurami atun Taita Dioska, Sodoma i Gomorra puiblukunama nina i asufri awanigmanda tamiachigsamurka. ²⁵Chi puiblukunata, tukui chikunapi kaugsanakuskata i chi pambapi tukui wiñanakuskatapasmi puchukagsamurkakunata. ²⁶Ikuti Lotpa warmika, paikunawa sugllapi rikuspa, katima kawarka. Chiuralla, runasina rigcha kachi rumimi tukugsamurka.

Isaak tiagsamuskamanda

21 ¹Atun Taita Dioska, Sarata sumaglla kawaspa, pai imasa niskasinami rurarka. ²Abraham ña iapa ruku kagpipas, paipa warmika, wigsawa unugmi tukugsamurka. Taita Dios niskaurami kari wambra iukagsamurka. ³Abrahamka, paipa warmi iukagsamuska wawitata Isaakmi sutichirka. ⁴Pusag puncha chi wawita iukaura, Taita Dios imasa niskasinami sug piti aicha karata anchuchirka. ⁵Abraham patsa wata iukaurami Isaak tiapugsamurka.

Agarta Ismaelwanta llugsichii tukuskamanda

⁸Isaak wiñakuspa, paipa mamata chuchungapami sakirka. Chi punchaka Abrahamka, atun punchasina kusikuspami miski mikuiakuna Isaakmanda i tukuikunamanda ianuspa mikuchirka. ⁹Chasa kusikunakuura, Saraka kawarka, Egiptomanda Agarpa wambra Abrahamwa iukaskaka, Isaakta unzakugta. ¹⁰Chasa kawaspa, Abrahamta nirka: —Chi randiska warmita paipa wambrawanta kaimanda llugsichii. Chi randiska warmipa wambra mana pudinchu, nukapa wambra Isaakwa kam ima sakingapa kaskata chaugpi chaugpi partinakungapa.

¹¹Chasa uiaspaka Abrahamka, Ismaelpas pai kikinpa wambra kagmanda, sungu nanagtami llakirirka. ¹²Nigpi Taita Dioska, paita nirka: —Chi wambramanda i kam randiska warmimanda ama llakikui. Kamba warmi Sara imasa

niskasina rurai. Kamba wambra Isaakmandallami achka wambrakuna mirapugsamungapa kangi. ¹³ Randiska warmipa wambra, kam kikinpa kagmanda, paitapasmi karapusaki, atun alpapi kaugsangapakuna.

¹⁴ Chimanda Abrahamka, kaiandi tutata atarispá, tanda i iaku junda taligumi Agarta aparichirka. Paipa wambra Ismaelta kuaspa, “Kaiakama” nispami chimanda llugsichispa kacharkakunata.

Isaakta Taita Diosmánda rupachingapa, Abrahamta niskamanda

22 ¹ Chiuramanda ña unaipi, Taita Dioska munarkami iachangapa: “Abrahamka, ¿nukamandallachu iuiarispa kaugsaku?”. Chimandami paita kaiaspa, kasa nirka: —Abraham.

Chiura ainirka: —Kaipimi kani.

² Chasa ainiura, Taita Dioska, kasami nirka: —Kamba *kuiaska suglla wambra Isaakta pusaspa, rii Moria suti alpama. Chima chaiagriuraka, sug filutami kawachisaki. Chi filuma sikaspaka, Isaakta nukamanda wañuchispa rupachipuangi.

³ Chasa uiaspaka Abrahamka, kaiandi tutata atarispá, burutami allichirka. Taita Diosmánda rupachingapa iamtaspa, paipa wambra Isaakta iskai lutrinkunawanta pusaspami Taita Dios niska alpama rirka. ⁴ Ña kimsa puncha rinakuskapi, Abrahamka kawagsamurka, chi filu *chara karu pisigta chaiagringapa. ⁵ Nispaka, paipa lutrinkunatami nirka: —Kamkunaka, buruwa kaillapi suiawanakuichi. Nukapa wambrawaka chi filumami rinakunchi. Chipi chaiagrispaka, Taita Diustami kunguringringapa kanchi. Nispaka, ñami samusunchi.

⁶ Chasa nispaka Abrahamka, Taita Diosmánda rupachingapa iamtata Isaaktami aparichirka. Nispaka, kuchilluta ninata charirisipami iskandikuna rii kallarikakuna. ⁷ Ña sugllapi rinakuuraka, Isaakka Abrahamta nirka: —Taita.

Chiura, Abraham ainirka: —Wambritu, ¿imatak munakungi?

Chiura, Isaakka nirka: —Kawamui. Iamta i nina apanakunchi. Ikuti Taita Diosmánda wañuchispa rupachingapa maltu ubijaka, ñi ima mana apanakunchichu.

⁸ Chasa niura, Abrahamka ainirka: —Wambritu, Taita Diosmi iachanga, imasa allilla chaiangasina, ubijata Paimanda wañuchispa rupachingapa.

Chasa nispaka, iskandikunami sugllapi ñambi rinakurka. ⁹ Taita Dios kawachiska filuma ña chaiagrispaka, Abrahamka, sug altarmi rumikunawa saiachirka. Iamtata chi altar awapimi suma allichispa churarka. Nispaka, paipa wambra Isaakta wataspa, chi iamta awallami churarka. ¹⁰ Chasa churaspaka Abrahamka, kuchilluta apispa, chiwa paipa wambra wañuchingapa maki atarichirka. ¹¹ Chiurami atun Taita Diospa anjilka, awanigmanda kaparirka, kasa nispá: —Abraham, Abraham.

Chiura ainirka: —Kaipimi kani.

¹² Chiura anjilka, kasami nirka: —Kamba wambra ama wañuchikui. Ñi imapas ama paita rurakui. Ñami iachani, kamka Taita Diusta suma manchag kagta. Chimandami mana micharkangi, kamba suglla wambratapas nukamanda wañuchingapa.

¹³ Chasa uiaspa, Abraham katima kawauraka, sug kari ubija, uchulla sachakuna chaugpipi kachukunapi wanguriskami saiakurka. Chasa kawaspaka, chi ubijata apigrispa, paipa wambra kuintami wañuchispa rupachirka. ¹⁴ Chi filutaka Abrahammi sutichirka: “Atun Taita Diosmi iach’á, imasa allilla chaiangasina karangapa”. Chimandami kunankama nimirka: “Atun Taita Diospa filupimi iachanga, imasa allilla chaiangasina karangapa”.

¹⁵ Atun Taita Diospa anjilka, ikutimi Abrahamta kaiarka, ¹⁶ kasa nispá: —Kasami atun Taita Dios, kamta niku: “Kamba suglla wambratapas nukamanda wañuchingapa kam mana michaskamandaka, nuka kikitami kasa niskata kawag churaspa nini. ¹⁷ Kamta iapa kuiaspami kawangapa kaiki. *Chiwanka, kamba wambra wambra kati wambrakunata sakingapami kani, iapa mirachukuna. Imasami awapi iapa achka istrillakuna tia: imasami lamar iaku patapi, kaskajukunata mana kuintangapa pudirí: chasallatami kamba wambra wambra kati wambrakunapas, iapa achkakuna mirangapa kankuna. Kasapas. Paikunata mana munagkunatami mitikuchingapa kankuna. ¹⁸ Nuka niskata kam uiawaspa ruraskamandaka, tukui alpamanda runakunapasmi kamba wambra wambra sug kati wambra, nukapa iapa kuiaska kangapa kankuna”.

¹⁹ Chiuramanda Abrahamka, paipa lutrinkuna suianakuskamami *kutirka. Chimandaka tukuikuna, Beerseba suti pambamami *kutirkakuna. Chipimi kaugsanakurka.

JAKOBMANDA PARLU

Jakob i Esaú tiagsamuskamanda

[Abraham ña achalaiakuspaka, paipa waugki maipi kaugsakuskamami sug lutrinta kacharka, Isaakmanda sug warmi maskapungapa. Chi lutrinka, maima rikuskama chaiagrispaka, Rebeka suti sipastami Isaakmanda agllaspa, pusarka. Paikuna Isaakpagma chaiagriura,]

24 ⁶⁷ Isaakka, paipa wañuska mama Sarapa karpa wasimami Rebekata pusarka. Chi wasi ukupimi kasararkakuna. Kasaraspaka, iapami Rebekata kuiarka. Chasawaka, paipa mama Sara wañuskamanda llakiimi anchurka.

25 ¹⁹ Abrahampa wambra Isaakmanda parlu, kasami willaraiá. ²⁰ Isaak chusku chungu wata iukaurami Rebekawa kasararka. Rebekapa turika suti karka Labán. Paikunapa taitaka, Betuelmi suti karka. Paika, Padan-aram suti alpapi kaugsag, arameomi karka. ²¹ Isaakka, paipa warmi Rebeka chusa kagmandaka, atun Taita Diustami mañapurka. Chasa mañaskata atun Taita Dios uiagmandami Rebekaka, wigsawa ungug tukugsamurka. ²² Rebekapa wigsapi iskai wawitakuna kaspaka, makanakuspa kuiuriimi karkakuna. Chimanda, Rebekaka iuiarirka: “Chasa kuiuriwanakugpika, ¿imasik pasariwanga?”. Chasa iuiarispaka, atun Taita Diusta kasami tapugirirka: —¿Imatak pasariwanga?

²³ Chiura atun Taita Dioska, paita ainirka:

—Kamba wigsapi kag wawitakunaka, iskai alpapi kaugsagkunami tukungapa kankuna.

Manara tiagsamugmandatami makanakú.

Iskandikuna kai alpapi kaugsanakuuraka, sugka mas wapumi kangapa ka.

Ñugpa tiagsamuska wambra, kati wambra ima niskata ruragmi kangapa ka.

²⁴ Rebekata ña puncha chaiaura, iskai kari wambrakunami iukagsamurka. ²⁵ Ñugpa wawitaka tiagsamurka, puka karaiug, puka tukui milmunchu. Chimandami Esaú sutichirkakuna. (Esaú niraianni 'milmunchu'.) ²⁶ Tiagsamugllapi, paipa waugkipasmi tiagsamurka. Esaupa chakita charispami tiagsamurka. Chimandami Jakob sutichirkakuna. (Jakob niraianni 'chakita charig u llullachig'.) Isaakka, sugta chungu wata iukaurami chi iskai kari wambrakuna tiagsamurkakuna.

Esaú, ñugpa wambra kaspaka ima taitata chaskingapa kaskata wabutiskamanda

²⁷ Chi wambrakuna ña wiñauraka, kasami tukurkakuna. Esauka, sachukullapi puringapa munarka. Chasaka, sachuku animalkunata kasagmi tukugsamurka. Ikuti Jakobka, ñi maima mana ringapa munarka. Karpa wasi ukullapimi ima ruraipas ruraspa sumaglla kaugsakurka. ²⁸ Isaaktaka sachuku aichami mas miskirka. Chimandami Esauta mas *kuiarka. Ikuti Rebekaka, Jakobtami mas *kuiarka.

²⁹ Sug puncha Jakob ianukuura, Esauka iapa saikuskami sachukumanda chaiagirka. ³⁰ Wasi ukuma iaikugrispaka, Jakobta nirka: —Diiarkaimi nuka ña wañukuni. Chi puka miski mikuita kam ianukuskataka asllitalapas karawai—. (Chimandami Esautaka, Edompas sutichirkakuna. Edom niraianni 'puka'.)

³¹ Chasa mañakuura, Jakobka nirka: —Ñugpa wambra kam kangí; taita ña wañungapa kaura kam chaskingapa kaskata kai mikuiwa trukawai.

³² Chiura, Esauka nirka: —Uiamui. Diiarkaimi wañukuni. Nuka wañugpika, ñugpa wambra kaspaka ima chaskingapa kaskaka, ñi imapapas mana baliwangapa kanchu.

³³ Chasa niura, Jakobka nirka: —Chasa kaspaka, niwai: “Diuspa ñawipi mana llullaspallami niiki: kunaurami chita trukaiki”.

Chasa nisipami Esauka, ñugpa wambra kaspaka ima chaskingapa kaskata, paipa waugki Jakobta mikuiwa trukarka.

³⁴ Chiura Jakobka, miski lintija ianuska mikuitami tandawa paita kuarka. Ña tukui mikui upiai tukuchispaka, atarispaka nirka. Chasami Esaú, pai ñugpa wambra kaspaka ima chaskingapa kaskata wabutirka.

Esaú wañuchingapa munakugmandaka, Jakob mitikuskamanda

27 ⁴¹ Isaakka, Jakobta ñugpa wambra kaskasinatami niska karka: “Taita Dios, kamta iapa kuiaspa kawapuachu”. Chiuramandata Esauka, mana kungarisipallami paita jiru iuiaspa kawakurka. Kasami iuiakurka: “Nukapa taitaka, mana unaiillami wañungapa ka. Paimanda llakiwa kaska punchakuna ialiuamanda: chiurami nukapa waugki Jakobta wañuchisa”.

⁴² Esaú chasa iuiakuskataka, paikunapa mama Rebeka iachagsamurka. Chimandaka, Jakobta kaiaspa, kasami nirka: —Uiamui. Kamba waugki Esauka iuiakumi, kamta wañuchingapa. Kam ima paita trukaskamandami

randichingapa munaku. ⁴³ Kunauraka, wambritu, uiawai. Arán puibluma utkalla mitikui, nukapa turi Labanpa wasima. ⁴⁴ Chipi kaugsakungi, kamba waugki kamwa rabiariska kungarinkama.

Betel suti pambapi Taita Dios, Jakobta kawariskamanda

28 ¹⁰ Jakobka, imasa kachaskasina Beerseba pambamanda llugsispa, Arán puiblumami rii kallarirka. ¹¹ Sug pamba alpama chaiagrispaka, ña indi chingarigmanda iuiarirkami: “Kaipimi puñuspa pakarisa”. Chipi tiaska rumikunamanda sug rumita agllaspaka, sawinaspami siririrka puñungapa. ¹² Ña puñuriuraka, kasami muskuipi kawarirka. Chi pambamandata awakama sug atun iskalirami paipa ladullapi saiakurka. Chi iskalirapika, Taita Diospa anjilkunami sikanakuspa uraikunakuspa karkakuna. ¹³ Chi iskalira awapika, atun Taita Dios kikinmi kawarirka, kasa Jakobta nispa: “Nukami kani atun Taita Dios. Kamba achala taita Abrahampa i kamba taita Isaakpa Taita Diosmi kani. Kam sirikuska alpataka, kamtami karasaki i kamba wambrakunapa wambrakunatapap.

¹⁴ Paikunaka, ñutu alpakunasinami iapa achkakuna tukugsamungapa kankuna. Indi llugsidiru i chingaridiru ladukamami tukungapa kankuna; chasallata alli makii ladu i llukii makii ladupas. Tukuimami jundangapa kankuna. Kammanda i kamba wambrakunapa wambrakunamanda, tukui alpamanda runakunapasma nukapa iapa kuiaska tukugsamungapa kankuna. ¹⁵ Nukaka, kamwami kangapa kani. Kam maima riskamami katiraiangapa kaiki. Maima rispapas, kai alpamallatatami *kutichimusaki. Mana sakisakichu. Nuka kamta ima karangapa niskata sutipami karasaki”.

¹⁶ Chasa muskuspaka, Jakobka, rigcharispa iuiarirka: “Atun Taita Dioska, kaipimi kaska. Chitaka, nuka mana iacharkanichu”.

29 ¹ Chiuramanda Jakobka, chi pambamanda rispa, indi llugsidiru ladu kaugsagkunapa alpamami chaiagirka [Labanpa wasima. Chipi kaugsakuura, Lea i Raket suti Labanpa sipas warmi wambrakunawami kasararka. Chunga iskai kari wambrakunami iukarka: Rubén, Simeón, Lebí, Judá, Sabulón, Isakar, Dan, Gad, Aser, Neftalf, José i Benjamín.]

[Jakob ña iskai chungu wata Labanmanda trabajakuskamandaka, Taita Dioska, paita ikuti kawarispa, kasami nirka:]

31 ¹³ —Nukami kani Betel pambapi kamta kawarig Taita Dios. Chipimi kamka, sug rumi awapi asiti tallispa, nukapa kagta niwarkangi. Kunaura atarispaka, kai alpamanda llugsispa *kutii kam tiagsamuska alpama.

32 ²⁸ —Kunauramandata kam, ña mana suti kangichu Jakob. Taita Dioswa i runakunawa makanakuspa binsiskamandaka, Israelmi suti kangu”. (Israel niraianmi “Taita Dioswa makanakug”).

JOSE I PAIPA WAUGKIKUNAMANDA

José muskuskamanda

37 ¹ Jakobka, paipa taita kaugsaska Kanaán alpallapitami kaugsakurka. ² Jakobpa wambrakunamanda parlu, kasami willaraiá.

Joseka, chungu kanchis wata iukaura, paipa waugkikunawa ubija kawaspa purigmi karka. Bila i Silpa suti randiska warmikunawa paipa taita iukaska wambrakunawami purispa karka. Paikuna mana allilla ruraskata Joseka, paipa taitata tukuimi willadur karka.

³ Taita Israel⁵ ña ruku kaurami José tiagsamurka. Chimandami tukui waugkikunamandapas mas paita *kuiarka. Chasa kuiaspami sug iapa suma katanga churaridiru iukachirka. ⁴ Chasa kawaspa, paipa waugkikunaka iacharkakunami, paikunapa taita, paikunamanda mas Joseta *kuiagta. Chasa iachaspaka, paimanda jiru iuiaiwa tukugsamurkakuna. Chimandaka, mana paiwa rimanakungapagllapas munarkakunachu.

⁵ Chiuramanda Joseka, muskupa, paipa waugkikunatami willarka. Chasa uiaspaka, paiwa masmi rabiarirkakuna. ⁶ Nigpika José, kasami niska karkakunata: —Uiawaichi. Nuka ima muskuskatami willangapa kaikichita. ⁷ Nuka muskukuskapika, tukui nukanchika, chagrapi kaska, trigu kabundimi watanakurkanchi. Diulpillami nukapa wataskaka saiarirka. Ikuti kamkunapa wataskakunaka, nukapa wataskata muiundi saiarispami kumurirkakuna.

⁸ Chasa uiaspaka, paipa waugkikunaka nirkakuna: —¿*Chiwanka niraiangichu kam, atun mandag tukuspa, tukui nukanchita mandag kangapa?—. José muskuskata chasa willaskamandami mas paiwa rabiarirkakuna.

⁹ Chiuramanda Joseka, ikuti muskupa, paipa waugkikunatami willarka, kasa nispa: —Ikutimi muskurkani. Muskukuskapika, indi, killa, chungu sug istrillakunapasma nukata kunguriwarkakuna.

⁵ Taita Israelka, Jakobllatatami ka.

¹⁰ José chasa muskuskataka paipa taitapasmi willarka. Chasa uiaspaka, paipa taitaka piñaspami nirka: —Kam chasa muskuspaka, ¿imatak niraiangi? ¿Niraiangichu nuka, kamba mama waugkindikunapas, kamta alpama *kumurispa kunguringapa kagtakuna?

¹¹ Josepa waugkikunaka, jiru iuiawami paita kawanakurka. Ikuti paipa taitaka, tukui ima willaskata iuiaipimi wakachirirka.

Joseta, paipa waugkikuna katuskamanda

¹² Chiuramanda Josepa waugkikunaka, Sikem suti puiblusunama rirkakuna, paikunapa taitapa ubijakunamanda suma ugsa maskangapa. ¹³ Nigpi Israelka, Joseta nirka: —Uiawai. Kamba waugkikunaka, Sikem atun pambapi kaspami ubijakunata wamnapuanakú. Paikunapagmami kachangapa kaiki.

Chiura, Joseka ainirka: —Allillami ka.

¹⁴ Chiura, Israelka nirka: —Paikunapagma rispa, kamba waugkikuna i ubijakuna imasa kaskakunata kawagrispa, *kutimuspa willawagsamungi.

Ebrón suti atun pambamandami Joseta kacharka. Sikem atun pambama chaiagrispaka, ¹⁵ chi pambapi chingaspami purikurka. Nigpi sug runaka, chasa purikugta tarispa, tapurka: —¿Imatak maskaspa purikungi?

¹⁶ Chiura, Joseka ainirka: —Nukapa waugkikunatami maskaspa purikuni. Willawai: ¿maipisik ubijakunata wamnanakú?

¹⁷ Chasa ainiura, chi runaka nirka: —Ñami kaimanda riska kankuna. “Dotán atun pambama *akushi” ninakugtami uiarkani.

Chasa uiaspaka, Joseka rirka, Dotanpi paipa waugkikunata maskagringapa. Sutipami chi pambapi tarigrirkakunata. ¹⁸ Nigpika paipa waugkikunaka, karumanda chaiakugriskata kawaspaka, mana unailla iuiarirkakuna paita wañuchingapa. ¹⁹ Kasami ninakurka: —Kawaichi. Chi muskugmi samuku. ²⁰ Paita wañuchisunchi. Wañuchispaka, sug pusupi sitaspa, willagrisunchimi: “Sug sachuku animalchar mikurka”. Chasa ruragpika, pai muskuskaka, ñi imapa mana balingapa kanchu.

²¹ Ikuti Rubenka, chasa uiaspa, paipa waugkita kispichingapami nirkakunata: —Ama wañuchisunchi. ²² Paipa iawarta ama ichachiichi. Chasapaka, kai mana kausadiru alpapi kaska pusullapi sitasuchi, ñi imapas paita mana ruraspalla—. Joseta kispichispa, paipa taitata kutichingapa iuiawami Rubén chasa nirka.

²³ José ña paipa waugkindikunapagma chaiagriuraka, paita apispa, pai churairiaska iapa suma katangatami surkurkakuna. ²⁴ Nispaka, chi tusta psumami uraikuchispa sakirkakuna. ²⁵ Chasa ruraspaka, mikungapami tiarirkakuna.

Chasa tianakuspaka, kawarkakunami Ismaelmanda runakuna, suma miski asnag balsamu i mira kupal, kamillu suti atun animalkunapi aparichiska chaianakugrigta. Chi runakunaka, Galaad alpamanda Ejipto alpamami rinakurka. ²⁶ Chasa kawaspaka Judaka, paipa waugkikunata kasami nirka: —Nukanchipa waugkita wañuchispa, pai wañuskata mana willaspaka, ñi ima alli mana chaskingapa kanchichu. ²⁷ Paika, nukanchi kikinpa waugkimi ka. Ama paita wañuchisunchi. Mas allimi kantra, chi Ismaelmanda runakunata katungapa.

Chasa niura, paipa waugkindikunapasmi ainirkakuna: —Allillami ka—. ²⁸ Chasa ainispaka, chi katuspa randispa Madián alpamanda runakuna ña paikunapagta ialinakuskata, Joseta psumanda llugsichispaka, iskai chungu bali kulkimandami katurkakuna. *Chiwanka, Ejipto alpamami paita aparkakuna.

²⁹ Chiuramanda Rubenka, ikuti pusuma chaiagriura, Joseta mana chipi tarigrirkachu. Chasa kawaspaka, paita iapa llakii tukugsamurka. Chimanda, kikinpa katangakunata llikichirirka. ³⁰ Nispaka, paipa waugkindikunapagma *kutispa, nigriirkakunata: —Joseka, ña mana chi pusupi kawariwanchu. Kunauraka, ¿imami rurani?

³¹ Chiura paikunaka, sug kabrituta wañuchispa, chi iawarwami Josepa katangata jukuchirkakuna. ³² Chasa ruraspaka, paikunapa taitapagmami chi katangata kacharkakuna, kasa nispa: “Kai katangatami tarirkanchi. Rigsi: ¿kamba wambrapachu ka u mana?”.

³³ Jakobka, chi churariduru katangata kawaspaka, nirka: —Ari. Kaika, nukapa wambrapa katangami ka. Sug sachuku animalchar paita pitichispa mikupuarka—. ³⁴ Chasa nispaka, kikinpa katangakunatami iapa llakiiwa llikichirirka. Iana katangakuna churarispa, achka punchakunami paipa wambra José wañuskamanda llakispa wakakurka.

³⁵ Tukui paipa kari i warmi wambrakunaka, chaiagrispa, munanakurkami paipa llakiita kungachingapa. Ikuti paika, llakii kungachingapa ninakuskata mana uiaspalla, paipa wambra Josemanda wakaspami nirka: —Nukapa wambramanda llakispami, iana katangakuna churarispa wañunkama kaugsangapa kani, nuka paiwa sugllapi wañuskakuna kaskapi chaiagrinkama.

³⁶ Madianmanda runakunaka, Joseta Ejiptoma chaiachigrispa, Potifar suti runatami katugrirkakuna. Chi runaka karkami Ejiptota atun mandagta kawag suldadukunata taita mandag.

Judá i Tamarmanda

38 ¹ Chi punchakunallatata Judaka, paipa waugkindikunapagmanda anchurispa, Adulam puiblumanda Ira suti runapagpi kaugsangapami chaiarka. ² Chipi kaugsakuspaka, Kanaán alpamanda Súa suti runapa sipas warmi wambratami rigsigsamurka. Nispaka, paiwami kasararka. Paikuna sugllapi kaura, ³ wigsawa unug tukugsamuspa, Er suti kari wambrami iukagsamurka. ⁴ Mas nispaka, wigsawa unug ikuti tukugsamuuraka, Onán suti kari wambrami tiagsamurka. ⁵ Kimsama wigsawa unug tukugsamuspa, Sela suti kari wambrami iukagsamurka. Kesib suti puiblupimi chi wawita tiagsamurka.

⁶ Chiuramanda Judaka, paipa ñugpa wambra Erta Tamar suti warmiwami kasarachirka. ⁷ Erka, atun Taita Diospa ñawipi mana suma ruraspami kaugsakurka. Atun Taita Dioska, chasa kaugsakugta mana sumaglla kawaspaka, paipa kaugsaitami kichurka. ⁸ Er wañuuraka, Judaka, paipa kati wambra Onantami nirka: —Kamta imasa chaiaskasinami iukangi, kamba wañuska waugkipa warmiwa kasaranga; chasaka kamba wañuska waugkipa quinta, wambrakuna iukangapa.

⁹ Onanka allillami iacharka, paipa wañuska waugkipa warmiwa wambra iukaspapas, mana pai kikipa wambra niraiangapa kagta. Chasa iachaspaka, chi warmiwa siririspapas, mana sakirkachu wigsawa unug tukugsamungapa; chasaka, paipa wañuska waugkipa quinta mana wambrakuna iukangapa. ¹⁰ Chasa mana allilla rurakugta kawaspaka, atun Taita Dioska, rabiariispa, paitapasmi kaugsaita kichurka. ¹¹ Onán wañuuraka, Judaka, paipa wañuska wambrapa warmi Tamarta nirka: —Nukapa wambra Sela atun tukunkama, kamba taitapa wasipi sapalla kaugsagrii—. Kasami Judá iuiakurka: “Selapas, paipa waugkikunasinachar wañunga”. Chimandami Tamarta chasa nirka. Chiwami Tamar, paipa taitapa wasipi kaugsakugrirk.

¹² Chimanda ña unaipika, Judapa warmipasmi wañurka. Paika, Suapa wambrami karka. Judaka, paipa warmi wañuskamanda llakii kungariuraka, Timnat suti atun pambamami rirka, paipa ubijakunata rutunakuskama. Adulam puiblumanda Irapami, paipa rigsidu kaspá, paiwa sugllapi rirka. ¹³ Chiura, Tamartami willagrirkakuna, kasa nispa: “Kamba wañuska kusapa taitaka, Timnatmami riku, paipa ubijakunata rutuchingapa”. ¹⁴ Chasa uiaspaka Tamarka, biuda kaskata kawarig katangakunatami trukarirka. Nispaka, ñawita linsuwa kilparirka; chasaka, mana pipas pai pi kagta ringsingapa. Chasa kilparispaka, Enaim suti puiblu iaikudiru ladullapimi tiarigrirka. Judá chi ñambita Timnatma ringapa kagmandami chipi tiarigrirka. Judapa wambra Sela ña atun tukugpipas, mana paiwa kasarachiskamandami chasa rurarka.

¹⁵ Judaka, chi puiblu iaikudiruma chaiagrispaka, sug warmi ñawi kilpariska tiakugtami kawarka. Chasa kawaspaka iuirirka: “Kari sapa warmichar ka”. ¹⁶ Chasa iuiarispaka, paipagma kaillaiagrirka, paipa wañuska wambrapa warmi kagta mana iachaspalla. Kaillaiaspaka, nirka: —Munakunimi kamwa siriringapa.

Chiura, tapurka: —Nukawa siriringapaka, ¿imatak karawankangi?

¹⁷ Chiura, Judaka ainirka: —Nukapa sug kabritumi kachamusaki.

Chasa ainira, nirka: —Chi kabrituta kachamunkama, sug imapasmi iukangi sakiwanga.

¹⁸ Chiura, Judaka tapurka: —¿Imatak sakisaki?

Chasa tapuura ainirka: —Kamba prinsadiru silluta aparidiru waskawanta, i kam charikuska *tawinatapas sakiwai.

Chiura Judaka, chi warmi mañakuskata kuaspa, paiwami siririrka. *Chiwanka, wigsawa unugmi tukugsamurka.

¹⁹ Judá llugsiuramanda Tamarka, ñawi kilpariskata anchuchirispa, biuda kaskata kawarig katangakunatami ikuti churarigrirka.

²⁰ Chiuramanda Judaka, chi Adulam puiblumanda paipa rigsiduwa sug kabritumi kacharka; chita kuaspaka, chi warmita sakiskata mañaspa apapungapa. Paipa rigsiduka, chi puiblumanda chaiagrispaka, manima chi warmita tarirka.

²¹ Mana paita tarispaka, chi Enaim puiblupi kaugsanakugtami tapurka: —Kai puiblu ñambi ladullapi tiakuska kari sapa warmika, ¿maipitak ka?

Chiura ainirkakuna: —Kaipika, ñi maikan kari sapa warmi mana karkachu.

²² Chasa uiaspaka, Judapa rigsiduka, paipagma *kutispa, nirka: —Chi warmitaka mana tarirkanichu. Kasapas. Chi puiblupi kaugsanakugmi niwarkakuna: “Ñi maikan kari sapa warmi mana kaipi tianchu”.

²³ Chiura, Judaka nirka: —Chi warmika, nukata chaskiwaskataka sakirichulla. Mana kagpika, nukanchitami asingakuna. Nuka imasami paita nirkani: chasallatami kai kabrituta kachakurkani. Kampasmi, chi warmita maskakuspapas, mana tarigrirkangi.

²⁴ Kimsa killasinapi Judata willagrirkakuna, kasa nispa: —Kamba wañuska wambrapa warmi Tamarka, kari sapa tukuspami wigsawa ungug tukugsamuska ka.

Chasa uiaspaka, Judaka nirka: —Paita llugsichigrispa rupachiichi.

²⁵ Llugsichii ña kallariikunamanda Tamarka, paipa wañuska kusapa taita Judata kasa ningapami kacharka: —Kai prinsadiru sillu aparidiru waskawanta i kai tawinatami sug runata chaskirkani. Paimandami wigsawa ungug tukugsamurkani. Allilla kawaspa rigsipuui: pipachar ka.

²⁶ Chikunata kawachigriuraka, Judaka, paipa kagta rigsispaka nirka: —Tamarka, nukamanda mas allillami rurarka. Sutipami nukapa wambra Selata mana paiwa kasarachirkani—. Chiuramanda, mana mas paiwa siririrkachu.

²⁷ Tamarta ña ungurii puncha chaiauraka, iskai kari wambrakunami suuralla iukagsamurka. ²⁸ Ña tiagsamunakuura, sug wawitaka makitami llugsichirka. Chasa kawaspa, wigsawa kakug warmika puka waskawa makipi wataspami nirka: —Kaimi ñugpa tiagsamungapa ka.

²⁹ Chasa nigpipas, chi wawitaka ikuti makita ukuma aisarka. *Chiwanka, paipa waugkimi ñugpa tiagsamurka. Chimandami chi kakug warmi, paita nirka: —¿Imasatak ñugparkangi? Faresmi suti kankangi—. (Fares niraianmi 'ñugpag'.) ³⁰ Chiura, puka waskawa makipi wataska wawitapasmi tiagsamurka. Paitami sutichirka Sara. (Sara niraianmi 'puka'.)

José i Potifarpa warmimanda

³⁹ ¹ Josetaka, Ejipto alpama chi Ismaelamanda runakuna chaiachigrispa, Potifar suti Ejiptomanda runatami katurkakuna. Chi runaka, atun mandagta kawag suldadukunata taita mandagmi karka. ² Joseka, chi runapa wasipi kaugsakuspa, lutrinmi karka. Chipika atun Taita Dioska, paita sumaglla kawarka. Chimandami tukuipi paita allilla rikurka. ³ Paipa patrumpasmi iachagsamurka, atun Taita Dios paita sumaglla kawagmanda, tukuipi paita allilla rikugta. ⁴ Chasa iachagsamuspaka, Joseta sumagllami kawadur karka. Chimandami paipa patrunka churarka, pai kikinta kawag kangapa i pai tukui ima iukaskatapas; tukui chipi kaugsanakuskatapas mandag kangapa. ⁵ Chasa tukuita kawag kangapa Joseta churaskauramandata, atun Taita Dioska Potifarta sumagllami kawarka. Chasaka, paipa wasipi i chagrakunapipas, tukuipi allilla iukaimi tukugsamurka. ⁶ Tukui pai iukaskata José chasa suma kawakugmandaka, Potifarka kungaskallami kaugsakurka, mikungapaglla iuiaspalla.

Joseka, alli kawari musumi karka, i suma ñawimi iukarka. ⁷ Nigpika, pai ña unai chi wasipi kaugsakuura, paipa patrunka warmika, paita munaspa, chi iuiailawa paita kawaspa karka. Nispaka, paita nirka: —Nukawa siririgsamui.

⁸ Chiura Joseka, piñarisipami ainirka: —Uiamui. Nukapa patrunka, paipa wasipi tukui ima tiaskatami mingawarka. Nuka kaipi kawaspa kagmandaka, paika ñi imamandapas mana iuiarisipalla kungaskallami kaugsaku. ⁹ Kai wasipika, nukamanda mas kawagka, ñi pipas mana tianchu. Chimandami nukapa patrunka, ñi imapas mana michawarka. Kamllatami, paipa warmi kagmanda, mana *llamkangapa niwarka. Nigpika, nukaka mana pudinichu, chituku jiru rurangapa. Mana kagpika, Taita Diospa ñawipi iapa pandarigmi tukusa.

¹⁰ Chasa ainigpipas, chi warmika tukui punchakunami Joseta nidur karka: —Nukawa siririgsamui—. Ikuti Joseka, paita piñaripa, mana nidur karka, paipa ladullapipas kangapa. ¹¹ Chasa kagpipas, sug punchaka Joseta chaiarka, wasi ukuma iaikuspa, pai ima rurai iukaskata rurangapa. Chi puncha ñi pipas chi ukupi mana kagmandami ¹² chi warmika, paipa katangata apispa, nikurka: —Nukawa siririgsamui.

Chasa apiura Joseka, katangata sitaspami kalpa llugsirka. ¹³ Chi warmika, Josepa katangata paipa makipi sakispa llugsiskata kawaspa, ¹⁴ wasipi kag lutrinkunata kaiaspami nirkakunata: —Kawamuichi. Nukapa kusa randiska hebreoka, nukanchita wabutispami unzaku. Paika, nuka kaskapimi iaikugsamurka: “Nukawa siririsunchi” niwaspa. Nigpika nukaka, sinchimi kaparirkani. ¹⁵ Chasa sinchi kaparigta uiawaspami, paipa katangata sitaspa, kalpa llugsirka.

¹⁶ Chasa nispaka, Josepa katangata wakachispami suiarka, paipa kusa wasima chaiagrinkama. ¹⁷ Kusa chaiagrillapika, chasallatami willarka, kasa nispa: —Kam randiska hebreoka, nuka kaskapi iaikuspa, nukawa siririsunchimi niwakurka. ¹⁸ Nigpika, nuka sinchi kapariurami, paipa katangata sitaspa, kalpa llugsirka. ¹⁹ Chasami kamba randiska runa ruragsamurka.

Chiura paipa kusaka, chasa rimakuskata uiaspa, iapami rabiarkar. ²⁰ Rabiarkar nirka: —Joseta apispa, karsilpi atun mandag kachaska wichkaraiaskapi paitapas wichkagriichi.

Chasami José, karsilpi churai tukurka. ²¹ Chipipasmi paita atun Taita Dios, tukuipi sumaglla kawakurka. Chimandami karsilpi kawagkunata mandagpas, paita sumaglla kawaspa, ²² tukui chipi wichkaraiaskakunawanta kawag churarka. Chiuramandata Josemi nidur karka, tukui imasa chaiaskasina rurangapa. ²³ Atun Taita Dios, Joseta

sumaglla kawarka. Chimandami tukuipi paita allilla rikurka. Chimanda chi karsilpi mandagka, Joseta kawag churaspaka, mana iuiarisipalla kungaskami kaugsakurka.

Ejiptopi atun mandag muskuskamanda

41 ¹ José ña iskai wata wichkaraiaska kaura, Ejiptopi atun mandagka, kasami muskurka. Paika, Nilo suti atun iaku patapisik saiakurka. ² Chipi saiakuuraka, kanchis suma wiraiaska wagrakunasik chi iakumanda llugsirkakuna. Chi wagrakunaka, suma ugsasik pukunga tiaskapi mikui kallariirkakuna. ³ Chiuramandaka, ikuti kanchis jiru rigcha tullu wangu wagrakunasik iakumanda llugsirkakuna. Chi wagrakunaka, wiraiaskakunapa ladullapisik iaku patapi saiarigrirkakuna. ⁴ Nispaka chi jiru tullu wangu wagrakunaka, chi suma wiraiaska wagrakunatasik mikurkakuna.

Chasa muskuspaka, chi atun mandag rigcharirka. ⁵ Chiuramanda ikuti puñurisipaka, kasami muskurka. Sug kabullapi, kanchis suma raku trigullatatasik pukunakurka. ⁶ Chiuramandaka, ikuti kanchis trigusik llugsirkakuna. Chi trigukunaka, indi llugsidirumanda wairawa rupachiska tustasik karkakuna. ⁷ Nispaka chi tusta trigukunaka, chi suma raku trigukunatasik mikurkakuna.

Chasa muskuspaka, chi atun mandag rigcharirka. Rigcharispami iuiarirka, chasa muskuska kagta. ⁸ Pakariuraka, chi muskuskamanda iapa llakiiwami karka. Chimandami tukui Ejiptopi kag iachakunata kaiachirka. Paikuna chaiagriura, pai ima muskuskatami willarkakunata. Chasa willagpipas, ñi pipas mana pudirkakunachu, chi muskuikuna ima niraiagta paita willangapa.

¹⁴ Chiura chi atun mandagka, Josemandami iachagsamurka. Chimandami paita pusangapa kacharka. Kachai tukuskakunaka, mana unailami karsilmanda paita llugsichigrirkakuna. Joseka, agcha kuchuchirispaka, suma katanga churarispami chi atun mandagpagma iaikugrirkaka. ¹⁵ Chiura chi atun mandagka, Joseta nirka: —Sug muskuitami nuka muskurkani. Chi muskuskata ima niraiagtaka, ñi pipas mana pudinkunachu willawangapa. Chimandami kamta pusangapa kacharkani. Kamka pudingapasi kangi, chi muskui ima niraiagta willawangapa.

¹⁶ Chasa niura, Joseka ainirka: —Chitaka nuka kikinpa iuiailawa mana willai pudiikichu. Taita Diosmi chi muskui ima niraiagta iuiachiwanga, kam taita mas suma alli kangapa.

²⁵ Chi mandag pai ima muskuskata Joseta willaura, Joseka kasami nirka: —Kam taita paris muskuskaka, chillatami niraiá. Taita Diosmi kam taitata kawachiska ka, pai ima rurangapa kagta. ²⁶ Chi kanchis suma wagrakunaka niraiankunami kanchis wata. Chi kanchis suma raku trigukunapas, chasallatami niraiankuna. Chasaka chi iskai muskuska, chillatami kawachirka. ²⁷ Chi kanchis jiru rigcha tullu wangu wagrakuna ñugpa wagrakunamanda kati llugsiskakunaka, ikuti sug kanchis watami niraiankuna. Chi kanchis tusta trigu indi llugsidirunigmanda wairawa rupachiskakunapas, chillatami niraiankuna. Chikunaka niraiankami kanchis wata iapa iarkai tiangapa. ²⁸ Imasami willarkaiki: Taita Diosmi kam taitata kawachiska ka, pai ima rurangapa kagta. ²⁹ Kai tukui Ejipto alpapika, kanchis watakuna iapa alli pallaimi tiagsamungapa ka. ³⁰ Chi watakunamandaka, ikuti sug kanchis watakuna iapa iarkaimi tukugsamungapa ka. Chi iapa iarkai tukugsamuuraka, Ejiptopi kaugsanakugka, ñugpata alli pallaskakunatami tukui kungaringapa kankuna. ³¹ Chasa askurinti iapa iarkai tukugsamuuramandaka, ñugpata alli pallaikunamanda iuiiaka, limpiumi puchukarigsamungapa ka. ³² Kasamandami kam taita, paris chasallata niraiaskata muskurkangi: Taita Dios ima niskaka, sutipami mana unaila chasa tukugsamungapa ka.

³³ —Chasa tukungapa kagmanda, allimi kantra, kam taitaka tukuipi alli iacha iuiiug runata maskaspa churangapa; chi runaka, kai Ejipto alpata kawag taita kangapa. ³⁴ Chasa churaspaka, allimi kantra, kam taita kasapas rurangapa: kati mandagkunata churangi; paikunaka, chi kanchis watakuna alli pallaikuna tiankama, kai alpapi tukui kaugsanakuskapi, pichka saparumanda sug chaskichukuna wakachingapa. ³⁵ Chi watakuna alli pallaikunamanda tandachispaka, kam taitapa kuinta tukui puiblukunapi wakachirichukuna; chasaka, tukui kai alpapi kaugsanakuskamanda mikui tiangapa. ³⁶ Chasa wakachirigpika, chi kanchis iapa iarkai watakuna chaiamuura, kai Ejiptopi kaugsanakug mana diiarkai wañungakunachu.

Ejiptopi atun mandag, Joseta atuniachiskamanda

³⁷ José chasa niskata uiaspaka, atun mandagpa iuiapi i tukui pai churaska mandagkunapa iuiaipipas allillami uiarirka. ³⁸ Chimandami atun mandagka, paipakunata nirka: —Kai runa Taita Diospa ispirituta iukag alli iuiiugsinaka ñi maipipas mana taringapa kanchichu.

³⁹ Chasa nispaka, Joseta nirka: —Kai alpapi kamsina alli iacha iuiiugka, ñi pipas mana tianchu. Kamtami Taita Dios, tukui iuiachiska ka, kam tukui allilla willangapa. ⁴⁰ Chimandami niiki: nukapa atun wasipi tukui kawaspa mandag kapuai. Kai nuka mandakuska alpapi kaugsakuna, tukuikunami kam ima niskata uiaspa rurangakuna. Nukallami, atun mandag kaspera, kammanda mas atun kani. ⁴¹ Uiamui. Kai tukui Ejipto alpata nukapa kati mandag kangapami churakuiki.

⁴² Chasa nispaka, chi atun mandag, paipa makimanda prinsadiru iukaska surtijata surkurispa, Josepa makipimi churachirka. Chiurallami nirka: —Askurinti suma linsu katangata churachipuaichi. Kungapipas, kurita ruraska suma walkaridiruta walkachipuaichi—. ⁴³ Chiuramanda atun mandagka, paipa kaballu aliudiru *augtupa katilla purig *augtupimi Joseta sikachirka. Chasa sikachispaka, nirkami, Josepa *augtu ñugpa kalpaspa, kaparispa richu, kasa nispaka: “Tukuikuna kunguriichi”. Chasami Joseta atuniachirka, tukui Ejiptota pai, kati mandag kangapa.

⁴⁴ Chiuramanda atun mandagka, Josetami nirka: —Nukallami atun mandag kani. Kasami niiki: tukui kai Ejiptopi kaugsagkunaka, kam ima niskatami rurangakuna.

⁴⁵ Chasa nispaka, chi atun mandagmi Joseta sutichirka Safnat-panea. (Chika niraianni “Kai alpapi kispichig.”) On puiblupi Potifera suti sasirdutipa Asenat suti sipas warmi wambrawami kasarachirka. Chiuramanda Joseka, tukui Ejipto alpata kawaspami purirka iachangapa.

⁴⁶ Joseka, Ejiptota atun mandagpa kati mandag tukuura, kimsa chungu watami iukarka. Chi atun mandagta: “Kaiakama” nispaka, kallariikami chi tukui Ejipto alpa suiu kawaspami purigapa. ⁴⁷ José imasa niskasina, chi kanchis watakunaka, askurinti iapa alli pallaimi tiagsamurka. ⁴⁸ Chi kanchis watapika Joseka, chi Ejipto alpa suiu tukui pallaskakunamandami tandachirka. Tukui puiblukuna muiundi alpapakunapi pallaskakunamanda chasa tandachispaka, chi puiblukunapimi wakachirka. ⁴⁹ Imasami lamar iaku patapi kaskajukuna tia: chasallatami pallaskakunata wakachirka. Chimandami ña mana tupui pudispaka, mana tupuspalla wakachirka.

⁵³ Tukui Ejiptopi kanchis watama suma pallai puchukuriuraka, ⁵⁵ paikunapagma iapa iarkaimi chaiagsamurka. Chimanda, atun mandagta mañagrirkakuna: —Mikui katuwai.

Chiura chi mandagka, tukui runakunata nirka: —Josepagma riichi. Pai ima niskata ruragriichi.

⁵⁶ Chi iapa iarkaika, tukui Ejiptopimi chaiagsamurka. Tukui punchakunami mas iarkai tukugsamurka. Chasa kagmanda Joseka, maipi pallaskakuna wakachiskata paskaspa, Ejiptopi kaugsanakuskata katuimi kallariirka. ⁵⁷ Tukui alpapakunapi chi iapa iarkai chaiaura, ñi maipi mana mikui tiarkachu. Chimandami tukui sug alpapakunamandapas Ejiptopi trigu tiaskata Josepagma chaianakugrirka randingapa.

Josepa waugkikuna, Ejiptoma riskamanda

⁴² ¹ Josepa taita Jakobka iachagsamurka, Ejipto alpapi trigu tiagta. Chimandami paipa wambrakunata nirka: —¿Imapatak kam kikinpura ianga kawanakungichi? ² Kasami uiariwagsamurka: Ejipto alpapimi trigu katunakú. Chima rispa, nukanchimanda randigriichi. *Chiwanka, mana diarkai wañusunchichu.

³ Chasa niura, Josepa chungu waugkikunaka, Ejiptomami rirkakuna mikui randigringapa. ⁴ Ikuti Josepa waugki Benjamintaka, Jakob mana munarka kachangapa. “Benjamintapas, jamalai imapas mana alli pasaripuantra!” iuiaspami mana kacharka. ⁵ Tukui Kanaán alpapi iapa iarkai tiaskamandaka, taita Israelpa wambrakuna, sug runakunawantami sugllapi rirkakuna, mikui randigringapa.

⁶ Joseka, Ejiptopi mandag kaspaga, sug alpapakunamanda chaiagriskakunata tukuikunatami katug karka. Paipa waugkindikunaka, paipagma iaikugrispa, alpapakuna kumurigrirkakuna. ⁷ Joseka, paikunata kawaspaga, paipa waugkikuna kaskatami rigsirka. Chasa rigsispapas, mana rigsigsinami tukurka. Sinchi rimaspami paikunata tapuchirka, kasa nispaka: —Kamkunaka, ¿maimandatak samunakungichi?

Chiura ainirkakuna: —Kanaán alpamandami samunakunchi, mikui randingapa.

⁸ José paipa waugkikunata rigsigpipas, paikunaka Joseta mana rigsirkakunachu. ⁹ Chiura Joseka, ñugpata paipa waugkikunamanda muskaska kaskata iuiarispami kasa nirkakunata: —Kamkunaka, kai alpata pakalla chapagkunami samunakungichi. Kai alpapi maipi mana arkangapa alli kaskata kawangapagllami samunakungichi.

¹⁰ Chiura ainirkakuna: —Kam atun mandagta mana chapangapa samunakunchichu. Nukanchi, kamba lutrinkuna kaspaga, mikui randingapagllami samunakunchi. ¹¹ Tukui nukanchika, waugkindikuna, suglla taitapa wambrakunami kanchi. Llullagkunaka mana kanchichu. Chapaspa purigkunapas mana kanchichu.

¹² Chiura Joseka, paikunata nirka: —Llullaspami willariwanakungichi. Kai alpapi maipi mana arkangapa alli kaskata kawangapagllami samunakungichi.

¹³ Chiura ainirkakuna: —Nukanchi, kamba lutrinkuna kaspaga, chungu iskai waugkikunami karkanchi, suglla taitapa wambrakuna. Kanaán alpapimi kaugsanchi. Nukanchipa kati waugkika, taitawami kidarka. Sug waugkika, ña mana kaugsanchu.

¹⁴ Chasa ainigpikunapas, ikuti Joseka kasami nirkakunata: —Imasami nirkaikichita: pakalla chapagkunami kangichi. ¹⁵ Kasami kamkunamanda iachasa, willawanakuskaka sutipa u mana sutipa kagta. Kai alpata atun mandagtami kawag churani: kamkunapa kati waugkita kaima pusamunkama, kaimandaka mana llugsingapa kangichichu. ¹⁶ Kampura sug runata kachaichi, kamkunapa kati waugkita pusagringapa. Ikuti sugkunaka, kaipimi

wichkaraiankangichi chaiachimunkama. Chasa ruraspami iachasa, kamkuna sutipa willawanakugta. Mana kagpika, pakalla chapagkunami niraiangapa kangichi. Kai alpata atun mandagta kawag churaspami chasa niikichita.

¹⁷ Chasa nispaka, kimsa punchami karsilpi wichkachirkakunata. ¹⁸ Kimsa puncha tukuuraka, paikunata llugsichispa, kasami nirka: —Nukaka, Taita Diusta manchagmi kani. Kamkuna wañui kispiringapaka, kasa ruraichi. ¹⁹ Kamkuna mana llulla kagpikunaka, kamkunapa sug waugkita kaipi wichkaraiangapa sakiichi. Ikuti sugkunaka, mikui apaspa riichi, kamkunapa wasipi kaugsagkuna mikungapa. ²⁰ Nispaka, kamkunapa kati waugkita pusamungichi. Chasa pusamuspami iacharigsamunga, kamkuna ima willawanakuska sutipa kagta. Mana kagpika, sutipami wañunkangichi.

Chasami rurarkakuna. ²⁶ Paikunapa burukunata mikui aparichispaka, chimanda rirkakuna. ²⁷ Chisima ña samaringapa chaiaura, paipuramanda sug runaka, jigrata paskarka, paipa buruta mikui karangapa. Chasa paskauraka, trigu randiska kulkika jigrapi tarirka. ²⁸ Chasa kawaspaka, paipa waugkikunata kaiaspami nirka: —Kawamuichi. Nukapa kulkitami jigrapi churapuaskakuna.

Chasa uiaspaka, tukuikunaka, iapa manchaiwa chugchurispapa, paipura tapurinakurka: —¿Imasik nukanchita Taita Dios ruranga?

²⁹ Kanaán alpama ikuti chaiagrispaka, tukui ima pasariskatami paikunapa taita Jakobta willagrirkakuna.

Josepa waugkikuna, Benjaminwa Ejiptoma riskamanda

43 ¹ Kanaán alpapika, sutipa iapa iarkaimi tukugsamurka. ² Ejiptopi randiska trigupas ña tukuriuraka, Jakobka paipa wambrakunatami nirka: —Ikuti Ejiptoma riichi, mailla trigullapas nukanchimanda randingapa.

³ Chiura Judaka, kasami paipa taitata nirka: —Chi alpata mandagka, sinchi rimaspami nukanchita kasa nirka: “Kamkunapa kati waugkita mana kaima pusamugpikunaka, ama iuianakungichi nukata kawawangapa”. ⁴ Chimanda, Benjaminta kam nukanchiwa kachagpika, mikui randingapa ikutimi risunchi. ⁵ Ikuti paita mana kachagpika, ¿imasatak chaiagrisunchi? Imasami nirkaiki: chi mandagka, sinchi rimaspami nukanchita kasa nirka: “Kamkunapa kati waugki mana kamkunawa samugpika, ama iuianakungichi, nukata kawawangapa”.

¹¹ Chasa uiaspaka, paikunapa taitaka ainirka: —Chasa kagpika, mana alli kanchu, mas sug rigcha rurangapa. Nigpika, kasa ruraichi: chi mandagta iukachingapaka, kai alpa suiu ima mas suma tiaskata kamkunapa jigrapi apaichi. Bálsamu, dusi miski, suma asnarikuna, mira kupal, nuisiskuna i almindraskunapas asllita asllita apaichi. ¹² Trigu randingapa kulkiwaka, jigrakunapi kutichiska kulkitapas apaspa, kam kikinkunapa makiwa paipa makipi kuagringichi. Pandarispachar chi kulkita kamkunapa jigrapi churarka. ¹³ Kamkunapa waugki Benjamintapas pusaspa, chi mandagpagma ikuti riichi. ¹⁴ Tukuimanda mas pudig Taita Dios, chi mandagta iuiachichu, kamkunamanda llakiringapa; *chiwanka, kamkunapa sug waugkita i kai Benjamintapas allilla chaiachipuagsamungapakuna. Ikuti nukapa wambrakunata ima pasarigpika, ¿imatak rurasunchi? Chasa kachu.

¹⁵ Chasa uiaspaka, Jakobpa wambrakunaka, iukachingapa kaskakunata, randingapa kulkita chi sug kulkiwanta apaspa, Benjaminta pusaspami ikuti Ejiptoma rirkakuna. Chima chaiagrispaka, José kaskapimi kawarigrirkakuna.

¹⁶ Joseka, Benjamín paikunawa sugllapi chaiagrigta kawaspa, paipa wasi kawagta nirka: —Kai runakunata nuka kikinpa wasima pusaikunata. Chaugpunchaka nukawami mikungapa kankuna. Chimandaka, sug wagra wañuchispa, mikungapa allichigrii.

¹⁷ Chi runaka, José imasa niskasinami paikunata Josepa wasima pusarkakunata.

José, paipa waugkikunata rigsichiriskamanda

45 ¹ Joseka, [paipa waugkikunawa ña sugllapi kaura,] wakaimi chaiarka. Chimandaka, tukui paipa lutrinkunatami kaparispa nirka: —Tukuikuna, kanchama llugsiichi—. Ña tukuikuna llugsiura Joseka, paipa waugkikunata willarka, paikunapa waugki kagta. ² Iapa sinchi kaparispami wakagsamurka. Chitaka, Ejiptomanda runakunapasmi uiarkakuna. Atun mandagpa suma atun wasipipasmi iacharigrirka.

³ Chiura Joseka, paipa waugkikunata nirka: —Nukaka, kamkunapa waugki Josemi kani. Nukapa taitaka, ¿*charachu kaugsaku?

Chasa uiaspaka paikunaka, Josepa ñugpa ladu kaspera, askurinti iapa mancharispami mana imapas ainingapa pudirkakuna. ⁴ Chiura Joseka, paikunata nirka: —Nukapagma kaillaiamuichi.

Paikuna kaillaiauraka, kasami nirkakunata: —Nukami kani kamkunapa waugki José. Kamkunaka, katuwaspa, kai Ejipto alpamami kachamuwarkangichi. ⁵ Chasa pasarigpipas, kamkuna ama manchariichi. Ama kam kikinpurapas rabiariakuichi. Mana kamkunapa iuiailawa katuwaspa kachamuwarkangichichu. Taita Diosmi ñugpachiwaspa kachamuwarka; chasaka, diiakai wañungapa kaskakunata kispichingapa. ⁶ Ñami ka iskai wata tukui alpapunapi iapa

iarkai tukuska. *Charami pisiku, pichka wata ialingapa, alpapi tarpuspa pallaspa mana tiangapa. ⁷Taita Diosmi ñugpachiwaspa kachamuwarka, kamkuna diiarkai wañungapa kaskakunata ujnachingasina kispichingapa; chasaka, kamkunapa wambrakunapa kati wambrakunapas kaugsangapakuna. ⁸*Chiwanka, mana kamkuna katuwaspa kachamuwaskamandalla kaima chaiamurkanichu. Taita Diosmi kaima pusamuwarka. Taita Diosmi churawarka, kai alpata atun mandagta iuiachig kaspas, paipa wasipi mandag kangapa. Taita Diosmi atuniachiwarka, tukui Ejiptopi kaugsanakuskatapas mandag kangapa. ⁹Kunaura, nukapa taitapagma mana unaila *kutispa, kasa willagriichi: “Kamba wambra Joseka, kasami niku: ‘Taita Diosmi churawarka, tukui Ejipto alpapi mandag kangapa. Mana unaiaspalla samui kawawangapa. ¹⁰Kawawagsamuspa, Gosén suti pamba alpapimi kaugsagringapa kangi: kam, kamba wambrandikuna paikunapa wambrakunawanta, tukui kamba animalkuna i kam tukui ima iukaskakunapas. Chipimi nukapagmanda mana karullapi kangapa kangi. ¹¹Chipimi kam tukui ima ministiska iukangapa karasaki. *Charami pisiku pichka wata chi iapa iarkai ialingapa. Kam kikinkuna mana samugpika, tukuikunami diiarkai wañungapa kangichi’.”

²⁵Chasa uiaspaka, Josepa waugkikunaka, Ejiptomanda llugsispa, Kanaán alpama ikuti rirkakuna, paikunapa taita Jakobpa wasima. ²⁶Chaiagrispaka, paita nirkakuna: —Joseka, *charami kaugsaku. Kasapas. Paika, Ejipto alpata atun mandagpa kati mandagmi ka.

Chasa ninakuskata uiaspapas, Jakobka ujnarisipami nirka: —Mana sutipa kanchu—. ²⁷Chimandami paikuna, tukui ima José rimaskata Jakobta willarkakuna. José kachaska aliudiru *augtukunatapasmí paita kawachirkakuna; chikunapika, paita i pai ima iukaskata apangapa. Chasa kawaspaka, iapa allimi iuiachirigsamurka. ²⁸Nispaka, nirka: —Nukapa wambra José sutipa kaugsakugtami allilla iachagsamurkani. Nukata manara wañuriwagpimi paita munani kawagringapa.

46 ¹Chasa nispaka, taita Israelka, tukui ima iukaskakunata apaspa, kallarirka Ejiptoma ringapa. Beerseba puibluma chaiagrispaka, paipa taita Isaacpa Taita Diosmandami animalkunata wañuchispa rupachirka. ⁵Chi puiblumanda llugsiura, paipa wambrakunaka, paikunapa taitata, paikunapa wambrakunata i warmikunata aliudiru *augtukunapimi sikachispa pusarkakunata. Chi *augtukunatami Ejiptopi atun mandag kachamuska karka, taita Israelta pusangapa. ⁶Paikunapa animalkunata i Kanaán alpapi tukui ima tiapuskakunatapasmí apaspa rirkakuna. Chasami Jakob, tukui sugllapi Ejiptoma chaiagirka. ⁷Paipa kari i warmi wambrakuna, i paikunapa kari i warmi wambrakunapas: tukui paipa iawarmandakunami paiwa sugllapi chaiagirirka

EJIPTO ALPAMANDA LLUGSISKAMANDA

Israelmanda runakuna, Ejiptopi iapa llakinakuskamanda

¹ Israel suti taita Jakobka, paipa wambrakunawa tukui sugllapimi Ejipto alpama chaiagrirkakuna. Paipa kari wambrakunaka, kasami suti karkakuna: ² Rubén, Simeón, Lebí, Judá, ³ Isakar, Sabulón, Benjamín, ⁴ Dan, Neftalí, Gad, Aser. ⁵ Tukui Jakobpakuna paiwa Ejiptoma chaiagriskakunaka, kanchis chungami karkakuna. Paipa wambra Joseka, ñami Ejiptopi karka.

⁶ Chipimi José, tukui paipa waugkikuna i tukui paiwa wiñaska runakunapas wañurkakuna. ⁷ Chasa kagpipas, Israelmanda runakunaka achka wambrakunami iukarkakuna. *Chiwanka, miraspami miraspami Ejipto alpapi jundaspa jundaspa rirkakuna.

⁸ Chiurakunaka, Ejiptopi sug rigcha atun mandagmi tiarigsamurka. Paika, Josemanda mana iachaspami Ejiptomanda runakunata nirka: ⁹ —Uiamuichi. Chi Israelmandakunaka, nukanchimanda mas achkakunami tukunakú. Mas pudigkunami kankuna. ¹⁰ Chimandami iukanchi imasapipas paikunata arkanga; chasaka paikuna, mana mirai apanakungapa. Mana kagpika, sug alpamandakunawa wañuchinakui tukugsamugpi, paikunapas, chi nukanchita mana munagkunawa tukuspa, jamalai nukanchita wañuchispa, kai alpamanda rintrakuna!

¹¹ Chimandami Ejiptomanda runakunaka, rabu mandagkunata churarkakuna, Israelmanda runakunata lutrinkunatasina sinchi trabajachingapa. Chasawaka, Pitón i Ramsés suti atun puiblukunami saiachirkakuna. Chi iskandi puiblukunapimi chi Ejiptopi atun mandagka, ima ministiska wakachiduru karka. ¹² Chasa llakichigpipas, Israelmanda runakunaka, mas miraspa mas miraspami rinakurka. Chasa kawaspaka, Ejiptomanda runakunaka, iapa manchaspami karkakuna.

¹³ Ejiptomandakunaka, mana llakispallami Israelmanda runakunata sinchi trabajachinakurka. ¹⁴ Turuta ladrillukuna rurangapami tariai tukurkakuna; chasallata, chagrakuna rurangapapas. Chasami mana llakispalla trabajachidur karkakuna. *Chiwanka paikunapa kaugsaika, iapa llakiimi tukugsamurka.

¹⁵ Kasapas. Chi Ejiptopi atun mandagka, Sifra i Fúa suti kakug warmikunata kasami nirka: ¹⁶ —Chi hebrea warmikuna wawita iukagsamuuraka, iukangichimi allilla kawanga kari u warmi kagta. Chi wawita warmi kagpika, kaugsangapa sakingichi. Ikuti kari kagpika, wañuchingichi.

¹⁷ Chasa nigpipas, chi kakug warmikunaka, Taita Diusta manchaspami, chi atun mandag imasa niskasina mana rurarkakuna. Kari wawitakunatapismi sakirkakuna kaugsangapa. ¹⁸ Chimandami chi atun mandagka, paikunata kaiaspa, tapuchirka: —¿Imapatak chi kari wawitakunata wañuchingataka, sakinakungichi kaugsangapa?

¹⁹ Chiura ainirkakuna: —Hebrea warmikunaka, kai Ejiptomanda warmikunasina mana kankunachu. Paikunaka, iapa wapumi kankuna. Chimandami kakug warmi manara paikunapagma chaiagrigrigpita, tim wawita iukaska kankuna.

²⁰ Chasa atun mandagta ainiskamanda, Taita Dioska chi kakug warmikunata sumagllami kawarka. *Chiwanka Israelmanda runakunaka, mas miraspa mas miraspa, sinchi sinchimi rinakurka. ²¹ Kasapas. Chi kakug warmikuna Taita Diusta manchagmanda, Taita Dioska nirka, achka wambrakuna tiapuchukunata. ²² Chasa kawaspaka, chi atun mandagka tukui Ejiptomanda runakunatami nirka: —Hebreokunapa kari wambra tiagsamuskakunata, tukuikunatami iukangichi atun iakuma sitangakuna. Ikuti warmi wawitakunataka sakingichi kaugsangapa.

Moisés tiagsamuskamanda

¹ Lebipapuramanda sug runa, Lebimanda sug warmiwami kasararka. ² Chi warmika, wigsawa ungu tukugsamuspa, kari wambrami iukagsamurka. Pai iapa suma wawa kagta kawaspaka, kimsa killami paita pakaspa charikurka. ³ Nispaka, ña mana mas pakalla charii pudispa, pukungata ruraska puti u kajita briawa asfaltuwami suma kakurka, mana iaku iaikungasina. Chi wawataka chi puti ukuma churaspaka, Nilo atun iaku patapi pukungakuna tiaska chaugpipimi churagrirka. ⁴ Chasa churaskapi chi wawapa pani, karumandallami kawakurka, paita ima pasarigta kawangapa.

⁵ Chasa kawakuura, atun mandagpa sipas warmi wambraka atun iakumami chaiagrirka, chipi armangapa. Paita sirbig sipaskuna iaku pata pata purinakuura, paika sug puti pukungakuna tiaska chaugpipi tiaskatami kawarka. Chita kawaspaka, paipa randiska warmitami kacharka apangapa. ⁶ Chi putita apauraka, paskaspa, sug wawa wakaspa sirikuskatami kawarka. Chi wawamanda llakirispami nirka: —Kai wawitaka, hebreomi ka.

⁷ Chasa uiaspaka chi wawapa panika, kaillaiaspa, atun mandagpa sipas warmi wambrata tapurka: —Kai wawata chuchuchingapa, ¿sug hebrea warmitachu kaiapugrisaki?

⁸ Chiura, atun mandagpa sipas warmi wambraka ainirka: —Kaiapuagrii.

Chasa uiaspaka, chi wawapa panika pai kikinpa mamatami pusagirka. ⁹ Chi warmi ña chaiagriura, atun mandagpa sipas warmi wambraka paita nirka: —Kai wawata apaspa, wiñachipuai. Kam wiñachipuaskamandaka, nukami kulki karasaki.

Chiura chi warmika, wawata chaskispa aparka, wiñachingapa. ¹⁰ Chi wawa ña atun kauraka, atun mandagpa sipas warmi wambratami kuagirka. Paita chaskispaka, nirka: —Nukapa wambrami tukupangi—. Kasapasmi paimanda nirka: —Kai wambrataka iakumandami llugsichirkani—. Chimandami paita sutichirka Moisés. (Moisés niraianni “Llugsichiska”.)

Moisés, Ejiptomanda mitikuskamanda

¹¹ Moisés ña atun wiñaska kaspaka, sug puncha llugsirkami, pai kikinpa hebreo waugkikunapagma chaiagringapa. Chaiagrispaka, paikuna iapa sinchi trabajai iukaskakunatami kawarka. Diulpillami kawagsamurka, sug Ejiptomanda runa, sug hebreo waugkita kaspiwa mana llakispalla piakugta. ¹² Chasa kawaspaka, muiundi tukuima kawarka. Chiura, ñi pipas mana kawarirka. Chimandami, chi hebreo waugkita michaspa, chi Ejiptomanda runata wañugta piagirka. Nispaka, alpapimi paita pambarka.

¹³ Chi kaiandi, ikuti llugsispa, iska hebreo runakuna makanakuskatami tarigrirka. Tarigrispaka, chi paipura makanakui kallariigami tapurka: —Kamkuna, waugkindikunami kangichi. ¿Imapatak paita makakungi?

¹⁴ Chiura, chi makakugka nirka: —¿Pitak kamta mandag churarka; chasaka, nukanchita justisiangapa? Imasami Ejiptomanda runata wañuchirkangi: chasallatachar nukatapas wañuchiwangapa munakungi.

Chasa uiaspaka Moiseska, iapami mancharigsamurka, kasa iuiarispa: “Chi runata nuka wañuchiskataka ñami iacharigsamuska kaska”. ¹⁵ Chi Ejiptopi atun mandagka, chasa wañuchigta iachagsamuspa, kacharka Moiestapas wañuchingapa. Moiseska, chimanda mitikuspa, Madián suti alpamami chaiagirka. Chima chaiagrispaka, sug pusu tiaska ladullapimi tiarigrirka.

¹⁶ Chi Madián alpapi kaugsag Reuel suti sasirdutika, kanchis sipas warmi wambrakunami iukarka. Paikunaka, chi pusuma chaiagrispaka, kallarikakunami, pusumanda iaku wisispa, artisakunapi tallispa, paikunapa taitapa ubijakunata upiachingapa. ¹⁷ Chiura sug runakunaka kikinkunapa ubijakunata kawagkunallatata, chaiagrispa, chi sipaskunapa ubijakunatami manchachii kallarikakuna, paikunapa ubijakunata iaku upiachingapa. Chasa kawaspaka Moiseska, atarispa, micharka. Nispaka, chi sipaskunapa ubijakunatami upiachipurka.

¹⁸ Chi sipaskuna paikunapa taita Reuelpagma chaiagriura, paika tapurkakunata: —Kuna puncha, ¿imawantak kaituku mana unaiilla *kutimurkangichi?

¹⁹ Chiura ainirkakuna: —Sug Ejipto alpamanda runami, sug ubijakunata kawagkunamanda nukanchipata micharka. Nispaka, nukanchimanda iaku wisispa wisispami ubijakunata upiachirka.

²⁰ Chasa ainiura, Reuelka nirkakunata: —Chi runaka, ¿maipitak ka? ¿Imapatak paita chipi sakirkangichi? Kaiagriichi, mikungapa samuchu.

²¹ Chasamandami Moiesta chaiarka, Reuelpa wasipi kaugsagringapa. Chiuramanda Reuelka, Séfora suti paipa sipas warmi wambrawami kasarachirka. ²² Paikuna kari wambra iukaura, Moiseska paita sutichirkami Jersón, kasa nispaka: —Kai mana rigsiska alpapi ialikugsinami kaugsakuni—. (Jersón niraianni “Kai alpapi ialikugsina”.)

²³ Ña unaipika, chi Ejipto alpapi atun mandag wañurka. Chasa wañugpipas, Israelmanda runakunamandaka sinchi trabajachii mana puchukarirkachu. “Aiaiai” nispami wakanakurka. Chi wakanakuskataka Taita Diosmi uiarka.

²⁴ Paikuna wakaspa mañanakuskata uiaspaka, Abrahamwa, Isaakwa i Jakobwa ima rurangapa niskatami iuiarirka.

²⁵ Paikuna iapa llakii iukaskata kawaspaka, Paitapasmi llakii tukurka.

Taita Dioska, Moiesta kawarispa kaiaskamanda

³ ¹ Moiseska, Madián alpapi paipa warmipa taita Jetro ¹ suti sasirdutipa ubijakunata kawaspami kaugsakurka. Sug punchaka, mana kaugsadiru chusa sitaska alpata ubijakunawa ialispa, Taita Diospalla kaska Oreb suti lumamami chaiagirka. ² Chipika atun Taita Diospa anjilka, nina sindisinami sug sacha chaugpipi paita kawarirka. Chi sachata kawaspaka, Moiseska iachagsamurkami, nina rupakuspapas, mana tukurikugta. ³ Chasa kawaspaka, iapami ujnarirka. Nispami iuiarirka: “Kailaiangapami kani kawangapa: ¿imawantak, rupakuspapas, chi sachaka mana tukuri?”

¹ Jetro niraianni Moiespa warmipa taita suti Reuellatata.

⁴ Atun Taita Dioska, Moisés kawangapa kaillaiakugta kawaspa, chi sachamandami kaiarka, kasa nispa: —Moisés, Moisés.

Chiura, Moiseska ainirka: —Kaipimi kani.

⁵ Chiura, Taita Dioska nirkami: —Ama kaillaiakui. Kamba chakipi churairaiaskakunata surkurii. Kam sarukuska alpaka, nukapallami ka—. ⁶ Kasapasmi nirka— Nukami kani kamba ñugpamanda taitakunapa Dios. Abrahampa, Isaakpa i Jakobpa Taita Diosmi kani.

Chasa uiaspaka Moiseska, Taita Diusta kawangapa manhaspa, paipa ñawita kilparirka. ⁷ Chiura atun Taita Dioska, kasami paita nirka: —Nukapa runakuna Ejipto alpapi iapa llakii iukaskakunata allillami kawakuni. Paikunata mandagkuna mana llakispalla sinchi trabajachinakuskawa wakanakuskatapasmi uiakuni. Paikuna iapa llakii iukaskata iachaspaka, nukatapasmi llakiriwarka. ⁸ Chimandami uraikurkani, Ejiptomandakunapa makimanda paikunata llugsichingapa. Chi alpamanda llugsichingapami kanikunata. Iapa achka mikui tiaska² sug atun suma alpamami pusangapa kanikunata. Chi alpapika, kananeokuna, ititakuna, amoreokuna, fereseokuna, ebeokuna i jebuseokunami kunaure kaugsanakú. ⁹ Uiamui. Israelmanda runakuna iapa llakiiwa wakanakuskatami uiakuni. Paikunata Ejiptomandakuna mana llakispalla sinchi trabajachinakuskatapasmi kawakuni. ¹⁰ Chimandami niiki: Ejiptoma utkalla rii. Chi alpapi atun mandagpagmami kachakuiki, nukapa Israelmanda runakunata chi alpamanda kam llugsigrichingapa.

¹¹ Chiura Moiseska, Taita Diusta tapurka: —Nukaka, Ejiptopi atun mandagpagma rispa, Israelmanda runakunata chi alpamanda llugsichingapaka, ¿imatak kani?

¹² Chiura, Taita Dioska nirka: —Nukami kamwa kangapa kani. Kasami kawachisaki, nuka kamta kachaska kagta: nukapa runakunata kam Ejiptomanda llugsichimuuraka, kai lumallapitami nukata kunguriwagsamungapa kangichi.

¹³ Chiura Moiseska, Taita Diusta nirka: —Israelmanda runakunapagma nuka chaiagrispaka nisami: “Kamkunapa ñugpamanda taitakunapa Diosmi nukata kachamuwarka”; nuka chasa nigpika, tapuwangapami kankuna: “Chi Dioska, ¿imatak suti ka?”. Chasa tapuwagpika, ¿imatak ainisa?

¹⁴ Chasa tapuura, kasami Taita Dioska ainirka: —NUKAKA, NUKAMI KANI. Kasami Israelmanda runakunata nigrinkangi: “NUKAMI KANI suti Diosmi kamkunapagma kachamuwarka”.

¹⁵ Kasapasmi Taita Dios, Moiesta nirka: —Kasami Israelmanda runakunata ninkangi: “Atun Taita Dios, kamkunapa ñugpamanda taita Abrahampa, Isaakpa i Jakobpa Dios: paimi nukata kachamuwarka”. Chasami nukapa suti, imaurapas ka, maituku waranga waranga watakuna ialigpipas. ¹⁶ Israelmanda taitakunata tandachigrispa, kasa nigrii: “Atun Taita Dios, kamkunapa ñugpamanda taita Abrahampa, Isaakpa i Jakobpa Dios: paimi, nukata kawariwaspa, kasa ni: ‘Kamkunata kawagsamuspa, Ejipto alpapi ima jiru ruranakuskatapasmi kawakuni’.

¹⁷ Kasapasmi Taita Dios ni: ‘Kamkuna iapa llakii Ejipto alpapi iukaskakunata kispichispami llugsichingapa kaikichita. Iapa achka mikui tiaska³ sug suma alpamami pusangapa kaikichita. Chi alpapika, kananeokuna, ititakuna, amoreokuna, fereseokuna, ebeokuna i jebuseokunami kunaure kaugsanakú.’”

¹⁸ —Kam chasa niskataka, Israelmanda taitakuna sumagllami uangapa kankuna. Chiuramanda, Ejiptopi atun mandagpagma paikunawa rispa, kasa nigringichi: “Nukanchi hebreokunapa Iaia Taita Diosmi nukanchita kaiagsamurka. Chimanda nukanchita sakii, kaimanda chusa sitaska alpama kimsa puncha rispa, nukanchipa Iaia Taita Diosmanda animalkunata wañuchispa rupachigringapa”. ¹⁹ Kamkuna chasa nigpipas, kasami allilla iachani: chi alpapi atun mandagka, Israelmanda runakunata mana sakingapa kanchu, chimanda llugsingapa. Nukapa iapa iachaillawami llugsichii tukungapa kankuna. ²⁰ Chasa kaskamandaka, nukapa iapa iachaita kawachispa, mana imaurapas kawaskasina chi alpapi ruraspami Ejiptomandakunata iapa llakichingapa kani. Chasa llakichiskauramandami chi alpapi mandag sakingapa ka, kamkuna llugsingapakuna.

²¹ —Kasapas. Ejiptomandakunatami iuiachisa, kamkunata sumaglla kawangapakuna. *Chiwanka kamkuna, chusa makika mana llugsingapa kangichichu. ²² Tukui Israelmanda warmikunaka, Ejiptomanda warmikunata chi wasipi i maikan ladulla wasipi kaugsanakuskata mañachukuna, kulki u kurita ruraskakunata i suma katangakunata iukachingapa. Chi katangakunataka kamkunapa kari i warmi wambrakunatami churachinkangichi. Chasa mañaspaka, Ejiptomandakuna tukui ima iukaskakunatami apankangichi.

⁴ ¹ Taita Dios chasa niuraka, Moiseska ainirka: —Nuka chasa nigpipas, Israelmanda taitakunaka manami nukata uiawaspa suma iuiariwangakuna. Kasami niwangapa kankuna: “Atun Taita Dios, mana sutipa kamta kawarirkachu”.

² Chiura atun Taita Dioska, Moiesta tapurka: —Kamba makipika, ¿imatak charikungi?

Chiura, Moisés ainirka: —Sug *tawina.

² lichi i dusi miski iapa achka tiaska

³ lichi i dusi miski iakusina iapa achka tiaska

³ Chiura atun Taita Dioska, paita nirka: —Chi *tawinata alpama sitai.

Moisés chi *tawinata alpama sitagllapi, kulibrami tukugsamurka. Chiura Moisés, chi kulibrata mancharispa, mitikuimi kallarirka. ⁴ Chiura atun Taita Dioska, paita nirka: —Kamba makiwa chupapi apii.

Chi kulibrata chupapi Moisés makiwa apiura, ikuti *tawinallatami tukugsamurka.

⁵ Chiura atun Taita Dioska, kasami Moisésta nirka: —Kam chasa ruraskata kawaspami paikuna suma iuiaringapa kankuna, kamta atun Taita Dios, paikunapa ñugpamanda taita Abrahampa, Isaakpa i Jakobpa Dios kawariska kagta.

⁶ Kasapasmí atun Taita Dios, Moisésta nirka: —Kunauraka, kamba makita kuma ukuma churai.

Moisés makita kuma ukuma churaspa, ikuti llugsichiuraka, chi makika aicha ismúi unguiwa sirinusina iuralla tukuska kawarirka. ⁷ Chiura atun Taita Dioska, ikuti nirka: —Kamba makita ikuti kuma ukuma churai.

Moisés chasa *ñitíspa, ikuti llugsichiuraka, chi makika intiru kuirpusina allillami tukugsamuska kawarirka.

⁸ Chiura atun Taita Dioska, Moisésta nirka: —Chi ñugpa kawachiskawa mana kamta uiaspa iuiarigpikuna, chi kati kawachiskawami suma iuiaringakuna. ⁹ Chi iskai kawachiskakunawa kamta mana uiaspa iuiarigpikunaka, Nilo atun iakumanda wisispa, alpapi tallingi. Chi iaku alpapi talliskaka, iawarmi tukunga.

¹⁰ Chiura Moiséska, atun Taita Diusta ainirka: —Ai, Taitiku. Nukaka, kamba lutrin kaspapas, simi watadumi rimani. Kainamandalla i nuka kamwa rimanakui kallariskauramandalla, manima. Ña unaimi chasa rimai iukani. Nuka imaura rimaupas, simi watadullami rimani.

¹¹ Chiura atun Taita Dioska, paita nirka: —¿Pitak runakunapa simita kararka? ¿Pitak runakunata rurá, mana rimagta u mana uiahta? Kawagta u mana kawagtapas, ¿pitak rurá? ¿Manachu nuka, atun Taita Dios kaspas, rurag kani? ¹² Chimandami niiki: riilla. Kamta rimangapa chaiauraka, nukami kamwa kangapa kani. Kam imasa ningapa iukaskatami iuiachingapa kaiki.

¹³ Atun Taita Dios chasa niuraka, Moiséska nirka: —Ai, Taitiku. Nukapa kuintaka, sug runata kachapuui.

¹⁴ Chiura atun Taita Dioska, Moisésta kunu kunumi nirka: —Lebimandapura kamba waugki Aaronpasmí tia. Paimandaka iachanimi, allilla rimag kagta. Uiamui: paika, kamwa kawanakungapami samuku. Kamta kawagsamuuraka, sumami kuntintaringapa ka. ¹⁵ Paita willagrii. Tukui ima ningapa iukaskata paita iachachigrii. Nukaka, kamkuna chi alpapi rimanakuura, paiwa i kamwami kangapa kani. Kamkuna ima rurai iukaskatapasmi iuiachingapa kaikichita. ¹⁶ Imasami nuka kikin, kamta willaiki: chasallatami kampas, Aaronta willangapa kangí. Kam ima niskata Aaronka, Israelmanda runakunatami willanga. ¹⁷ Kai *tawinata apai. Chiwami mana imaurapas kawaskakunasina rurankangi.

Moisés, Ejiptoma *kutiskamanda

¹⁸ Chasa uiaspaka Moiséska, paipa warmipa taita Jetropagma *kutispami nigrirka: —Chaiawakumi, Ejipto alpama *kutingapa. Nukapa runakunami chipi kankuna. Paikuna *chara kaugsanakuskata kawagringapami munakuni.

Chiura Jetroka, Moisésta nirka, sumaglla ripuachu.

¹⁹ Moisés *chara Madián alpapi kaugsakuskapika, atun Taita Dioska nirka: —Kamta wañuchingapa munanakugkuna, ñami tukui wañurkakuna. Chimanda, mana manchaspalla *kutii.

²⁰ Chasa uiaspaka Moiséska, paipa warmita wambrakunawantami burupi tiarichispa, kallarirka Ejipto alpama *kutingapa. Paipa makipika, Taita Dios apangapa niska *tawinata charirispami rirka.

²⁷ Chikama atun Taita Dioska, Aarontami nirka: —Chusa sitaska pambapi Moiséska kawanakugriichi.

Chasa uiaspaka, rispa, Taita Diuspalla lumapimi Moisésta tupagirirka. Tupaspaka, paita mucharka. ²⁸ Chiura Moiséska, tukui ima atun Taita Dios ningapa kachaskatami Aaronta willarka. Tukui mana pipas rurangapa pudiskasinata kawachingapa kachaskatapasmi paita willarka. ²⁹ Chiuramanda pai iskandikunaka, rispa, Israelmanda tukui taitakunatami tandachigirirkakuna. ³⁰ Chasa tandachispaka, Aaronka, tukui ima atun Taita Dios, Moisésta niskatami willarkakunata. Chi mana pipas rurangapa pudiskasinakunatapasmi tukuikunapa ñawipi kawachirka.

³¹ Chasa kawaspaka, Israelmanda runakunaka paikunawa sumami iuiarirkakuna. Atun Taita Dios, paikunapa iapa llakiita kawagta iachagsamuspaka, kungurirkakunami, paita iapa suma atun kagta ningapa.

Ejiptopi atun mandagwa, Moisés i Aarón rimanakuskamanda

⁵ ¹ Chiuramanda Moisés i Aaronka, Ejiptopi atun mandagpagma chaiagrispa, kasami nirkakuna: —Israelmanda runakunapa atun Iaia Dioska, kasami ni: “Nuka agllaska runakunata sakii, mana kaugsadiru chusa sitaska alpama ringapakuna. Chipika, nukamanda iuiarispa atun puchasinami *ialichipuagringapa kankuna”.

² Chiura chi atun mandagka nirka: —Chi atun Iaia Diuska, ¿pitak ka; pai ima niskata nuka uiaspa, Israelmandakunata kacharingapa? Chi Iaia Taita Diustaka, nukaka mana rigsinihu. *Chiwanka, Israelmandakunata mana kacharingapa kanichu.

Taita Diuska, Moiesta ikuti Ejiptopi atun mandagpagma kachaskamanda

⁶ ¹ Chiuramanda atun Taita Diuska, Moiesta nirka: —Kunaurami kawangapa kangi, chi atun mandagta nuka ima rurangapa kagta. Nukapa iapa iachailawami kamkunata kacharingapa ka, paipa alpamanda llugsingapakuna. Kasapas. Pai kikinmi kamkunata ningapa ka: “Riichi”.

² Kasapasmi Taita Dius, Moiesta nirka: —Nukami kani Iawé suti atun Iaia Dius. ³ Abrahamta, Isaakta i Jakobtaka, tukui pudig Taita Dius kagtami kawachirirkani. Ikuti nuka, Iawé suti kagtaka mana willarkanikunatachu. ⁴ Kasa rurangapami paikunawa iuiarirkani: Kanaán alpata paikunata karangapa. Chi alpapimi chi ñugpa taitakuna, ialigkunasinalla sug aslla watakuna kaugsarkakuna. ⁵ Israelmanda runakunata Ejiptomandakuna mana llakispalla sinchi trabajachinakuskamanda wakanakuskatami kunauro uiakuni. Chasa uiaspaka, paikunapa ñugpamanda taitakunata nuka ima niskatami ikuti iuiariwarka. ⁶ Chimanda, Israelmanda runakunata kasa nigrii: “Nukami kani Iawé suti atun Dius. Nukami kamkuna wataskasina kaskakunata kacharispá llugsichingapa kaikichita. Ejiptomanda runakuna, kamkunata sinchi trabajachiskakunamandami kacharingapa kaikichita. Chi Ejiptomandakunata nukapa iapa iachaiwami justisiaspa, kamkunata kispichingapa kaikichita. ⁷ Kamkuna nukapalla kangapami llugsichingapa kaikichita. Nukaka, kamkunapa Taita Diusmi kangapa kani. Chiurami iachangapa kangichi, Iawé suti kamkunapa atun Iaia Dius, nuka kagta. Ejiptomanda runakuna kamkunata sinchi trabajachiskamanda nuka kacharigtapasmi iachangapa kangichi. ⁸ Kacharispaka, Abrahamta, Isaakta i Jakobta karangapa juraspa niska alpamami pusangapa kaikichita. Chi alpataka karangapami kaikichita, kam kikinkunapa alpa kangapa. Nukami kani Iawé suti atun Dius”.

⁷ ⁴ Kasapasmi atun Taita Dius, Moiesta nirka: —Ejiptopi atun mandagka, kamkunata mana uangapa kanchu. Chiura nukaka, Ejiptomanda runakunata nukapa iapa iachaiwami justisiangapa kani. Chasa justisiaspaka, nuka agllaska Israelmanda runakunata suiullami suldadukunatasina Ejiptomanda llugsichingapa kani. ⁵ Chasa nukapa iapa iachaiwa Israelmanda runakunata Ejiptomandakunapuramanda llugsichiurami chi Ejiptomandakunapas iachangapa kankuna, Iawé suti atun Iaia Dius, nuka kagta.

Iakukuna, iawar tukuskamanda

¹⁹ Kasami atun Taita Diuska, Moiesta nirka: —Aaronta nigrii, kamba *tawinata apispa, awama atarichichu; *chiwanka, tukui kai Ejiptopi tiaska atun i uchulla iakukuna, kuchakuna i kuchaiachiskakuna iawarlla tukungapa. Batiakunapi i wabkanakunapi tiaska iakukunapasmi Ejipto alpa suiu iawarlla tukunga.

²⁰ Chasa uiaspaka, Moisés i Aaronka atun Taita Dius imasa niskasinami ruragrirkakuna. Ejiptopi atun mandagpa ñawipi i paipa kati mandagkunapa ñawipipas, Aaronka, paipa *tawinata atarichispa, Nilo atun iakutami piarka. Chiura tukui chi iakukunaka, iawarllami tukurkakuna. ²¹ *Chiwanka, tukui chalwa chi iakupi tiaskakunami wañurkakuna. Chiura chi iakuka, iapa millaimi asnarigsamurka. Chimanda, Ejiptomanda runakunaka mana pudirkakunachu, chi iakuta upiangapa. Ejipto alpa suiu maipi iaku tiaskapi iawarllami tukugsamurka.

Sapukunalla llugsiriskamanda

⁸ ⁵ Kasami atun Taita Diuska, Moiesta nirka: —Aaronta kasa nigrii: “Atun i uchulla iakukuna i kuchakuna awata kamba *tawinata atarichii”. Chasa atarichiuraka, sapukunami, chikunamanda llugsirispá, kai tukui Ejipto alpapi jundagringakuna.

⁶ Chasa niura Aaronka, Ejiptopi tiaska iakukuna awatami paipa *tawinata atarichirka. Chiura sapukunami, chikunamanda llugsirispá, tukui Ejiptopi jundagrirkakuna.

Chuspi kukukunalla jundaskamanda

¹⁶ Kasapasmi atun Taita Dius, Moiesta nirka: —Aaronta kasa nigrii: “Kamba *tawinata atarichispa, ñutu alpata piái”. Chasa piauraka, chuspi kukukunami, ñutu alpamanda tukuspa, kai tukui Ejipto alpapi jundagringakuna.

¹⁷ Chasa niura Aaronka, paipa *tawinata atarichispa, ñutu alpatami piarka. Chasa piagllapi, tukui Ejiptopi tiaska ñutu alpamandami chuspi kukukuna tukurkakuna. Chi kukukunaka, tukui runakunata i animalkunatami tugsirkakuna.

Tabanukunalla jundaskamanda

²⁰ Chiuramanda atun Taita Dioska, Moiesta nirka: —Kaia kai alpapi atun mandagka, tutatami atun iakuma ringapa ka. Chimanda kampas, tutatalla atarispas, paíta kasa nigringi: “Atun Iaia Dioska, kasami ni: ‘Nuka agllaska runakunata sakii, nukata kunguriwagringapakuna.’ ²¹ Paikunata ringapa mana sakigpika, achka tabanukunami kachamusa kambagma, kamba kati mandagkunapagma i tukui kamba runakunapagmapas. Tukui Ejiptopi kaugsanakugpa wasikunapi i tukui alpapunapipasmi tabanukunalla jundachisa. ²² Ikuti nuka agllaska runakuna Gosén alpapi kaugsanakuskapika, sug rigchami rurasa. Chipika, ñi sug tabanukunallapas mana tiangachu. Nuka chasa ruraurami iachankangi, nuka, Iawé suti atun Iaia Dios kaspas, kai alpapi iapa iacha kagtas. ²³ Chasaka, nuka agllaska runakunata i kamba runakunata kawachisami, sug rigcha sug rigcha kagtakuna. Kaiami nuka ima niskata rurasa’.”

²⁴ Imasami atun Taita Dios nirka: chasallatami rurarka: askurinti achka tabanukunami chaiagsamurka. Chi tabanukunaka, atun mandagpa wasipi, paipa kati mandagkunapa wasikunapi i tukui Ejiptopi kaugsanakugpa wasikunapipasmi jundagsamurkakuna. Chi tabanukunaka, tukui Ejipto alpatami wagllichigsamurkakuna.

Animalkunapa ungui chaiaskamanda

⁹ ¹ Chiuramanda, kasami atun Taita Dioska, Moiesta nirka: —Ejiptopi atun mandagpagma chaiagrispa, kasa nigrii: “Hebreokunapa atun Iaia Dioska, kasami ni: ‘Nuka agllaska runakunata sakii, nukata kunguriwagringapakuna.’ ² Paikuna ringapa kam mana sakigpika, ³ atun Iaia Diospa iapa iachaiwa kamkunapa tukui animalkuna tiaskakunami wañungapa kankuna. Kamkunapa kaballukuna, burukuna, kamillukuna, wagrakuna, ubijakuna: tukui kamkunapa animalkunami iapa manchangasina unguiwa wañungapa kankuna. ⁴ Atun Iaia Dioska, kai Ejiptopi kaugsanakugpa animalkunata wañuchispapas, Israelmanda runakunapa animalkunataka mana wañuchingapa kanchu. Ñi sugllapas mana wañungapa kanchu”.

⁵ Kasapasmi atun Taita Dioska nirka: —Kaiakamallami suiáni. Mana kagpika, kaiaka chasami rurangapa kani.

⁶ Kaiandi atun Taita Dioska, Pai imasa niskasinami rurarka. Tukui Ejiptomanda runakunapa animalkunami wañurkakuna. Ikuti Israelmanda runakunapa animalkunaka, ñi sugllapas mana wañurkakunachu. ⁷ Chi Ejiptopi atun mandagka kacharka, Israelmanda runakunapa animalkunata kawagringapa. Kawagriuraka, sutipami ñi sugllapas mana wañuska karka. Chasa iachaspapas, chi atun mandagka, sug rumisina sungu tukuspami Israelmanda runakunata mana sakirka ringapa.

Chupu unguiwa nanachiskamanda

¹⁰ Chiuramanda Moisés i Aaronka, ninamanda uchpata apaspa, chi atun mandagpagmami rirkakuna. Chaiagriuraka Moiseska, chi uchpata awamami abintarka. Chiura, runakunata i animalkunata chupu unguillami jundarkakunata.

Granisulla urmaskamanda

²³ Chiuramanda Moiseska, paipa *tawinata awamami atarichirka. Chasa atarichiuraka, atun Taita Dioska, tukui Ejipto alpapi triwinachispa, rilamapachispa, iapa atun granisumi urmachirka. ²⁴ Granisuka, rilampawa chapurispami urmagsamurka. Chasa granisaika, chi alpa suiuka ñi imaurapas mana chasa tiaska karkachu. ²⁵ Chasa granisaiwaka tukui ima Ejiptopi tiaskami wagllichii tukurka. Runakuna i animalkunapasmi wañurkakuna. Tukui chagrakunapi ima tiaskakunapasmi wagllichii tukurkakuna. Tukui sachakunapasmi malkirispas urmarkakuna. ²⁶ Chasa tukugpipas, Gosén alpapi Israelmanda runakuna kaugsanakuskapika, ñi sug granisullapas mana urmagsamurkachu.

Langusta chapulinsina kawari jundaskamanda

¹⁰ ¹³ Chiuramanda Moiseska, paipa *tawinata Ejipto alpa awamami atarichirka. Chasa atarichiuraka atun Taita Dioska, indi llugsidirunigmanda sug puncha i sug tuta sinchi wairami kachamurka. Chi kaiandika, chi indi llugsidirunigmanda wairawaka, achka langustakunami chaiachimurka. ¹⁴ Chi langustakunaka, tukui Ejipto alpapimi kilpagrirkakuna. Chasa mancharingasina iapa achka langustakunaka, ñugpamandata mana tiarkachu; ñi imaurapas mana ikuti tiangapa kanchu. ¹⁵ Chi langustakunaka iapa jundarkakuna, chi alpa mana kawaringapa alli kagtas. Granisukunawa mana puchukarii tukuskakunataka, tukui tarpuskakunata i sachakunapi mikui muiukunatapasmi limpiu mikurkakuna. *Chiwanka birdi ugsa i sacha pangakunapas, Ejiptopi ñi maipi mana sakirkakunachu. Tukuitami puchukarkakuna.

Punchata tutaiachiskamanda

²¹ Chiuramanda atun Taita Dioska, kasami Moiesta nirka: —Kamba makita awama atarichii; *chiwanka, tukui Ejipto alpapi tutaiaspa, iapa iana tuta tukungapa. Chasa tutaiachiurami tantiangakuna imasa iuiachigta.

²² Chasa niura Moieska, paipa makita awamami atarichirka. Chiura tukui Ejiptopi, iana tutami tukugsamurka. Kimsa punchami chasa tutaiarka. ²³ Chi punchakunaka, ñi pitapas mana kawangapa alli karkachu. Ñi maimapas mana ringapa alli karkachu. Ikuti Israelmanda runakuna kaugsanakuskapika, tukuipimi alli punchalla karka.

²⁴ Chasa pasarigmanda, chi alpapi atun mandagka, Moiesta kaiaspa, nirka. ²⁸ —Kaimanda llugsii. Ama ikuti nukata kawariwagsamungi. Kam ikuti nukapagma samugpika, chi punchallami wañuchii tukungapa kangi. Chitaka allilla iuiarispa ringi.

²⁹ Chasa uiaspa, Moieska nirka: —Allillami niwakungi. Mana ikuti kamba ñawita kawagsamusakichu.

Ñugpa tiagsamuska kari wambrakuna wañungapa kaskata willaskamanda

11 ¹ Chiura atun Taita Dioska, Moiesta nirka: —Chi atun mandagta i tukui kai Ejiptomanda runakunata ikuti sug llakiiwami llakichingapa kani. Chasa llakichiskauramandami chi mandagka sakingapa ka, kamkuna ringapa. Kasapas. Pai kikinmi kamkunata llugsichingapa ka.

⁴ Chimanda Moieska, kasapasmi chi atun mandagta nirka: —Kasami atun Iaia Dios ni: “Chaugpi tutasinami tukui Ejipto alpapi *ialingapa kani. ⁵ Chiura tukui Ejiptomanda runakunapa ñugpa tiagsamuska kari wambrakunami wañungapa kankuna. Mandadirupi tiakug atun mandagpa ñugpa tiagsamuska kari wambramanda kallarispa, randiska warmikuna rumipi kutagkunapa ñugpa tiagsamuska kari wambrakunapasmi wañungapa kankuna. Tukui ñugpa wawa iukaska animalkunapasmi wañungapa kankuna. ⁶ *Chiwanka, tukui Ejipto alpapi, iapa kaparisipami wakaiwa kangapa kankuna. Chasa llakiika manara tiarkachu. Mana imaurapas ikuti tiangapa kanchu. ⁷ Ikuti Israelmanda runakunata i paikunapa animalkunataka, ñi sug alkullapas mana kaninaiangapa kanchu”. *Chiwanka iachakangichimi, Iaia Taita Dioska, Israelmanda runakunata mana llakichispa, Ejiptomandakunallata llakichig kagta. ⁸ Chasa ñugpa tiagsamuska wambrakuna wañuurami kai tukui kamba kati mandagkunaka, nukapagma samuspa, kunguriwagsamuspa, mañawangapa kankuna: “Kam i tukui kamta katiraiagkunapas kaimanda llugsispa riichi”. Chasa mañawaurami kaimanda risa.

Chasa nispaka Moieska, iapa rabiarispami chi mandagpagma manda llugsispa rirka.

Israelmanda runakunaka, Paskua mikuia allichiskamanda

12 ¹ Kasami atun Taita Dioska, Ejipto alpapi Moiesta i Aaronta nirka: ² —Kai killaka, kamkunapa watapa kallarii atun killami kanga. ³ Chimanda, tukui Israelmanda runakunata kasa nigrii: “Kai killa, chungu puncha ña tiauraka, tukui kamkuna iukangichimi, kada wasipi sug sug maltu ubija tiapungakunata. ⁴ Maikan wasipi mana achkakuna kagpikunaka, tukui aichata mikungapa: chasa kagpika, chi wasimandakunaka, ladullapi kaugsanakuskawa suglla ubijapa aichata pitichispa, mailla runakuna kaskakunawa trubachinakuchua. Imasa sug sug mikungapa chaiaskasinami chi aichata trubachinaku iukankuna.

⁵ —Kasa animaltami agllai iukangichi: sug wataiug kari ubija u kari kabritu, tukuipi alli kawariskata. ⁶ Chi animalkunata agllaspaka, kai killa chungu chusku puncha ña iukaurami iukangichi wakachinga, wañuchingapa. Chi chaiaska puncha amsaiaurami tukui Israelmanda runakuna iukangichi, chi animalkunata wañuchinga.

⁷ Wañuchispaka, animalpa iawarta sug kuashagpi tallichispa, chi aichata mikungapa kaska wasi punguta charikuska kaspikunata llunchingichi. ⁸ Chi aichata ninapi kusaspa, chi tutallami iukangichi mikungakuna. Winja pangakunawa i mana libadurawa tandawami chi aichata iukangichi mikunga.

¹¹ —Ña suma chumbilliska, chakipi churariduru churariska, *tawinata makipi charirispami iukangichi, mana unaiilla chi aichata mikungakuna. Chi tutaka, atun Taita Diospa Paskuami niraiá. ¹² Chi tutami nukaka, kai tukui Ejipto alpapi ialingapa kani. *Ialispaka, tukui Ejiptomanda runakunapa ñugpa tiagsamuska kari wambrakunatami wañuchingapa kani. Tukui ñugpa wawa iukaska animalkunatapasmi wañuchingapa kani. Chasami tukui Ejiptomanda runakunapa diuskunata justisiangapa kani. Nuka, Iawé suti atun Iaia Diosmi chasa nini.

¹³ —Chi iawarwa llunchispami kawachiwangapa kangichi kamkuna maipi kagtakuna. Nukaka, chi iawarta kawaspami kamkunapagma mana iaikuspalla ialisa. Chasawaka, Ejiptomanda runakunapa ñugpa wambrakunallatami wañuchisa.

¹⁴ —Chi punchatami kamkuna iuiarii iukangichi. Atun Taita Diosmanda atun punchami ialichii iukangichi. Tukui watakunami iukangichi chi punchata iuiaringa; chasaka, kamkunapa tukui wambrakunapa kati wambrakunapas chasallata iuiaringapakuna”.

²¹ Chasa uiaspa Moiseska, tukui Israelmanda taitakunata kaiaspa, nirkakunata: —Maltu ubijata agllaspa, wañuchingichi, kamkunapa wasipi kagkunawa Paskua puncha *ialichingapa. ²² Chi animalpa iawartaka sug kuaskagpi wakachingichi. Nispaka, amchi sachawa iawarpi jukuchispa, tukui wasi punguta charikuska kaspikunata llunchingichi. Chasa llunchispaka, chi tuta pakarinkama ama wasimanda llugsingichi.

²⁸ Chasa uiaspaka, Israelmanda runakunaka, kungurispa, Taita Diusta iapa alli atun kagtami nirkakuna. Nispaka, imasami atun Taita Dios, Moisesta i Aaronta rurangapa nirka: chasallatami ruragrirkakuna.

Ñugpa tiagsamuska kari wambrakuna wañuskamanda

²⁹ Chi chaugpi tutami atun Taita Dioska, tukui Ejiptomanda runakunapa ñugpa kari tiagsamuska wambrakunata wañuchirka. Mandadirupi tiakug atun mandagpa ñugpa kari tiagsamuska wambramanda kallarispa, karsilpi tiag runakunapa ñugpa kari tiagsamuska wambrakunapasmí wañurkakuna. Tukui ñugpa wawa iukaska animalkunapasmí wañurkakuna. ³⁰ Tukuipa wasikunapimi wañuskakuna tiarka. Chimandami chi alpapi atun mandag, paipa kati mandagkuna i tukui Ejiptomanda runakunapas, chi tuta atarispá, iapa kaparispá wakaiwa karkakuna. ³¹ Chi tutallatata atun mandagka, Moisesta i Aaronta kaiaspa, nirkakunata: —Kamkuna i tukui Israelmanda runakuna, nukapa runakunapagmánda mana unaiaspalla llugsispa riichi. Imasami kamkuna mañawanakurkangichi: chasallata riichi, kamkunapa atun Iaia Diusta kungurigringapa. ³² Kamkunapa ubijakunata i wagrakunatapas apaspa riichi: imasami kamkuna munanakurkangichi: chasa. Kasapas. Nukamanda Taita Diusta mañapuaichi, sumaglla kawawachu.

³³ Ejiptomanda runakunapas, Israelmanda runakunata sinchimi nirkakuna: —Mana unaiaspalla nukanchipa alpamanda llugsispa riichi—. “Mana kagpika, tukuikunatami wañungapa chaianga” iuiarispami chasa nirkakuna.

³⁴ Chasa uangallowaka Israelmanda runakunaka, mana libadurawa tanda rurangapa chapunakuskata artisawanta paikunapa kataridirupi maituspami aparirkakuna. ³⁵ Kasapas. Ejiptomanda runakunatami mañarkakuna, kuri u kulkita ruraskakunata i suma katangakuna iukachingapa: imasami Moisés nirkakunata: chasa. ³⁶ Chiura atun Taita Dioska, Ejiptomandakunata iuiachirka, Israelmanda runakunata sumaglla uiaspa, tukui ima mañanakuskata iukachingapa. Chasami Israelmanda runakuna, Ejiptomandakuna ima iukaskakunata chaskirkakuna.

⁴⁰ Chusku patsa kimsa chunga watami Israelmanda runakuna Ejiptopi kaugsarkakuna. ⁴¹ Chiurami atun Taita Dioska, pai tukui agllaska runakunata suiulla suldadukunatasina chimanda llugsichirkakunata.

⁴³ Kasami atun Taita Dioska, Moisesta i Aaronta nirka: —Kai Paskua mikuika imasa mandakuskasina mikungapami niraiá. Paskua mikuitaka Israelmanda runakunallami mikungapa pudinkuna; ikuti sugkunaka, manima.

⁴⁶ Kada wasi ukupimi mikudiru ka, ñi sug pitillapas mana kanchama llugsichispalla. Tullukunata, ¡ujallapas pakichingichi!

⁵⁰ Imasami atun Taita Dios, Moisesta i Aaronta rurangapa nirka: chasallatami Israelmanda runakuna ruragrirkakuna. ⁵¹ Chi punchallatami atun Taita Dios, Israelmanda runakunata suiulla suldadukunatasina Ejipto alpamanda llugsichirkakunata.

Taita Dios, puiú ninawa ñugpaskamanda

13 ¹⁷ Ejiptopi atun mandag paipa alpamanda Israelmanda runakunata ringapa sakiura, Taita Dioska filisteo suti runakunapa alpata ridiru ñambita mana pusarkakunatachu. Kanaán alpama chi ñambita ringapa mana iapa karu kagpipas, Taita Dioska iuiarirka: “Paikuna filisteokunawa tupanakuspa makanakungapa chaiagpika, ningakunami: ‘Ejiptoma *kutisunchi’.” ¹⁸ Chimandami atun Taita Dios, mana kaugsadiru alpata paikunata muiuchispa, Puka Kucha suti atun iakuma ridiru ñambita pusarkakunata.

Israelmanda runakunaka, suiulla suldadukunasinami Ejipto alpamanda llugsirkakuna. ¹⁹ Chiura Moiseska, ñugpamanda taita Josepa tullukunata apaspami rirka. Joseka, ñugpamanda taita Israelpa wambrakunapa wambrakunata jurachiskami karka, chasa rurangapa. Kasami niska karka: “Sutipami Taita Dios samunga, kamkunata kai alpamanda llugsichingapa. Kaimanda ña llugsiruka iukangichimi, nukapa tullukunatapas apaspa ringakuna”.

²⁰ Israelmanda runakunaka, Sukot suti puiblumanda llugsispa, Etam suti mana kaugsadiru chusa sitaska alpa kallaris kamami chaiagrispa, sug punchakuna kagrirkakuna. ²¹ Atun Taita Dioska, awa suni puiú saiarispami puncha ñugpakurka, maita ringapa chaiakuskata kawachispa. Tutapas chasallata, achka nina awa sindisinami punchaiachispa ñugpakurka. Chasami paikuna pudirkakuna, tuta i punchakunapas rinakungapa. ²² Chi suni puiúka, tukui puncha mana anchurispallami paikunata ñugpakurka. Chasallata tutakuna chi achka awa ninapas mana anchurispallami ñugpakurka.

Puka Kucha suti atun iakuta chimbaskamanda

14 ¹ Kasami atun Taita Dioska, Moiesta nirka: ²—Israelmanda runakunata kasa nigrii: “Puka Kuchawa i Migdol puibluwa chaugpima *kutispa, Pi-ahiroto suti puiblu ladullapi chisiangringichi. Baal-sefón suti puiblu sug ladu chimba kawari kaskapi, kucha iaku patapi kamkunapa karpa wasikunata saiachispa chisiangringichi”. ³ Kamkuna chipi chisianakuskata kawaspaka, Ejiptopi atun mandagtaka iuiarigsamungapami ka: “Chi Israelmanda runakunaka mana iachankunachu maima ringata. Chi chusa sitaska alpallapimi chingaspa purinakú”. ⁴ Chi atun mandagtaka iuiaitami tuntiachingapa kani; chasaka, kamkunata katichingapa. Katichigpipas, chi atun mandagta i paipa tukui suldadukunatami kawachirisa, nuka atun kagta. *Chiwanka, tukui Ejiptomanda runakunapasmi iachagsamungapa kankuna, nuka Iawé suti atun Iaia Dios kagta.

Israelmanda runakunaka, imasa rurangapa niraiaskasinami ruragrirkakuna. ⁵ Ejiptopi atun mandagka iachagsamurka, Israelmanda runakunaka chi alpamanda llugsispa mitikunakugta. Chasa iachaspa, pai i paipa kati mandagkunaka sug rigcha iuiarigsamurkakuna. Kasa ninakurka: “¿Imapatak Israelmanda runakunata sakirkanchi, llugsispa richukuna; chasaka, mana mas nukanchimanda trabajangapakuna?”.

⁶ Chasa rimanakuspaka, chi atun mandagka nirka: —Wañuchinakuduru kaballu aliuduru *augtuta allichipuaichi—. Nispaka, paipa tukui suldadukunata pusaspa rirka. ⁷ Tukui wañuchinakuduru *augtukunatapami Ejiptomanda aparka. Chi tukuikunapa ñugpaka, sugta patsa mas alli *augtukunata agllaspami aparka. Kada *augtupika sug mas iacha suldadukunata churarka. ⁸ Chi mandagtaka atun Taita Diosmi iuiaita tuntiachirka. Israelmanda runakuna mana manchaspalla llugsiska kagpipas, paikunata *kutichingringapami iuiachirka.

⁹ Chimandami tukui Ejiptopi kaska suldadukuna, kaballu aliuduru *augtupi pusagkuna i kaballupi tiarigkuna llugsirkakuna, Israelmanda runakunata *kutichingringapa. Paikunata katichispaka, kucha patapi Pi-ahiroto puiblu ladullapimi kaillaiagrirkakuna. Chi puiblumandaka, Baal-sefón puiblumi sug ladu chimba kawarirka. Chipimi Israelmanda runakuna, karpa wasikunata saiachispa chisianakurka. ¹⁰ Chi mandag tukui paipa runakunawanta kaillaianakugta kawaspaka, Israelmanda runakunaka, askurinti mancharispami kallarirkakuna, atun Taita Diusta kaparispas mañangapa. ¹¹ Moiestaka kasami nirkakuna: —¿Manachu Ejiptopi pambadiru alpa tia? Nigpika, ¿imapatak chimanda nukanchita llugsichimurkangi, kai chusa sitaska alpapi wañungapakuna? ¿Imapatak chasa rurarkangi? ¿Imapatak Ejiptomanda nukanchita llugsichimurkangi? ¹² Nukanchi Ejiptopi kaura, ¿manachu kamta nirkanchi: “Nukanchita sakii, kai Ejiptomanda runakunamanda trabajaspa kaugsangapakuna?” Chusa sitaska alpapi wañungataka, mas allimi kangapa karka, paikunata lutrinkuna kangapa.

¹³ Chasa niura Moieska, kasami nirkakunata: —Ama manchanakuichi. Atun Taita Dioswa suma iuiariichi, mana sakispalla. Paimi imapas rurangapa ka, kamkunata kispichingapa. Chi Ejiptomanda runakunata kunaura kawaspaka, mana ikuti kawangapa kangichichu. ¹⁴ Imapas ama iuianakuichi. Atun Taita Diosmi kamkunamanda makanakungapa ka.

¹⁵ Chiura atun Taita Dioska, Moiesta nirka: —¿Imapatak kapariwaspa mañawakungi? Israelmanda runakunataka nii ñugpachukuna. ¹⁶ Kamka, kamba *tawinata atun kucha awama atarichispa, kucha iakuta iskaima chaugpii; chi chaugpipika Israelmanda runakuna, chakichiska alpapi chimbangapakuna. ¹⁷ Nukaka, Ejiptomanda runakunata tuntiachispami iuiachingapa kani, kamkunata katichichukuna. Chi atun mandag, tukui paipa suldadukuna, kaballu aliuduru *augtupi pusagkuna i kaballupi tiarigkuna chasa katichiura, nuka iapa atun kagtami kawachiringapa kani. ¹⁸ Chi atun mandagta, kaballu aliuduru *augtupi pusagkunata i kaballupi tiarigkunata nuka iapa atun kagta kawachiriskawaka, Ejiptomanda runakunaka iachangapami kankuna nuka, Iawé suti atun Iaia Dios kagta.

¹⁹ Chasa nikugllapika, Taita Diospa anjilka, Israelmanda runakunata ñugpakuskamanda, paikunapa kati ladumi tukugsamurka. Chasallata paikunata ñugpakug awa suni puiupasmis kati ladu tukugsamurka. ²⁰ Chasami chi suni puiiu, Israelmanda runakunawa i Ejiptomanda suldadukunawa chaugpipi tukugsamurka. Chi puiuka, Ejiptomandakunata iana tutami kawarirka. Ikuti Israelmanda runakunataka punchaiachigmi kawarirka. Chimandami chi tuta, Ejiptomandakunaka mana pudirkakuna, Israelmanda runakunata *kutichingringapa.

²¹ Moieska, atun kucha iaku awamami paipa maki atarichirka. Chiura atun Taita Dioska, pakarigtami indi llugsidirunigmamanda sinchi wairachirka. Chi sinchi waira pakarigta wairaskawami chi kucha iakuka, iskandima kimirirka. Chasami atun Taita Dios, chi iakuta iskandima kimichirka. *Chiwanka, suma ñambimi tukugsamurka. ²² Chaugpi iakuka, lluki laduma; chaugpi iakuka, alli ladumami atun patakunasina tukugsamurka. Chi chaugpi chakichiska alpatami Israelmanda runakuna chimbarkakuna.

²³ Chi atun mandagpa kaballupi tiarigkuna i kaballu aliuduru *augtupi pusagkunapas, Israelmanda runakunata kalpachinakuspa, ña chaugpi kuchama chaiagrirkakuna. ²⁴ Chi tuta manara pakariuraka, atun Taita Dioska, chi awa nina puiiu chaugpimanda kawaspa, Ejiptomanda suldadukunata iapa manchachispami tuntiachirkakunata. ²⁵ Kaballu aliuduru *augtu ruidakunatapasmis walglichirka. *Chiwanka, allimandami ringapa pudinakurka. Chasa kawaspaka,

Ejiptomandakunaka nirkakuna: —Israelmanda runakunapagmanda kalpa mitikusunchi. Atun Taita Diosmi, paikunata michaspa, nukanchiwa makanakui kallarisamurka.

²⁶ Chiura atun Taita Dioska, Moisesstami nirka: —Kamba makita atun kucha awama atarichii. Kam chasa ruragllapi, iskaima tukuska iakuka, sugllapimi tukugsamungapa ka. *Chiwanka Ejiptomanda suldadukuna, kaballu aliudiru *augtukuna i kaballupi tiarigkunaka, iaku ukumami pambai tukungapa kankuna.

²⁷ Chasa niura Moiseska, chi iaku kucha awama paipa maki atarichirka. *Chiwanka chi iakuka, ñugpata kaskasinallatata kaiandi pakarigsamurka. Ejiptomanda runakunaka, *kutispa mitikunakugrispa, iakupimi pambai tukurkakuna. Chasami atun Taita Dios, kucha iakupi jundachirkakunata. ²⁸ Chi iaku ñugpata kaskasina tukuurami kaballu aliudiru *augtukuna, kaballupi tiarigkuna i chi atun mandagpa suldadukuna: tukuikunami iaku ukuma pambai tukurkakuna. Chi Israelmanda runakunata kalpachispa, kucha chaugpima chaiagrigkunaka, ñi sug, kaugsa mana kispirirkakunachu. ²⁹ Ikuti Israelmanda runakunaka, chakiska suma ñambi alpapimi chimbarkakuna. Chaugpi iakuka lluki laduma, chaugpika alli laduma atun patakunasina tukuska chaugpipimi chimbarkakuna.

³⁰ Chasami atun Taita Dios, chi puncha Ejiptomandakunapa makimanda Israelmanda runakunata kispichirka. Paikunaka, Ejiptomandakunata kucha patapi wañuskakuna sirinakuskatami kawarkakuna. ³¹ Atun Taita Dios chasa Ejiptomandakunata iapa iachaiwa ruragta kawaspaka, suma manchaiwami paita kungurirkakuna. Atun Taita Dioswa i paipa lutrin Moiseswami suma iuiarigsamurkakuna.

Atun Taita Diosmanda, Moisés suma birsiaskamanda

15 ¹ Chi kucha iakuta chimbaskauramanda, Moiseska tukui Israelmanda runakunawanta, atun Taita Diusta atuniachingapami kasa suma birsiarkakuna:

“Atun Taita Diusta atuniachingapami birsiangapa kani.

Paika, tukuipi binsipami iapa atun kagta kawachirirka.

Kaballukunata chikunapi tiarigkunawantami iaku ukuma pambarka.

² Atun Taita Diosmi nukata wapuiachiwarka.

Chimandami paimanda birsiakuni.

Paimi michawaspa kispichiwarka.

Paillatatami ka nukapa Dios.

Chimandami paita nini: ‘Kam, iapa alli atunmi kangi’.

Nuka taitapa Diosmi ka.

Chimandami paita suma atuniachini.

³ Atun Taita Dioska, makanakungapa iapa wapu iachagmi ka.

Paika, Iawé suti atun Diosmi ka.

⁴ Ejiptopi atun mandagpa kaballu aliudiru *augtukunata i paipa suldadukunata: tukuikunatami atun Taita Dios, iaku ukuma pambarkakunata.

Chi mandagpa mas iacha kati mandag suldadukunapasmi Puka Kucha suti iaku ukuma chukarispá wañurkakuna”.

Maná suti tandata, Taita Dios karamuskamanda

16 ¹ Chiuramanda tukui Israelmanda runakunaka, Elim suti puiblumanda llugsispa, Sin suti mana kaugsadiru chusa sitaska alpamami chaiagrirkakuna. Chi alpaka, Elim puibluwa i Siná lumawa chaugpipimi ka. Paikunaka, Ejiptomanda llugsiska punchamanda killa tukuurami⁴ chi alpama chaiagrirkakuna. ² Chi chusa sitaska alpapika, tukui Israelmanda runakuna kallarikakuna, Moisés i Aaronmanda wasa rimangapa. ³ Kasami paikunata ninakurka: —Chasapaka atun Taita Dioska, nukanchita Ejiptopi wañungapa sakinmi. Chi alpapika, aicha manga ladullapi tiarispaka, sagsagtami mikudur karkanchi. Nigpika kamkunaka, tukuikunata iarkaiwa wañuchingapami kai chusa sitaska alpama pusamurkangichi.

⁴ Chasa ninakuura atun Taita Dioska, Moisesstami nirka: —Awamandami mikui tamiachingapa kani. Chi mikuitaka tukuikuna llugsispa tandachichukuna, chi puncha mikungapaglla. Chasapimi kawasa, pikunaka nuka ima niskata rurangapa kagtakuna, i pikunaka mana chasa rurangapa kagtakuna.

⁴ Hebreo rimaiwa, kati killapa chungá pichka punchapi.

¹¹ Kasapasmi atun Taita Dios, Moiesta nirka: ¹²—Israelmanda runakuna kamkunamanda wasa rimanakugtami uiakuni. Chimanda, kasa niikunata: “Chisimakunaka, aichami mikungapa kangichi. Tutatakunaka, sagsagtami tanda mikungapa kangichi. Chasawami iachankangichi, nuka, lawé suti kamkunapa atun Taita Dios kagta”.

¹³ Chi chisika, kodornis suti piskukunami, chaiagrispa, Israelmanda runakunapa karpa wasikuna muiundi jundagrirkakuna. Kaiandi tutataka, sirinu wiñachig puiumi chi muiundi pakarirka. ¹⁴ Chi sirinu puii ña anchuriuraka, iura uchulla muiukunasinami alpapi kawarigsamurka. ¹⁵ Chasa kawaspaka, Israelmanda runakunaka mana iacharkakunachu ima kagta. *Chiwanka, kikinpura tapurinakurka: —Kaika, ¿imatak ka?—. (“Maná” niraiami “Kaika, ¿imatak ka?”.)

¹⁶ Chiura Moieska, paikunata nirka: —Kaika, atun Taita Dios karamuska tandami ka. Kasami atun Taita Dios ni: “Sug sug ima mikungapa ministiskakunalla tandachingichi. Maituku karpa wasipi kaskakunamanda, is kai is kai kuashag junda kadaunmanda tandachingichi”.

³⁵ Israelmanda runakunaka, mana pipas kaugsaska chusa sitaska alpapi kankama, chusku chungu watami chi maná suti mikuita mikuspa kaugsarkakuna. Kanaán alpama chaiagrinkamami chi mikuita mikuspa kaugsarkakuna.

Atun rumimanda iaku llugsichiskamanda

¹⁷ ¹ Chiuramanda tukui Israelmanda runakunaka, Sin suti mana kaugsadiru alpamanda llugsispa, sugpi sugpi chisiaspa chisiaspami rinakurka, imasa atun Taita Dios niskasina. Refidim suti pambama chaiagrispaka, chipimi karpa wasikunata saiachigrirkakuna. Chipika, mana iaku tiarkachu upiangapa. ² Chimandami Moiesta kasa piñaspa nirkakuna: —Iaku karamui, nukanchi upiangapa.

Chiura, Moieska nirkakunata: —¿Imapatak nukata piñawanakungichi? ¿Imapatak atun Taita Diusta ninakungichi: “¿Ar pudingichu?”?

³ Chasa nigpipas, Israelmanda runakunaka, iakunaiawa kaspas, Moiesta piñaspami nirkakuna: —¿Imapatak Ejiptomanda nukanchita llugsichimurkangi? ¿Manachu pusamurkangi, nukanchita, nukanchipa wambrakunata i nukanchipa animalkunata diiakunai wañuchingapa?

⁴ Chasa uiaspaka Moieska, atun Taita Diusta kaparisipami kasa nirka: —Kai runakunawaka, ¿imatak rurasu? Ñallami rumiwa piawaspa wañuchiwangapa munanakú.

⁵ Chiura atun Taita Dioska, kasami Moiesta ainirka: —Israelmanda taitakunamanda maikankunata pusaspa, Israelmanda runakunata ñugpaspa, Nilo atun iakuta piaska *tawinata apangi. ⁶ Nukaka, Horeb suti lumapimi atun rumi awapi suiakusaki. Chi rumita kam piaruraka, iakumi llugsingapa ka, tukuikuna upiangapa.

Chasami Moisés ruragrirka, Israelmanda taitakuna kawanakuskapi. ⁷ Chi pambataka Moisés sutichirka Meriba. Israelmanda runakuna paita piñaspa iaku mañanakuskamandami chasa sutichirka. (Meriba niraiami piñaspa mañaska.) Chipimi atun Taita Diusta tapuska karkakuna: “¿Ar pudingichu? ¿Nukanchiwachu kangu u mana?”. Chasa tapuskamandami Moisés chi pambata sutichirka Masah. (Masah niraiami: “¿Ar pudingichu?”.)

Amalekmanda runakunawa wañuchinakuskamanda

⁸ Chiuramanda, Amalekmanda runakunami Refidim pambama chaiagrirkakuna, Israelmanda runakunawa wañuchinakungapa. ⁹ Chiura Moieska, Josué suti runatami nirka: —Israelmanda runakunamanda maikankunata agllaspa, ringi Amalekmandakunawa wañuchinakungapa. Nukaka, kaia tutata chi awa lumapimi Taita Diospa *tawinata charirisa kagringapa kani.

¹⁰ Chiura Josueka, Moisés imasa niskasina ruraspami rirka, Amalekmandakunawa wañuchinakungapa. Chikama Moisés, Aarón i Hur suti runakunawa awa lumamami sikarkakuna. ¹¹ Imaura Moisés paipa makikunata awama atarichiurami Israelmanda runakunaka, chi wañuchinakuipi binsig apadur karkakuna. Ikuti imaura Moisés paipa makikunata uraikuchiuraka, Amalekmanda runakunami binsig tukudur karkakuna. ¹² Moiespa makikuna saikuskaka uraikuchiimi kallarikurka. Chimandami, sug atun rumi churaspa, paita chipi tiarichirkakuna. Nispaka Aarón i Hurka, paipa makikunata apispami awasinama charirkakuna. Chasa chariskamandami Moieska, puncha chisiagta mana uraikuchispalla, makikunata awama atarichispalla tiakurka. ¹³ Chimandami Josueka, Amalekmandakunata wañuchispa binsirkakunata.

Sinaí luma kuchupi kaskamanda

¹⁹ ¹ Ejiptomanda llugsiskamanda kimsa killa kallari punchami Israelmanda runakuna, Sinaí suti mana kaugsadiru chusa sitaska alpama chaiagrirkakuna. ² Refidim pambamanda chi Sinaí alpama chaiagrispaka, Sinaí luma kawariskallapimi karpa wasikunata saiachigrirkakuna. ³ Chi lumamami Moisés sikarka, Taita Dioswa rimanakungapa. Chiura atun Taita Dioska, luma awamanda Moiesta kaiaspa, kasami nirka: —Jakobpa

wambrakunapa kati wambrakuna, Israelmanda runakuna niraiaskakunata kasa nispa willagrii: ⁴“Ejiptomanda runakunata nuka imasa ruraskataka ñami kamkuna kawarkangichi. Chimanda llugsichispa, nuka kaskama imasa pusamuskatapasma kawarkangichi. Sug atun buitri alas wasapi apariskasinami pusamurkaikichita. ⁵Tukui alpakanaka, nukapami kankuna. Chimandami kasa niikichita: kamkuna, tukui ima nuka niskata, nukawa kamkunawa ima iuiarinakuskata ruraspa kaugsagpikunaka, tukui runakunamanda mas kuiaskami kapuankangichi. ⁶Taia mandagpa sasirdutikunami niraiapuankangichi. Nukamandalla kaugsag runakunami kankangichi, nukapalla kangapakuna”. Nuka chasa niskata Israelmanda runakunata willagrii.

⁷Chasa uiaspaka Moiseska, Israelmanda runakunapagma ikuti uraikuspa, paikunamanda taitakunatami kaiarka. Nispaka, tukui imasa atun Taita Dios niskasinami willarkakunata. ⁸Chiura tukui Israelmanda runakunaka, sugllasinami ainirkakuna: —Tukui ima atun Taita Dios niskatami rurasunchi.

Chiura Moiseska, paikuna ima ainiskata atun Taita Diustami willagrirka. ⁹Chimandami atun Taita Dioska, paita nirka: —Uiamui. Atun amsa puii chaugpipimi kawarigsamusa. Chasapi kamwa rimagta uiawaspaka, chi runakunaka imaurapasma kamwa suma iuiaringakuna.

Moisés ikuti chi runakuna imasa ainiskata willaura, ¹⁰ atun Taita Dioska, paita nirka: —Israelmanda runakunapagma rispa, nigrii, kuna puncha i kaia allichirichukuna, nukapa ñawipi tukuipi alli iuiaiwa kangapa. Katangakunatapasma tagsachukuna. ¹¹Sug punchapa allichirichukuna. Chi punchami nuka, Iawé suti atun Dios kaspas, tukuikuna kawanakuskapi, kai Sinaí lumama uraikumusa. ¹²Kai luma muiundi kawachigrii, maikama kaillaiangapa pudiringapa kagta; chasaka, ñi pipas mana ialigta sikamuchu. Kasami iukangi paikunata ninga, kai lumapi nuka kawachiskata ialigta ama sikamuchukuna, ñi tupariillaspa ama tuparichukuna. Maikanpas kai lumama tuparigrigpika, wañuchiimi tukunga. ¹³Maikan runa u animal kai lumama sikagrigrigpika, ama makiwa wañuchichukuna. Rumiwa piaspas u flichaspas wañuchichukuna”. Ikuti bututu sinchi uiariuraka, maikankuna pudinkunami, kai lumama sikamungapakuna.

¹⁴Chasa uiaspa Moiseska, Israelmanda runakunapagma uraikuspa, nirkakunata: —Tukuikuna suma allichiriichi; chasaka, Taita Diospa ñawipi tukuipi alli iuiaiwa tukugsamungapakuna.

Chiura, katangakunatapasma tagsarkakuna. ¹⁵Kasapasmi nirkakunata: —Sug punchapa allichiriska kangichi. Chi punchapa, kamkunapa warmikunawa ama sugllapi tukugsamungichi.

¹⁶Ña kimsa punchama pakariuraka, iapa manchangasina rilampa triwinumi uariigsamurka. Iapa amsa puiumi chi luma awata kilpagsamurka. Iapa sinchi bututupasma uariigsamurka. Chasa uiaspa tukui runakuna, karpa wasikuna kaskapi kaspas, askurintimi mancharirkakuna chugchurigta. ¹⁷Chiura Moiseska, tukui runakunata chimanda pusarka, Taita Dioswa sugllapi kagringapa. Chi luma kuchupimi saiarigrirkakuna. ¹⁸Atun Taita Dios nina chaugpipi uraikumuskamandami chi tukui Sinaí luma, askurinti kusnikurka. Chi lumamandaka iapa atun wajaiinsinami kusnikurka. Ajaimi chi luma chabsirikurka. ¹⁹Bututuka, mas sinchi mas sinchimi uariigsamurka. Moisés Taita Diusta rimauraka, Taita Dioska triwinusina sinchi rimaiwami ainirkurka.

²⁰Atun Taita Dios, Sinaí luma awama uraikumuspas, Moiesta kaiarka, chima sikangapa. Chiura Moiseska, chima sikarka. ²¹Chaiagriura, atun Taita Dioska paita nirka: —Kaimanda uraikuspa, tukui runakunata sinchi nigrii, kai lumama ama ialigta sikamuchukuna, atun Taita Diusta kawangapa nispa. Chima sikanakugka, tukuikunami wañungakuna. ²²Sasirdutikunapas, manara kaillaiamusapalla, allichirichukuna, atun Taita Diosapalla tukungapa. Chasa allichirigpikunaka, atun Taita Dioska mana puchukangakunatachu.

²³Chiura Moiseska, atun Taita Diusta nirka: —Israelmanda runakunaka mana iuianakungapa ka, kai Sinaí lumama sikamungapa. Kam kikinmi nukanchita nirkangi: “Luma muiundi kawachigrii, maikama kaillaiangapa pudiringapa kagta”. Ñami iachankuna, kai luma kamballa kagta.

²⁴Chiura, atun Taita Dioska ikuti nirka: —Uraikui. Nispaka, Aaronta pusamuspa sikamungi. Ikuti sasirdutikunata i tukui runakunataka nigrii: “Ama nuka kawachiskata ialispa, atun Taita Diospagma sikangichi. Sikagpikunaka, Paimi kamkunata puchukanga”.

²⁵Chasa uiaspa Moiseska, Israelmanda runakunapagma uraikuspa, atun Taita Dios ima niskasinami willagrirkakunata.

Chunga willaraiaskapi imasa kaugsangapa niskamanda

20 ¹Kai rimaikunatami Taita Dios nirka: ²—Nukami kani Iawé suti kamkunapa atun Iaia Dios. Nukami Ejipto alpamanda llugsichimurkaikichita. Chipi kamkunaka, paikunapa lutrinkunami kaugsanakurkangichi.

³—Ama sug diusta iukangichi. Nukallatami iukangichi munawanga.

⁴—Ama rurangichi ñi imasa rigcha kawari: ñi awapi tiaska ñi kai alpapi tiaska, ñi alpa ukuma ñi iakupi tiaska rigchapas. ⁵Ama chasa rigcha kawarikunapa ñugpa ladu kungurispa muchanakungichi. Chasa kungurigrigpikunaka,

nukaka, Iawé suti kamkunapa atun Iaia Dios kaspá, maillamandallami rabiariwanga. Maikan taita chasa mana munawaspa jiru ruraggpika, paipa kati wambrakunapa kimsa u chusku achala taitakuna ialinkamami nukata llakichiwaska mana ialiwanga. ⁶ Ikuti maikan kuiawaspa, nuka ima niskakunata uiaspa ruragkunamandaka, paipa kati wambrakunapa unai waranga achala taitakuna ialigpipas, suma kuiawami kawakungapa kani.

⁷—Kamkunapa atun Taita Diospa sutitaka ama ianga rimangichi. Maikanpas atun Taita Diospa sutita ianga rimagkunataka ima llakiipasmi nuka chaiachisa.

⁸—Samadiru punchakunata iuiaripuangichi, nukamandalla kangapa. ⁹ Sugta punchami iukangichi trabajanga, tukui kamkuna ima ministiskakunata ruraspa. ¹⁰ Ikuti kanchis punchamaka, samadiru punchami niraiá, atun Taita Diosmandalla iuiarii tiangapa. Chi punchaka, ama trabajangichi ñi kam, ñi kamba kari wambrakuna, ñi kamba warmi wambrakuna, ñi kamba kari u warmi lutrinkuna, ñi kamba animalkuna, ñi maikan ajinu kamba wasipi kaugsagkunapas. ¹¹ Sugta punchapimi atun Taita Dios, sug luarta, kai alpa luarta, lamar iakuta i tukui ima chikunapi tiaskakunatapas wiñachirka. Ikuti kanchis punchamaka samarka. Chimandami atun Taita Dios, chi punchata nirka, Paimandalla niraiangapa. Tukui ima wiñachii puchukaskauramandami nirka, ama chi puncha trabajachukuna, warda puncha kangapa.

¹²—Kamba taitata i mamata sumaglla kuiangi. Kam chasa kuiaggpika, kamba atun Taita Dios karangapa kaska alpapi unaimi kaugsankangi.

¹³—Ama pitapas wañuchingi.

¹⁴—Ama sugpa warmiwa kariwa siriringi.

¹⁵—Ama sisangi.

¹⁶—Ama pimandapas llullangi.

¹⁷—Sugkuna iukaskakunata ama munaringi, ñi sugpa wasita, ñi sugpa warmita, ñi sugpa kari u warmi lutrinkunata, ñi sugpa wagrata, ñi sugpa buruta, ñi ima sugpa tiapuskata.

²² ²¹ Kasami atun Taita Dioska, Moisesa nirka: —Israelmanda runakunata kasa nigrii: “Kamkuna Ejiptopi kaugsanakuura, chipi *ialigkunasinallami karkangichi. Chimandami iukangichi, maikan chasallata kaskakunata ñi imapipas mana llakichinga.

²² “Sapalla kidaska warmikunata i wagchukunata ama llakichingichi. ²³ Llakichigpika, paikuna mañawauraka, paikuna mañawaskatami uiasa. ²⁴ Chasa uiaspaka, kamkunawa iapa rabiarijsa, atun makanawami wañuchisakichita. Chiura kamkunapa warmikunaka, sapalla kidaskami tukungakuna. Kamkunapa wambrakunapas, wagchumi tukungakuna.

²⁵ “Nuka agllaska runapuramanda maikan mana iukagta kulki mañachispaka, ama iapawa mañangichi. ²⁶ “Kulki mañachiwai” nidur runa kulki kutichinkama paipa katangata sakiska kagpika, manara indi chingarigpi chi katangata kutichingichi. ²⁷ Paika pudinmi, chi katangalla iukanga, chiripi kataringapa. Kam mana chita kutichigpika, kawitupi siririura, ¿ima katangawatak kunuringa? Chasa llakichigpi pai kapariwaspa mañawagpika, nukaka, uiaspa, paimanda llakirispami kawagsamusa.

²⁴ ³ [Chi punchakuna] Moisés, tukui runakunapagma chaiagrispa, tukui ima atun Taita Dios niskatami willagrirka imasa kaugsangapa chaiagta. Chiura tukuikuna, suglla iuiawami ainirkakuna: —Tukui ima atun Taita Dios niskatami rurasunchi.

⁴ Chimanda Moiseska, atun Taita Dios tukui ima niskatami iskribirka. Kaiandi tutataka, atarispa, sug suma altarmi chi luma kuchupi saiachigrirka. Chipika, chungá iskai tulpakunasina suni awa rumikunapasmi saiachirka. Ñugpamanda achala taita Israelmanda chungá iskai wambrakunamandami sug sug rumita saiachirka. ⁵ Nispaka, maikan Israelmanda musukunatami kacharka, kari wagrakunata wañuchigringapa. Chi wagrakunata wañuchispaka, atun Taita Diosmandami rupachirkakuna; chasawaka, paiwa pasinsiachirisa tukugsamungapakuna. ⁶ Moiseska, chi wagrakunata wañuchiska iawarta chaugpisa, sug mangakunapimi chaugpi wakachirka. Ikuti sug chaugpitaka altar awamami shabimachirka. ⁷ Nispaka, Taita Dioswa Israelmanda runakunawa iuiarinakuskamanda willaraiaska libruta charirisa, tukuikunatami uiachirka. Chasa uiaspa, tukui runakunami ainirkakuna: —Tukui ima atun Taita Dios niskata ruraspami kaugsasunchi.

⁸ Chasa ainiura Moiseska, tukui chipi kagkunapa awamami iawarta shabimachirka, kasa nispa: —Kai iawarwami tukui imasa Taita Dios kamkunawa iuiariskaka, allilla tukugsamurka.

Moiseska, Sinaí luma awapi kaskamanda

¹² Chiuramanda atun Taita Dioska, Moiestami nirka: —Kai lumapi nuka kaskama sikamui. Chipika suiawangi. Nukaka, pamba rumikunapi iskribiraiaskakunatami kuasaka. Chi rumikunapika, nuka ima niskatami willaraianga imasa kaugsangapa chaiagta. Chi niskakunatami chaiaku, Israelmanda runakunata iachachingapa.

¹³ Chasa uiaspa Moiseska, paita aidag Josueta pusaspa, Taita Diospa lumamami sikarka. ¹⁴ Manara sikagpita, Israelmanda taitakunatami nirka: —Kaipi suiawanakuichi, nukanchi *kutimunkama. Aarón i Hurka, kaipi kamkunawa sugllapimi kangakuna. Ima piñanakui tiagpika, paikunata willachukuna.

¹⁵ Chasa nispa Moiseska, lumamami sikarka. Chiura chi puiuka, lumata kilpagsamurka. ¹⁶ Atun Taita Dios askurinti suma punchalla kagtapasmi chi Sinaí lumapi kawachirigsamurka. Sugta punchami chi puii, lumata kilparka. Kanchis punchamaka atun Taita Dioska, puii ukumandami Moiesta kaiarka. ¹⁷ Atun Taita Dios askurinti suma punchalla kaspas, Israelmanda runakunapa ñawipi, rupachispa tukuchig atun ninasinami luma awapi kawarigsamurka. ¹⁸ Taita Dios Moiesta kaiaura, pai kaskamanda puii ukuma iaikuspa, chusku chunga puncha i tutami chipi kagrirka.

Taita Diusta iuiariduru linsu wasi rurangapa, ima iukaskata mañai iukaskamanda

25 ¹ Moisés chipi kaura, kasami atun Taita Dioska nirka: ² —Israelmanda runakunata nigringi, nukamanda kamariku tandachipuachukuna. Maikanpas kikipa iuiawa mana llakispalla iukachii munagkunallata chi kamariku chaskipuachukuna. ³ Kaikunatami iukangichi chaskinga: kurita, kulkita, brunsita, ⁴ karmisía milmata, pichi milmata, puka milmata, suma linsukunata, kabritupa milmata, ⁵ ubija kara pukalla tiñiskata, tejón suti lamar iakupi kaugsaskakunapa karakunata, akasia suti kaspikunata, ⁶ lamparapi churaspa rupachingapa asitita, i sug rigcha sug rigcha miski asna iakukunata; chikunata chapuspaka, nukapalla kangapa asitita rurangapa i miski asna insinsutapas chasallata allichingapa. ⁷ Kornalina i sug rigcha sug rigcha suma uchulla rumikunatapas chaskingi; chiwaka, iaia sasirduti ñugpa ladu churaridirupi i efod sutipi piachingapa. ⁸ Chikunawaka, sug linsuwa kilpaska wasi nukamanda rurapuachukuna. Chipimi nuka, Israelmanda runakunapa chaupipi kaugsasa. ⁹ Imasami kai lumapi kawachikuiki: chasallatami iukangi, chi linsu wasita i tukui ima ukupi tiaskasina ruranga.

Taita Dioswa runakunawa iuiariska suti baulmanda

¹⁰ —Sug baul, akasia kaspita rurachukuna. Chi baulka iukachu larguma pichka palmu, anchumaka i awamaka kimsa palmu. ¹¹ Chi baul ukuma i awalla tukuima kurilla piachichukuna. Nispaka, muiundi, kurillawanta muiuchichukuna.

Pandariikunamanda animalkunapa iawar tallichidirumanda

¹⁷ —Chi baulta kilparaiangapaka, larguma sugta palmu, anchumaka kimsa palmu, kurillatata rurachukuna. ¹⁸ Chi kilparaiaska awa laduka, kurillatata martilluwa rurachukuna iskai runakunasina alasiugkuna. ¹⁹ Chi iskai alasiugkunaka baul kilparaiaskawa suglla kagsina rurachukuna. Chi kilparaiaska puntapika, sug sug ladu kachukuna. ²⁰ Alaskunaka, awasinama chutachiska kachukuna. Pandariikunamanda animalkunapa iawar tallichidiruta alaskunawa kilpagsina sumbraiachichukuna. Paikunapa ñawikunaka, urasinama kawanakuchu. ²¹ Chasa ruraskauramandaka, chi baul ukupika nukawa runakunawa iuiariska iskribiraiaska pamba rumikunata churangi. Chi rumikunatami kuangapa kaiki. Nispaka, baul kilparaiadiruwa kilpangi. ²² Chi wasi ukupi, nuka kamwami kagringapa kani. Chi baul ukupi nukawa runakunawa iuiariska iskribiraiaska pamba rumikuna tiaska: chi baul kilparaiaska awapi, iskai alasiugkunapa chaupimandami rimasaki. Tukui ima Israelmanda runakuna rurangapa nuka nikuskatami willasaki.

Kamariku tandakuna churadiru misamanda

²³ —Sug misa, akasia kaspita rurachukuna. Chi misaka iukachu larguma chusku palmu, anchumaka iskai palmu, awamaka kimsa palmu. ²⁴ Chi misataka tukuima kurilla piachichukuna. Nispaka, muiundi, kurillawanta muiuchichukuna. ³⁰ Chi misapika imaurapasmi iukankuna, kamariku tandakunata nukapa ñugpa ladu churangakuna.

Kurita ruraska bila saiachidirumanda

³¹ —Sug bila saiachidiru, kurillata martilluwa rurachukuna. Chika, kasami kanga: chaki tiarichidiru, tukui chillapi kupakuna, cáliz i pétalo sutikunapas, suglla kagsina rurachukuna. ³² Chi bila saiachidiru iukachu alli ladu, kimsa; lluki ladu, kimsa; chaupipiwanta kanchis.

⁵ Sug kudu, iskai palmumi niraiá.

Arkaraiaska linsumanda

26 ³¹—Nukamanda iuiariduru linsu wasi chaugpi ukupi arkachingapaka, karmisía, pichi i puka puchkaska kaugpuspa, linu puchkaskawa awaska linsu rurachukuna. Chi linsupika sumaglla awaspa, iskai runakunasina alasiugkuna rurachukuna. ³²Chasa ruraspaka, kurilla awalla piachispa, chusku akasia kaspi pilarkuna saiachichukuna. Chi kaspikuna puntapika, kurillatata ruraska urkita warkuchidirukuna churachukuna. Chi pilarkunataka kulkita ruraska saiachidirupi saiachichukuna. ³³Chi arkachingapa linsutaka urkitakunapi warkuchichukuna. Chi arkachiska wasa laduka, nukawa kamkunawa iuiariska suti baulta churagrichukuna. Chi arkaraiaska linsuwaka chi linsu wasi iskaimami tukugsamunga. Iaikugridirulla ukuka, nukapa ukumi suti kanga. Ikuti chi mas ukumaka, nukapalla tukuikunamanda mas alli ukumi kapuanga.

Brunsiilla piachiska altarmanda

27 ¹—Sug altarka akasia kaspiwa rurachukuna, largu i anchuma, chungu palmu; awamaka, sugta palmu. ²Chi altarpika, tukui chusku puntakunapi kachukunasina iukachu, altarwa suglla kagsina. Chi altar awataka tukuima brunsiilla piachichukuna.

Sasirdutikunata agllaskamanda

28 ¹—Israelmanda runakunapuramandaka, kamba waugki Aaronta, i paipa wambrakuna suti Nadabta, Abiuta, Eleazarta i Itamarta kaiangi, kamba ladullapi kangapakuna. Paikunaka, nukapa sasirdutikunami kapuangapa kankuna.

Insinsu rupachiduru altarmanda

30 ¹Kasapasmi atun Taita Dios, Moiesta nirka: —Ikuti sug altarka akasia kaspita rurachukuna; chipika, insinsu rupachingapa. ²Chi altar iukachu larguma i anchuma, iskai palmu; awamaka, chusku palmu. Chi altarpika, tukui chusku puntakunapi kachukunasina iukachu, altarwa suglla kagsina. ³Chi altar awataka tukuima kachukunawanta kurilla piachichukuna. Nispaka, muiundi, kurillawanta muiuchichukuna.

Brunsiita ruraska maillaridirumanda

¹⁷Kasapasmi atun Taita Dios, Moiesta nirka: ¹⁸—Brunsiita rurachukuna sug batiasina iakuwa maillariduru. Chita tiarichidirupas kachu brunsiilatata. Chitaka nukawa rimanakuduru wasiwa i altarwa chaugpipi churaspa, iaku jundachichukuna. ¹⁹Aarón i paipa wambrakuna iukankunami, chi maillaridirumanda iaku wisinga; *chiwanka, paikunapa makikunata i chakikunata maillaringapa.

Taita Dioswa rimanakuduru wasi tupudurmanda

31 ¹Kasapasmi atun Taita Dios, Moiesta nirka: ²—Uiamui. Judapapuramanda Hur suti wambrapa Uri suti wambrapa Bezaleel sutitami agllarkani. ³Paitaka kararkanimi, nukapa Ispirituwa iuiapai junda kangapa; *chiwanka, suma iacha alli iuiaiiug kaspaka, tukui imapipas sumaglla rurangapa.

Kurita ruraska uchulla wagrašina kawari dius nispa ruraskamanda

¹⁸Atun Taita Dioska, Moieswa rimanakui puchukaspaka, chi Sinaí lumapi Taita Dios runakunawa iuiariskata iskai pamba rumikunapi pai kikinpa makiwa iskribispami Moiesta kuarka.

32 ¹Moisés chi lumapi iapa unaiakugmanda, chi Israelmanda runakunaka, Aaronpa muiundi saiarigrispaka, kasa nirkakuna: —Chi Moisés nukanchita Ejipto alpamanda llugsichimuskata, nukanchi mana iachanchichu, ima tukugta. Chimanda, sug dius rurai, nukanchita ñugpangapa.

²Chiura Aaronka, paikunata nirka: —Kamkunapa warmikunata, kari i warmi wambrakunata, paikunapa rinrikunapi churaraiaaska kuri pirindingakunata surkuspa, kaima apamuichi.

³Chasa uiaspa tukuikunaka, paikunapa kuri pirindingakunata rinrikunamanda surkuspa, Aaronpagmami aparkakuna. ⁴Chiura Aaronka, chi kuri pirindingakunata iakuiachispa, nispaka sinsilwa sug uchulla wagrašina kawarimi rurarka. Chita kawaspaka, nirkakuna: —Israelmanda runakuna: kaimi ka nukanchita Ejipto alpamanda llugsichig dius.

⁵ Chasa kawaspa Aaronka, chi uchulla wagrasiña kawaripa ñugpa ladu sug altarmi rurarka. Nispaka, kaparispami nirka: —Kaiami atun puncha ialichisunchi, atun Taita Diusta atuniachingapa.

⁶ Kaiandi tutata atarispaka, animalkunata wañuchispa, chi altarpimi rupachirkakuna. Sug animalkunatapasmí wañuchirkakuna, Taita Dioswa pasinsichinakungapa. Chiuramanda tukui chipi kagkunaka, mikungapa i upiangapami tiarirkakuna. Nispaka atarirkakuna, jiru pugllaikuna pugllangapa. ⁷ Chasa ruranakuura, atun Taita Dioska Moiesta nirka: —Kunaura riilla. Kamba runakuna Ejipto alpamanda kam llugsichimuskakunaka, iapa jirumi rurai apanakú. ⁸ Mana unaillami nuka imasa kaugsangapa niskata paikuna kungarirkakuna. Sug uchulla wagrasiña kawari ruraspami ninakú: “Israelmanda runakuna: kaimi ka nukanchita Ejipto alpamanda llugsichig dius”. Chipa ñugpa ladu kungurispá, animalkunatapasmí paimanda wañuchinakú.

⁹ Kasapasmí atun Taita Dios, Moiesta nirka: —Chi runakuna, iapa jiru upasina kagtakunami kawariwarka.

¹⁰ Kunaura, paikunamanda askurintimi iapa rabiariwarka. Ianga sakiwai, nuka paikunata puchukangapa. Ama arkawai. Ikuti kammánda achka runakunami mirankangichi. Chasaka, atun alpapimi kaugsagrinkangichi.

¹¹ Chasa niura Moieska, paipa atun Taita Diospa rabiata anchuchingapa, paipa ñawipi mañarka, kasa nispá: —Taitiku, ¿imapatak kam agllaska runakunamanda chituku kunu kunu rimakungi? Kam kikinmi kamba iapa iachaiwa Ejipto alpamanda paikunata llugsichimurkangi. ¹² Chita iachaspaka, Ejiptopi kaugsagkunaka ningakunami: “Jiru iuiawami Israelmandakunapa Dios llugsichispa pusarka, tukui paikunata filukunapi wañuchingringapakunata; chasaka, kai luarmanda chingachingapakunata”. ¿Imapatak sakinkangi, Ejiptomandakuna chasa rimachukuna? Chimanda, paikunata puchukangapa nikuska kaspapas, kungaripuái. Ama mas chasa iuiapuakui. ¹³ Kamba lutrin Abrahamta, Isaakta i Israelta iuiaripuái. Paikunataka, kam kikintami kasa niskata kawag churaspa nirkangi: “Imasami awapi iapa achka istrillakuna tia: chasallatami kamba wambrakunapa kati wambrakunapas, iapa achkakuna tukugsamungapa kankuna. Kai tukui alpata kamkunata karangapa nuka niskataka: chitaka, kamba wambrakunapa kati wambrakunatami karapusaki, imaurapas paikunapa kangapa”.

¹⁴ Chasa mañaura, atun Taita Dioska, pai agllaska runakunata puchukangapa nikuskataka chasalla sakirka.

¹⁵ Chimanda Moieska kallariirka, chi lumamanda uraikungapa. Taita Dios runakunawa iuiariska iskribiraiaska iskai pamba rumita charirispami uraikurka. Chi rumikunapika iskandi ladupimi iskribiraiarka. ¹⁶ Taita Dios kikinmi chi pamba rumikunata ruraska karka. Chikunapi ima iskribiraiaskataka, paillatami iskribiska karka.

¹⁷ Israelmanda runakuna sinchi kaparinakugta uiariuraka, Josueka, Moiesta nirka: —Israelmanda runakuna kaskapika uiarikumi, wañuchinakui kaparinakugsina.

¹⁸ Chiura, Moieska ainirka: —Ñi binsiskamanda kusikuspa kaparinakugsina ñi binsii tukuskakunamanda llakiiwa kaparinakugsinapas mana uiariwanchu. Birsianakugsinallami uiariwá.

¹⁹ Moieska, lumamanda uraikuspa, Israelmanda runakunapagma kaillaiagriuraka, sug kuri uchulla wagrasiña kawari i runakuna bailanakuskatami kawarka. Chasa kawaspa, iapami rabiariirka. Pai apamukuska iskai pamba rumikunata alpamami chi luma kuchupi sitarka, piti piti tukugta. ²⁰ Nispaka, chi wagrasiña kawari paikuna ruraskataka apispa, ninama sitaspami rupachirka. Rupachispaka, ñutu ñutu ruraspami iakuma sitagrirka. Chi iakutaka Israelmanda runakunatami upiachirka.

Taita Dios runakunawa iuiariskata pamba rumikunapi ikuti iskribiskamanda

34 ¹ Chiuramanda atun Taita Dioska, kasami Moiesta nirka: —Chi pamba rumikuna nuka ñugpa iskribispa, kamta kuarkaiki; chasallata rurangi. Imasami kam pakiska rumikunapi rimaikunata iskribirkani: chi rimaikunallatatami musu rumikunapi iskribipusaki. ² Kaia tutata utkalla allichirispa, kai Sináí lumama sikamungi, chi awapika nukawa sugllapi kangapa.

⁴ Chasa niura Moieska, iskai pamba rumikunatami rurarka; imasami ñugpa rumikuna karkakuna: chasallata. Chi kaiandi tutataka, atun Taita Dios imasa niskasinami Sináí lumama sikarka. Chi iskai pamba rumikunata markarispami sikarka. ⁵ Chi luma awama chaiagriuraka, atun Taita Dioska, puiupi uraikumuspa, Moieswami sugllapi kagsamurka. Nispaka, paita willarkami kikin Iawé suti atun Iaia Dios kagta. ⁶ Moiespa ñugpa ladu ialikuspa, kasa sinchi rimaspami nirka: —Nukami kani Iawé suti atun Iaia Dios. Iawé sutimi kani. Runakunata suma kuiaspa llakig i imajmandallapas mana piñadurmi kani. Nukapa kuiaika, mana imaurapas tukuringachu. Mana llullag Diosmi kani.

⁸ Chasa uiangallawa Moieska, alpakama kumurispa, Taita Diustami kungurirka, ⁹ kasa nispá: —Taitiku, kamba ñawipi nuka alli kawariska kagpika, nukanchiwa sugllapi puringapa samui. Israelmanda runakunaka, sutipami iapa jiru upasina kankuna. Chasa kagpipas, nukanchi chasa mana allilla ruraskakunata pasinsiapuái. Nukanchita chaskii, kamba runakunalla kangapa.

Taita Dioswa rimanakudiru linsu wasita puii kilpagsamuskamanda

39 ⁴² Imasami atun Taita Dios, Moiesta nirka: chasallatami Israelmanda runakuna, paiwa rimanakudiru wasita tukui rurarkakuna. ⁴³ Chiura Moieska, tukui ima ruraskakunata kawaspami nirkakunata: —Imasami atun Taita Dios nirka: chasallatami tukuikunata ruraska kangichi. Atun Taita Dios, kamkunata iapa kuiaspa kawapuachu.

40 ¹⁷ Israelmanda runakuna Ejipto alpamanda llugsiskauramanda, is kai watama kallarii punchami Diosmanda iuiariduru linsu wasita saiachirkakuna. ³⁴ Taita Dioswa rimanakudiru wasita saiachii puchukauraka, sug puiumi chi wasita kilpagsamurka. *Chiwanka, atun Taita Diospa askurinti suma punchallami chi wasi ukupi lim kawarigsamurka. ³⁵ Chasa kilpagsamuspa punchaiachigsamugmandaka, Moieska mana pudirkachu, chi Taita Dioswa rimanakudiru wasi ukuma iaikungapa.

³⁶ Chiuramandata, imaura chi puii wasi awamanda anchuriuraka, Israelmanda runakuna, chi puiutami katispa ridur karkakuna. ³⁷ Ikuti chi puii mana maimapas rigpika, paikunapas mana maimapas ridur karkakuna. Chi puii Taita Dioswa rimanakudiru wasi awamanda mana anchurinkama, paikunapas chillapitami iacharkakuna kanga.

³⁸ Israelmanda runakuna rinakuskapi i mana rinakuskapi, atun Taita Diospa puiumi tukui punchakuna paiwa rimanakudiru wasi awapi kawaridur karka. Chasallata tutakunaka, sug nina sindisinami chi wasita punchaiachidur karka. Chi puiuta i chi nina sindisinataka tukuikunami pudirkakuna kawangapa.

LEBIMANDAKUNATA IMA RURANGAPA CHAIAGTA

Taita Diosmanda animalkuna rupachii iukaskamanda

1 ¹ Atun Taita Dioska, paiwa rimanakudiru wasimandami Moisesta kaiarka, kasa nispa: ²—Israelmanda runakunata kasa nigrii: “Kamkunapuramanda maikanpas, Taita Diosmanda sug animalta rupachingapa apamuura, wagra u ubija kachu. ³ Sug wagrata wañuchispa rupachingapa kaskaka, tukuipi alli kawari i kari wagra kachu. Taita Dioswa rimanakudiru wasi punguma apamuchu; chasaka, atun Taita Diospa ñawipi allilla tukugsamungapa. ⁴ Wasi punguma apamugka, chi wagrata uma awapi makita churachu. Chasa ruragpika, atun Taita Dioska, chi wagrata chaskispa, chi runa pandariskakunatami pasinsianga. ⁵ Chi wagrataka, atun Taita Diospa ñawipi wañuchichu. Chiura Aaronpa wambra sasirdutikunaka, chi wagrata iawarta kuashagpi tallispa, Taita Dioswa rimanakudiru wasi pungupi kaska altar awata muiuspa shabimachichukuna”.

Aicha ismui unguiwa kaskakunamanda

13 ¹ Kasami atun Taita Dios, Moisesta i Aaronpa nirka: ²—Maikanpas aicha kara iuraispa pungiska muiukuna i aicha ismui unguiwa kawarigpika, Aaronpagma u paipa wambrapura sug sasirdutipagma apachukuna, paita allilla kawangapa. ⁴⁴ Aicha ismui unguiwa kagpika, mapami niraiá. Chi sasirdutika, paita willachu mapa niraiagta.

⁴⁵ Maikan chi aicha ismui unguiwa kagka kasa purichu: lliki lliki katangakunata churarispa, umaka mana ñagchariska, simika kilpariska purichu, kasa kaparispa: “Mapa unguimi iukani, mapa unguimi iukani”. ⁴⁶ Chi aicha ismui ungui iukankama mapami niraiá. Chasa unguiwa kaskakunaka, sugllapi kaugsanakuskamanda llugsichukuna.

Iaia sasirduti, imasa Taita Diospalla tukuikunamanda mas alli ukuma iaikui iukaskamanda

16 ² Kasami atun Taita Dios, Moisesta nirka: —Kamba waugki Aaronpa nigrii, Taita Diospalla tukuikunamanda mas alli linsu arkaraiaska ukuma ama ianga punchaka iaikuchu. (Wata watapimi iaikudiru ka.) Nukaka, chi ukupi, pandariikunamanda animalkunapa iawar tallichiduru awapimi puiyuwa kawarini. Chimandami mana iuká, ianga punchaka chi ukupi chi iawar tallichiduru baul awalla kaska ñugpa ladu saiarigringa. Chasa iaikugpika, wañungami. ³ Kasa ruraspami iuká, chi ukuma iaikunga: pandariikunamanda allilla tukungapa sug kari maltu wagra apaspa; sug kari ubijapas apaspa, nukamanda wañuchispa rupachingapa.

19 ¹ Kasami atun Taita Dios, Moisesta nirka: ²—Israelmanda tukui runakunata kasa nigrii: “Nuka, kamkunapa atun Iaia Dios kaspá, mana pandarig tukuipi allimi kani. Chimandami kamkunapas iukangichi, tukuipi alli kanga, mana pandarisipalla.

¹⁷ ¡Ujalallapas kamba Israelmanda waugkikunata piñarispá mana munangi!

Chasapaka iukangimi, maikan jiru rurakuskata kam kawakuskata, piñaspa iuiachinga. Mana chasa iuiachigpika, kampas paisina chi jiru ruragsinami kankangi.

¹⁸ Ama iuiakungi kam kikinpura imasapipas randichingapa. Ama pimandapas mana alli iuiaiwa purikungi. Chasapaka, kam kikintasinami iukangi, tukui runakunata *kuianga. Nukaka, atun Iaia Diosmi kani”.

NUMEROS

6 ²² Kasami atun Taita Dios, Moiesta nirka: ²³—Aaronta i paipa wambrakunata kasa nipuai: “Iukangichimi, Israelmanda runakunata kasa nispá bindisangakunata:

²⁴ ‘Atun Taita Dioska, kamkunata bindisapuachu.

Paillatata, kamkunata tukui imamandapas wakachipuachu.

²⁵ Atun Taita Dioska, kamkunata sumaglla kawapuachu.

Paillatata, kamkunata suma kuiaspa llakipuachu.

²⁶ Atun Taita Dioska, kamkunata iapa kuiaspa charipuachu.

Paillatata, kamkunata sumaglla kaugsaita karapuachu’.”

²⁷—Chasami iukankuna, nukata iuiariwaspa Israelmanda runakunata sumaglla rimapuanga. Chasa rimaurami nukaka, iapa kuiaspa kawasakunata.

11 ²⁵ [Chi punchakuna] atun Taita Dios, puiupi uraikumuspa, Moiseswami rimanakurka. Chiuramanda, Paipa Ispíritu Moisespa iuiaipi iaikuskataka, kanchis chungá Israelmanda taitakunapa iuiaipimi churarka. Chiwami kallarikakuna, Santu Ispíritu iuiachiskata willangapa. Chasa willaskataka, ikuti suuraka chasallata mana mas willarkakunachu.

²⁶ Chi kanchis chungá agllaska taitapuramanda iskaikunaka, Taita Diospa linsu wasima chaiagringataka, pai kikinkunapa karpa wasikunapimi chiasiaspa karkakuna. Paikunaka suti karkakunami Eldad i Medad. Chasa kagpipas, Santu Ispíritu paikunapa iuiaipipasmi iaikugsamurka. Chiwami kallarikakuna, karpa wasikunapi Santu Ispíritu iuiachiskata willangapa. ²⁷ Chasa uiaspaka, sug musuka, Moisespagma kalpalla rispa, nigirirka: —Eldad i Medadka, karpa wasikunapimi Santu Ispíritu iuiachiskata willanakú.

²⁸ Chiura Nunpa wambra Josueka, Moiesta nirkami: —Taita tíu, chi willanakuskataka piñaspa nigrii, ama rimanakuchu—. Chi Josueka karkami musuuramandata Moiesta aidag.

²⁹ Pai chasa niura, Moieska kasami ainirka: —Nukata iapa munawakuspachar chasa niwakungi. ¡Amalai atun Taita Dioska, tukui paipa runakunapa iuiaipi paipa Ispirituta churantra; chasaka paikunapas, Santu Ispíritu iuiachiskata willangapakuna!

Kanaán alpata rigsispa purigringapa, Moisés kachaskamanda

13 ¹ Chiuramanda atun Taita Dioska, Moiesta nirka: ²—Kanaán alpatami Israelmanda runakunata karangapa kani. Chimanda sug taitakunata kachai, chi alpata rigsispa purigrichukuna. Taita Israelpa chungá iskaí wambrapapurakunamandaka sug sug taita kachai.

³ Imasami atun Taita Dios nirka: chasallatami Moieska, Parán suti mana kaugsadiru chusa sitaska alpamanda Israelmanda chungá iskaí taitakunata kacharka. ¹⁷ Kanaán alpata rigsispa purigringapami kacharkakunata, kasa nispá: —Negeb suti mana kaugsadiru alpata rispa, luma tiaskapi sikagringichi. ¹⁸ Na chaiagrispaka, chi Kanaán alpata imasa kaskata allilla kawangichi. Chi alpapi kaugsanakugka, achka u mana achka kagtakuna, wapu u mana wapu kagtakunapas allilla kawangichi. ¹⁹ Paikunapa puiblu wasikunaka, ¿karpa wasikunallachu kankuna? Mana kagpika, paikunapa puiblukuna muiundika, ¿awa patakunawa kinchaskachu iukankuna? Paikunapa alpakunaka, ¿alli u mana allichu kankuna? ²⁰ Chi alpakunapi tarpuskaka, ¿allichu mikui tukú? Mana kagpika, ¿ñi imapas manachu tukú? ¿Sachakunapaschu tia u mana? Mana manchaspalla, chi alpapi ima mikui tiaskata pallaspa, asllitalapas apamungichi—. (Chi punchakuna, ñugpa pukuska ubaskunami pitidiru karka.)

²¹ Chi kachaskakunaka, chi alpata rigsispa purigringapami kallarikakuna. Sin suti mana kaugsadiru alpamanda kallarispa, Rehob suti puibluta *ialispa, Amat suti puibluma iaikudirukamami chaiagrirkakuna.

²⁵ Chusku chungá puncha chi alpata muiuspaka, *kutirkakuna. ²⁶ Parán suti mana kaugsadiru alpapi kaska Kades suti atun pambamami chaiagrirkakuna. Chipimi Moisés, Aarón i tukui Israelmanda runakuna suianakurka. Chima chaiagrispaka, chi alpa imasa kaskatami tukuikunata willagrirkakuna. Chi alpamanda mikui pallaska apaskakunatapasmí kawachigrirkakuna. ²⁷ Kasa willaspami Moiesta nirkakuna: —Kam kachaska alpatami rigsigrirkanchi. Chi alpitapi ima tarpuskapas, sutipami achka aparí. ¹ Kawamuichi: kasa suma pallaskakunami apamurkanchi. ²⁸ Chasa kagpipas, chi alpapi kaugsanakugka, iapa wapu kagsinami kawarinkuna. Iapa atun puiblukunapimi kaugsanakú. Chi muiundika, awa patakunawami kinchaska kankuna. Kasapas. Tukuikunamanda

¹ lichi i dusi mil iakusina kalpanakú

mas awa runa suti Anakpa wambrakunapa kati wambrakunatami kawarkanchi. ²⁹ Alli maki ladusinapika, Amalekmanda runakunami kaugsanakú. Lumakuna tiaskapika, itita, jebuseo i amoreo suti runakunami kaugsanakú. Lamar iaku kuchu alpakunapi i Jordán suti iaku pata pata alpakunapika, kananeokunami kaugsanakú.

³⁰ Chiura chi kachaskapura suti Kalebka, Moisespa ñugpa ladu kagkunata upallachispa, nirka: —*Akushi. Chi alpata kichugrisunchi, nukanchipa tukungapa. Nukanchika pudinchimi, chasa rurangapa.

³¹ Ikuti sugkuna paiwa riskakunaka nirkakuna: —Manima. Chi alpapi kaugsanakugka, nukanchimanda mas wapumi kawarinkuna. Chasa kagmandaka, nukanchika mana pudinchichu, paikunata bisingapa.

³² Nispaka, chi alpa mana alli kagta Israelmanda runakunata llullaspa nii kallarirkakuna, kasa nispá: —Chi alpata nukanchi rigsigriskapi, chipi kaugsanakugka paipura wañuchinakuskapi kaugsanakú. Kasapas. Tukui chipi kaugsanakuskata nukanchi kawaskakunaka, iapa awami kankuna. ³³ Tukuikunamanda mas awa runa suti Anakpa wambrakunapa kati wambrakunatapasmi kawarkanchi. Nukanchi paikunawa iuiarispaka, sug chapulinsina uchullami kawarinchí. Paikunapa iuiaipipas nukanchi chasa kagtami iuiarispá kawarkakuna.

Israelmanda runakuna, atun Taita Diusta wabutiskamanda

14 ¹ Chasa uiaspaka tukui Israelmanda runakunaka, dimanchaimi wakai kallarirkakuna. Chi tuta pakarigtami wakarkakuna. ² Tukuikuna, Moisés i Aaronmanda wasa rimaimi kallarirkakuna, kasa nispá: —¡Amalai Ejipto alpapi u kai chusa sitaska alpapi wañuska kantranchi! ³ Atun Taita Dioska, ¿imapatak kai alpama nukanchita pusamurka? ¿Manachu pusamurka, nukanchi wañuchinakuipi wañuchii tukungapa; *chiwanka, nukanchipa warmikuna i wambrakuna apii tukungapa? ¿Manachu mas alli kantra, Ejiptoma *kutingapa?— ⁴ Chasa nispaka, kikinpura ninakurka— Nukanchipuramanda sug ñugpag agllasunchi, Ejiptoma *kutingapa.

⁵ Chasa uiaspaka Moisés i Aaronka, tukui Israelmanda runakunapa ñugpa ladu, alpamami kumurirkakuna.

⁶ Chiura Nunpa wambra Josué i Jefonepa wambra Kalebka, chi alpata rigsigringapa kachaskakunapura kaspá, dillakiimi kikinkunapa katangakunata llikichirirkakuna. ⁷ Nispaka, kasami tukui Israelmanda runakunata nirkakuna: —Chi alpata nukanchi rigsigriskaka, askurinti iapa suma alpami ka. ⁸ Nukanchipa atun Taita Dios nukanchita sumaglla kawagpika, chi alpama nukanchita chaiachigrispami karanga. Chi alpapi ima tarpuskapas, achkami aparí.²

⁹ Chasa kaskamandaka, atun Taita Diusta ama wabutinakuichi. Kasapas. Chi alpapi kaugsanakuskata ama manchanakuichi. Nukanchika, tanda mikugsinallami paikunata puchukasunchi. Ñi pipas mana paikunata michangapa tianchu. Ikuti nukanchiwaka, atun Taita Diosmi ka. Chimanda, ama paikunata manchanakuichi.

¹⁰ Paikuna chasa nigpipas, tukui Israelmanda runakunaka ninakurka: —Rumiwa piaska wañuchisunchi.

Chiura atun Taita Diospa askurinti suma punchallaka, paiwa rimanakudiru wasipi tukui Israelmanda runakunapa ñawipimi kawarirka. ²⁶ Chasa kawarispaka atun Taita Dioska, Moisés i Aarontami nirka: ²⁷ —Kai jiru iuiiuiug runakuna nukamanda wasa rimanakuskataka, ¿imaurakamatak chaiawaku, paikunata uiakungapa? Paikuna nukamanda wasa rimanakuskataka, tukuimi uiarkani. ²⁸ Kasa nigriikunata: nuka kikin kaugsag atun Taita Diustami kawag churani: imasami kamkuna niskata uiarkaikichita: chasallatami kamkunata rurangapa kaikichita. ²⁹ Tukui kamkuna iskai chungá iali wataiugkuna, nukamanda wasa rimaskakuna, maituku sutikuna willaraiaskakunaka, tukuikunami wañungapa kangichi. Kai chusa sitaska alpapimi kamkunapa kuirpukuna pambai tukungapa kangichi. ³⁰ Kamkunaka, chi alpata kamkunata karangapa nuka juraspa niskamaka mana iaikugringapa kangichichu. Jefonepa wambra Kaleb i Nunpa wambra Josuellami chi alpama chaiagringapa kankuna. ³¹ Kamkunaka ninakurkangichimi: sug runakunaka, kamkunata binsispa, kamkunapa wambrakunatasik apingakuna. Nigpika, manima. Chi wambrakunallatami chi alpama chaiachigringapa kani. Chi alpata kamkuna wabutiskapika, paikunami kuntintulla kaugsagringapa kankuna. ³² Ikuti kamkunaka, kai chusa sitaska alpapimi wañuspa pambai tukungapa kangichi.

Parisma atun rumimanda iaku llugsichiskamanda

20 ¹ [Chiuramanda, chusku chungá wata *ialiskauramanda,] wata kallarii killa tukui Israelmanda runakunaka, Sin suti mana kaugsadiru chusa sitaska alpama chaiagrirkakuna. Chipika, Kades suti atun pambamami chaiagrirkakuna. Chi alpapimi Moisespa pani María wañurka. Chillapitami pambai tukurka.

² Chipika mana iaku tiarkachu, paikuna upiangapa. Chimandami tukuikunaka tandarirkakuna, Moisés i Aaronta piñangapa. ³ Kasa nispami Moiesta piñanakurka: —Nukanchipa waugkikunata atun Taita Diospa ñawipi wañungapa chaiarka; chasallata, ¡amalai nukanchipas wañuska kantranchi! ⁴ Kamkunaka, ¿imapatak atun Taita Dios agllaska runakunata kai chusa sitaska alpama chaiachigsamurkangichi; nukanchi i nukanchipa animalkunapas kaipi

² lichi i dusi mil iakusina kalpanakú

wañungapakuna? ⁵¿Imapatak Ejiptomanda nukanchita llugsichispa, kai jiru alpama pusamurkangichi? Ñi ima tarpuska mana tianchu, ñi igus ñi ubas ñi granada sachakunapas. Iakupas mana tianchu, nukanchi upiangapa.

⁶Chasa uiaspaka Moisés i Aaronka, paikunapagmanda llugsispa, Taita Dioswa rimanakudiru wasi iaikudiruma rirkakuna. Chipi chaiagrispaka, alpamami kumurirkakuna. Chiura, atun Taita Diospa askurinti suma punchallami paikunata kawarirka. ⁷Chasa kawarispaka, atun Taita Dioska Moiesta nirka: ⁸—Kamba *tawinata charirispaka, kamba waugki Aaronwa tukuikunata tandachii. Nispaka, tukuikunapa ñawipi, chi atun rumita nii, iaku llugsichu. Chasa nigllapi, iakumi chi rumimanda llugsingapa ka. Chasami iaku chi rumimanda llugsichingapa kangi. Chitaka, paikuna i paikunapa animalkunami upiangakuna.

⁹Chasa niura Moiseska, atun Taita Dios imasa niskasina, Paipa ñugpa ladumanda *tawinatami charirirka.

¹⁰Nispaka, Aaronwa tukui runakunata tandachispa, chi atun rumi ñugpa ladumi saiachigrirkakunata. Chiura Moiseska, paikunata nirka: —Uiawaichi, wabutiwagkuna. ¿Nukanchitachu chaiaku, kai rumimanda iaku llugsichingapa, kamkuna upiangapa?

¹¹Chasa nispaka, pai charikuska *tawinawa parismi chi rumita piarka. Chiuralla achka iaku, chimanda llugsigsamurka. Chi iakutaka, tukui runakuna i paikunapa animalkunami upiarkakuna. ¹²Chasa kagpipas, atun Taita Dioska Moisés i Aaronta kasami nirka: —Nuka ima niskataka, kamkuna mana suma iuiariwarkangichichu; chasaka, Israelmanda runakunapa ñawipi atuniachiwangapa. Chimanda kamkunaka, nuka karangapa niska alpama kai Israelmanda runakunata mana iaikuchigringapa kangichichu.

Aarón wañuskamanda

²²Chiuramanda Israelmanda runakunaka, Kades atun pambamanda llugsispa, Or suti lumamami rirkakuna. ²³Chi lumaka, Edom suti alpama iaikudirullapimi ka. Chi luma kuchuma chaiagriuraka, atun Taita Dioska, Moisés i Aaronta nirka: ²⁴—Kamkunaka, Meriba suti iaku ñawipi, nuka imasa niskasina mana rurarkangichichu.

Chimandami Aaronka, kai lumapi wañuspa, pai kikipura sugllapi sug luarpi chaiagringapa ka. Nuka Israelmanda runakunata karangapa niska alpama mana iaikugringapa kanchu. ²⁵Kam Moiseska, Aaronta i paipa wambra Eleasar sutita kai Or luma awama pusaikunata. ²⁶Chima chaiachigrispaka, iaia sasirduti churaridiru katangata Aaronta surkuspa, paipa wambra Eleasarta churachingi. Chipimi Aarón wañungapa ka.

²⁷Imasami atun Taita Dios nirka: chasami Moisés rurarka. Aaronta i Eleasarta pusaspa, tukuikunapa ñawipi Or lumamami sikarkakuna. ²⁸Chima chaiagriuraka Moiseska, iaia sasirduti churaridiru katangata Aaronta surkuspa, paipa wambra Eleasartami churachirka. Chi luma awapimi Aarón wañurka. Chiuramanda Moisés i Eleasarka, chi lumamanda uraikurkakuna. ²⁹Aarón ña wañuskata iachagsamuspa, tukui Israelmanda runakunaka, kimsa chungapa punchami paimanda llakispa ialichirkakuna.

Brunsite ruraska kulibramanda

21 ⁴Or lumamandaka, Puka Kuchama ridiru ñambitami muiuspa rirkakuna, Edom alpata mana ialingapa. Chi ñambi purinakuskapika, Israelmanda runakunaka paipura piñachiriimi kallarirkakuna. ⁵Nispaka, atun Taita Diusta i Moiesta piñai kallarirkakuna, kasa nispa: —¿Imapatak Ejiptomanda llugsichimurkangichi, kai chusa sitaska alpapi nukanchi wañungapa? Kaipika, iaku ñi tanda mana tianchu. Kai ianga mikuitaka ñami amiska kanchi.

⁶Chasa piñanakugmanda, atun Taita Dioska wañuchig kulibrakunatami paikunapagma kacharka. Chi kulibrakunapa kani tukuskakunaka, achkakunami wañunakurka. ⁷Chimandami Israelmanda runakunaka, Moiespagma rispa, nigrirkakuna: —Atun Taita Diusta i kamta piñaspaka, mana allilla rurarkanchichu. Kunaura atun Taita Diusta mañapuai, kai kulibrakunata nukanchi kaskamanda anchuchichu.

Chasa mañagmandami Moiseska, atun Taita Diusta nigrirka: —Israelmanda runakunata pasinsiapuai.

⁸Chiura atun Taita Dioska, Moiesta nirka: —Chi kulibrasinallatata kawari rurai. Chitaka atun kaspi puntapi churangi. Maikantapas kulibra kaniuraka, chi kaspi puntapi churaska kulibrasinata kawachu. Chita kawaspaka, mana wañungachu.

⁹Chasa uiaspa Moiseska, brunsite kulibrasina kawari ruraspa, kaspi puntapimi churarka. Chiuramanda maikantapas kulibra kaniuraka, chi brunsite ruraska kulibrasinata kawaspa, mana wañurkakunachu.

DEUTERONOMIO

7 ⁶ Kasami Moisés, Israelmanda runakunata nirka: —Kamkunaka, atun Taita Diosmandalla kaugsag runakunami kangichi, paimandalla kangapakuna. Atun Taita Dioska, tukui runakuna kai alpa luarpi kaugsanakuskapuramanda kamkunatami agllarka, paipa iapa munaska runakuna kangapa. ⁷ Atun Taita Dios mana kamkunata kuiaspa agllarkachu, kamkuna sugkunamanda mas achka kagmanda. Tukui runakunamanda mas asllitami karkangichi. ⁸ Kamkuna kuiaska kagmandami agllarka. Kamkunapa ñugpamanda taitakunata imasa juraspa niskata ruraspami paipa iapa iachaiwa Ejiptomanda kamkunata llugsichimurka. Chi alpapika, lutrinkunami kaugsanakurkangichi. Nigpi atun Taita Dioska, chi alpapi atun mandagpa makimandami kamkunata kispichirka. ⁹ Chimanda iachaichi, kamkunapa atun Taita Dios, sutipa Dios kagta. Pai ima niskata ruragmi ka. Imasami paika, dikuiyai kamkunawa iuiarirka: chasallatami maikan paita kuiaspa, pai ima niskakunata uiaspa ruragkunamanda suma kuiaiwa allilla rurangapa ka, kati wambrakunapa unai waranga achala taitakuna *ialigpipas. ¹⁰ Ikuti maikanpas paita mana munagkunataka, paikuna ima jiru ruraskakunata randichispami puchukangapa kankunata. Ari, mana unaiaspallami paikunata randichispa puchukangapa ka. ¹¹ Chimanda, kasa iuiariichi: tukui ima nuka kuna puncha nikuskata i iachachikuskata uiaspa, allilla ruraspa kaugsanakungichi.

8 ² Kasami Moisés, Israelmanda runakunata nirka: —Kasa iuiariichi. Kamkunapa atun Taita Dios, chusku chungu wata mana kaugsadiru chusa sitaska alpapimi purichirka; chasaka, kamkuna mana iuiangapa: “Atun tukuskami kanchi”. Kamkuna imasa iuiaipei kaskakunata, pai ima rurangapa niskata uia i mana uia kagkunata iachangapami chasa purichirka. ³ Paika, chi alpapi iarkaiwa purichispaka, maná suti mikuitami kararka mikungapa. Chi mikuitaka, kamkuna mana iacharkangichichu ima kagta. Kamkunapa taitakunapas, chita mana rigsirkakunachu. Chasa karaspami kamkunata iuiachirka: runakuna, mana tandallawa (u mikuillawa) kaugsangapa kagtakuna. Taita Dios tukui ima rimaskakunawami kaugsangapa chaiá. ¹⁴ Chimanda, ñujalallapas, atun tukuspa, kamkunapa atun Taita Diusta kungarinakungichi! Paimi kamkuna Ejiptopi lutrinkuna kaugsanakuskata chimanda llugsichimurka. ¹⁵ Paimi iapa manchangasina mana kaugsadiru chusa sitaska alpapi kamkunata purichirka. Chi atun alpapika, iapa achka wañuchig kulibrakuna i tugsig alakrankuna tiaskapimi *ialichirka. Chi alpapi mana iaku tiaskapi, paimi sug atun muruchu rumimanda iaku llugsichirka, kamkuna upiangapakuna. ¹⁶ Paimi, chi chusa sitaska alpapi, maná suti mikuita kararka. Chi mikuitaka, kamkunapa taitakunapas mana rigsirkakunachu ima kagta.

11 ¹⁸ Kasami Moisés, Israelmanda runakunata nirka: —Nuka ima iachachikuska rimaikunata iuiaipei allilla wakachiriichi. Chi rimaikunata iskribiskaka, kamkunapa makipi i printipi wataspa puringichi. Chasaka, mana kungarinkangichichu.

²⁶ —Uiawaichi. Kuna punchami agllachinakuichita, Taita Diospa iapa kuiaska kangapakuna; mana kagpika, paipa maldisiska kangapakuna. ²⁷ Kamkunapa atun Taita Dios ima niskata nuka kuna puncha iachachikuskata kamkuna uiaspa, allilla ruraspa kaugsagpikunaka, paipa iapa kuiaskami kankangichi. ²⁸ Ikuti kamkunapa atun Taita Dios imasa kaugsangapa niskata kamkuna mana uiaspalla sakigpikunaka, maldisiskami kankangichi. Ari, nuka kuna puncha ima kamkunata iachachikuskata sakispa, mana rigsiska ianga diuskunawa iuiarigpikunaka, maldisiskami kankangichi.

18 ¹⁵ Kasami Moisés, Israelmanda runakunata nirka: —Kamkunapa atun Taita Dios kikinmi ni: “Kam kikinpuramanda Santu Ispirituwa sug rimagmi tiagsamungapa ka”. Paika, nukasinami kangapa ka. Pai tukui ima rimakuskata suma uiangichi. ¹⁶ Chasallatami kamkuna, Oreb suti lumapi kaspera, kamkunapa atun Taita Diusta mañarkangichi. Sug puncha tukuikuna, chi luma kuchupi tandarispaka, kasami dimanchai niwarkangichi: “Ama mas nukanchipa atun Taita Dios, nukanchita rimamuchu. Ama mas kai manchangasina atun nina kawarimuchu. Mana kagpika, tukuikunami wañusunchi”.

¹⁷ —Chiura atun Taita Dioska, nukata niwarka: “Allillami nirkakuna. ¹⁸ Chasa niskamandaka, kasami niiki. Pai kikinpuramanda Santu Ispirituwa sug rimagmi tiagsamungapa ka. Paika, kamsinami kangapa ka. Paika, nuka ima willangapa niskatami paikunata willangapa ka. ¹⁹ Maikan chi nukamanda willagta mana uiagpika, nukami tapuchisa, imamanda mana uiangapa munagta.

²⁰ —“Kasapas. Maikanpas llullaspa nichu: ‘Nukaka, Santu Ispirituwa rimagmi kani. Atun Taita Diosmandami willakuni’: nuka ñi ima mana niskata pai willakuskamandaka, iukangichimi paita wañuchinga. Chasallata, maikanpas sug ianga diuskunamanda willakuskata iukangichimi wañuchinga”.

26 ⁴ Kasami Moisés, Israelmanda runakunata nirka: —Kam ñugpa pallaskakunamanda kamariku sasirdutipagma apauraka, sasirdutika, kamarikuta chaskispa, kamba atun Taita Diospa altar ñugpa ladumi churagringa. ⁵ Chiura kamka, kamba atun Taita Diospa ñawipi, kasami ninkangi: “Nukapa ñugpamanda taitaka, purikugsinalla arameo suti runasik karka. Paika, sug mailla runakunawa Ejiptomasik rirka, chipi kaugsagringapa. Chiuramanda paipa wambrakunaka, miraspa miraspa, iapa achka pudigkunasik tukugsamurkakuna. ⁶ Chasa miraspa rikugmanda, chi Ejiptopi kaugsagkunaka, nukanchipa taitakunata mana llakispallasik iapa sinchi trabajachinakurka. ⁷ Chimandasik, nukanchipa ñugpamanda taitakunaka, atun Taita Diusta mañarkakuna kispichigsamuchu. Chasa mañaskataka Taita Dios, uiaspa, imasa mana llakispalla nukanchipa taitakunata iapa sinchi trabajachinakuskatasik kawagsamurka. ⁸ Chasa kawaspaka, paipa iapa iachaiwa manchagasina mana imaurapas kawaskata ruraspasik chi alpamanda paikunata llugsichimurka. ⁹ Chasa llugsichimuspaka, kai alpamasik pusamurkakunata. Kai achka mikui tiaska suma alpatami nukanchita karagsamurka. ¹⁰ Chimandami kunaura, kam Taitiku karawaska alpapi ñugpa pallaskakunamanda kai kamarikuta apamukuni”.

—Chasa nispaka, chi kamarikuta kamba atun Taita Diospa ñugpa ladu churaspa, kam kikinmi paipa ñugpa ladu kungurinkangi.

30 ¹⁰ Kasami Moisés, Israelmanda runakunata nirka: —Kamkunapa atun Taita Dios ima niskata uiaspa, kai librupi tukui imasa pai niskata willaraiaskasina allilla ruraspa kaugsangichi. Chasallatami iukangichi, kamkunapa tukui suma iuiaikunawa i almawa, kamkunapa atun Taita Dioswa tukungakuna.

¹¹ —Kai imasa kaugsangapa nuka kunaura kamkunata iachachikuskaka, mana pudingasina mana kanchu. Chikuna rurangapa, pudingasinallami ka. ¹² ¿Pitak ninga, sug luarpi chikuna tiagta? Chipi tiagpika, tapurinakunrangichichar: “¿Pitak sug luarma rispa, chi willaraiaskakunata apagrispa, nukanchita willagsamunga; *chiwanka nukanchi, uiaspa, allilla rurangapa?”. ¹³ Chasallata, ¿pitak ninga, lamar iaku sug ladu chimba tiagta? Chipi tiagpika, tapurinakunrangichichar: “¿Pitak sug ladu chimba *ialispa, chi willaraiaskakunata apagrispa, nukanchita willagsamunga; *chiwanka nukanchi, uiaspa, allilla rurangapa?”. ¹⁴ Nigpika chi willaraiaskaka, kamkunawami ka; kam kikinkunapa simiwa suma rimangapa; kam kikinkunapa iuiaiwa suma iuiaringapa; chasaka, imasa willaraiaskasina allilla rurangapakuna.

Moisés wañuskamanda

34 ¹ Chiuramanda Moiseska, Moab suti pamba alpamanda Nebo suti lumama rispa, Piska suti luma awamami sikarka. Chi luma awamandaka, Jericó suti puiblu Jordán iaku sug ladu chimbami kawarí. Chi luma awamanda atun Taita Dioska, Kanaán tukui alpatami Moiesta suma kawachirka: Galaad alpamanda Danpa alpakama. ² Neftalipa, Efrainpa i Manasespa alpakunata, i Judapa alpa suiutapas indi chingariduru ladu kaska lamar iakukamami paita suma kawachirka. ³ Chasallata, Negeb suti mana kaugsadiru chusa sitaska alpata, Jordán iaku pata pamba alpata, palmera sachakuna tiaska Jericó puiblu pamba alpawanta, Soar puiblukamami paita suma kawachirka. ⁴ Chasa kawachispaka, atun Taita Dioska nirka: —Kai alpamandami Abrahamta, Isaakta i Jakobta juraspa nirvani: “Kamkunapa wambrakunapa kati wambrakunatami kai alpata karangapa kani”. Chi alpama kam mana iaikugringapa kagpipas, kamba ñawikunawa kawangapami sakikuiki.

⁵ Chiuramanda Moiseska, atun Taita Diospa lutrin kaspaka, imasa atun Taita Dios niskasinami Moab alpapi wañurka. ⁶ Chi Moab alpallapitami paita pambarkakuna, Bet-Peor suti puiblu chimba ladu, sug waiku pambapi. Paimanda kunankama mana iacharinchu maipi pambaraiagta. ⁷ Patsa iskai chungu wata iukaurami Moisés wañurka. Paipa ñawika, wañunkamami allilla kawag karka. Paika, mana sambaiaspalla runami karka wañukama.

⁸ Moisés wañuskamanda Israelmanda runakunaka, kimsa chungu punchami Moab pamba alpapi paimanda llakispa wakaspa *ialichirkakuna. Imasa paikunapa kustumbri kaskasinami paimanda llakirkakuna. ⁹ Moisés kaugsakuura, Nunpa wambra Josuepa umapimi makita churaska karka. Chiura Josueka, suma iachami tukugsamurka. Chimandami Israelmanda runakunaka, Moisés wañuura, Josuetaka suma uiarkakuna: imasami atun Taita Dios, Moiesta niska karka: chasa.

¹ lichi i dusi miski iaku llugsikugsina

JOSUÉ

Josueta, atun Taita Dios kaiaskamanda

1 ¹ Atun Taita Diospa lutrin Moisés ña wañuuramanda, atun Taita Dioska, Moiesta aidag Josué suti Nunpa wambratami kaiarka, kasa nispá: ²—Nukapa lutrin Moiseska, ñami wañurka. Kunaauramandaka, kamka iukangimi, tukui Israelmanda runakunata kai Jordán iaku sug ladu chimba ialichingakunata; chasaka, nuka kamkunata karangapa niska alpama iaikugringapakuna.

5 ⁹ Kasami atun Taita Dios, Josueta nirka: —Kunaurami Ejipto alpapi lutrinkuna kaspá pingaipa kaskakunamanda kamkunata kispichirkaikichita.

¹⁰ Israelmanda runakunaka, atun pamba Gilgal sutipimi Jericó puiblu kuchullapi chisianakurka. Chi killa chungá chusku puncha iukaurami chi chisima, Paskua atun puncha ialichirkakuna. ¹¹ Chi punchaka, mana libadurawa tanda i kamcha trigumi mikurkakuna. Kaiandika, musugllami kallarirkakuna, chi alpapi mikui pallaskakunata mikungapa. ¹² Chi punchamandaka, maná suti mikuika mana mas tiapugsamurkakunata. Chi watamandaka, Kanaán alpapi ima tukuskata pallaspami mikui kallarirkakuna.

11 ²³ Imasami atun Taita Dioska, Moiesta niska karka: chasami Josueka, tukui chi Kanaán alpapunata apirka. Nispaka, taita Israelpa chungá iskai wambrakunapa kati wambrakunatami chi alpapunata kawachispa kawachispa sakirka. Chiuramanda, wañuchinakungapa sakispa, sumagllami kaugsai kallarirkakuna.

24 ¹ [Chi punchakuna] Josué, taita Israelpa chungá iskai wambrakunapa kati wambrakunatami kaiarka, Sikén suti puiblupi sugllapi kagringapakuna. Tukuikuna chaiagriura, paikunapa taitakunata, justisiakunata i sug mandagkunata kaiaspaka, atun Taita Diospa ñugpa ladumi saiachigrirkakunata. ² Nispaka, tukui Israelmanda runakunata nirka: ¹⁵—Atun Taita Dios ima niskata ruraspa kaugsangapa kamkunapa iuiaipi mana allilla iuiachigpika, kunaúra iuiariichi: ¿maikan diustatak kunguringapa munangichi? Kamkunapa ñugpamanda taitakuna, Eufrates atun iaku pata pata kaugsanakuspa, sug diuskunata kungurirkakuna; ¿chi diuskunatachu kunguringapa munangichi? Mana kagpi, ¿kai alpapi kaugsag amoreo suti runakunapa diuskunatachu kunguringapa munangichi? Ikuti nuka i nukapa wasipi kaugsagkunaka, atun Taita Dios ima niskata ruraspami kaugsangapa munanchi.

¹⁶ Chiura, Israelmanda runakunaka ainirkakuna: —Nukanchika, ¿imapatak atun Taita Diusta sakispa kungarisunchi; nispaka, sug rigcha diuskunataka kungurisunchi? ¹⁷ Atun Taita Diosmi nukanchita i nukanchipa taitakunata Ejiptomanda llugsichimurka. Paimi nukanchi lutrinkuna kaugsanakuskata kispichirka. Paimi nukanchipa ñawipi chi ujnaringasina mana ñi imaurapas kawaskata ruraspa kawachirka. Paimi, nukanchita Ejiptomanda llugsichimuspa, chi tukui alpapunapi kaugsanakugpa chaugpipi ialichigsamurka. Paillatami tukui ñambipi nukanchita tukuimanda kispichirka. ¹⁸ Chimanda, nukanchipasmi atun Taita Dios ima niskata ruraspa kaugsangapa munanchi. Paimi ka nukanchipa Taita Dios.

JUECES

Josué wañuskamanda

² ⁷ Josué kaugsakunkama, Israelmanda runakunaka mana kungarirkakunachu, atun Taita Diusta kunguringapa. Chasallata, Josué ña wañuskauramanda, paikunapa taitakunapas kaugsanakunkama, atun Taita Diusta kunguringapa mana kungarirkakunachu. Chi taitakunaka, tukui ima atun Taita Dios paipa iapa iachaiwa Israelmanda runakunamanda allilla ruraskata kawaskatami iuiaridur karkakuna.

⁸ Atun Taita Diospa lutrin Josué, Nunpa wambra kaspá, *patsa chungá wata iukaurami wañurka. ⁹ Paitaka, Efrainpa suti lumakuna kaskapi, Timnat-sera suti puiblupi, pai kikinpa alpapimi pambarkakuna. Chi puibluka, Gaas suti filu lluki ladumi ka. ¹⁰ Israelmanda tukui Josuewa purigkunapasmi wañurkakuna. *Chiwanka, paikunapa kati wambrakunaka atun Taita Diosmanda ñi ima mana iachagsamurkakuna. Israelmanda runakunamanda Taita Dios tukui allilla ruraskamandas ñi ima mana iacharkakuna.

Israelmanda runakuna, atun Taita Diusta kungariskakunamanda

¹¹ Chiuramanda Israelmanda runakunaka, Baal suti ianga diuskunata kungurispami atun Taita Diospa ñawipi iapa jiru rurai kallarirkakuna. ¹² Chasa ruraspaka, paikunapa ñugpamanda taitakunata Ejiptomanda llugsichimuska atun Taita Diustami kungarirkakuna. Sug alpakanapi paikunapa muiundi kaugsanakugpa diuskunatami kungurirkakuna. *Chiwanka, atun Taita Diusta iapami rabiachirkakuna. ¹³ Ari, atun Taita Diusta kungarispaka, Baal i Astarté suti ianga diuskunatami kungurirkakuna.

¹⁴ Chimanda atun Taita Dioska, Israelmanda runakunawa iapa rabiari spa, sakirkakunata, sisaikunaka, tukui ima iukaskakunata kichugsamuspa apapungapakuna. Chasallatami sakirkakunata, paikunata puchukangapa munag runakunaka, chi muiundi alpakanamanda samuspa, wañuchinakuipi binsigsamungapakunata. Chimanda, Israelmanda runakunaka mana pudirkakuna, chi runakunamanda micharipa kispiringapa. ¹⁵ Paikuna imaura wañuchinakungapa riura, atun Taita Dioska, paikunamanda kuntrami tukurka. *Chiwanka, imasa atun Taita Dios niskasina, paikunataka ñi imapi mana allilla rirkachu. Iapa llakispami kaugsanakurka.

¹⁶ Chiuramanda, atun Taita Dios kikinmi agllaspa churarka, sug iuiachig taitakuna, paikunata llakichinakugpa makimanda kispichingapa. ¹⁷ Nigpika paikunaka, chi taitakuna ima ninakuskata mana munarkakuna uiangapa. Chasapaka, atun Taita Diusta kunguringataka, sug diuskunatami kungurispami mucharkakuna. Paikunapa ñugpamanda taitakuna atun Taita Dios ima niskata ruraspá kaugsagkunata mana iuiarispami sug rigcha ruraikunawa kaugsanakurka. ¹⁸ Atun Taita Dios imaura sug iuiachig taitata agllaspa churauraka, chi taitata tukuipi sumagllami iuiachidur karka. *Chiwanka, chi taita kaugsankama, Israelmanda runakunata puchukangapa munanakuskamanda kispichidurmi karka. Israelmanda runakunata chi mana munagkuna iapa llakichigmanda, “Aiaiai” nispa wakanakuura, atun Taita Dioska, paikunamanda llakirispami kispichidur karka. ¹⁹ Maituku nigpipas, chi iuiachig taita wañuuraka, Israelmanda runakunaka, ikutimi jiru ruraima tigraspa, paikunapa taitakunamanda mas jiru ruraspá iacharkakuna kaugsanakunga. Ianga diuskunata iuiarispalla, kungurispami muchadurmi karkakuna. Chi jiru ruraikunata mana sakidur karkakunachu. Shabuju kaspá, mana imawapas iuiarinakurka, atun Taita Dioswa tigrangapakuna.

1 SAMUEL

3³ [Chi punchakuna] Samuel suti musu, atun Taita Diospa wasi ukupimi puñukurka. Taita Diospa baulmi chi ukupi tiarka. Chi wasi ukupi sug michun sindikuska manara wañuchigpita, **4** atun Taita Dioska, Samuelta kaiarka. Chasa kaiauraka, ainirka: —Kaipimi kani.

5 Chasa ainispaka, iaia sasirduti Elí suti puñukuska ukuma kalpalla rispa, nigrirka: —Kaipimi kani. ¿Imapatak kaiawakungi?

Chiura, Elika ainirka: —Nuka mana kaiarkaikichu. Rispa, ikuti siririgrii.

Chasa ainiura, Samuelka siririgrirka. **6** Ña puñurikuura atun Taita Dioska, ikuti paita kaiarka. Chiura Samuelka, ikuti atarispaka, Elipagma rispa, nigrirka: —Kaipimi kani. ¿Imapatak kaiawakungi?

Chiura Elika, ikuti ainirka: —Nukapa wambra, nuka mana kaiarkaikichu. Rispa, ikuti siririgrii.

7 Atun Taita Dios manara Samuelta imapipas rimaska karka. Chimandami pai rimakuskata manara rigsirka. **8** Samuel ña puñurikuura, atun Taita Dioska ña kimsamami paita kaiarka. Chiura, ikuti atarispaka, Elipagma rispa, nigrirka: —Kaipimi kani. Sutipami kaiawakungi.

Ikuti chasa uiaspaka, Elitaka iuiarirka: “Atun Taita Diosmi kai musuta kaiakungapa ka”. **9** Chasa iuiarispaka, Samuelta nirka: —Rii. Ikuti siririgrii. Kamta ikuti kaiagpika, ainingi: “Taitiku, nuka, kamba lutrin kaspa, uiakuikimi. Imapas rimai”.

Chasa uiaspaka, Samuelka pai puñukuskallapitami ikuti siririgrirka. **10** Ña sirikuura atun Taita Dioska, saiarigsamuspa, ikuti chasallata kaiaspami nirka: —Samuel, Samuel.

Chasa niura, Samuelka ainirka: —Nuka, kamba lutrin kaspa, uiakuikimi. Imapas rimai.

19 Taita Dios Samuelta rimaskauramanda, paika sumaglla wiñaspami rirka. Taita Dioska, paiwa sugllapimi karka. Samuel ima willakuskaka, pai imasa niskasinami tukugsamurka.

Atun mandag iukangapa, Israelmanda runakuna mañaskamanda

8¹ Samuel ña achalaiagsamuura, paipa wambrakunatami churarka, Israelmanda iuiachig taita tukuspa, justisia rurangapa. **2** Paipa ñugpa wambraka, Joelmi suti karka. Paipa kati wambraka suti karkami Abías. Beerseba suti puiblupimi justisia ruragkuna kausanakurka. **3** Samuelpa wambrakunaka, kikinpa taitasina alli justisia mana runanakurkachu. Kikinkunamandalla iapa iukag kangapa munarispami kulilla chaskinaturka, mana justisia ruraspalla. **4** Chasa kagmanda, tukui Israelmanda taitakunaka, Ramá suti puiblumami sugllapi rirkakuna, Samuelwa rimanakungapa. **5** Paipagma chaiagrispaka, kasami nirkakuna: —Kamka, ñami achala kangí. Kamba wambrakunaka, kamsina alli justisia mana runanakunchu. Chimandami kamta mañagsamunchi: sug atun mandag maskapuai, nukanchita mandagapa: imasami tukui alpakanapi atun mandag iukankuna: chasa.

6 Paikuna sug atun mandag iukangapa mañanakuskamanda, Samuelka iapami llakirirka. Nispaka, atun Taita Diustami mañagrirka, pai allilla iuiaringapa. **7** Chiura atun Taita Dioska, paita iuiachirka: —Imasami Israelmanda runakuna, kamta mañarkakuna: chasa rurai. Paikunaka, atun mandag iukangapa munaspaka, kamta mana wabutinakunchu. Nukatami wabutiwanakú: chasaka nukaka, paikunata mana mandag kangapa.

10¹ Chiuramanda Samuelka, [Saul suti runawami kawanakurka]. Pai charikuska sug uchulla limitamanda asiti Saulpa umapimi tallirka. Nispaka, paita muchaspa, kasami nirka: —Atun Taita Diosmi kuna puncha kamta agllarka, pai agllaska Israelmanda runakunata atun mandag kangapa. **6** Atun Taita Diospa Ispiritumi kamta iuiachigsamungapa ka. Chiura, paipa Ispirituwa sug rimagkunasinami pai iuiachiskata willangapa kangí. Sug rigcha runami tukugsamungapa kangí.

11¹⁴ Chiuramanda Samuelka, tukui Israelmanda runakunatami nirka: —Gilgal puibluma risunchi, Saultaka atun mandag churangapa.

15 Chasa niura, tukui runakunaka Gilgalmami rirkakuna. Chipi chaiagriuraka, atun Taita Diospa ñawipimi kaparispaka nirkakuna: —Saulmi ka nukanchipa atun mandag—. Chasa nispaka, wagrakunata wañuchispa, atun Taita Diosmandami rupachirkakuna; chasaka, paiwa pasinsiachirispaka tukugsamungapakuna. Chasa ruraspaka, Saul i tukui Israelmanda runakunaka, iapami kusirkakuna.

Atun Taita Dioska, Saula wabutiskamanda

13 ⁵ Chiuramanda filisteo suti runakunaka, Mikmas suti atun pambapimi tandarigrirkakuna, Israelmanda runakunawa wañuchinakungapa. ⁸ Saulka, imasa Samuel niskasina, kanchis punchakamami paita Gilgalpi suiarka. Samuel mana utka chaiagrigmandaka, Israelmanda runakunaka kallarirkakunami, chimanda llugsispa ringapa. ⁹ Chasa kawaspa, Saulka nirka: —Wagrakunata apagriichi, wañuchispa rupachingapa; chasaka, Taita Dioswa pasinsiachirispas tukugsamungapa.

Ña apagriuraka, paika sasirduti kagsinami wagra wañuchiskata rupachirka.

¹⁰ Chi wagrata rupachii puchukaurami Samuelka chaiagrirka. Samuel chaiagriskata Saulka kawagrirka, “Puangi” nispa. ¹¹ Chiura, Samuelka tapurka: —¿Imapatak chasa rurarkangi?

Chiura, Saulka ainirka: —Tukui kaipi kag runakunaka llugsispa riimi kallarirkakuna. Kampas, niska puncha mana chaiagsamurkangichu. Filisteokunapas, chi Mikmas atun pambapimi tandariska kankuna, nukanchiwa wañuchinakungapa. ¹² Chimandami nukata iuiariwarka: “Atun Taita Diosmanda manara wagra rupachispa paita mañagpitami paikunaka, kai Gilgalma uraikugsamungakuna, nukanchiwa wañuchinakungapa”. Chasa iuiarispa, mana munakuspapas, wagrata wañuchispami atun Taita Diosmanda rupachirkani.

¹³ Chasa uiaspa Samuelka, kasami Saula nirka: —Kamka, upa runasinami rurarkangi. Atun Taita Dios imasa kamta niskasina kam ruraska kagpika, paika sakingapami karka, kamba wambrakunapa kati wambrakunapas Israelmanda runakunata imaurapas atun mandag kangapa. ¹⁴ Ikuti kunauraka, mana unailami chi mandaika tukuripungapa kangi. Atun Taita Dios imasa niskasinaka kam mana rurarkangichu. Chimandami atun Taita Dioska, sug runa pai imasa munakuskata allilla ruragta agllaspa churangapa ka, pai agllaska runakunata atun mandag kangapa.

Atun mandag kangapa, Davidta churaskamanda

16 ¹ Chiuramanda atun Taita Dioska, kasami Samuelta nirka: —Kamka, ¿imaurakamatak Saulmanda llakispa kankangi? Nukami paita wabutirkani, mana imaurapas Israelmanda runakunata mandakungapa. Nigpika, kam charikuska chi uchulla limitapi asiti jundachii. Nispaka, Belén puibluma riilla Isaí suti runapagma. Paipa sug wambrapuramanda nukaka ñami agllarkani, atun mandag tukungapa.

² Chiura, Samuelka tapurka: —Nuka rikugta Saul iachagsamugpika, wañuchiwangami. Nigpika, ¿imasatak risa?

Chiura atun Taita Dioska, paita ainirka: —Sug maltu wagrata apaspa nigringi: “Kai wagrata atun Taita Diosmanda wañuchispa rupachingapami samukuni”. ³ Nispaka, Isaita kaiangi, wañuchingapa kaskama samungapa. Chipika, kam ima rurai iukaskatami iuiachisaki. Maikantami nuka kawachisaki: paita umapi asiti tallingi.

⁴ Imasami atun Taita Dios, Samuelta nirka: chasami ruragrirka. Belenma chaiagriuraka, chi puiblumanda taitakunaka, chugchurigta mancharispami paiwa kawanakugrirka, kasa tapuspa: —¿Alli willaikunawachu samukungi?

⁵ Chiura, Samuelka ainirkakunata: —Ari, chasami samukuni. Kai wagrata atun Taita Diosmanda wañuchispa rupachingapami samukuni. Suma armagriichi, Taita Diospalla kangapa. Nispaka, nukawa samuichi, chi wagrata wañuchispa rupachingapa.

Chasa nispaka, Isaita i paipa wambrakunatapasmis nirka: —Suma armagriichi, Taita Diospalla kangapa. Nispaka, nukawa samuichi, kai wagrata atun Taita Diosmanda wañuchispa rupachingapa.

⁶ Isaí wambrandikunawanta chaiagriura Samuelka, Eliab sutita kawaspa iuiarirka: “¿Manachu kai runaka, atun Taita Dios agllaska ka, atun mandag tukungapa?”.

⁷ Chasa iuiariura, atun Taita Dioska paita nirka: —Pai suma kawari awa runa kagta ama kawakui. Nukaka, mana paita agllarkanichu. Mana chaianchu, runakuna kawaskallawa imapas iuiarispa kangapa. Runakunaka, ima ñawiwa kawaskallawami iuiankuna. Ikuti nukaka, imasa iuiapi kaskatami kawani.

¹⁰ Isaika, kanchis paipa wambrakunata sug suglla pusaspa, Samuelta kawachigrirka. Chiura Samuelka, paita nirka: —Kaikunapura ñi maikantapas atun Taita Dios mana agllarkachu—. ¹¹ Nispaka tapurka— ¿Manachu mas sug wambrakunapas iukangi?

Chiura, Isaika ainirka: —Uchulla wambrallami illapuá. Paika, ubijakunatami kawapuaku.

Chasa ainiura, Samuelka nirka: —Paita pusamungapa kachai. Paita kaima manara chaiachigsamunkamaka, ñi ima mana mikusunchichu.

¹² Chiura, Isaika kacharka, paita kaiangapa. Chi musuka, iapa birmijumi karka, suma ñawiiug i suma kawari. Pai chaiagriura atun Taita Dioska, Samuelta nirka: —Paimi ka. Atarispa, umapi asiti tallii, atun mandag tukungapa.

¹³ Chasa niura Samuelka, pai charikuska uchulla limitamanda asitita Davidpa umapi tallirka, paipa waugkikuna kawanakuskapi. Chi punchamandaka, atun Taita Diospa Ispirituka, paiwami tukugsamurka, iaia kangapa.

Chiuramanda Samuelka, “Kaiakama” nispa, Ramá puiblumami *kutirka. ¹⁴ Chikama atun Taita Diospa Ispirituka, Saulmandami llugsirka. Nispaka, atun Taita Dioska sug kuku wairatami paipagma kacharka, jiru iuiachingapa.

26 ² Chi punchakuna Saul, Israelmanda runakunamanda kimsa waranga mas wapukunata pusaspami Sif suti mana kaugsadiru chusa sitaska alpama rirka, Davidta maskangapa. ⁷ Sug tuta Saulka, suldadukuna suma kinchaska ukupimi puñukurka. Paipa *sawina ladullapika tiapurkami sug chunta makana alpama saiachiska. Abner suti kati mandag i tukui suldadukunapas, paipa muiundimi sirinakurka. Chiura Davidka, Abisaí suti runawa chi kinchaska ukumami iaikugrirkakuna. ⁸ Saulpa tukui suldadukuna puñunakuskatami tarigrirkakuna. Chiura Abisaika, Davidta nirka: —Taita Diosmi kamta wañuchingapa munagta kamba makipi kunaura churarka. Kunaura sakiwai, paipa makanallowanta wañuchingapa. Sug biajillami chi chunta makanawa wañugta takasa.

⁹ Chiura, Davidka ainirka: —Ama wañuchikui. Maikanpas atun Taita Dios agllaska atun mandagta wañuchigtaka, Taita Dios kikinmi randichinga.

¹² Chasa nispa Davidka, Saulpa *sawina ladu saiakuska makanata i sug uchulla iaku wabkanata apaspami Abisaiwanta rirkakuna. Chasa apaspa riura, tukui puñunakuspaka, ñi pipas mana kawarkakuna. Atun Taita Dios paikunata wañuska puñuchigmandami ñi pipas mana rigcharirkakuna. ¹³ Chiuramanda Davidka, chimanda pambata chimbaspas, sug luma awama sikaspami saiarigrirka. Saul puñukuskamanda karumi karka. ²² Chipi saiarigrispaka, sinchi kaparisipami nirka: —Atun mandagpa chunta makana, kaipimi charikuni. Sug musuta kachamui, apagsamuchu. ²³ Imasami sug sug, kam atun mandagmanda allilla u mana allilla rurarkanchi: chitaka atun Taita Diosmi kawanga. Atun Taita Diosllatatami nukapa makipi kamta churapuakurka. Chasa churapuagpipas, kamka pai agllaska atun mandag kagmandami ñi imapas mana rurarkaiki.

2 SAMUEL

Tukui Israelmanda runakunata atun mandag, David tukugsamuskamanda

⁵ ¹ [Saul ña kanchis wata i chaugpi wañuska kauraka,] taita Israelpa chung a iska i wambrakunapa kati wambrakunaka, Hebrón puiblumami sugllapi rirkakuna, Davidwa rimanakungapa. Kasami paita nigrirkakuna: — Nukanchi, ñugpamanda achalakunapa iawar kasp a, waugkindikunami kanchi. ² Saul nukanchi Israelmanda runakunata atun mandag kagpipas, kammi nukanchita mana munagkunawa wañuchinakuima ñugpadur karkangi. Kasapas. Atun Taita Diosmi kamta nirka: “Kammi nukapa agllaska Israelmanda runakunata sumaglla kawag tukunkangi. Kammi paikunata atun mandag kankangi”.

³ Israelmanda tukui taitakunami Hebrón puiblupi atun mandag Davidta chasa nigrirkakuna. Chiura Davidka, atun Taita Diospa ñawipi paikunawa suma iuiarirkakuna, imasa rurangapa kagtakuna. Chiuramanda paikunaka, Davidpa umapimi asiti tallirkakuna; paika, tukui Israelmanda runakunata atun mandag kangapa. ⁴ David mandai kallariura, kimsa chung a watami iukarka. Chusku chung a watami atun mandag karka.

Taita Dios, Davidta iapa kuiangapa niskamanda

⁷ ¹ Atun mandag Davidka, paipa suma wasi mandadirupimi ña kaugsakugrirka. Chiura atun Taita Dioska, tukui muiundi alpakanapi kaugsag paita mana munagkunata iuiachirka, paiwa sumaglla kaugsanakungapa. ² Davidka, chasa sumaglla kaugsakuspa, Santu Ispirituwa rimag suti Natanta kasami nirka: —Uiamui. Nukaka, sidru kaspiwa saiachiska suma wasipimi kaugakuni. Ikuti Taita Dios runakunawa iuiariska suti baulka, linsu karpawa katachiska ianga wasi ukullapimi tiá. Chasaka mana sumawakunchu.

³ Chiura, Natanka ainirka: —Kam ima rurangapa iuiarikuskata rurai. Atun Taita Diosmi kamwa sugllapi ka.

⁴ Chasa ainigpipas, chi tutallatata atun Taita Dioska, Natanta kasami nirka: ⁵ —Nukapa lutrin Davidpagma rispa, kasa nipuagrii: “Kasami atun Taita Dios ni: nuka kaugsadiru wasitaka, kam mana saiachipuanga kangichu. ⁸ Kam ubijakunata kawaspalla purig kagpipas, nukami chimanda llugsichimurkaiki. Nispaka, nuka agllaska Israelmanda runakunata atun mandag kangapami churarkaiki. ⁹ Kam maima rigpipas, nukaka kamwa sugllapimi karkani. Tukui kamta mana munagkunatami kamba ñawipi puchukapurkaiki. Chasa ruraspami atuniachirkaiki, kamka kai alpa luarpi kaugsag atun mandagkunapa chaugpipi atuniachii tungungapa. ¹⁰ Kasapas. Kai atun alpatami allichirkani, nuka agllaska Israelmanda runakuna pai kikinkunapa alpapi sumaglla kaugsanakungapa. Chipika, ñi pipas mana kichungapa u llakichingapa kankunatachu. Paikuna kai alpama chaiauspa kaugsai kallariuraka, paikunata puchukangapa munagkunaka iapami llakichirkakuna. ¹¹ Paikunamanda iuiachig taitakunata nuka churaura, nuka agllaska Israelmanda runakunata justisia rurasp a mandangapa: chiurapasmi paikunata puchukangapa munagkuna llakichirkakuna. Ikuti kuna ramandaka tukui kamta wañuchingapa munaskakunatami kispichisaki; chasaka, samarinkangimi.

—Kasapasmi niiki: kamba wambrakunapa kati wambrakunatapasmi sakingapa kani, atun mandag tungungapakuna. ¹² Kam ña achalaiauspa wañuuraka, kamba sug wambratami churangapa kani, kamba mandadirupi tiaringapa. ¹³ Paimi nukamanda wasi saiachipuanga ka. Paimandami samungapa ka, sug diltudupa atun mandag kangapa. ¹⁴ Nukami paipa taita kangapa kani. Pai, nukapa wambrami kapuangapa ka. Pai ima mana allilla ruragpika, paitami iuiachispa llakichisa. Imasami maikan taita, pai kikinpa wambrata asutf: chasallatami nuka, paita asutigsina rurasa. ¹⁵ Chasa ruraspapas, paita kuiakungapagllami kani. Saula anchuchirkani; chasaka, paitaka mana rurangapa kanichu. Kam Saulsina mandakungapami paita anchuchirkani. ¹⁶ Kamba wambrapa kati wambrakuna mandaskata nukapa iapa iachaiwami imaurapas kawakungapa kani. Kammandami samungapa ka, sug diltudupa mandag kangapa”.

¹⁷ Imasami Natán, chi muskui ukupisina kawasp a uiarka: chitaka tukuitami Davidta willagrirka imasa kaskasina.

¹² ⁷ Kasami Natán, Davidta nirka: —Atun Taita Dios, Israelmanda runakunapa Taita Dios kasp a, kasami kamta ni: “Nukami kamta agllarkaiki, Israelmanda runakunata atun mandag kangapa. Saul kamta wañuchingapa munakuuraka, nukami kispichirkaiki. ⁸ Kamba iaia Saulpa mandadiru wasita i paipa warmikunatapasmi kararkaiki. Israel alpata i Judá alpata atun mandag kangapami churarkaiki. Chi nuka kamta karaskakuna mailla kawarigpika, maspasmi iapachipungapa karkaiki. ⁹ Nigpika, ¿imapatak nuka ima niskata wabutiwarkangi? ¿Imapatak nukapa ñawipi jiru rurarkangi? Kammi ititapura kag Urías runata wañuchichirkangi. Kammi paipa warmita apirirkangi, kamba kangapa. ¹⁰ Nuka ima niskata kam chasa wabutiwaspa, ititapura kag Urías runapa warmita kamba warmi kangapa apirispa jiru ruraskamandaka, kamba wasi ukumandapura, imaurapas wañuchinakuimi tiangapa ka.”.

¹³Chasa uiaspa Davidka, Natanta nirka: —Nuka, atun Taita Diospa ñawipi, iapa jirumi rurarkani.

Chiura, Natanka nirka: —Kam chasa iapa jiru ruraskataka ñami atun Taita Dios pasinsiarka. Chimandami mana kunauralla wañungapa kangi.

1 REYES

3⁵Sug tuta atun Taita Dios, muskuipi kawarispami atun mandag Salomonta nirka: --Kam ima munaska mañawai. Nukaka, tukuimi karasaki.

⁶Chiura, Salomonka ainirka: --Kamba lutrin Davidka, nukapa taita kaspá, imasa chaiaskasina tukui paipa suma iuiaikunawa allilla ruraspami kamba ñawipi kaugsarka, mana pitapas llullachispalla. Chimandami kamka paita iapa kuiarkangi. Paimanda iuiarisa, kasapasmi kunaúra rurarkangi: nuka paipa wambra kaskatami churawarkangi, paipa kuinta mandag tukungapa. ⁷Nukapa Taitiku, kamba lutrintami churawarkangi, nukapa taita Davidpa kuinta atun mandag kangapa. Chasa kagpipas nukaka, *chara musumi kani. Manara tukui allilla iachanichu. ⁸Kam agllaska runakunaka, mana kuintangapa pudingasina iapa achkakunami kankuna. Chi iapa achkakunata mandangapami kamba lutrin churawarkangi. ⁹Chituku achkakunata mandangapaka, ñi maikan runapas mana tiagsinami kawariwá. Chimandami mañai: nuka kamba lutrin kagmanda karawai, alli iuiui iukangapa; chasaka, suma iuiarisa, allilla i mana allilla kaskata iachaspa justisia rurangapa.

¹⁰Chasa mañaskamandaka, atun Taita Diusta allimi uiarirka. ¹¹Chimandami kasa Salomonta nirka: --Kamka mana mañawarkangichu, unai kaugsangapa, ñi iapa iukag kangapa, ñi kamta mana munaskakunata wañuchipungapa. Chasapaka, alli iuiuiug iacha kangapami mañawarkangi; *chiwanka, suma iuiarisa, allilla i mana allilla kaskata iachangapa. ¹²Chimandaka, kam kikin chasa mañawaskata karangapami kaiki: iapa alli iuiuiug iacha kangapa. Kam iachasinaka, kunankama ñi pipas mana tiarkachu. Ñi kunaúramandapas chasaka mana tiangapa kanchu.

7⁵¹Atun mandag Salomonka, atun Taita Diospa wasita tukui puchukaskami sakirka. Nispaka, paipa taita David tukui ima atun Taita Diusmanda kurita i kulkita ruraskatami chi wasi ukuma aparka. Chipika, wakachidirupimi tukui sakigrirka.

8⁴¹⁻⁴²Kasami atun mandag Salomón, atun Taita Diusta mañaspa nirka: --Kamba iapa iachaiwa tukui pudig atun Taita Dios kagta, sug alpakanamanda runakuna kam agllaska Israelmandakuna mana kagkunapasmi iachagsamungapa kankuna. Kammanda chasa iachagsamuspaka, kamba atun wasima samuspami kamta mañagsamungapa kankuna. ⁴³Chi sug alpakanamanda runakuna mañanakuskataka, kam suma luarpi kaugsakug uiapuangi. Paikuna ima mañaskakunatapas karapuangi. Chasa ruragpika chi runakunapas, kam agllaska Israelmanda runakunasina, kam iapa atun kagta rigsisa, iapa kuiaspami manchangapa kankuna. Chasallata iachangapami kankuna, kai nuka saiachiska wasi, kamta iuiarisa mañadiru wasi kagta.

17¹⁰[Chi punchakuna] Elías, Sarepta suti puiblumami rirka. Chi puiblu atun punguma chaiagriuraka, sug sapalla kidaska warmi iamtakuskatami kawarka. Chi warmita kaiaspaka, nirka: --Iakunaiaiwami kani. Sug kuashagpi asllita iaku apapuagrii.

¹¹Chi warmi iaku apapungapa rikuuraka, Eliaska, ikuti kaiaspa, nirka: --Sug piti tandapas apamuwangi.

¹²Chasa niura, chi warmika ainirka: --Kamba atun Taita Diustami kawag churani: kusaska tandaka ñi maillallapas mana tiapuancho. Sug maki junda arinallami uchulla mangapi iukani. Asitipas sug asllitallami uchulla mangapi tiapú. Kunaúra mailla iamtami iamtakuni, nukamanda i nukapa wambaramanda tanda ruraspa kusangapa. Chi tandata mikuspaka, ñi imapas mana tiagmanda, diarkaimi wañungapa kanchi.

¹³Chiura, Eliaska nirka: --Mana manchaspalla rii. Kam imasa niwaskasina kusagrii. Manara chasa ruraspalla, kam iukaska arinawaka sug uchulla tanda rurapaspa, kalkanapi kusasa apamuwangi. Chiuramandami kammanda i kamba wambaramanda tanda ruragrinkangi. ¹⁴Kasami Israelmanda runakunapa atun Taita Dios ni: “Kai alpapi nuka mana tamiachinkama, chi uchulla mangapi tiaska arina i chi uchulla mangapi tiaska asitika mana tukuringapa kanchu”.

¹⁵Chasa uiaspa chi warmika, Elías imasa niskasinami ruragrirka. Sutipami Eliasmanda, kikin warmimanda i paipa wambaramanda unai mikui mana pisirka. ¹⁶Imasami atun Taita Dios, Eliaswa willarka: chasallatami tukurka: chi uchulla mangapi tiaska arina i chi uchulla mangapi tiaska asitika mana tukurirkachu.

¹⁷Chiuramanda chi wasiug warmipa wambata[ka], iapa sinchi ungui piarka. Nispaka, chiwami wañurka.

¹⁸Chimanda chi warmika, Eliasta nirka: --¿Imapatak nukapagma samurkangi? ¿Nuka pandariskakunata Diusta kawachingapachu samurkangi; *chiwanka, nukapa wambra wañurka?

¹⁹Chiura Eliaska, paita ainirka: --Kamba wambata kaima apamui.

Chi warmi paipa wambata paipagma markaspa apauraka, Eliaska pai puñuduru awa ladu ukumami markaspa aparka. Chi ukupika, paipa kawitupimi sirichigrirka. ²⁰Nispaka, atun Taita Diustami kaparirka, kasa nispa: --Nukapa

Taitiku, ¿imapatak chi nukata pusada mañachiwag sapalla kidaska warmipa wambrata kaugsaita kichurkangi; chasaka, paita iapa llakichirkangi?

²¹Chasa nispaka, chi wambrapa awalla kimsa biajimi tumbarirka, atun Taita Diusta sinchi rimaiwa kasa nispa: --Nukapa Taitiku, mañakuikimi: kai wambrata kaugsachipuai.

²²Elías chasa mañaskata uiaspaka, atun Taita Diuska chi wambratami kaugsachirka. ²³Chiura Eliaska, chi wambrata markaspami paipa ukumanda uraikuchirka. Nispaka, paipa mamatami kuagrirka, kasa nispa: --Kawai. Kamba wambraka ñami kaugsarirka.

²⁴Chiura chi warmika, paita nirka: --Kunaurami sutipa iachani, kam, Taita Diuspa runa kagta. Kam ima niskatapas, atun Taita Dius iuiachiska kaskatapasmi iachagsamurkani.

19 ⁴[Chi punchakuna] Elías, mana kaugsadiru chusa sitaska alpapi rikuspa, ña sug puncha chisiagta purikuspaka, retama suti sacha asintullapimi tiarigrirka. Chipi tiakuspaka, wañungapami munakurka. Chimandami kasa nirka: --Taitiku, kaikamallami kaugsai munani. Nukapa kaugsaita kichuwai. Nukaka, nukapa ñugpamanda taitakunamanda mas alli mana kanichu.

⁵Chasa nispaka, chi sacha asintullapimi siririspa puñurirka. Puñukuura sug anjilka, paita takachispa nirka: --Atarispamiki.

⁶Elías atarispamiki kawaura, pai *sawinaska manancha karullapi sug rupakuska rumipi kusaska tanda i uchulla wabkanapi iaku tiaskami kawarirka. Chasa kawaspaka, tandata mikuspa, iakuta upiaspami ikuti siririrka puñungapa.

⁷Chiuramanda atun Taita Diuspa anjilka, ikutimi paita takachigsamurka, kasa nispa: --Atarispamiki. Mana pudiringasina iapa karu puringapami kamta chaiaku.

⁸Chiura Eliaska, atarispamiki mikurka. Iakutapas upiarka. Chita mikuskawaka, Taita Diuspalla kaska Oreb suti lumama chaiagrinkama chusku chungu puncha tutawanta purispapas, mana saikurkachu. ⁹Chi lumama chaiagrispaka, sug atun patapi utkuchiska pusupimi iaikugrirka. Chipimi pakarirka. ¹¹Chipi kauraka, atun Taita Diuska paita nirka: --Chi pata pusumanda llugsispa, kai lumapi nuka kawakuska ladu ñugpa saiarigriri.

Chiuralla, atun Taita Dius chillapi ialirka. Chiura iapa sinchi wairaka, sachakunatami pakichigsamurka. Piñakunapas, atun Taita Dius kawakugllapi pakirispamiki urmarkakuna. Chasa kagpipas, atun Taita Diuska chi wairapi mana tiarkachu.

Chiuramandaka, alpapasmi partirispamiki. Alpa partiriskapipas mana atun Taita Dius karkachu.

¹²Chiuramandaka, sug ninami kawarigsamurka. Chi ninapipas atun Taita Dius mana karkachu. Chiuramandaka, suma allimanda rimakugsinami uiarigsamurka. (Chipimi atun Taita Dius karka.) ¹³Chi rimaita uiaspaka Eliaska, ñawita kilparispa, chi pata pusumanda llugsispa, pungullapimi saiarigrirka.

¹⁶Kasami atun Taita Dius, Eliasta nirka: --Abel-mejolá suti puiblumanda Safatpa wambra Eliseo sutita asitiwa umapi talligrii, kamba quinta nuka ima iuiachikuskata willag kangapa.

¹⁹Chiura Eliaska, chimanda rispa, Safatpa wambra Eliseo wagrakunawa alpa ñutuchikuskatami tarigrirka. Chunga sug paris wagrakunawa paita ñugpaspami alpa ñutuchispa rinakurka. Katimaka, paipasmi chasallata iskai wagra alpa ñutuchispa katiraiarkakunata. Eliseota tarigrispaka Eliaska, kaillaiaspa, paita kapisaiuwa kilpagrirka. ²⁰Chasa ruraskata kawaspa, Eliseoka, wagrakunata sakispa, kalpalla Eliasta katii kallarirka. Nispaka iuiarirka, kasa ningapa: --Suiawai. Nukapa taitata i mamata muchagrispa, “Kaiakama” nigrisa. Nispaka katisakimi.

Chiura, Eliaska ainirka: --Riilla, nuka kamta imasa ruraspa kaiaskata mana kungarispalla.

²¹Chasa uiaspa Eliseoka, chimanda rispa, iskai kari wagrakunata wañuchigrirka. Wagrakunapa iugu kaspikunawa sugllapi nina churaspa, chi aichata kusaspa, tukui chipi kagkunatami kararka. Nispaka, Eliasta katispa, paipa aidagmi tukugrirka.

2 REYES

⁴⁸Sug puncha Eliseo, Sunem suti puiblutami ialikurka. Chiura sug iukag warmika, paipa wasimami Eliseota iaikuchirka mikungapa. Chiuramanda Eliseoka, imaura chi puibluma chaiagrispa, chi warmipa wasimami mikungapa iaikudur karka. ⁹Chimandami chi warmita iuiarirka, paipa kusata kasa ningapa: --Uiamui. Chi runa imaurapas kai puibluma chaiagsamupa nukanchipa wasima iaikugsamugka, Taita Diosmandalla kaugsag runa kagtami kawariwaku. ¹⁰Imapatak mana kai wasi truja awa ladu sug uchulla uku allichipunchi, pai imaurapas samuura, chipi samaringapa? Chi ukupika, sug kawitu, sug misa, sug tiariduru i sug punchaiachiduru churapusunchi.

¹¹Sug chisika Eliseoka, chaiagsamuspaka, chi uchulla ukupi iaikuspa, samarikurka. ¹⁴Nispaka, paipa lutrin Giesi sutita tapurka: --Chi warmimandaka, imatak rurasunchi?

Chiura, Giesika ainirka: --Paika, wambrakuna mana iukanchu. Paipa kusapas, achalami ka.

¹⁵Chiura, Eliseoka nirka: --Chi warmita kai.

Kaiaura chi warmika, Eliseo samariduru uku pungullapimi saiarigrirka. ¹⁶Chiura Eliseoka, paita nirka: --Kunaura samuku watapika: kam, sug kari wambrami iukaspa markaraingapa kang.

⁴²[Chi punchakuna] Baal-salisa suti puiblumanda sug runa, ñugpa pallaska sibadata ruraska iskai chungata tanda i pukukuska muiukuna jigrapa apaspami Eliseota karagrirka. Chiura Eliseoka, paipa lutrinta nirka: --Kai mikuita tukui kaipi kaskakunata karagrii.

⁴³Chi lutrinka tapurka: --Kai asllita mikuitachu mai patsa runakunata karagrisa?

Chiura, Eliseoka ainirka: --Tukuikuna masa munaska mikungapa karagrii. Kasami atun Taita Dios ni: “Tukuikuna sagsagta mikugpipas, *charami puchungapa ka”.

⁴⁴Chasa ainiura chi lutrinka, tukuikunata karagrirka. Sagsagta tukuikuna mikugpipas, *charami puchurka: imasami atun Taita Dios niska karka: chasa.

⁵¹⁴[Chi punchakuna] kati mandag suti Naamán, Taita Diospa runa suti Eliseo imasa niskasina Jordán iakuma uraikuspa, kanchis biajimi chi iaku ukuma sambullirka. Chasa rurauraka chi aicha ismuska ungui, paimanda anchurirka. Chiura, musu aichasinami inturu kuirpu tukugsamurka. ¹⁵Chasa kawaspaka paika, tukui paiwa kagkunawanta Eliseopagma *kutirkakuna. Chaiagrispaka, Eliseota nirka: --Kunaurami iachagsamurkani, tukui alpakanamanda diuskuna ianga kagtakuna; ikuti Israelmanda Taita Dioska sutipa kagta. Chimandami mañaiki: kai kamba lutrin kamta karangapa apamuskata chaskiwai.

¹⁶Chiura Eliseoka, paita ainirka: --Nukaka, atun Taita Diospa lutrinllami kani. Paitami kawag churani: nukaka, ñi imapas kamta mana chaskingapa kagta.

Naamán ikuti: “Chaskiwai” nikugpipas, Eliseoka ñi ima mana munarkachu chaskingapa. ¹⁷Chimanda Naamanka, kasami paita mañarka: --Chasa kagpika sakiwai, kai Israelmanda alpata iskai burupi aparichispa apangapa. Kunauramanda nukaka, kamba lutrin kaspas, mana mas sug diuskunamanda animalkuna wañuchispa rupachingapa kanichu. Atun Taita Diosmandallami chasa rupachingapa kani.

Israel alpamanda runakunata Asiria alpama apaskamanda

¹⁷¹Judá alpata atun mandag suti Akas ña chungata iskai wata mandakuura, Elapa wambra Oseas sutika, Israel alpata atun mandag tukugsamurka. Paika, iskun watami chi alpata Samaria puiblupi mandakurka. ²Paika, atun Taita Diospa ñawipi, jiru ruraspami kaugsakurka. Chasa kaspapas, Israel alpata paipa ñugpamanda atun mandagkunasinaka iapa jiru mana rurarkachu.

³Asiria alpata atun mandag, Salmanasar sutika, Oseastami binsigsamurka. Chimandami Oseastaka pai ima niskata rurangapa chaiarka. Paika, wata watapimi achka kulki kachai kallarirka. ⁴Chasa kallarisppapas, Ejipto alpama So suti atun mandagpamami paipa kati mandagkunata kacharka, kasa nispas: “Aidawaichi”. Chiuraka, Asiria alpata atun mandag ima niskata mana uiaspalla kallarirka, wata watapi kulki kachangapa chaiakuskata mana kachangapa. Atun mandag Salmanasarka, chasa iachagsamuspaka, upalla Oseasta apichispa, karsilpimi churachirka. ⁵Nispaka, paipa suldadukunawa samuspa, Israel alpata tukuitami apigsamurka. Samaria puibluta awa pata muiundi saichiska kagmanda, kimsa watami chipi kaugsanakuskawa wañuchinakui tiarka. ⁶Kimsa watapika chi puiblupi kaugsanakugtami binsirka. Nispaka, Israelmanda runakunata apispa, Asiria alpamami aparkakunata. Chi alpama paikunata chaiachigrispaka, Ala suti puiblupi, Gosán suti atun iaku pata pata kaska Abor suti alpapi i Media suti

alpapi tiaska puiblukunapimi sakigrirkakunata, chikunapi kaugsanakungapa. Oseás iskun wata atun mandag kaurami chasa pasarirka.

⁷Israelmanda runakunapa atun Taita Dios, Ejiptopi atun mandagpa makimanda kispichispa, chimanda llugsichigpipas, Taita Diospa ñawipi paikuna iapa jiru ruraspa kaugsagmandami chasa pasarirka. Paikunaka, sug ianga diuskunata iuiarispá kungurispami karkakuna. ⁸Imasami atun Taita Dios, paikunapa ñawimanda llugsichirka, iapa jiru runakuna kagmanda: nigpika chi runakunatami katichinakurka, chasallata ruraspa. Israelmanda runakunata atun mandagkuna pandarispa ima niskatapasmi jiru ruraspa kaugsanakurka. (Chimandami chasa apai tukurkakuna.)

Jerusalén atun puibluta urmachiskamanda

25 ¹Judá alpata atun mandag suti Sedekías, ña iskun wata chungá killa chungá punchawa mandakuura, Babilonia suti alpata atun mandag, Nabukodonosor sutika, paipa tukui suldadukunawa Jerusalemami chaiagsamurkakuna. Nispaka, chi puiblu muiundi awa sikadirumi rurai kallarirkakuna. ²Sedekías chungá sug wata atun mandag kankamami chi puibluta chasa muiuchispa charinakurka. ³Chi wata chusku killa iskun punchá ña iukaura, Jerusalemipi kaugsanakugka ñi ima mana mikui tiapurkakunatachu. *Chiwanka, iapa iarkaimi iukarkakuna. ⁴Chimanda chi tutaka, chi puibluta awa pata arkaraiaskata utkuchirkakuna. Kaldea alpamanda suldadukuna muiugta chapanakugpipas, chi utkuchiskapi llugsispa, atun mandag Sedekiaska tukui paipa suldadukunawa mitikurkakuna. Atun mandagpa tugtulla tarpuraiskata rispa, iskaí awa pata chaugpipi rispami chimanda punguta llugsirkakuna. Nispaka, Arabá suti atun pambama ridiru ñambitami mitikurkakuna. ⁵Chasa mitikunakugpipas, chi Kaldeamanda suldadukunaka, katichispa, atun mandag Sedekiasa Jericó puiblu kuchu pamba alpapimi apigrirkakuna. Chiura tukui paipa suldadukunaka, paíta sakispami sugsinama sugsinama mitikurkakuna. ⁶Atun mandag Sedekiasa apispaka, Ribla suti puiblumami aparkakuna, Babiloniata atun mandagpagma. Chaiachigriura, chi atun mandagka nirka, imasa Sedekiasa llakichingapa kagta. ⁷Chiura, Sedekiaspa wambrakunata paipa ñawipimi kunga ialigta kuchurkakuna. Nispaka, Sedekías kikintaka ñawi murukuna surkuspa, kadinawa wataspa, Babiloniamami aparkakuna.

Diuspa atun wasita urmachispa, Judá alpamanda runakunata apaskamanda

⁸Atun mandag Nabukodonosorka, ñami Babiloniapi chungá iskun wata pichka killa mandakurka. Chi killa kanchis punchá iukauraka, paíta kawang suldadukunata mandag, paipa aidag Nabusaradán sutika, Jerusalemami chaiagsamurka. ⁹Nispaka, atun Taita Diospa atun wasita, atun mandadiru wasita, kati mandagkunapa wasikunata i sug wasikunatapasmi rupachirka. ¹⁰Chi mandagwa samug Kaldeamanda suldadukunaka, Jerusalén muiundi awa pata kinchaskatami urmachirkakuna. ¹¹Chiuramanda chi mandag Nabusaradanka, Jerusalemipi *chara kaska runakunata, Babiloniata atun mandagwa tukuskakunata i achka sug runakunatapasmi Babiloniama aparkakunata. ¹²Ikuti sug ñi ima mana iukaskakunataka Judá alpapimi sakirkakunata, ubas sachakuna almaspa, chagrakuna ruraspa kaugsanakungapa.

1 CRÓNICAS

Davidka, Diospa wasipa maituku pudiska mirachiskamanda

22⁵ Chiuramanda, Davidka iuiarirka: “Atun Taita Diospa wasika iukanmi kanga kai tukui alpapi mas atun i suma kawari wasi. Chi wasita saiachingapaka, nukapa wambra Salomonka, *chara wambrallami kapuá. Chimandami nukaka, chi wasipipa tukui ima ministiska sakipungapa kani”.

Chasa iuiarispa, pai *chara kaugsakunkama, maituku pudiska chi wasipa mirachirka. ⁶Nispaka, paipa wambra Salomonta kaiaspami mingarka, Israelmanda runakunapa atun Taita Diospa atun wasi saiachingapa.

David wañuskamanda

29²⁶ Isaipa wambra Davidka, tukui Israelmanda runakunatami atun mandag karka. ²⁷Chusku chungu watami tukui Israelmanda runakunata mandarka. Kanchis wata, Hebrón puiblupimi mandarka. Nispaka, kimsa chungu kimsa wata Jerusalenpimi mandarka. ²⁸Paika, tukuikuna alli niska, iapa iukagmi kaugsarka. Chasa sumaglla kaugsaspaka, ña iapa achalaiaspami wañurka. Pai wañuuraka, paipa wambra Salomonmi atun mandag tukurka.

2 CRÓNICAS

2¹ Chiuramanda, Salomonka iuiarirka, atun Taita Diospa wasi saiachingapa. Pai kikin mandaspa kaugsadiru wasipasmi iuiarirka saiachingapa.

36¹⁴ Chi punchakuna, Judá alpapi kaugsanakug i paikunapa iaia sasirdutikuna: tukuikuna, jiru ruraskakunamanda mas jirumi iapachirkakuna. Imasami Taita Diusta mana rigsikuna sug alpapunapi kaugsagkuna, jiru ruraspaka kankuna: chasallatami ruranakurka. Jerusalenpi tiaska Diospa atun wasipipasmi iapa jiru millangasina ruranakurka. Chi wasika karkami kikin atun Taita Dios agllaska, paimandalla kangapa.

¹⁵Paikunapa ñugpamanda taitakunapa atun Taita Dioska, pai agllaska runakunamanda i paipa wasimanda llakii iukaspa, sug alli runakunatami kachadur karka, paikuna chasa jiru ruranakuskata sakichukuna ningapa. ¹⁶Chasa nigriuraka, paikunaka Taita Dios kachaskakunatami asirkakuna. Pai iuiachiska rimanakuskatami wabutirkakuna. Paipa Ispirituwa rimagkunatapasmi unzarkakuna. Atun Taita Dios rabiariskata imawapas mana arkai alli kangasinami chasa iapa jiru ruraspaka kaugsanakurka.

¹⁹Chimanda Kaldea alpamanda suldadukunaka, Taita Diospa atun wasitami rupachigsamurkakuna. Jerusalén muiundi awa pata kinchaskatami urmachirkakuna. Tukui mandagkunapa suma atun wasikunatapasmi rupachirkakuna. Chi wasikunapi ima alli tiaskakunatapasmi puchukarkakuna. ²⁰Nispaka, Judá alpamanda runakuna mana wañuchii tukuskakunataka Babilonia alpamami aparkakuna. Chaiachigriuraka, chi alpata atun mandagpa i paipa wambrakunapa lutrinkunami tukurkakuna. Persia alpamanda runakuna Babiloniapi kaugsagkunata binsinkamami chasa kaugsarkakuna. ²¹Imasami atun Taita Dios, paipa Ispirituwa rimag Jeremías sutiwa ñugpamanda willaska karka: chasami tukugsamurka. Kasami Jeremías, ñugpa willaska karka: “Judá alpamanda runakunata sug alpama apai tukuskauramanda, chi alpaka samaringapami ka. Paikuna kanchis chungu wata sug alpapi kaugsanakunkamami chi Judá alpa, imasa wagglichiska sakiskapi samarikungapa ka”.

²²Persia alpata atun mandag, Siro suti, Babiloniapi mandai kallari wataka, imasami atun Taita Dios, Jeremiaswa ñugpa willaska karka: chasami tukugsamurka. Atun Taita Dioska, chi atun mandagami iuiachirka, pai tukui mandakuska alpapunapi pai ima niskata willagkuna i chasallata iskribiraiaskakunata kachangapa, kasa nispa:

²³“Persia alpata atun mandag Siroka, kasami ni: suma luarpi kaugsag atun Taita Diosmi nukata churawarka, kai alpapi tiaska tukui alpapunata iaia mandag kangapa. Chasa churawaspaka, mingawarkami, Judá alpapi tiaska Jerusalén puiblupi paipa wasita saiachingapa. Chimanda, atun Taita Dios agllaska runakunataka kasami niikichita: ‘Chi Judá alpama *kutiichi. Chima *kutigpikunaka, kamkunapa atun Taita Dios, kamkunawa sugllapi kapuachu?’”

2 MACABEOS

⁷ ¹ Chi punchakuna kanchis waugkindikuna mamawanta, atun mandagpagmami apai tukurkakuna. Chiura, chi mandagka nirka: —Chi runakunata sinchi asutiichi, kuchi aicha mana mikungapa munagpikunaka—. (Moisés ima rurangapa willaraiaskapika, chi aichaka mana mikudirumi niraiá.)

² Chiura atun waugkika, tukuikunamanda rimaspa, kasami atun mandagta nirka: —Nukanchitaka, ¿imatak rurangapa munakungi? Nukanchita wañuchigpipas, nukanchipa ñugpamanda taitakuna imasa rurangapa iachachiskata sug rigchaka mana rurangapa kanchichu.

⁹ Chi waugkita wañuchiskauramanda, kati waugkindika, manara wañuchii tukuspalla, kasami atun mandagta nirka: —Kam, jiru rurag runa kaspera, nukanchita wañuchigpipas, tukui wiñachig Iaia Diosmi nukanchita kaugsachingapa ka, diltudupa mana wañuspalla kaugsanakungapa. Pai imasa niskasina nukanchi ruranakuskamandami wañuchii tukunakunchi.

¹⁰ Chi iskaima waugkita wañuchispaka, kallarirkakunami kimsama waugkindita wañuchingapa. “Kalluta surkui” niura, paika mana unailami surkurka. Makikunatapas chutachispa, mana manchaspallami rikuchirirka kuchui tukungapa. ¹¹ Nispaka, kasami mana kamispalla nirka: —Kai makikunata Taita Diosmi karawarka. Taita Dios imasa niskasina rurangapami sakirikuni, kai makikunata kuchui tukungapa. Nispaka, Taita Dios kikin kai makikunata kutichiwangapami suiakuni.

¹² Chi musu chasa mana manchaspalla kuchui tukungapa rikuchiriskata kawaspaka, chi atun mandag i paiwa kagkunaka iapami ujnarirkakuna.

¹³ Chi waugkita wañuchispaka, kallarirkakunami chuskuma waugkindita chasallata wañuchingapa. Paika, ña wañui chaiakuura, kasami atun mandagta nirka: ¹⁴ —Runakuna nukanchita wañuchigpipas, Taita Dios kikinmi niska ka, nukanchita kaugsachingapa. Ikuti kamka mana kaugsaringapa kangichu. Chimandami nukanchita mas alli ka wañungapa.

JOB

⁷ ¹ Kasami Job nirka:

—Kai alpapi kaugsag runakunaka, lutrinsina saikugtami imapas ruraspa kaugsanchi.

Nukanchipa punchakunaka, chisiagta trabajanakuskasinami ka.

² Imasami indipi chagra rurag iapa muná, sacha asintupi samarigringapa:

imasami chisiagta trabajag iapa suiá, chisima kulki chaskigringapa:

³ chasallatami nukata chaiawaku, maituku killakuna iapa llakii iukaspa suiangapa.

Tukui tutakunami chaiawaku, iapa llakiiwa pakarigta kangapa.

⁴ Nuka puñungapa siririura, iapa unai tutami iuiachiwá.

Pakarinkamami mana puñuriwá, iapa achka llakii iuiaikuna iukaspa.

Chimandami iuiariwá: “¿Ñachu pakariku, nuka ataringapa?”

⁶ Nukapa kaugsaika, warakawa sitaska rumisina wairallami riku.

Mana ñi imata suiakuspallami wañungapa kani.

⁷ Taitiku, iuiaripuai, nukapa kaugsaika, wairasinalla kagta.

Kunauramanda mana maschar suma kuntintarisa.

³⁸ ¹ Atun Taita Dios, triwinuwa waira tamia chaugpimanda Jobta rimarka, kasa nispa:

⁸ —Lamar atun iaku, alpa ukunigmanda utkurispa tallirii kallariura, ¿pitak pungusinakunata churarka, chi iakuta arkangapa?

⁹ Nukami chi iakuta puiiwa katangasina churachirkani.

Chasallata, sirinu puiiwa nukami maiturkani.

¹⁰ Nukami chi lamar iakuta pinguwasina arkarkani.

¹¹ Nukami chi iakuta nirkani: “Kaikamallami chaiamunkangi. Ama kai kawachiskamanda *ialingi. Kam timburikuska atun iakuka, kaillapimi saiarinkangi”.

SALMOS

Salmo 22 (21)

⁶(7) Nuka mana runasina kagtami iuiachiwá. Kurulla kagsinami iuiachiwá.
 Tukui runakunami asispa kawawanakú.
⁷(8) Nukata kawawagkuna unzawanakú.
 Simi wistuiachispa, uma kaima chima chabsichirispami kasa niwanakú:
⁸(9) “Chiins, atun Taita Diosllatasi iuiaripa karka.
 Sutipa atun Taita Dios paita kuiagpika, kispichigsamuchu”.
¹⁶(17) Jiru runakunaka, sacha alkukunasinami nukapa muiundi saianakú.
 Nukapa makikuna i chakikunata ialigtami tugsiwarkakuna.
¹⁷(18) Nukapa tullukunatapasmi pudirí, tukuita kuintangapa.
¹⁸(19) Nukapa katangakunataka paipurami rasiunarirkakuna.
 Nuka churaraiaska kusmasinataka suirtipimi pugllarkakuna.
¹⁹(20) Chasa kagpipas, kam Taitiku ama nukamanda karupi kapuai.
 Nukata michawag kaspera, kalpalla samui aidawangapa.
²²(23) Kam iapa atun kagta, nukapa waugki i panikunatami willangapa kani.
 Kamta suma iuiarigkuna sugllapi kaskakunapa chaugpimandami ningapa kaiki: “Kam, iapa alli atunmi kangí”.
²³(24) Atun Taita Diusta suma kuiaspa manchagkunapas, paita niichi: “Iapa alli atunmi kangí”.
 Tukui ñugpamanda taita Jakobmanda runakuna, paita suma atuniachiichi.
 Tukui Israelmanda runakuna, paita suma kuiaspa manchaichi.

Salmo 23 (22)

¹Atun Taita Dios, nukata suma kawawagmi ka.
 Chimandami mana imapas pisiwá.
²Suma ugsa tiaskapimi samachiwá.
 Suma iaku tiaskamami pusawá.
³Nukapa alma ispirituta mas animumi karapuá.
 Suma ñambilla kaskapimi pusawá.
 Chasaka, pai kikinmi mas atuniachii tukú.
⁴Iapa iana tutasina waikukunata nuka *ialikugpipas,
 mana pipas manchachiwangapa kanchu.
 Kam Taitikumi nukawa sugllapi kangí.
 Kamba *tawina kispichidirukuna apakugmandami nuka ñi imapas mana manchani.
⁵Nukata mana munawagkunapa ñawillapimi iapa suma mikui karawangi.
 Nukapa umapi iapa suma asnari asitiwami kakuwangi.
 Kuashagpipas upiangapami jundachipuangi.
⁶Nuka kaugsankama, tukui punchakuna kamba suma kuiaiwa llakiriwaspami chariwangi.
 Kam Taitiku kaskapimi diltudupa kaugsaringapa kani.

Salmo 27 (26)

¹¹Taitiku, kamba ñambisinapi purispa kaugsangapa iachachiwai.
 Alli ñambisinata pusawai; chasaka, nukata mana munawagkunamanda kispiringapa.
¹²Paikuna ima jiru rurawangapa munanakuska makipika ama churawai.
 Jiru rurawangapa iuiarispami llullaspa ianga juchachiwangapa saiarispa ña kankuna.

Salmo 130 (129)

¹Jundu alpa ukunigmanda kaparikugsinami kam Taitikuta rimakuiki.

²Taitiku, nuka llakiiwa kaparikuskata uiawai.

Nuka kamta mañakuskata sumaglla rinriwa uiawai.

³Nukanchipa pandariikunata kam Taitikupa iuiapi charikugpika, ¿pitak pudinga, kamba ñugpa ladu saiarigringapa? Ñi pipas manima.

⁴Kamka, nukanchipa pandariikunata iuiaringataka, pasinsiagmi kangi.

Chasamandami nukanchi, kamta suma kuiaspa manchaiwa kanchi.

⁵Tukui iuiaikunawami Taita Diusta suiakuni, kispichiwangapa.

Pai imasa rimaska tukugsamungapami suiakuni.

⁶Imasami puibluta kawagkuna, intiru tuta pakarigta suiankuna:

chasallatami nuka, Taita Diusta suiakuni.

⁷Imasami paikuna, intiru tuta pakarigta suiankuna:

chasallata Israelmanda runakuna, atun Taita Diusta suianakuchu.

Atun Taita Diosmi nukanchimanda suma llakiiug ka.

Paimi ka paipa achka kuiaiwa kispichig.

⁸Paimi Israelmanda runakunata tukui pandariikunata pasinsiaspa kispichingapa ka.

Salmo 145 (144)

¹⁰Taituku, kam tukui wiñachiskakuna, kamta nisunchi: “Pai Siñur”.

Kamllawa iuiaripa kaugsagkuna, kamta sumaglla nisunchi: “Kam, iapa alli atunmi kangi”.

¹¹Kam imasa sumaglla mandag kagmanda rimasunchi.

Kamba iapa iachaiwa suma ruraskakunamandapas willasunchi.

¹⁵Tukuikunami kamta ñawi churaspa suianakunchi.

Kamka, imasa chaiaskasinami nukanchita mikui karangi.

¹⁶Tukui kaugsanakuskata suma kuiaspami kamba makimanda ima ministiskakuna chaskinchi.

¹⁷Atun Taita Dioska, imasa chaiaskasinami allilla rurag ka.

Suma kuiaspami tukui imapas rurá.

¹⁸Maikanpas Taita Diusta tukui iuiaiwa mañakugta paika, mana karupi kagsina, sumagllami uiá.

PROVERBIOS

8 ²² Taita Dios kikinpa iapa iachai iukaspa, kasami nirka:

—Atun Taita Dioska, ñi ima manara rurai kallariqpitami nukata iukawarka, ñi ima manara tiagpita.

²³ Ñi ima manara wiñachii kallariqpitami nukata iukawarka, kai alpa manara tiagpita.

²⁴ Lamar atun iakukuna manara tiagpiti iukawarka, alpa ukumanda iaku ñawikunapas manara tiagpita.

²⁵ Atun Taita Dioska, filukuna i lumakunata manara saiachiqpitami iukawarka.

²⁶ Ñi ima chagra tiangapa alpa manara ruraska karka.

Ñi alpa ñutullapas kai alpata rurangapa manara tiarka.

²⁷ Atun Taita Dios, lamar iakumanda awa luarta wiñachikuuraka, nukapasmi paiwa karkani.

²⁸ Puiukunata awapi churakuura, i alpa ukumanda iaku ñawikunata llugsichikuurapasmi paiwa karkani.

²⁹ Chasallata, lamar iakuta: “Kaikamalla chaimungi” nispa arkakuura, i kai alpata wasi saiachigsina rurakuurapas,

³⁰ nukapas, paiwa sugllapi allichigmi karkani.

Ñi sugratullapas mana sakispalla, paita kuntintachispallami karkani.

Imaurapasmi paiwa sugllapi kusikurkani.

³¹ Pai wiñachiska alpawami suma kuntintarispa pugllaspa karkani.

Kai alpapi runakunawapasmi alli iuiachi karkani.

9 ¹ Taita Dios kikinpa iapa iachai iukaspa, pai kaugsangapa wasimi saiachirka.

Kanchis pilarkuna saiachispami sumaiachirka.

² Sumaglla mikungapami animalkunata wañuchirka.

Chasallata, misatapas allichirka, suma binu churaspa upiangapa.

³ Paipa lutrinkunatami kacharka, puiblu muiundi awa ladunigmanda kasa nispa kaparingapa:

⁴ “Manara allilla iuiiug musukuna, kaima samuichi.

Chasallata, upasina kagkunapas, ⁵ nukapa allichiska mikuita mikugsamuichi.

Nuka suma binu churaskata upiagsamuichi.

⁶ Upasina kaugsaita sakispa, allilla iuiarispa kaugsaiichi.

Alli iuiaita apispa, sumaglla kaugsaiichi”.

31 ¹⁰ Iapa iachag i suma iuiiug warmi, ¿maipitak pudiri taringapa?

Chasa alli warmika, iapa bali kurimandapas mas balimi ka.

¹¹ Paipa kusaka, paimanda sumami iuiá, ñi imapi mana sug rigcha iuiarispa.

Paiwaka, imaurapasmi ñi ima mana pisí.

¹² Paipa kusa kaugsakunkama, imaurapas paiwa alli iuiachimi ka.

¹³ Milma i linu maipipas randispa, paipa makiwa rurangapa iachaspa, imapas sumagllami awá.

¹⁹ Sug makiwa sigsita, sug makiwa puchkanga kuiuchispami puchká.

²⁰ Ñi ima mana iukaskakunata i ministiskakunatami aidá.

³⁰ Sug warmi ñawilla sumaiachiska kawarika, mana unailami ialí.

Ikuti maikan warmi atun Taita Diusta suma kuiaspa manchagtaka, tukuikunami ningapa kankuna: “Iapa allimi ka”.

³¹ Paipa makiwa trabajaskamandaka, paimanda iapa alli kagta birsiasunchi.

Pai ima ruraskamandaka, kallikunapipas willagrisunchi, iapa alli kagta.

ECLESIASTÉS

1 ² Kasami iuiachispa willag nirka: —Tukui imapas, iangallami niraiá.
 Ima kaspapas, iangamanda iangami ka.
2 ²¹ Sug runakunaka, alli iuiaspa, alli kawaspa, alli iachaiwami imapas rurankuna.
 Chi ruraskataka, sugkuna ñi ima mana ruragkunami chaskinkuna.
 Chimanda, tukui ima ruraskapas iangallami ka.
 Chika, iapa llakiimi niraiá.
²² Indi llugsiskauramandata kai alpapi mana samaspalla saikugta trabajagka, ¿imapatak chasa ruraku?
²³ Tukui punchakuna, iapa llakii i nanai iukaspami kaugsakunga.
 Tutapas diuiiimi mana puñuringa.
 Chipas, iangallami niraiá.

SABIDURIA

1 ¹³ Taita Dios, wañuita mana rurarkachu.
 Kai alpapi kaugsanakug runakuna wañunakugmanda mana kuntintarinchu.
¹⁴ Tukui pai wiñachiskakuna diltudupa kaugsangapami paikunata wiñachirka.
 Tukui kai alpapi wiñachiskakuna, iapa allillami karkakuna.
 Chi wiñachiskakunapika, wañui mana tiarkachu.
 Wañuika, kai alpama manara chaiamuska karkachu.
¹⁵ Tukui allika, ñi imaurapas mana tukuringapa kanchu.
2 ²³ Taita Dioska runakunata wiñachirkami, mana imaurapas wañuspa ismungapakuna.
 Ñalla kikin Diussinallatata kangapami wiñachirkakunata.
²⁴ Atun iaia kuku, jiru iuiaiwa paikunata kawaskamandami wañui kai alpama chaiamurka.
 Chi kukuwa kagkunami diltudupa wañunkuna.

2 ¹² (Kasami jiru ruragkuna nirkakuna):
 —Alli rurag runapa ñugpa ladu tuglla churasunchi, urmachingapa.
 Paika, nukanchita mana allilla kawarinchu.
 Nukanchipa jiru ruraikunata arkagsinami ruradur ka.
 Nukanchita piñaspami nidur ka: “Chasa jiru ruraspaka, Taita Dios imasa niskasina mana rurangichichu.
 Kamkunata tukui allilla iachachiskatami sakinakungichi”.
¹³ Paika, atun tukuspa, nidurmi ka: “Taita Diustami rigsini.
 Atun Iaia Diospa wambrami kani”.
¹⁴ Nukanchi ima jiru iuianakuskatami piñadur ka.
 Paita kawaspaka, nukanchita iapa jirumi iuiachí.
¹⁵ Sug runakunasina mana kaugsakunchu.
 Sug rigcha ruraspami kaugsaku.
¹⁶ Nukanchita ñi imapa mana bali kulkitasinami kawá.
 Nukanchi imasa kaugsanakuska, mapa jiru kaskasina kagtami iuiá.
 Chimandami nukanchi kaskamanda anchurí.
 Ikuti allilla ruraspa kaugsagkunamandaka kasami ni: “Taita Diospa iapa kuiaskami kankuna”.
 “Taita Dios, nukapa Taitami kapuá”: chasa nispami atun tukú.
¹⁷ Kawasunchi: pai ima niskaka, ¿sutipachu ka?
 Pai imasa puchukarigta kawasunchi.
¹⁸ Taita Diospa alli wambra sutipa kagpika, Taita Dios kikinmi paita michanga.
 Paita wañuchingapa munagkunapa makimandami kispichinga.
¹⁹ Paita unzaspa nanachispa rurasunchi, kawangapa:

¿nukanchita mana piñaspalla, sumaglla rimaspallachu ainí?

²⁰ Paimi ni: “Nukata Taita Dios sumagllami kawawaku”.

Nigpika, paimanda nisunchi: “Pingaipa wañuchii tukuchu”.

6 ¹³ (12) Alli iachai, iapa punchaiachigsinami ka, ñi mailla mana amsaiachispalla.

Chi iachaita *kuiagkunaka, allillami paita kawankuna.

Paita maskagkunaka tarinkunami.

¹⁴ (13) Alli iachaita munagkunapagma pai kikinmi kaillaiá, rigsichiringapa.

¹⁵ (14) Tutata chi iachaita maskai kallariangka mana saikungapa kanchu.

Wasimanda llugsispa, pungullapimi pai tiakuskata taringapa ka.

¹⁶ (15) Alli iachaiwa iuiarigka, tukuipi alli iachami tukugsamú.

Maikanpas mana puñuspalla chi iachaita maskagka, mana unallami paita taringapa ka, mana iapa iuiarispalla.

¹⁷ (16) Alli iachai kikinka, tukuipimi maskagrí.

Chasaka, maikan paita allilla kawariskapimi iacharí.

Paikuna purinakuskapi, chi iachaika sumagllami kawachirí.

Paikuna imapipas iuianakuura, chi iachaika paikunawa sugllapimi ka.

7 ⁷ Taita Diusta nuka mañaura, alli iuiái i iachaitami karamuwarka.

⁸ Chi iachaitaka maikan taitakuna chariduru *tawina baramanda i atun mandadirumanda masmi munani.

Chi iachaita iukaspaka, maituku ima iukaskapas iangami niraiá.

⁹ Askurinti iapa bali kurimandapas masmi chi iachaika balí.

Chi iachaita iukaspaka, tukui kuri tiaskakunaka sug asllita ñutu alpasinallami niraiá.

Kulkipas chasallata turusinallami niraiá.

¹⁰ Mana ungupalla kaugsaimanda i suma kawari kaskamanda masmi alli iachaita munani.

Chi iachaiwa iuiaita punchaiachiskaka, ñi imaurapas mana amsaianchu.

Chimanda, iapa allilla punchaiachikuskamanda chi iachaita masmi munani.

¹¹ Alli iachaita iukagmanda, tukuipimi allilla tukupuagsamurka.

Chi iachaita iukagmanda, mana kuintangasina iapa iukaitami chaskirkani.

9 ¹³ Runakunapura, ¿pitak pudí, Taita Dios ima iuiakuskata iachangapa?

Pai ima rurangapa munakuskata, ¿pitak iachaikui pudí? Ñi pipas manima.

¹⁴ Wañunga runakuna ima iuianakuskaka, mana allilla kanchu.

Panda pandami niraiá.

Nukanchi ima iuianakuskaka pudinchimi pandaringa.

¹⁵ Wañunga runapa kuirpuka, almata llasachigsinami ka.

Kai alpapi paipa wasisina kuirpupi alma kankamaka, kuirpuka paipa iuiaita arkakugsinami ruraku.

¹⁶ Kai alpapi ima tiaskakunata maillami rigsichi.

Maituku iuiarispami maillallapas ima kawanakuskata kawaspa iachanchi.

Nigpika, ¿pitak pudinga, sug luarpi ima tiaskakunata iachagsamungapa?

¹⁷ Kam Taita Dios, alli iachaita karamuspa, Santu Ispirituta suma luarmanda kachamuscallawami kam ima munaskata iachagsamusunchi.

¹⁸ Chasa kachamuscallawami nukanchi kai alpapi kaugsagkuna, alli ñambisinata katii pudisunchi.

Chasallawami iachaikusunchi, imasa kamta kuntintachingapa chaiakugta.

Kallariskauramandata, Taitiku, kamta kuntintachigkuna kamba alli iachaillawami kispirirkakuna.

11 ²³ (22) Taitiku, tukui alpakuna, kamba ñawipi, libra matipi suglla ñutu alpasinallami kawarí.

Suglla sutu shabima iaku tutata alpama urmagsinallami kankuna.

²⁴ (23) Chasa kagpipas kamka, tukui pudig kaspera, tukuikunamanda llakiimi iukangi.

Runakuna pandariskakunatapas mana kawangichu; chasaka, allima tigrangapakuna.

²⁵ (24) Tukui kaugsaiwa kagkunatami kuiag kangí.

Tukui kam wiñachiskakunata mana wabutingichu.

Kam imatapas wabutigpika, chitaka manachar wiñachiska kantrangi.

²⁶ (25) Kam mana munagpika, ¿imasasik kaugsantrakuna?

^{Kam} mana: “Kaugsachu” nigpika, ¿imasasik tiantrakuna?

²⁷ (26) Taitiku, kamka tukui kaugsaiwa kagkunata kuiagmi kangí.

Tukui kaugsagkunaka, kamballami niraiankuna.

Chimanda, tukuikunatami pasinsiag kangí.

12 ¹ Kamba mana tukurig samaika, tukuikunapimi tia.

² Chasa kagmandami tukui pandarigkunata allimanda allimanda iuiachingi.

Tukui mana allilla ruragkunatapasmi iuiachingi; chasaka, pandariskakunata sakispa, kam Taitikuwa tigraspa, iuiaringapakuna.

12 ¹³ Kamllami tukuita kawag kangí. Mas sug diuska mana tianchu, chasa rurangapa.

*Chiwanka, mana pandarispallami tukuikunata justisiag kagta kawachingi.

¹⁶ Kam atun iacha kaspami imasa chaiaskasina justisiag kangí.

Tukuikunapa iaia mandag kaspami tukuikunata pasinsiag kangí.

¹⁷ Kam atun iacha kagta mana iachangapa munagkunataka, kam iapa pudig kagtami kawachiringi.

Paikuna atuniachirigpika, piñangimi.

¹⁸ Kam, tukui pudig mandag kaspá, nukanchimanda llakispami justisiangi.

Nukanchita dikuiái mana llakichispallami mandangi.

Kamba suma iuiailawami tukui imasa munaskasina rurangapa pudingi.

¹⁹ Chasa ruraspaka, kasami kam agllaska runakunata kawachirkangi:

allilla ruragkunataka chaiakumi, tukuikunamanda suma iuiáiwa llakirispalla kaugsanakunga.

Chasallata, kasami kamba wambra niraiaskakunata suma iuiachirkangi: nukanchi mana allilla ruragpipas, sakingimi, chi pandariskakunata sakispa, alli ruraima tigrangapa.

18 ⁶ Ñugpamanda chi (Paskua) tuta ima pasaringapa kaskatami nukanchipa ñugpamanda taitakuna ña iacharkakuna. Kam ima niskata iachaspaka, kamwa mas sumami iuiarigsamurkakuna.

⁷ Kasami kam agllaska runakuna suianakurka: kamba alli runakunata kam kispichingapa kagta; ikuti Israelmanda runakunata mana munagkunataka kam puchukangapa kagta. ⁸ Israelmanda runakunata mana munagkunapa ñugpa tiagsamuska wambrakunata kammi puchukarkangi. Chasa ruraspami nukanchipa ñugpamanda taitakunata kaiarkangi, kammandalla kangapakuna. Chasami paikunata sumaglla atuniachirkangi.

⁹ Chi alli runakunaka, nukanchipa ñugpamanda alli taitakunapa wambrakuna kaspá, kamta iuiarispá, ubijakuna pakallami kammandanda wañuchirkakuna. Suglla iuiaiwami kamba ñawipi iuiarirkakuna, kasa ruradur kagtakuna: ima llakii u ima alli paikunata chaiagpipas, kammandalla kaugsagkuna sugllasina iuianakungapa. Chasa iuiarispaka, paikunapa ñugpamanda taitakuna imasa birsianakuskasinami kam Taitikumanda birsiai kallarirkakuna.

ECLESIASTICO

- 3**² (3) Taita Diosmi muná, wambrakuna taitakunataka kuiaspa atuniachichu; chasallata mamakunatapas atuniachispa, paipa wambrakuna paita suma uiachukuna.
- ³ (4) Maikanpas paipa taitata sumaglla kuiagka, pai kikin pandariskakunatami anchuchirí.
- ⁴ (5) Paipa mamata kuiaspa atuniachigpika, kulki mirachigsinami rurá.
- ⁵ (6) Maikanpas paipa taitata sumaglla kuiagka, pai wambrakuna iukaura, paikunawami kuntintaringa. Taita Diusta ima mañaskatapasmi chaskinga.
- ⁶ (7) Maikanpas paipa taitata kuiaspa atuniachigka, achka watami kaugsanga. Paipa mamatapas sumaglla kuiagpika, atun Taita Diosmi paita sumaglla uianga.
- ¹² (14) Nukapa wambra, kamba taita achalaiankama paita sumaglla kuiangi. Pai kaugsankama, ama paita sakingi.
- ¹³ (15) Paipa iuiái pisirigpika, paita ama piñangi. Kam *chara musu kaspa, ama paita unzangi.
- ¹⁴ Kamba taitata imapas alli ruraskata Taita Dios mana kungaringachu.
- ⁽¹⁷⁾ Kam pandariskakunata kawachiurami chasa ruraskata iuiaringa. Imasami shabima, indi rugariskawa chingarí: chasallatami kamba pandariikuna chingaringa.
- 3**¹⁷ (19) Nukapa wambra, kam ima rurakuskata tukuikunamanda mas uchullasina iuiarispa ruragpika, suma karag runamanda mas *kuiaskami tukunkangi.
- ¹⁸ (20) Kamta atuniachigpikunaka, iukangimi uchullasina iuiarispa kanga. Chasa ruragpika, atun Taita Diosmi kamta iapa kuiaspa kawanga.
- ²⁰ (21) Atun Taita Dioska, runakunamanda iapami llakí. Mana atuniachiriskakunatami pai manara pitapas willaskata willá.
- ²⁸ (30) Atuniachirispá subirbiaska runakunamanda ñi ima ambii mana tianchu. Chi jiru iuiáikuna, paikunapa iuiáipi anguiaskasinami iuká.
- ²⁹ (31) Ikuti iacha runaka, sug iacha rimaskata sumaglla iuiarispami uiá. Chi iacha ima niskata suma uiagpika, paita iapami alli iuiachinga.
- 15**¹⁵ (16) Kam munaspaka, pudingapami kangi atun Taita Dios imasa niskasina allilla ruraspa kaugsangapa. Pai ima munakuskatapas mana sakispalla ruraimi pudingapa kangi.
- ¹⁶ (17) Kamba ñugpa laduka, ninasina i iakusinami churaska tia. Chi iskandikunataka, kam maikan munaskata agllangi.
- ¹⁷ (18) Wañui i kaugsaimi kamba ñugpa ladu tia. Maikan agllaskatami chaskinkangi.
- ¹⁸ (19) Atun Taita Dioska, iapa alli iachami ka. Paimi ka tukui pudig i tukui kawag.
- ¹⁹ (20) Paita suma kuiaspa manchagkunataka paipa ñawiwa sumagllami kawaku. Runakuna tukui ima ruraskakunatapasmi pai iachá.
- ²⁰ (21) Ñi pitapas mana nirkachu: “Pandaringi”. Ñi pitapas mana lisinsiai kuarkachu, jiru rurangapa.
- 24**¹ Taita Diospa iapa iachai iukaspa, kikinmi kawachirí atun kagta. Pai agllaska runakunapa chaugpipimi atuniachii tukú.
- ² Tukuikunamanda mas atun Taita Dios tandachiskakunapa ñugpa ladumi rimá. Taita Diospa pudig anjilkunapa ñawipimi atuniachii tukú.
- ⁽³⁾ Pai agllaska runakunapa chaugpipimi ningapa kankuna, chi iacha iapa alli kagta.

Tukui Taita Diospalla kagkuna tandariskapi paimanda iapa ujnaringapami kankuna.

⁽⁴⁾ Tukui pai agllaskakunami ningapa kankuna: “Kam, iapa alli atunmi kangí”.

Taita Diospa tukui iapa kuiaskakunami ningapa kankuna: “Kam, Taita Diospa iapa kuiaskami kangí”.

¹² (8) Chiuramanda, tukui ima wiñachig Taita Diosmi nukata kachamuwarka, kasa niwaspa:

“Jakobmanda runakunapa chaugpipi kaugsagrii.

Israelmanda runakunapa alpatami karakuiki, kamba kangapa”.

¹³ Ñi ima manara wiñachii kallaringpitami nukata iukawarka, ñi imapas manara tiagpita.

Ñi imaurapas mana tukuringapa kanichu.

¹⁴ (9) Paipalla karpa wasi ukupi, paipa ñugpa ladu pai ima munakuskata ruragmi karkani.

⁽¹⁰⁾ Sión lumapipasmi tiarigriska kani.

¹⁵ Pai agllaska puiblupimi samarigriska kani.

⁽¹¹⁾ Jerusalenpi iaia mandagmi kani.

¹⁶ (12) Chi iapa suma puiblupimi anguiaskasina tiariska kani.

Atun Taita Dios agllaska alpa, paipami ka.

27 ⁴ (5) Imasami, susuura, kunchu kidá:

chasallatami runapa jiru iuiakuna, paipa rimaipi rigsirí.

⁵ (6) Imasami alpa mangakuna ninawa iacharí, alli u mana alli ruraska kagta:

chasallatami chi runa rimaskawa iacharí, pai imasa kagta.

⁶ (7) Imasami, sachapi mikui muiiu tiariskata kawaspa, ninchi, chi sacha, suma u mana suma alpapi tarpuska kagta:

chasallatami chi runa ima rimaskata uiaspa, paipa iuiaipi alli u mana alli kagta rigsinchí.

⁷ (8) Ñi pitapas ama atuniachingi, pai manara rimagpi.

Pai ima rimaskawami rigsinkangi pai imasa kagta.

27 ³⁰ (33) Sugkunawa rabiaringapa i sugkunata mana pasinsiangapa iuiaringapa, iapa jirumi ka.

Pandarig runakunami chasa iuiakunata iukankuna.

28 ¹ Sugkunata jiru randichig runakunataka atun Taita Diosmi chasallata randichinga.

Chi runakuna tukui ima pandariskakunatami atun Taita Dios kawachinga.

² Pipas kamta llakichiskakunata pasinsiangi.

Kam chasa pasinsiangpika, atun Taita Diusta mañaura, paimi kam ima pandariskakunata pasinsiangi.

³ Ikuti sugkunata mana pasinsiangapa iuiarigpika, ¿imasatak atun Taita Diusta nisunchi: “Pasinsiwai”?

⁴ Sugkunamanda mana llakii iukagpika, ¿imasatak atun Taita Diusta nisunchi: “Nuka ima pandariskata anchuchiwai”.

⁵ Kam wañunga runa, sugkunata mana pasinsiangapa iuiarigpika, ¿pitak kam pandariskakunata pasinsiangi? Ñi pipas manima.

⁶ Kam kikin puchukaringapa kaskata iuiaripa, rabiakuskata sakii.

⁽⁷⁾ Kam wañuura, kamba kuirpu ismungapa kagta iuiaripa, atun Taita Dios imasa niskasina allilla ruraspa kaugsai.

⁷ (8) Pai ima niskata iuiaripa, ñi piwapas ama rabiarikui.

⁽⁹⁾ Atun Taita Dios kamba ñugpamandakunawa iuiariskata iuiaripa, pipas kamta llakichiskakunata pasinsiaspa kungarii.

35 ¹² (15) Atun Taita Dioska, tukuipi alli justisia ruragmi ka.

Paipa ñawipika, ñi pipas mana pudinchu sug rigcha ninga.

¹³ (16) Ñi ima mana iukaskakunatami sumaglla kawá, mana wabutispalla.

Llakichii tukuskakuna paita mañanakuskatami sumaglla uiá.

¹⁴ (17) Huagchukuna kaparinakuskatami mana wabutí.

Sapalla kidaska warmikuna wakaspa mañanakuskatami mana piñarí.

¹⁶ (20) Llakiiwa kaskakunata sumagllami kawá.

Paikuna ima mañanakuskaka, suma luarpimi uiarigrí.

¹⁷ (21) Mana atuniachiriskakuna ima mañanakuskapas, puiukunata ialigrispa, Taita Diuspagmami chaiagrinkuna.

¹⁸ (22) Tukuikunamanda mas atun Taita Dios uiankamami chipi suiankuna.

Chiura paika, tukuipi alli justisia rurag kaspá, paikunamanda alli justisiami rurá.

ISAÍAS

2¹ Kasami atun Taita Dios, Amospa wambra Isaías sutita Judá alpamanda i Jerusalén puiblumanda muskui ukupisina ima pasaringapa kaskata iuiachispa kawachirka.

² Ña tukurii punchakuna chaiakuura, atun Taita Diospa wasi saiakuska lumaka iapa muruchuiaskami saiakungapa ka. Tukui filukunamanda mas awa filumi tukugsamungapa ka.

Tukuikunamandapas mas awami tukungapa ka.

Chi punchakuna, tukui sug alpakunamanda runakunapasmi chi filuma samungapa kankuna.

³ Iapa achka runakunami chaiagsamungapa kankuna, kasa nispa:

“*Akushi: atun Taita Diospa filuma sikasunchi.

Ñugpamanda taita Jakobpa Diospa atun wasima risunchi.

Paimi nukanchita iachachingapa ka, imasa kaugsangapa.

Chasa iachaikuspa, pai imasa munaskasina ruraspami kaugsasunchi”.

Sión lumamandami llugsingapa kankuna, atun Taita Dios ima iachachiskata iachachingapa.

Paipa Suma Rimaita willangapami Jerusalemmanda llugsingapa kankuna.

⁴ Chiura atun Taita Dioska, achka alpamanda runakunata justisiami rurangapa ka.

Sugnigmanda i sugnigmanda piñachirinakuskatami pasinsiachingapa ka.

Chiura paikunaka, wañuchinakudiru irukunata alpa ñutuchidiru i sachu kuchudirumi rurangapa kankuna.

Ñi maikan alpamanda mana sug alpama ringapa kankunachu, runapura wañuchinakungapa.

Ñi maipipas mana tiangapa kanchu, sugkunawa wañuchinakungapa iachaikungapa.

⁵ Jakobmanda runakuna, atun Taita Dios nukanchipa iuiaita punchaiachiskawa sumaglla kaugsasunchi.

5¹ Nukapa iapa kuiaska, pai tarpuska ubas sachakunamandami birsiangapa kani. Nukapa kuiaskaka, ubas sachu malkikuna iapa alli alpapimi tarpurka. ² Chi alpataka tukui rumikuna anchuchispa, muiundi kinchami saiachirka. Iapa alli ubas sachu malkikunami tarpurka. Tarpuska chaugpipika, awa kawitumi saiachirka, tarpuskakunata kawakungapa. Ubas iaku surkudirupasmi rurarka. Iuiakurkami: “Miski ubaskunami tiaripuanga”. Chasa iuiakugpipas, iapa puchku ubaskunami pukurkakuna.

³ Kunaura, Jerusalemmanda runakuna i Judá alpapi kaugsanakug, kasa willawaichi: chi puchku ubas pukuskakunamandaka, ¿pitak kulpa iuká: nuka u chi ubas chagra? ⁴ Nukapa ubas chagrapika, ¿imatak mas chaiawakurka rurangapa? ¿Imatak mana rurarkani? Miski ubaskuna tiaripuangepami suiakurkani. Nigpika, ¿imawantak iapa puchku ubaslla pukugsamurkakuna?

⁵ Kunaura willangapami kaikichita, nukapa ubas chagrata ima rurangapa iuiakugta. Muiundi kincha ruraskatami urmachingapa kani; chasaka, pipas iaikuspa, saruspa wagllichingapakuna. ⁶ Chi chagrata sitaspami sakingapa kani. Tukui malkikunami mana kawai tukungapa kankuna. Almaipas mana tukungapa kankunachu. Ispinakuna i jiru ugsakunallami jundaspa kangapa kankuna. Puiukunatapasmi ningapa kani, ama chi chagrapika tamiachu.

⁷ Kasami niikichita: tukui pudig atun Taita Diospa ubas chagraka, kai Israelmanda runakunami niraiankuna. Chasallata, iapa alli ubas sachu malkikunata pai agllaspa tarpuskaka, Judá alpapi kaugsagkunami niraiankuna. Atun Taita Dioska suiakurkami, paikuna imasa chaiaskasina ruraspa kaugsanakungapa. Chasa suiakugpipas, runapura wañuchispallami kaugsanakú. Paikuna allilla ruraspa kaugsangapa suiakuspapas, llakichii tukuskawa kapariskakunatami uiaku.

6¹ Usías suti atun mandag wañuska wata, atun Taita Dios sug iapa awa suma mandadirupi tiakugtami kawarkani. Chi tiakuskamanda, paipa katangaka Diospa atun wasi ukutami tukuipi kilpagta mandaraiarka. ² Mandadiru awapika, ninasina kawari alasiugkunami saianakurka. ³ Chi alasiugkunaka, kasa kaparisiami ninakurka: —Iapa alli, iapa alli, iapa alli, tukui pudig atun Taita Dios. Tukui alpa luarka, kamba suma iuiachiilla jundallami ka.

⁴ Chasa ninakuura, Diospa atun wasi pungukunaka chugchurirkakunami. Chi wasi ukupika, kusnimi jundagsamurka. ⁵ Chasa kawaspaka, kasami iuiariwarka: “¡Ai, nuka wañungapami kani! Nukaka, mapasina simiwa rimag runami kani. Mapa iuiaikunawa rimag runakunapa chaugpipimi kaugsakuni. Chasa runa kaspapas, tukui pudig iaia mandag atun Diustami nuka kikinpa ñawiwa kawarkani”.

⁶ Chasa nuka iuiarikugllapika, chi alasiug saianakuskamanda sugmi nukapagma samurka. Paika, altar awamanda sug tinasawa ninata charirispa, ⁷ nukapa simipimi chi ninawa tupachiwarka, kasa niwaspa: —Uiamui. Kamba simipi

kai ninawami tupachirkaiki. *Chiwanka, kamba pandariikuna anchuchiimi tukuska kankuna. Tukui ima kam mana allilla ruraskakunapas pasinsiaimi tukuska kankuna.

⁸ Chiuramanda, atun Taita Dios rimakugtami uiarkani. Kasami tapurikurka: —¿Pitami kachani? ¿Pimi nuka niskata willapuagri?

Chasa uiaspaka, ainirkanimi: —Nuka, kaipimi kani. Nukata kachawai.

⁷ ¹⁰ Kasami atun Taita Dioska, mandag Akas sutita nirka: ¹¹ —Nuka kamba Iaia Diusta mañawai, sug mana imaurapas ruraskasina kamta kawachingapa. Alpa ukuma kaskata u awanigmanda kaskatapas, kam imasa mañawaskatami kawachisaki.

¹² Chiura Akaska, Isaiasta ainirka: —Mana ima kawachiitapas mañasa. Mana munanichu, Iaia Diusta ningapa: “¿Ar pudingichu?”

¹³ Chasa ainiura, kasami Isaiaska nirka: —Atun mandag Davidmanda runakuna, uiawaichi. Kamkuna, tukui runakunatami saikuchirkangichi. Kunauraka, ¿nukapa Taita Diustapaschu saikuchii munanakungichi? ¹⁴ Nigpika, Iaia Dios kikinmi sug mana imaurapas ruraskasina kamkunata kawachingapa ka. Kasami ni: mana kari rigsiska sipas, ungurispa, sug kari wambami iukagsamungapa ka. Paita, Emanuelmi sutichingapa ka—. (Emanuel niraianni “Dius nukanchiwa”).

⁹ ¹ Ñugpataka atun Taita Dioska, Sabulonpa i Neftalipa alpakunamanda runakunatami llakichirkakunata. Chi alpakuna, Jordán iaku sug ladu chimba, lamar atun iakuma ridiru ñambi ladu suiimi kankuna. Chi Galilea suti alpapi, Taita Diusta mana rigsigkunami kaugsankuna. Chi runakunatami atun Taita Dioska, kunaoramanda atuniachingapa ka.

² (1) Chi alpakunapi iana tutapisina kaugsanakugta, sug atun runa paikunapa iuiaita punchaiachigsinami kawarirkakunata.

Chi alpa suiu, wañungapa manchaiwa kaugsanakuskapimi chi runa kawarigsamurkakunata.

³ (2) Taitiku, iapa alli iuiachiimi karakungi.

Iapa sumami kuntintachikungi.

Imasami alli pallanakuura iapa kuntintarinkuna:

imasami iapa achka iukaikunata rasiunarinkuna iapa kuntintarinkuna:

chasallatami tukuikuna, kamba ñugpa ladu kuntintarinkuna.

⁴ (3) Mana allilla mandagkunapa asutitami kichurkangi.

Paikuna aparichiska llaa iugutapasmi anchuchirkangi.

Paikunata llakichinakug runakunatapasmi kispichirkangi.

Imasami ñugpamanda Madianmanda runakunata puchukarkangi: chasallatami kunaoras kispichikungi.

⁶ (5) Sug kari wambami nukanchimanda tiagsamurka.

Atun Taita Diosmi chi wambata karamurka.

Paitami kuarka, iaia mandag kangapa.

Kasami paita sutichingapa kankuna:

askurinti iapa suma iuiachig, tukuita binsig Dios,

diltudupa kaugsag Taitiku, sumaglla kaugsaita karag Iaia Mandag.

⁷ (6) Atun mandag Davidpa mandadirupimi tiaringapa ka.

Tukui alpa suiimi iaia mandag tukugsamungapa ka.

Pai karaska sumaglla kaugsaika, mana imaurapas puchukaringapa kanchu.

Pai mandakuskapika, ñi pipas mana kuiuchii pudingapa kanchu.

Tukuipi alli kaspas, imasa chaiaskasina ruraspami mandakungapa ka.

Pai mandai kallariuramanda, diltudupami chasa mandakungapalla ka.

Tukui pudig Iaia Diosmi imasapipas chasa rurangapa ka.

¹¹ ¹ Chi puncha, ñugpamanda taita Jesé sutimanda sug kari wambami tiagsamungapa ka.

Imasami kuchuska sacha angumanda sug malki wiñarí:

chasallatami chi wambaka, Jesepa iawarmanda chasa tiagsamungapa ka.

- ² Atun Taita Diospa Ispiritumi paiwa sugllapi kangapa ka.
Santu Ispirituka, alli iachai i iuiaitami paita karangapa ka;
*chiwanka, tukui pudig kaspá, tukuikunata suma iuiachingapa;
chasallata, atun Taita Dioswa suma iuiarispa, Paita sumaglla kuiaspa manchangapa.
Chi manchaiwami tukui allipi iuiachii tukungapa ka.
- ³ Mana allilla iachaspalla, mana imapas rimangapa kanchu.
Juchachinakuskata uiaspalla, ñi ima justisiapas mana rurangapa kanchu.
- ⁴ Mana micharii pudigkunamanda imasa chaiaskasinami rurapungapa ka.
Ñi ima mana iukaskakunatapasma michangapa kankunata.
Ikuti mana llakispalla sugkunata llakichigkunataka paipa rimaiwami asutiwasina llakichingapa ka.
Pai kikinpa simiwa pukuspami jiru ruragkunata wañuchingapa ka.
- ⁵ Imasa chaiaskasina ruraikunawami allilla chumbilliriskasina kangapa ka.
Tukui ima pai niskata ruragmi kangapa ka.
- ⁶ Pai chasa mandakuskapika, sacha alkukuna maltu ubijakunawa sumagllami sugllapi kaugsanakungapa kankuna.
Tigrikunapas, maltu kabritukunawa sugllapimi samarinakungapa kankuna.
Maltu liunkunapas, maltu wagrakunawa sugllapimi wiñanakungapa kankuna.
Chi tukui animalkunataka sug uchulla wambrallami maimapas pusangapa kankunata.
- ⁷ Wagrakuna, usukunawa sugllapimi sumaglla puringapa kankuna.
Paikunapa wawakunapas, sugllapimi sirinakungapa kankuna.
Liunkuna, wagrásina ugsallami mikungapa kankuna.
- ⁸ Wawakunaka, wañuchig kulibra kaugsakuska pusu ladullapimi pugllangapa kankuna.
Chi pusu ukupipasmi maki *ñitingapa kankuna.
Nigpika, paikunata ñi imapas mana tukungapa kankunatachu.
- ⁹ Nukapalla niraiaska lumapika, ñi pipas mana ima jirupas rurangapa kankunachu.
Imasami atun kuchaka, iakuwa jundalla ka:
chasallatami kai alpa suiupas, atun Taita Diospa alli iachaiwa jundalla kangapa ka.
- ¹⁰ Chi puncha, chi Jesepa iawarmanda runami llugsingapa ka, tukui alpamanda runakunata kawachig kangapa.
Tukuinigmandami paita maskaspa samungapa kankuna.
Pai kaugsakuska wasika, iapa suma punchami kangapa ka.

12 ² Iaia Diosmi nukata kispichiwag ka.

- Mana manchaspallami nuka paiwa suma iuiarikuni.
Atun Taita Diosmi nukata michawaspa wapuiachiwag ka.
Paimi kispichiwarka.
- ³ Kamkunapasmi pudingichi, chi kispichidiru iaku ñawimandasina llugsikuskata sumaglla upiagsina rurangakuna.
- ⁴ Atun Taita Diusta: “Pai Siñur” niichi.
Paiwa rimanakuichi.
Tukui alpamanda runakunatapaspai imasa alli ruraskata willagriichi.
Paikunata nigriichi: “Atun Taita Dioska, tukuikunamanda mas atunmi ka”.
- ⁵ Atun Taita Diosmanda kuntintarispa birsiaichi.
Paika, ujnaringasina tukui allillami rurarka.
Tukui alpapunapi chasa willagriichi.
- ⁶ Sión lumapi kaugsagkunaka, iapa kuntintarispa kapariichi, kasa nispa:
Israelmanda runakunapa tukuipi alli kag atun Taita Dioska, kamkunapa chaugpipimi ka’.

- 22** ¹⁹ Sobna suti atun mandagpa kulki wakachigta kasami atun Taita Dios ni:
—Nukami kam ima rurakuskamanda llugsichisaki.
Kam tiakuskamanda aisaspami sitasaki.

²⁰ Chi punchaka, nukapa lutrin Elsiaspá wambra suti Eliasintami kaiangapa kani.

²¹ Paitaka kamba katangatami churachingapa kani.

Kamba suma siñidurwami paita chumbillichingapa kani.

Kamba quinta taita kangapami paita churangapa kani.

Paika, Jerusalenpi kaugsanakugmanda i Judá alpamanda runakunamanda taitami kangapa ka.

²² Atun mandag Davidpa atun wasimanda llabitami paita kuangapa kani.

Chi llabiwa pai ima paskaskataka ñi pipas mana pudingapa kankunachu wichkangapa.

Chasallata, pai ima wichkaskataka mana pipas pudingapa kankunachu paskangapa.

²³ Imasami muruchu kaspipi sug raku klabus piaspa iaikuchí; chitaka ñi pipas mana kuiuchii pudingasina: chasallatami paita churangapa kani, ñi pipas mana kuiuchii pudingapa.

Chi suma mandadirupi tiarispaka, paika kangapami ka paipa wasimandakunata mas atuniachingapa.

25 ⁶ Kai Sión lumapimi tukui pudig Iaia Dios, tukui alpamanda runakunamanda suma mikui ianungapa ka. Tukuimanda mas alli binu, suma aicha buda, ñi imawapas mana chapuska suma binumi karangapa ka.

⁷ Kai lumapimi Iaia Dioska, tukui alpamanda runakunapa ñawita linsuwa kilparaiaskasinata anchuchingapa ka.

⁸ Wañuitapas diltudupami puchukangapa ka.

Chiura atun Taita Dioska, paikunapa tukui wikitami ñawimanda tustachingapa ka.

Pai agllaska runakunata kai tukui alpapi piñaspa unzai tukuskakunatapasmí kungachingapa ka.

Iaia Dios kikinmi chasa rurangapa kaskata willaku.

⁹ Chi punchaka, kasami tukuikuna ningapa kankuna:

“Kaimi ka nukanchipa atun Taita Dios.

Paiwami suma iuiarinakurkanchi.

Paimi nukanchita kispichirka.

Chasa kispichigmandaka, alli iuiachiiwa iapa suma kuntintarisunchi”.

¹⁰ Iaia Diosmi kai Sión lumapi kagkunata michaspa charikungapa ka.

35 ¹ Chusa sitaska i tusta alpapunapasmí suma kuntintaringapa kankuna.

Ñi ima mana wiñariska alpapunapipas, tugtullami tukugsamungapa kankuna.

² Pai liriú tugtullami sumaglla kawarigsamungapa ka.

Chi alpapunapika tukuikuna, alli iuiachiiwami suma kuntintaringapa kankuna.

Líbano suti alpasinami iapa sumaglla kawarigsamungapa ka.

Karmelo suti lumapisina i Sarón suti pambapisina, iapa alli alpami tukugsamungapa ka.

Iaia Dios chasa ruraura, pai iapa atun kagtami kawangapa kankuna.

Nukanchipa Taita Dios askurinti suma punchalla kagtapasmí kawangapa kankuna.

³ Chasamanda, saikugta ruraskakunata paikunapa sambaiaska iuiaikunata musuiachigsina ruraichi.* ¹⁴¹⁵

⁴ Manhaspa kagkunata niichi: “Sinchí saiarigsina tukuichi, mana ñi imatapas manchanakuspalla.

Kamkunapa Taita Dios ñami samuku, kamkunata kispichingapa.

Ikuti kamkunata mana munagkunataka, paimi imasa chaiaskasina randichingapa kankunata.

Pai kikinpa iapa iachaiwami samuku, kamkunata kispichingapa”.

⁵ Chiura, mana ñawi kawagkunaka kawangapami kankuna.

Mana uiagkunapasmí allilla uiangapa kankuna.

⁶ Mana purig pudigkunapas, tarukasina *saltaspami allilla puringapa kankuna.

Mana rimag pudigkunapas, kuntintarispami kaparingapa kankuna.

Chusa sitaska alpapika, maituku munaska iakumi llugsingapa ka.

Tusta alpapunapipas, atun iakukunami kalpanakungapa kankuna.

^{14*}paikunapa saikuska makikunata, paikunapa sambaiaska kungurkunata musuiachigsina ruraichi.

¹⁵

⁷ Ñi imapas mana wiñariska alpapiipas, kuchakunami tukungapa kankuna.
Tustaska alpapakunapiipas, iaku ñawikunami llugsingapa kankuna.
¹⁰ Chiurami Iaia Dius kispichiskakunaka, Sión lumama kutimungapa kankuna.
Chaiagsamuspaka, iapa suma kuntintarispami birsiangapa kankuna.
Imaurapasmi alli iuiachi kangapa kankuna.
Llakiikuna i wakaikunaka, paikunapagmanda llugsichii tukuskami kangapa kankuna.
Iapa suma kuntintullami kusikuspalla kangapa kankuna.

40 ¹ Kasami kamkunapa Taita Dius ni:

“Nuka agllaska runakuna, chilla wakaichi, chilla wakaichi.
² Jerusalemmanda runakunata kuiaiwa kaparispapa willaichi:
‘Kamkunata llakii chaiaska punchakunaka ñami ialirka.
Kamkuna pandariskakunamanda llakii iukangapa kaskaka, ñami tukui puchukarirka.
Atun Taita Diusta kamkuna llakichiskamandaka, ñami iskai biaji llakiikuna chaskirkangichi’.”
³ Sug runa kaparispami puriku, kasa nispa:
“Chusa sitaska alpapi Iaia Diusmanda ñambi allichiiichi.
Mana kinguspalla ñambi nukanchipa Taita Diusmanda chi alpapi allichiiichi.
⁴ Tukui waikukunata jundachispa pambaiachiichi.
Tukui filu i lumakunatapas pambaiachiichi.
Wistu ñambikunata dirichaichi.
Chasallata, ñambi pusukunata jundachiichi.
⁵ Chiurami Iaia Diuska, pai askurinti suma punchalla kagta kawachiringapa ka.
Pai chasa kagtaka, tukui runakuna sugllapimi kawangapa kankuna.
Iaia Dius kikinmi chasa rurangapa kaskata willaku”.
⁹ Sión lumama willangapa samukugka, awa lumama sikamui.
Jerusalén puibluma willangapa samukugka, sinchi kaparispapa, Alli Willaita willagsamui.
Mana manchaspalla kaparigsamui.
Judá alpapi kaugsanakuska puiblukunapipas nigrii:
“Kamkunapa Taita Diuska ñami samuku.
¹⁰ Kawaichi. Iaia Diuska, Paipa iapa iachaiwami chaiamuku.
Iaia mandagmi samuku.
Kawaichi. Pai agllaska runakunata kispichispami pusamuku.
¹¹ Ubijasinakunata allilla kawaspami paikunata pusamuku.
Paipa alli iachaiwami paikunata sugllapi purichimuku.
Maltu ubijasinakunata markarispami apamuku.
Kunaura wawa iukaska mama ubijasinakunatapasmi sumaglla kawaku”.

42 ¹ Kasami atun Taita Dius ni:

—Kaimi ka nukapa lutrin, nuka imasa niskata rurag.
Paitami nuka sinchi charirini.
Paimi nuka agllaska kapuá.
Paita kwaspa, iapami alli suma iuiachiiwa kawani.
Nukapa Santu Ispiritutami paita kararkani; *chiwanka, tukui alpamanda runakunata imasa chaiaskasina ruraspa kaugangapa pai iachachingapa.
² Mana piwapas piñarispapa kaparispapa kangapa kanchu.
Ñi maipipas, pitapas mana kaparispapa rimangapa kanchu.
³ Wiru pakirikuskata mana pakichingapa kanchu.
Wañukugsina kusnikuska michuntapas mana wañuchingapa kanchu.

Sutipami mana saikuspalla iachachingapa ka, imasa chaiaskasina kaugsangapa.

⁴ Chasa iachachingapaka mana samangapa kanchu, kai alpamanda runakuna imasa chaiaskasina ruraspa kaugsai kallarinkama.

Lamar atun iaku sug ladu chimba kaugsagkunapas, pai ima iachachiskata allillami uangapa kankuna.

⁶ Nuka, atun Taita Dios kaspami kamta kaiarkaiki willangapa, imasa chaiaskasina ruraspa kaugsangapa.

Nukami kamta makimanda pusarkaiki.

Nukami wiñachirkaiki, nuka agllaska runakunawa iuiariskaka kamwa allilla tukugsamungapa; chasaka, mana judiukunapa iuiaita punchaiachig kam kangapa.

⁷ Kamwami mana ñawi kawagkunaka sumaglla kawangapa kankuna.

Kammi tukui karsilpi kaskakunata kacharichingringapa kangi.

Iana tutapi wichkaraiaskakunatapas llugsichingringapami kangi.

43 ¹⁶ Iaia Dioska, Puka Kucha iakuta iscai patakunamami chaugpichirka; chasaka, suma ñambi tukungapa.

Chi timburikuska atun iaku chaugpitami suma ñambi ruragsamurka.

¹⁷ Paika, kaballu aliudiru *augtukunata, kaballupi tiarigkunata i iapa wapu suldadukunatami Egiptomanda llugsichirka, puchukangapakunata.

Tukui paikuna, iaku ukumami chingarii tukurkakuna.

Mana ikuti atarirkakunachu.

Imasami michun wañuchii tukú: chasallatami paikuna wañuchii tukurkakuna.

¹⁸ Iaia Dios chasa ruraspapas, kunaauraka kasami pai agllaska runakunata ni:

—Ñugpataka nuka imasa ruraskata ama iuiariichi.

Ña unai imasa pasariskata ama ikuti iuiaipi wakachiriichi.

¹⁹ Kawamuichi: sug rigchami nuka rurangapa kani.

Kai punchakunami nuka chasa rurakuskata kawangapa kangichi.

Chusa sitaska alpapimi suma ñambi rurapungapa kaikichita.

Tusta alpamandami atun iakukuna llugsichipungapa kaikichita.

²⁰ Nuka chasa llugsichipuura, chi alpapi kaugsanakug animalkunapas niwangapami kankuna, nuka iapa alli kagta.

Chakal i avestrus suti animalkunapasmi chasallata niwangapa kankuna.

Nuka agllaska runakuna iaku upiangapami chusa sitaska tusta alpamanda atun iakukuna llugsichingapa kani.

²¹ Nukapalla kangapakunami wiñachirkaikichita; chasaka, tukui runakunata nuka iapa alli atun kagta willagringapakuna.

²² Chasa wiñachigpipas kamkunaka, ñugpamanda taita Jakobmanda runakuna kaspapas, mañawangapami sakirkangichi.

Taita Israelmanda runakuna kaspapas, nukamandalla kaugsanakungapami saikurkangichi.

²⁴ Kamkuna nukamanda animalkunata wañuchispa, paikunapa wira rupachispapas, mana kuntintachiwanakurkangichichu.

Chasapaka, kamkuna ima pandarinakuskawami rabiaringta llakichiwanakurkangichi.

Kamkuna ima jiru ruranakuskawami saikuchiwanakurkangichi.

²⁵ Ikuti nukaka, kamkunapa atun Taita Dios kaspami kamkuna ima jiru ruraskakunata pasinsiarkaikichita.

Kamkuna ima jiru ruraskakunata pasinsiaspa, mana ikuti iuiaringapa kanichu.

45 ¹ Iaia Dios, pai agllaska atun mandag Siro sutita kasami ni:

—Nukami kamta charikuiki, sug alpakunamanda runakunata kamba ñugpa ladu kumurichingapa.

Chi alpakunata atun mandagkunatapasmi paikunapa wañuchidrukunata kichupungapa kaiki.

Chi alpakunapi tiaska puiblukuna pungukunatapasmi paskapungapa kaiki.

Chi pungukunataka, ñi pipas mana ikuti wichkangapa pudingapa kankunachu.

⁴ Kasami niiki: nukapa lutrin Jakobmanda runakunata kuiaspami kaiarkaiki.

Nuka agllaska Israelmanda runakunata kuiaspami atuniachirkaiki, kam mana rigsiwagpipas.

⁵ Nukallami Iaia Dios kani.

Sug diuska mana tianchu. Nukallami atun Taita Dios kani.

Kam mana rigsiwagpipas, nukami wañuchidiruta charichirkaiki.

⁶ Nuka chasa kamta ruraskamandaka, indi llugsidirunigmanda indi chingaridirukamami tukuikuna iachangapa kankuna, nukalla Iaia Dios tiagta.

Sug diuska mana tianchu. Nukallami Iaia Dios kani.

49 ³ Kasami atun Taita Dios niwarka:

“Kam Israel, nukapa lutrinmi kapuangi.

Kamwami kawachiringapa kani, nuka, iapa alli atun kagta”.

⁵ Nukapa mamapa wigsu ukupi nuka kauramandatami Atun Taita Dios wiñachiwarka, paipa lutrin kangapa;

chasaka, Jakobmanda runakunata paipagma tigrachingapa;

chasallata, Israelmanda runakuna ikuti paiwa sugllapi tukugsamungapakuna.

Iapami atun Taita Dios nukata atuniachiwarka.

Paipa iapa iachaiwami wapuiachiska kani.

⁶ Kunaura, kasami atun Taita Dios niwarka:

“Sutipami kam, nukapa lutrin kapuangi, ñugpamanda taita Jakobpa chungu iska wambrakunapa kati wambrakunata atarichingapa;

Israelmanda runakuna *chara kaugsanakuskata nukapagma tigrachingapa.

Chillaka, mana. Kasapasmi tukupungapa kangu:

mana judiukunapa iuiakunata punchaiachigsinapasmi kapuangapa kangu.

Kamwaka, kai alpa suiu kaugsanakupapas nuka kispichig kagta iachangapami kankuna”.

¹⁴ Sionmanda runakunaka, kasami ninakurka: “Atun Taita Dioska, nukanchita ñami sitarka. Nukapa Iaiaka, nukanchimanda ña mana iuiarinchu”.

¹⁵ Chasa uiarinakugpipas, kasa iuiaripuaichi:

¿Sutipachu sug mamaka pai iukaska wawitamanda kungarí?

¿Manachu pai kikinpa wigsu ukupi kaska wawitamanda llakii iuká?

Sug mama, paipa wawitamanda kungarigpipas, ikuti nukaka, kamkunamanda ñi imaurapas mana kungaringapa kanichu.

50 ⁴ Atun Taita Diosmi nukata iachachiwarka, imasa saikuskakunata samachig rimaikunawa iuiachingapa.

Tukui tutatakuna allillami iuiachiwadur ka, nuka paita sumaglla uangapa.

⁵ Atun Taita Dioska, paita uiag iuiaitami karamuwarka, pai ima niwaskata mana wabutingapa.

Paitaka mana wasa churanichu.

⁶ Asutiwanakugtaka, nukapa wasapasmi rikuchirkani.

Nukapa barbasta aisawanakuskata, nukapa kachitikunatapasmi sakirkani piawanakungapa.

Kamiwaspa, nukapa ñawipi tukawaspa kagpipas, mana micharirkanichu.

⁷ Atun Taita Diosmi ka nukata aidawag.

Chimandami, maituku kamiwanakugpipas, nukata mana pingaipa iuiachiwá.

Chimandami sug atun rumi mana kuiurigsina tukui llakiikunata aparkani.

Chasa ruraspami mana pingaipa kangapa kani. Chitaka allillami iachani.

⁸ Nukamanda rimaspa michawagka, nukapa ladullapimi kapuá.

Nigpika, ¿pitak pudinga, nuka ima pandariikuna iukagta niwangapa?

Justisiakunapagpi rimanakugrisunchi.

Maikan nuka ima mana allilla ruraskata iachagpika, kaillaiamuspa rimawagsamuchu.

⁹ Atun Taita Diosmi nukata michawangapa ka.

Nigpika, ¿pitak pudinga, atun ninama sitawangapa? Ñi pipas manima.

52 ⁷ Maikanpas Alli Willaita willangapa lumakunanigmamanda chaimugpika, iapa allimi uiarigsamú.

Sumaglla kaugsadiru kaugsaitami willagsamuku; chasallata, atun Taita Dios kikin, kispichig kagta.

Sionmanda runakunatami willagsamuku: “Kamkunapa Taita Dioska, tukuikunata iaia mandagmi ka”.

⁸ Uiaichi: kamkunapa puibluta kawagkunaka, suma kuntintarispami kaparinakú.

Sugllasina kantaspami birsianakú.

Atun Taita Dioska Sionmanda runakunata ikuti chaiachimukugta pai kikinkunapa ñawiwami kawanakú.

⁹ Jerusalén puiblu sitaska kagpipas, sugllasina suma kuntintarispami kapariichi.

Atun Taita Dioska, pai agllaska runakunata tukui llakiimi anchuchiku.

Jerusalenmanda apaska runakunatami kispichirkakunata.

¹⁰ Atun Taita Dioska, paipa iapa iachaitami tukui alpamanda runakunapa ñawipi kawachirka.

Tukui kai alpa suiu kaugsagkunami kawangapa kankuna, nukanchipa Taita Dios kispichig kagta.

¹³ Nukapa lutrin, tukui ima munaskami iukagsamungapa ka.

Awa ladu suma atuniachiska taitami tukugsamungapa ka.

¹⁴ Nigpika ñugpami achkakuna, paita kawaspa, iapa mancharispa ujnarirkakuna.

Paipa ñawika, piaskawa iapa jiruiachiskami karka.

Runakunapa ñawisina rigcha mana kawarirkachu.

¹⁵ Chi runallata ña atuniachii tukugsamugtaka, kai alpamanda achka runakunami ujnarispa kawangapa kankuna.

Atun mandagkunapas, paita kawaspa, mana imapas rimai pudingapa kankunachu, ñi imaurapas mana uiaskasinata kawaspa i iachaspa.

53 ¹ ¿Pikunatak munarkakuna, nukanchi ima willaskata suma uangapa? Maillakunalla.
Chasallata, Taita Diospa iapa iachaita, ¿pikunatak kawachirka?

² Imasami malki wiñarikuska, tusta alpapi jundu anguiá:

chasallatami Taita Dios, paipa lutrinta wiñachirka.

Mana suma atunsina rigchakurkachu.

Paipa ñawipas, iapa mana sumami rigchakurka.

³ Tukui runakuna unzaska i wabutiskami karka.

Llakiikuna i nanachiikuna paika iapa iacharidumi karka.

Imasami maikanta mana munaspa, millaspa kawanchi:

chasallatami unzaspa, paimanda allilla mana iuiarispalla karkanchi.

⁴ Nukanchi chasa kagpipas, nukanchipa nanaikunata i llakiikunata apariskasinami tukurka.

Chikama, nukanchi iuianakurkanchimi:

“Taita Dioschar, tukui llakiikunawa nanachispa, asutichispa kumurichirka”.

⁵ Nukanchipa pandariikunamandami paipa kuirpu tugsispa ialichii tukurka.

Nukanchi jiru ruraskakunamandami iapa llakingasina ñutuchigsina tukurka.

Pai asutii tukuskawami nukanchiwa Taita Dioswa allilla tukugsamurka.

Paita nanachiskawami ambiriska tukugsamurkanchi.

⁶ Tukui nukanchi, sug ubija chingaska purinakugsinami kaugsanakurkanchi.

Nukanchi sug sug imasa munaskasinami ruraspa purinakurkanchi.

Nigpika atun Taita Dioska, paitami tukui nukanchipa pandariikunata aparichigsina rurarka.

⁷ Paipa kuirpu imasa mana suma ruraska pasakusapas, mana ñi ima ainirispallami upalla sakirirka.

Imasami ubija wañuchii tukungapa apanakuura i milma rutungapa kaura, mana kaparí: chasallatami paika, wañuchii tukungapa apanakuura, mana ñi ima rimarirka.

⁸ Pai ñi ima pandariipas mana ruraska kagpipas, kacharkakunami wañuchingapa.

Mana pipas paimanda tiarkachu, rimapungapa.

Chasallata, ñi pitapas mana iuiarirkachu, paita imasa pasarigsamungapa kagta.

Kai alpamanda kaugsaitami paita kichurkakuna.

Nuka agllaska runakunapa pandariikunamandami wañuchirkakuna.

⁹ Mana allilla ruragkunapa ladullapimi pambarkakuna.

Iapa pandarigkunawami sugllapi wañuchirkakuna.

Paita wañuchigpipas, paika ñi ima pandariipas mana ruraska karkachu.

Ñi pitapas mana llullachiska karkachu.

¹⁰ Atun Taita Diosmi munarka, mana llakiiugsina, paita imasapipas llakichingapa.

Chasawaka, tukuikunapa pandariikumandami sakirirka, wañuchii tukungapa.

Chimanda, unaimi kaugsangapa ka.

Paipa wambrakunapa kati wambrakunatami rigsingapa ka.

Paiwaka, atun Taita Dios tukui ima munaskami tukugsamungapa ka.

¹¹ Iapa llakichii tukuspaka, pai imasa munaskasinami kawangapa ka.

Chasa kawasapaka, iapa alli iuiachimi kangapa ka.

Taita Diospa alli lutrin kaspaka, achka runakunatami kispichingapa ka.

Paikunapa pandariikumata apariskasinami kangapa ka.

¹² Sakirirkami, wañuchii tukungapa.

Jiru ruragkunawa sugllapimi kawarirka.

Chasa kawarispaka, achkakunapa pandariikumata apariskasinami tukugsamurka.

Pandarigkunamanda Taita Diusta: Pasinsiapuaimi mañarka.

Chasamandami Taita Dios, paita atuniachispa, iaia taitakunawa sugllapi churangapa ka.

Iapa wapukunawa imapas tandachiskata sumagllami rasiunaringapa kankuna.

55 ¹ Kasami atun Taita Dios ni:

—Tukui iakunanaiwa kaskakuna, samuichi iaku upiagsina chaskingapa.

Kulki mana iukagkunapas samuichi; mikuisina chaskigsamuichi.

Ñi ima mana pagaspalla binu i lichipas chaskigsina ruragsamuichi.

² Kamkunaka, ¿imapatak mana sagsagta mikuuta randinakungichi?

Kamkuna ima trabajaskamanda kulki chaskiskatapas, ¿imapatak iangapi tukuchinakungichi?

Nuka ima nikuskata allilla uiawaichi.

Chasa ruraspaka, alli mikuisinami chaskinkangichi.

Chi suma mikuisina chaskigpikunaka, alli iuiachiillawami kaugsankangichi.

³ Nukapagma samuspa, suma uiawagsamuichi.

Nuka ima nikuskata uiawagpikunaka, diltudupami kaugsankangichi.

Nuka kamkunawa iuiaringapami kani, diltudupa allilla tukugsamungapa.

Chasa iuiariuraka, nuka imasami ñugpamanda atun mandag Davidta niska karkani: chasa sutipami rurangapa kani.

⁴ Paitami churarkani, sug alpakunamanda runakunata nukamanda willag kangapa; *chiwanka, paikunapa taita tukuspa, iachachispa kangapa.

⁵ Uiamuichi. Nuka, tukuipi alli kaspaka, kamkuna Israelmanda runakunapa atun Taita Dios kagmi kamkunata suma atuniachinakuikichita.

Chimanda kamkunaka, sug mana rigsiska alpakunamanda runakunatami kaiangapa kangichi.

Chi mana rigsiska runakunaka, kamkunapagma kalpallami samungapa kankuna.

⁶ Atun Taita Diusta tarii pudirikunkama maskaichi.

Kamkunapagmanta manancha karullapi kankama, paita kaiachi.

⁷ Maikanpas jiru ruragkunaka, chi jiru ruraikunata sakichukuna.

Mana allilla rurangapa iuiagkunapas, chi iuiaikunata sakichukuna.

Nispaka, atun Taita Diospagma tigrachukuna.

Chasa tigrapika paika, chi runakunamanda llakirispa, ikutimi kaianga.

Nukanchipa Taita Dioswa tukugpika, paika sumagllami pasinsianga.

⁸ Kasami atun Taita Dios ni:

—Nukapa iuiatika, kamkunapa iuiaisina mana kanchu.

Chasallata nukapa ruraikunapas, kamkunapa ruraikunasina mana kankunachu.

⁹ Imasami sug luarwa, kai alpa luarwa sug rigcha ka:

chasallatami nukapa iuiiaka, kamkunapa iuiiwa sug rigcha ka.

Nukapa ruraikunapas, kamkunapa ruraikunawa sug rigchami kankuna.

¹⁰ Tamia i shabimaka, awanigmanda urmaspa, mana awamallatata *kutinchi. Alpatami jukuchí. *Chiwanka, tarpuskakuna llugsirispá, wiñarispami pukunkuna. Chasaka, tarpungapa similla i mikungapa mikuimi tukugsamú.

¹¹ Chasallatami nukapa simimanda llugsiska rimaikunapas, mana ianga nukapagma *kutingapa kanchu. Nuka imasa munaskasinami rurangapa ka.

Imasami nuka rimarkani: chasallatami tukugsamungapa ka.

56 ¹ Kasami atun Taita Dios ni:

—Mana unallami ringapa kani, kamkunata kispichingapa.

Chasa kispichingapaka, nukapa iapa iachaitami kawachingapa kaikichita.

Chimanda, kamkunaka iukangichimi, imasa chaiaskasina allilla ruraspa kaugsangakuna.

⁶ Mana Israelmanda kagkunapas, nukawa tukuchukuna, nukapa lutrinkuna kangapa; chasaka, *kuiawaspa, nuka imasa niskasina allilla ruraspa kaugsangapakuna.

Paikunapas, samadiru punchakunata iuiarichukuna, mana jiru ruraspalla.

Nuka imasa kamkunawa iuiariskasina allilla ruraspa kaugsachukuna, nukamanda mana kungarisapalla.

⁷ Chasa kaugsagpikunaka, nukapalla niraiaska lumamami pusamusakunata.

Nukata iuiariwaspa mañawadiru wasi ukupimi alli iuiachisakunata.

Paikunapas, animalkunata wañuchispa, nukamanda altarpí rupachigpikunaka, sumagllami kawasakunata.

Nukapa wasika, tukui alpakanamanda runakuna iuiariwaspa mañawadirumi niraiangapa ka.

58 ⁷ Kasami atun Taita Dios ni:

—Ñi imapas mana mikungapa iukaskakunata mikui karangi.

Mana wasi iukaskakunata kamba wasima kaiangi.

Mana katangawa kaskakunata churachingi.

Kampurakuna ima llakiiwa kaskakunatapas ama sakingi.

⁸ Kam chasa ruragpika, pakariura indi llugsigsinami kamba iuiaita punchaiachisa.

Mana unallami tukui ungui aliankangi.

Kam alli runa kagtaka, tukuikunami iachagsamungakuna.

Nuka askurinti suma punchalla kag atun Taita Diosmi kamwa sugllapi kasa.

⁹ Chiura, kam kaiawagpika, ainisakimi.

Kam: “Kispichiwai” nispa kapariwagpika, ainisakimi: “Kaipimi kani”.

Chasa alli kangapaka, sugkunata ima llakichikungapa sakingi.

Manchachingapa maki atarichikungapa i juchachikungapapas sakingi.

¹⁰ Iarkaiwa kaskakunataka sagsagta mikui karangi.

Llakiiwa kaskakunataka sumaglla rimaspa *kuiangi.

Kam chasa ruragpika, iana tutasinapi kaskapipas punchaiachigsinami rurapusaki.

Chi iana tutupas, chaugpunchasinami tukupunkangi.

60 ¹ Kasami atun Taita Dios, Jerusalén puibluta ni:

—Atarispá, suma punchaiachiskasina kawarii.

Kamta punchaiachigka ñami chaimuku.

Iaia Diosmi kamta awanigmanda suma punchaiachiskasina ruraku.

² Kawai. Tukui kai alpapika, iana tutasinami ka.

Tukui kai alpamanda runakunaka, iana tutapisinami kaugsanakú.

Nigpika, atun Taita Diosmi kamta pakarichigsina ruragsamungapa ka.

Pai askurinti suma punchalla kagtami kawachirigsamungapa ka.

³ Kam Jerusalenta punchaiachikuskapagmaka, sug alpakanamanda runakunami samungapa kankuna.

Atun mandagkunapasmi chaiagsamungapa kankuna, kamta suma punchalla pakarichigsina ruragta kawagsamungapa.

⁴ Kamba ñawita atarichispa, muiundi kawai.

Chi tukuikunami, tandarispá, kambagma samunakú.

Kamba wambrakunaka, karunigmandami samungapa kankuna.

Kamba warmi wambrakunaka, markarispami apamui tukungapa kankuna.

⁵ Paikunata kawaspaka, iapa alli iuiachimi kangapa kangí.

Kamba ñawipas, suma punchaiaskami kawaringapa ka.

Lamar atun iaku chaugpipi tiaska alpakunamanda iapa suma iukaikuna apamuspa, kamtami iukachigsamungapa kankuna.

Sug alpakunamanda runakuna ima suma iukaskakunatami apamungapa kankuna.

⁶ Achka kamello suti atun animalkunata aparichispami chaiamungapa kankuna, kamba muiundi jundagta.

Madián i Efé suti alpakunamandami chi animalkunata aparichispa samungapa kankuna.

Tukuikunaka, Sabá suti alpamandapas kuri i suma asna insinsumi apamungapa kankuna.

Atun Taita Dios iapa alli atun kagtami ningapa kankuna.

61 ¹ Atun Taita Diospa Ispíritu, nukawami ka.

Pai kikinmi agllawarka, mana iukagkunata Alli Willaita willagringapakunata.

Paimi kachamuwarka, llakiiwa kagkunata suma iuiachingapa;

chasallata, karsilpi wichkaraiaskakunata willangapa, llugsichii tukungapa kagtakuna;

² atun Taita Dios kispichii wata chaiamuskata willangapa.

Chiura nukanchipa Taita Dios, nukanchita mana munagkunatami randichingapa ka.

Kachamuskami kani, tukui llakiiwa kagkunata suma iuiachingapa;

³ Sión lumamanda runakunata llakii anchuchispa, sug llaugtu churachingapa;

llakiiwa iana katanga churariskakunata anchuchispa, kusikui punchasina suma asna iaku umapi tallichingapa;

chasallata, wañungasina llakiiwa kagkunata alli iuiachispa birsichingapa.

⁶ Kamkunata sutichiimi tukungapa kangichi: “Atun Taita Diospa sasirdutikuna, nukanchipa Taita Dios ima niskata ruragkuna”.

⁸ Nuka, atun Taita Dios kaspera, paikuna allilla ruraskakunata kawaspera, sumagllami karangapa kanikunata.

Paikunawa iuiaringapami kani, diltudupa allilla tukugsamungapa.

⁹ Paikunapa wambrakunapa kati wambrakunaka, tukui alpamanda runakuna alli rigsiskami kangapa kankuna.

Paikunata kawaspaka, tukuikunami ningapa kankuna: “Chi runakunaka, atun Taita Diospa iapa kuiaskami kankuna”.

¹⁰ Atun Taita Diosmanda tukui iuiawami kusikusa.

Nukapa Taita Dioswa iapa kuntintarispami kani.

Paimi, binsig katangasina churachiwaspa, kispichiwarka.

Imasami kusa tukungapa kag, suma llaugtu churari:

imasami kusaiug sipas tukungapa kag, iapa suma chakirakuna walkarí:

chasallatami iapa suma kuntintarispami kani.

¹¹ Imasami chagrapi tarpuskakuna, alpamanda wiñarispami kawarinkuna:

chasallatami atun Taita Dios, pai imasa chaiaskasina ruragta kawaringapa ka.

Chasa kawaspaka, tukui alpamanda runakunaka birsiaspami ningapa kankuna, pai iapa alli kagta.

62 ¹ Kasami atun Taita Dios ni:

—Kam Sión lumamandaka, nukaka, kamta kuiaspa, mana upallangapa kanichu.

Kam Jerusalén puiblutas iapa kuiaspa, mana samangapa kanichu, tukuipi alli runa, indi llugsispa kamta punchaiachigsina tukunkama; kamta kispichig, nina sindisina kawarinkama.

² Sug alpakunamanda runakunapas, pai tukuipi alli kagtami kawangapa kankuna.

Tukui atun mandagkunapas, pai kamta suma punchaiachig kagtami kawangapa kankuna.

Chasa kawaspaka, sug rigcha sutiwami kamta sutichingapa kankuna.

Chi sutitaka, atun Taita Diosllami karangapa ka.

³ Atun mandagpa suma llaugtusinami atun Taita Diospa makipi tukugsamungapa kangi.

⁴ Chiuramanda, mana ikuti kammanda ningapa kankunachu, sitaska puiblu kagta.

Kamba alpamandapas mana mas ningapa kankunachu, puchukaska alpa kagta.

Chasapaka, kamka sutimi kangapa kangi: “Nukapa iapa kuiaska warmisina”.

Kamba alpapas: Nukawa kasaraska warmisinami suti kangapa ka.

Atun Taita Diosmi kamta iapa kuiaku.

Kamba alpapas, paiwa kasaraska warmisinami kangapa ka.

⁵ Imasami musu, paipa kuiaska sipaswa kasará:

chasallatami kamta saiachiska Taita Dios, kamwa kasaragsina rurá.

Imasami kusa, kasaraipi, paipa warmiwa suma kuntintará:

chasallatami kamba Taita Dios, kamwa suma kuntintaringapa ka.

¹¹ Atun Taita Dios, tukui kai alpapi kaugsanakuskata kasa willaspami ni:

—Sión lumamanda runakunata kasa niikunata:

“Kawaichi: kamkunata kispichigmi samuku.

Pai agllaska runakunata kispichispami ñugpachimuku”.

¹² Paikunamandaka kasami ningapa kankuna: “Taita Diospalla kag runakuna. Atun Taita Dios kispichiska runakuna”.

Kam Jerusalemmandaka kasami ningapa kankuna: “Taita Dios munaska puiblu. Kunaura mana sitaska kanchu”.

63 ¹⁶ Kam Taitiku, nukanchipa Taitami kapuangi.

Mana imapas tiagsamuuramandata, kamka nukanchita kispichigmi kangi.

¹⁷ Nigpika, Taitiku, ¿imapatak nukanchita sakirkangi, pandaripa, kamba ñambisinamanda anchuringapakuna?

¿Imapatak nukanchipa iuiaita tuntiachirkangi; chasaka nukanchi, mana kamta suma kuiaspa manchangapakuna?

Nukanchika, kamba lutrinkuna kaspá, kam karaska alpapunapi kaugsagkunami kanchi.

Chimanda, nukanchita kuiaspa, kambagma *ikuti tigrachii.

64 ¹ ¿Amalai kamka, awa suma luarta paskaspa, uraikugsamuntrangi!

Kam kawarigsamuura, ¿manachu filukunapas chugchurintrakuna?

³ Ñugpataka kam uraikugsamuraka, filukunapassi chugchurirkakuna.

⁴ Kam Taita Dioska, kamwa suma iuiarinakugmanda allilla ruragmi kangi.

Sug dius chasa ruragka, ñi pipas mana imaurapas kawarkachu i uiarkachu.

⁵ Maikanpas, kam imasa munaskata iuiaspa, kuntintulla allilla ruragkunata sumagllami kawangi.

Ikuti nukanchi jiru ruraspa kagkunawaka rabiarispami kawangi.

Nukanchi ima jiru ruraskakunata anchuchipuui, kispichiska kangapa.

⁶ Tukui nukanchika, mapa runakunasinami niraianchi.

Nukanchi ima allilla ruraskakunapas, mapa llachapakunasinami niraiankuna.

Tustaska pangakuna sachamanda urmagsinami nukanchi pandariipi urmanchi.

Nukanchi jiru ruraskakunawaka nukanchita waira kaima chima apagsinami tukunchi.

⁷ Ñi pipas mana kamta iuiaripa mañanchu.

Ñi pipas mana iuiarinchu, kamta apiripa saiaringapa.

Chimandami kamka, nukanchimanda pakakurirkangi.

Nukanchita sakirkangimi, nukanchi jiru ruraskakunamanda apai tukungapa.

⁸ Chasa kagpipas, Taitiku, kamka nukanchipa Taitami kangi.

Nukanchika, alpasinallami kanchi. Kamka, alpata manga ruradursinami kangi.

Tukui nukanchika, kamba makimanda llugsiskami kanchi.

⁹ Chimanda, Taitiku, ama iapa rabiaripuui.

Nukanchi jiru ruraskakunatapas ama diltudupa iuiarikui.

Chasapaka, kasa iuiaripuai: nukanchika, kam agllaska runakuna kagta.

66 ¹⁰Jerusalenta *kuiagkuna, tukuikuna paiwa iapa suma kuntintariichi.

Chi puiblumanda wakagkunapas, tukuikuna kunaura paiwa sugllapi alli iuiachiiwa kaichi.

¹¹Imasami maikan mamapas, paipa wawitata sagsagta chuchuchí:

chasallatami Jerusalenpi kamkunapa llakiikuna anchuchii tukungapa kangichi.

¹²Kasami atun Taita Diuska ni:

—Jerusalenmanda runakunatami karasa, atun iaku kalpakuskasinawa sumaglla kaugsanakungapa.

Sug alpakunamanda runakuna ima suma iukaskakunatapas tukuima tunichispa iakusinami Jerusalenma apachimusa.

Imasami mama, paipa wawitata markarispas, chuchuchispas, kungurpi charirispas kuiá:

chasallatami kamkuna, Jerusalenpi kuiai tukungapa kangichi.

¹³Imasami mama, paipa wawata llakii anchuchí:

chasallatami nuka, kamkunapa llakiita anchuchingapa kaikichita.

(Jerusalenpimi llakii anchuchii tukungapa kangichi.)

¹⁴Kamkuna chasa kawaspaka, iapa alli iuiachiiwami kangapa kangichi.

Kamkuna, wiñag ugsasinami utkalla musuiangapa kangichi.

Iaia Diuska, paipa iapa iachaitami paipa lutrinkunata kawachirigsamungapa ka.

¹⁸Kasami atun Taita Dius ni:

—Tukui sug rigcha sug rigcha rimaiwa rimagkuna sugllapi kangapami chaiachigsamungapa kani.

Chaiagsamuspaka, nuka imasa askurinti suma punchalla kagtami kawawangapa kankuna.

¹⁹Sug siñaltami kawachingapa kanikunata.

Nispaka, llakiikunamanda kispiriskakunataka sug alpakunamami kachangapa kanikunata:

Tarsisma, Etiopiana, Libiana, Masakma, Tubalma, Greciana.

Lamar atun iaku chaugpipi tiaska karu alpakunamapasmi kachangapa kanikunata.

Chi alpakunapika, ñi imaurapas mana nukamanda uiaska kankunachu.

Nuka imasa askurinti suma punchalla kagtapas mana imaurapas kawaska kankunachu.

Nuka kachaskakunaka, chi alpakunapi kaugsanakuskatami willagringapa kankuna, nuka imasa askurinti suma punchalla kaugsakugta.

²⁰Chiura, tukui kamkunapa waugki i panikunatami tukui alpakunanigmanda imapipas chaiachigsamungapa kankunata:

kaballukunapi, kaballu aliudiru *augtukunapi, chakanakunapi, burukunapi i sug animalkunapipas.

Nukapalla niraiaska lumapi tiaska Jerusalenmami chaiachigsamungapa kankunata.

Imasami Israelmanda runakuna, alli maillaska batiakunapi kamariku nukapa atun wasima apamunkuna:

chasallatami kamkunapa waugkikunata i panikunata chaiachimungapa kankunata.

²¹Chi chaiachimuskakunapuramanda agllangapami kani, sasirdutikuna i nukapa atun wasi ukupi aidagkuna kangapakuna—.

Chasami atun Taita Dius ni.

JEREMÍAS

1 ⁴ Josías suti atun mandag kaura, kasami atun Taita Dioska niwarka:
⁵—Kamba mamapa wigsapi manara wiñachispa kagpitami rigsirkaiki.
 Kam manara tiagsamugpitami agllarkaiki; chasaka, tukui alpakunamanda runakunata nuka imasa kamta iuiachiskasina willaspa puringapa.
¹⁷ Chimanda, wapu tukuspa, saiarispa rii, tukui imasa nuka kamta iuiachiskasina willagringapakunata. Paikunamanda ama manchakungi.
 Paikunata manchakugpika, sakisakimi paikunapa ñawipi chugchuringapa.
¹⁸ Uiamui. Kuna punchami churakuiki, patakunawa arkaska puiblusina, iru brunsiwa maituskasina kangapa; chasaka, mana binsii tukungapa.
 Kam chasa kaspaka, kai Judá alpamanda runakuna jiru ruraspa kaugsanakuskatami iuiachinkangi.
 Judá alpapi atun mandagkunata, Judamanda taitakunata, sasirdutikunata i tukui runakunatapasmi chasa iuiachinkangi.
¹⁹ Kamwa wañuchinakugsina ruraspapas, mana kamta mitikuchingapa kankunachu.
 Nukami kamwa kangapa kani, kamta imamandapas kispichingapa.
 Nuka Iaia Diosmi chasa nikuiki.

17 ⁵ Kasami atun Taita Dios ni:
 —Maikanpas, nukapagmanda anchurispa, runakunallawa iuiarispa kaugsanakugka, nukapa kuiaska mana kankunachu; maldisiskami kankuna.
⁶ Paikunaka, chusa sitaska alpapi wiñariska ispinaiug sachakunasinami kankuna.
 Kaugsankama, ñi ima allipas mana chaskinkunachu.
 Chasa sachaka, mana pipas kaugsaska tusta kachilla iukaska alpapimi wiñá.
⁷ Ikuti maikanpas nukallawa suma iuiarispa kagkunaka, nukapa iapa kuiaskami kapuankuna.
⁸ Paikunaka, iaku patapi tarpuska sachakunasinami kankuna.
 Chasa sachaka, alpapi iakukamami anguiá.
 Chimanda, indi sinchi piagpipas, mana chakirinchi.
 Chasaka, sumaglla pangakunawami imaurapas saiaku.
 Tamia mana tiaska watakunapas, mana chakirispalla, mikui muiukunami tiaríf

20 ⁵ Kasami atun Taita Dios ni: —Kai puiblupi kaugsanakug tukui ima iukaskakuna, tukui ima iapa bali tiapuskakuna, i Judá alpata atun mandagkuna tukui ima iukaskakunapas, paikunata mana munag suldadukunatami kuapungapa kani. Chi suldadukunaka, tukui ima iukaskata kichuspa, Babilonia alpamami apangapa kankunata.

⁷ (Chasa willaspaka, Jeremiaska nirka:)
 —Taitiku, kammi tuntiachiwarkangi.
 Nukaka sakirirkani, tuntiachii tukungapa.
 Kamka, mas wapu kaspami binsiwagsina rurarkangi.
 Tukui uiawagkuna, nukata iapa asiwaspami kawawanakú, mana sakiwaspalla.
⁸ Nuka imaurapas rimaura, chaiawakumi kaparispa ningapa: “Kasami Iaia Dios ni: ‘Wagllichispa wañuchinakuimi tiangapa ka’.”
 Chimandami kamiwaspa unzawaspa kankuna, mana sakiwaspalla.
⁹ Nuka iuiakunimi, atun Taita Diusta mana mas iuiaringapa;
 pai imasa iuiachiwaskatapas mana mas willangapa.
 Nuka chasa iuiakugpipas, kamba rimaika, nukapa iuiapi tullukama nina rupawakugsinami iuiachiwá.
 Nukapa iuiapi: “Mana rimasachu” iuiakugpipas, mana pudirkanichu upalla kangapa.
¹⁰ Kasapasmi Jeremías, atun Taita Diusta nirka:
 —Achka runakunami, nukata unzawaspa, kasa ninakugta uiakuni:
 “Maipipas pai rimaskata uiaspa, mancharispami purinakú.

Pai chasa nigmanda, *akushi, justisiagkunata willagringapa”.
 Nukapa rigsidikunapasmi chapawanakú, imapipas pandarigpika, justisiagkunata willagringapa.
 Kasami nukamanda ninakú: “Imasapipas sakirintra tuntiachii tukungapa;
 chasa tukugpika, paíta binsispa, apispa randichingapa”.

¹¹ Paikuna chasa ninakugpipas, kam Taitiku nukawami kangi.

Wapu mana mitikuchii tukugsinami kangi, nukata michawangapa.

Chimandami mana munawagkunaka urmangapa kankuna, mana imapas jiru rurawaspalla.

Mana imaurapas kungaringapa paikuna iapa pingaipami pasangapa kankuna.

¹² Tukui pudig Taitiku, kamka allilla ruragkunatapasmi kawangi, imasa iuiaipi iuianakuskata.

Chimandami kamta mingarikuiki, kam michawangapa.

Kasami mañaiki: nukata mana munawaskunata kam randichipuaura, nukapas kawakungapa.

¹³ Atun Taita Diusta birsiaspa niichi, iapa alli atun kagta.

Paimi nukajimta jiru ruragkunapa makimanda kispichiwarka.

23 ¹ Kasami atun Taita Dios ni: —Nukapa ubija niraiaskakunata sugsinama sugsinama mitikuchispa chingachispa kawagkunaka, ¡ai, imachar pasangakuna!

² *Chiwanka Israelmanda runakunapa atun Taita Dioska, kasami pai agllaska runakunata kawag taitakunata ni: —Kamkunami, nukapa ubija niraiaskakunata sumaglla kawangataka, paikunata sugsinama sugsinama mitikuchipuanakungichi. Kamkuna chasa jiru ruranakuskamandaka, nukami llakichingapa kaikichita. Nuka Iaia Diosmi chasa niikichita.

³ Kasapasmi atun Taita Dios ni: —Nuka tukui alpapunama sitaska ubija niraiaskakunataka nuka kikinmi ikuti tandachingapa kani. Chasa tandachispaka, paikuna ñugpata kaskamami ikuti pusamungapa kanikunata; chasaka, iapa miraspa miraspa ripuangapakuna. ⁴ Alli kawagkunatami churangapa kani; chasaka paikuna, mana imapas manchaspalla, ñi sugllapas mana chingapuungapa. Nuka Iaia Diosmi chasa nini.

⁵ Kasapasmi atun Taita Dios ni:

—Uiawaichi. Ñami punchakuna chaiamuku, Davidpa wambrakunapa kati wambrapuramanda sug alli runata nuka churangapa; paika, alli iachaiwa atun mandag kangapa.

Chi runaka, imasa chaiaskasinami kai alpapi allilla rurangapa ka.

⁶ Pai mandakuska punchakuna, Judá i Israel alpapunapi kaugsagkunaka, tukui llakiikuna anchuchiskami kangapa kankuna.

Chiura, iapa sumagllami kaugsanakungapa kankuna.

Kasami paimanda ningapa kankuna: “Iaia Diosmi ka nukanchimanda allilla tukuipi rurag”.

31 ⁷ Kasami atun Taita Dios ni:

—Jakobmanda runakuna, kuntintarispa birsiaichi.

Tukui alpapunamanda mas iaia runakuna, alli iuiachiiwa kaichi.

Nukata atuniachiwaspa, kasa willaspa nipuaichi:

“Atun Taita Diosmi pai agllaska runakunata kispichirka.

Israelmanda runakuna mailla kaugsagkuna puchuskakunatami kispichirka.”

⁸ Uiawaichi: lluki maki ladu alpamandami kamkunata pusamungapa kaikichita.

Tukui karu alpamandapasmi chaiachigsamungapa kaikichita.

Mana ñawi kawagkuna, mana purig pudigkuna, wigsawa ungu warmikuna, wawita tiagsamungapa kagkunapas: iapa achkakunami sugllapi kaima *kutimungapa kankuna.

⁹ Kaimanda wakaspami llugsispa rirkakuna.

Chasa rigpikunapas, paikunata alli iuiachiiwami pusamungapa kani.

Achka suma iaku tiaska ñambitami pusamungapa kanikunata.

Chasa suma pamba ñambipi mana takaringapa kankunachu.

Nukaka, Israelmanda runakunapa taitami kani.

Efrainka, nukapa ñugpa wambrami kapuá.

(Chasami atun Taita Dius ni)..

31 ³¹ Kasami atun Taita Dius ni:

—Uiawaichi. Sug punchakunami chaimungapa ka, Israelmanda i Judamanda runakunawa sug musu iuiwaiwa nukawa iuiarinakungapa.

³² Paikunapa ñugpamanda achala taitakunata nukapa makiwa Egipto alpamanda llugsichiura, paikunawa iuiarirkanchi: chasaka mana kangapa kanchu.

Nuka paikunapa Iaia Dius kagpipas, paikunaka chi suma iuiarispa kaugsangapa niraiaskata mana rurarkakunachu. Nuka Iaia Diusmi chasa nini.

³³ Kasapasmi atun Taita Dius ni:

—Chi punchakuna ialiskauramanda,

kasami nukawa Israelmanda runakunawa iuiarinakungapa kanchi.

Nuka ima rurangapa niskakunata paikunapa iuiaipimi churangapa kani.

Paikunapa sungupimi imasa rurangapa kaskata iskribingapa kani.

Chasa ruraspaka, paikunapa Taita Diusmi kangapa kani.

Paikunaka, nuka agllaska runakunami kapuangapa kankuna.

³⁴ Ñi pipas mana iukangapa kankunachu, rigsidupura u waugkindipura iachachinakuspa ningakuna: “Atun Taita Diusta rigsisunchi”.

Uchulla i atun kagkuna: tukuikunami rigsiwangapa kankuna.

Nukami paikunata mana allilla ruraskakunata pasinsiaspa kungaringapa kani.

Paikuna pandariskakunatapas mana ikuti iuiaringapa kanichu.

Nuka Iaia Diusmi chasa nini.

33 ¹⁴ Kasami atun Taita Dius ni:

—Uiawaichi. Ñami punchakuna chaimuku, nuka imasa Israelmanda i Judamanda runakunata niskasina chasa tukungapa.

¹⁵ Chi punchakuna i watakunaka, Davidpa wambrakunapa kati wambrapuramanda sug alli runatami churangapa kani, atun mandag kangapa.

Chi runaka, imasa chaiaskasinami kai alpapi allilla rurangapa ka.

¹⁶ Chi punchakuna, Judá alpapi kaugsagkunaka, tukui llakiikuna anchuchiskami kangapa kankuna.

Jerusalén puiblupipas iapa sumagllami kaugsanakungapa kankuna.

Kasami paimanda ningapa kankuna: “Iaia Diusmi ka nukanchimanda allilla tukuipi rurag”.

38 ⁴ Chi punchakuna Jerusalemmanda taitakuna, Sedekías suti atun mandagta nirkakuna: —Chi Jeremiastaka wañuchiimi chaiaku. Paika mana maskakunchu, kai puiblupi kaugsagkuna allilla kangapa. Paikuna llakii pasangapami imasa iuiarispapas chasa rimaku. Chasa rimaiwaka munakumi, suldadukuna i tukui kai puiblupi *chara kagkunaka sakirichukuna, nukanchita puchukangapa munagkuna bisingapa.

⁵ Chiura, chi atun mandagka ainirka: —Allillami ka. Kamkuna imasa munanakuskasina Jeremiasta ruragriichi. Nukaka, atun mandag kaspapas, ñi imapas mana pudiikichitachu ningapa.

⁶ Chasa ainiura paikunaka, Jeremiasta apispa, Melkías suti taita rurachiska pusupimi sitagrirkakuna. Chi pusuka, suldadukuna kawadiru kanchallapimi karka. Waskakunawami chi pusuma uraikuchirkakuna. Chi pusupika, iaku mana tiarkachu. Turullami tiarka. Jeremiaska, chi turupimi pambarirka.

⁸ Chiuramanda Ebed-melek suti runaka, mandadiru wasimanda llugsispa, atun mandag kaskama rispa, nigrirka:
⁹ —Nukapa iaia taita, chi runakunaka, Santu Ispíritu imasa iuiachiskasina willag Jeremiastami pusupi sitagrirkakuna. Chika, mana allilla rurarkakunachu. Chi pusupika, diarkaimi wañungapa ka—. (Chi puiblupika, ñi ima tanda mana iukarkakunachu.)

¹⁰ Chiura chi atun mandagka, Ebed-melekta nirka: —Kaimanda kimsa [chungá] runakunata pusai. Paikunawaka, Santu Ispíritu imasa iuiachiskasina willag Jeremiasta chi pusumanda llugsichigriichi, manara wañugpi.

EZEQUIEL

2² Chi punchakuna Santu Ispiritu, nukamami iaikuwarka. Nispaka, saiachiwarka. Chiura, rimawagtami uiarkani.
³ Kasami niwarka: —Kam Adanmanda runata, Israelmanda runakunapagmami kachangapa kaiki. Paikunaka, mana uia kaspá, nukatami wasa churawarkakuna. Kuna punchakamami paikunapa taitakuna i paikunapas, nukapa ñawipi pandarispalla kausanakú. ⁴ Imasami paikunapa taitakuna karkakuna: chasallatami paikunapas, piñariwaspa mana uiawangapa munawankuna. Paikunapagmami kachangapa kaiki, ningapakunata: “Kasami atun Taita Dios ni”.
⁵ Paikuna kamta uangapa u mana uangapa kagpipas, willapuangi. Paikunaka, iapa subirbimi kankuna. Paikuna chasa mana uia kagpipas, kam willaskakunawaka iachangakunami, Santu Ispirituwa rimag, paikunapa chaugpipi tiagta.

17²² Kasami atun Taita Dios ni:
 —Atun sidru suti sacha awa puntapimi sug malki pitingapa kani.
 Chasa pitispaka, nuka kikinmi sug awa filu puntapi tarpugringapa kani.
²³ Israel alpapi mas awa filupimi chi malkita tarpungapa kani.
 Chipika, malkikuna wiñarispá, suma atun mikui muiuiug sachami tukungapa ka.
 Tukui sug rigcha sug rigcha piskukunapas, chi sacha malkikunapimi sumaglla wasichirigsamungapa kankuna.
²⁴ Chiurami tukui chipi sacha tiaskakuna iachangapa kankuna nuka, Iaia Dios kagta.
 Nukami kani atun tukuska sacha niraiaskata urmachig.
 Ikuti uchulla sacha niraiaskataka mas atunmi wiñachini.
 Pangaiug sacha niraiaskakunataka chakichinimi.
 Ikuti chakiska chamisa niraiaskakunataka sumagllami pangaiachini.
 Nuka Iaia Diosmi chasa nini.
 Chasa niskataka nukami chasa rurangapa kani.

18²⁵ Kasami atun Taita Dios ni: —Kamkuna ninakungichimi: “Atun Taita Dios ima rurakuskaka, mana allilla kanchu”. Israelmanda runakuna, uiawaichi. ¿Sutipachu nuka ima rurakuska, mana allilla ka? Mana kagpika, ¿manachu kamkuna ima ruranakuskaka, mana allilla kantra? ²⁶ Kasami niikichita: maikan allilla rurag runa, chi allilla rurakuskata sakispa, jiru ruraspa kagpika, pai mana allilla ruraskamandami wañunga. ²⁷ Chasallata maikan jiru rurag runapas, chi jiru rurakuskata sakispa, imasa chaiaskasina allilla ruraspa kagpika, pai kikin allilla ruraspa kagmandami kispiringa. ²⁸ Tukui jiru rurakuskata sakispa, allima tigragpika, sutipami kausai iukanga, mana wañungapa.

33⁷ Kasami atun Taita Dios ni: —Kam Adanmanda runatami churarkaiki, Israelmanda runakunata kawag kangapa. Nuka ima kamta niskata uiawaspaka iukangimi, chasallata paikunata willaspa iuiachinga. ⁸ Nuka kamta niura: “Chi jiru ruraspa kausanakugka wañungapami kankuna”: kamka, chi jiru ruraspa kausanakugta mana chasallata willagpika, chi jiru ruranakuskata sakingapa: chasa mana rimagpika, paikuna jiru ruranakuspallami wañungapa kankuna. Chasa wañugpika, chi runakuna wañuskamanda kamtami iuiachingapa kaiki, kulpa iukagta. ⁹ Ikuti chi jiru ruraspa kausanakugta kam iuiachispa nigpi: “Kamkuna jiru ruraspa kagmandami wañungapa kangichi. Allima tigramuichi”: kam chasa nigpipas chi runakuna mana allima tigramugpika, wañungakunami. Chasa wañugpipas, kam willagmanda, mana iuiachisakichu ima kulpa iukagta.

34¹¹ Kasami atun Taita Dios ni:
 —Nuka kikinmi nukapa ubija niraiaskakunata maskaspa rigsigringapa kani.
¹² Imasami ubijakunata kawag, paikuna chingaska kaura maskaspa rigsí:
 chasallatami nukapas, nukapa ubija niraiaskakunata maskaspa kispichingapa kani.
 Puiulla i amsa puncha niraiaskapi, paikuna sugsinama sugsinama rinakurka.
 Tukui paikunata llugsichispami tandachigsamungapa kani.
¹³ Sug alpakunamanda i puiblukunamanda llugsichispami tandachigsamungapa kanikunata.
 Pai kikinkunapa Israel alpamami chaiachigsamungapa kani.

Kai alpapika, lumakunapi, pambakunapi, tukui kaugsadirukunapipasmi sumaglla mikuchigsina karangapa kanikunata.

¹⁴ Nuka agllaska kaskakunapimi paikunata sumaglla mikuchigsina karangapa kani.

Israelpi tiaska awa lumakunapimi sumaglla kaugsangapa kankuna.

Chi alli mikuisina tiaskakunapimi samarisa kaugsangapa kankuna.

¹⁵ Nuka kikinmi nukapa ubija niraiaskakunata sumaglla kawangapa kani.

Nuka kikinmi paikunata samachingapa kani.

Nuka, atun Taita Dios kaspami chasa nini.

¹⁶ Chingapuaska ubija niraiaskakunata maskangapami kani.

Sugsinama sugsinama purinakugtapasmi tigrachingapa kani.

Lisiariska kagkunata ambi kakuspami watangapa kani.

Unguiwa kagkunatami ambingapa kani.

Wiraiaskakunata i wapuiaskakunatapasmi allilla wakachingapa kani.

Tukuikunatami imasa chaiaskasina sumaglla kawag kangapa kani.

¹⁷ Kasapasmi nuka, atun Taita Dios kaspami, niikichita:

—Kamkuna, nukapa ubija niraiaskakuna, uiawaichi.

Kamkuna ubija u kabritu niraiagpipas, imasa kadaun ruraskata tukuipimi kawachingapa kaikichita.

37 ¹² Kasami atun Taita Dios ni:

—Nuka agllaska runakuna, kamkuna maipi pambaraiaskasinamandami llugsichingapa kaikichita.

Israel alpamami chaiachigsamungapa kaikichita.

¹³ Kamkuna maipi pambaraiaskasinamanda nuka llugsichiura, kamkuna, nuka agllaska runakuna kaspami, iachangapami kangichi nuka, atun Taita Dios kagta.

¹⁴ Kamkunapika, nukapa Ispiritutami churangapa kani; chasaka, kamkuna kaugsaringapakuna.

Kam kikinkunapa alpapimi sakigringapa kaikichita.

Chiurami iachangapa kangichi nuka, atun Taita Dios kaspami, chasa rurangapa niskata allilla rurag kagta.

Nuka, atun Taita Dios kaspami chasa nini.

OSEAS

Kasami atun Taita Dios ni:

2¹⁴—Israelmanda runakunata mana kaugsadiru chusa sitaska alpama pusaspa, sumagllami rimagringapa kanikunata, sunguma iaikugrigta.

¹⁵ Chipimi paikuna, sumaglla ainiwangapa kankuna:

imasami ñugpata, Ejipto alpamanda llugsichikuura, paikuna sipassina kaspera, sumaglla ainiwarkakuna: chasa.

¹⁹ Israelmanda runakuna, kamkunawami kasaragsina rurangapa kani, diltudupa nukapa warmisina tukungapakuna.

Chasa tukuura, imasa chaiaskasina allilla kawachispami rurangapa kaikichita.

Kamkunamanda llakii iukaspa, sumami kuiangapa kaikichita.

²⁰ Kamkunawa kasaragsina ruraspaka, nukaka kamkunapalla kangapami munani.

Chiurami niwangapa kangichi: “Kam, atun Taita Diosmi kapuangi”.

6³ “Suma iuiarisunchi, atun Taita Diusta rigsispa katingapa.

Nukanchi chasa ruragpikunaka, sutipami paika sumaglla kuiagsamunga.

Imasami tukui tutata indi llugsispa punchaiachi:

imasami ñugpa tamia i kati tamia, alpapi urmá:

chasallatami paika, nukanchita sumaglla kuiagsamunga”.

⁴ Chasa niura, kasami atun Taita Dios ni:

—Efrainmanda runakuna, ¿imasasik sug rigcha iuiachisakichita; chasaka, mana kungariwangapakuna?

Judá alpapi kaugsagkunapas, ¿imasasik chasa iuiachisakichita?

Kamkuna niwangichimi: “Kamtami *kuianakunchi”: chasa niwagpipas, imasami tutata kawarigsamuska pui i shabima mana unaiilla ialf: chasallatami kamkunapas, nukamanda kungariwangichi.

⁵ Chimandami Santu Ispirituwa rimagkunawa iuiachispa llakichirkaikichita.

Paikunaka, nuka ima niskata uiawaspa, willagrirkakunami, kamkuna wañungapa kagta.

⁶ Mana munanichu kamkuna, nukamanda animalkunata wañuchispa, rupachipuangapa.

Kamkuna, sug runakunamanda llakispa, nuka sutipa Taita Dios kagta rigsispa kaugsanakungapami munani.

Kasami atun Taita Dios ni:

11¹—Israelmanda runakuna *chara uchulla wambrasina kauramandatami paikunata kuiarkani.

Ejipto alpamandami nukapa wambrata kaiarkani.

³ Efrainmanda runakunata makimanda aisaspa purichigsina rurangapami iachachirkani.

Chasa iachachigpipas, paikunaka mana iuiarirkakunachu, nuka paikunata sumaglla kawag kagta.

⁴ Wawata maitugsina ruraspaka kuiaiwami nukapagma kaillaiachirkanikunata.

Iguwa wataraiaskamanda kacharigsinami paikunata rurarkani.

Mikui paikunata karangapami kumurirkani.

⁸ Sangu nanagtami iapa kuiaiwa paikunata sumaglla kawani.

⁹ Nuka paikunawa iapa rabiarispapas, mana sakirisachu, imasa chaiaskasina rurangapa.

Mana ikuti Efrainmanda runakunata maimapas kachasachu.

Nukaka, runasina mana kanichu. Tukuipi alli Taita Diosmi kani.

Kamkunapa kuntrasina mana kanichu, pungullapi saiakungapa.

Kamkunapa chaugpipimi kani, sumaglla kuiangapa.

AMOS

6¹ Kasami tukui pudig atun Taita Dios ni:

—Sión lumapi kungaska kaugsagkuna, ai, ¿imachar pasangakuna?

Samaria lumapi ñi ima mana manchaspalla kaugsagkunapas, ai, ¿imachar pasangakuna?

⁴ Kamkunaka, marfilita ruraska kawitukunapimi siriringichi.

Suma kawitukunapi samarispami maltu kabritu i wagra aicha mikungichi.

⁵ Arpata uiachispami pingaipa mana suma birsiangichi.

Atun mandag Davidsina sug rigcha uiachidirukunata rurangapami munanakungichi.

⁶ Atun kuashagpimi binupas upiangichi.

Kamkunapa kuirpupika, tukuikunamanda mas miski asnarigkunallami kakuringichi.

Chasa ruraspaka, ñugpamanda taita Josepa wambrakunapa wambrakunallatata kaspera, kampura llakinakugpipas, kamkunata ñi imapas mana iuiachinchu.

⁷ Chimandami kamkunata chaiangapa ka, ñugpa sug alpama apai tukungapa.

Kamkuna chiura, kusikuiwa killachispa kagkuna, mana mas uiringapa kangichichu.

7¹² Chi punchakuna Betel puiblupi Amasías suti sasirdutika, kasami Amós suti Santu Ispirituwa rimagta nirka: — Kaimanda llugsispa rii. Kamba Judá alpama *kutii, chipi Diosmanda willaskawa mikuspa kaugsangapa. ¹³ Kai Betel puiblupi ama mas willakui. Kaipi Diospa atun wasi kagka, atun mandag kunguridirumi kapú.

¹⁴ Chiura Amoska, paita ainirka: —Nukaka mana iachaikurkanichu, Taita Diosmanda willag kangapa. Santu Ispirituwa rimagpa wambrapas mana kanichu. Ubijakuna kawagllami karkani. Igus sachakuna almagpasmi karkani.

¹⁵ Chasa kagpipas, atun Taita Diosmi, nuka ubijakuna kawakuura niwarka: “Nuka agllaska Israelmanda runakunapagma rii, nuka ima kamta iuiachiskata willagringapa”.

8⁴ Ministiska ñi imapas mana iukaskakunata kichuspa llakichigkuna, uiamuichi. ⁵ Kamkunaka ningichimi: “¿Amalai wawa killa atun puncha i samadiru puncha utkalla ialintrakuna, chi punchakuna ialigllapi, nukanchika mikui muiu wakachiska ukumanda paskaspa katugringapa; tupudirukunata pisichispa, imasa chaiaskasina libra matitapas shamaiachispa achka kulkimanda katugringapa! ⁶ Ñi imapas mana iukaskakuna iskai alpargatimandallapas dibigkunaka, nukanchimandami lutrinkuna tukungakuna. Mikuimanda kunchu puchuskatapas katusunchimi”.

⁷ Atun Taita Dioska, ñugpamanda taita Jakobta suma atuniachig kaspera, pai kikinta kawag churaspami kasa ni: “Kamkuna chasa jiru ruraskakunata ñi imaurapas mana kungaringapa kanichu”.

JONAS

1 ¹ Atun Taita Dios, Amitaipa wambra suti Jonasta kasami nirka: ²—Atarispá, Nínibe suti atun puibluma rii. Chi puiblupi kagkuna iapa jiru ruraspa kausanakuskaka ñami iachariwagsamurka. Chimandami iukangi, paikunata kasa willagringa: nuka, paikunata puchukangapa kagta.

Chasa uiaspaka, Jonasta iuiarirka, atun Taita Diospa ñawimanda mitikungapa. Chimandami Jope suti lamar atun iaku patama rirka, barkupi iaikuspa ringapa. Jopema chaiagrispaka, Tarsis suti puibluma rikuska barkupimi kulki pagaspa iaikurka. ⁴ Chasa rikuuraka, atun Taita Dioska iapa sinchi wairami kacharka. Chi waira, lamar iaku kasama chasama kuiuchikuska, chi barku puchukaringasinami kawarikurka. ⁵ Chasa kawaspaka, barkuta purichigkunaka, iapa mancharispa, paikunapa diuskunata kaparisiami mañai kallarirkakuna. Chasallata, barkuta shamaichingapa, tukui ima barkupi apanakuskatami iakuma sitarkakuna. Chikama Jonaska, chi barkupi wakachiduru ukuma uraikuspa, wañuskami puñukurka. ⁶ Chiura chi barku duiñuka, paita tarigrispa, nirka: —Puñu siki, ¿imapatak kaipi puñukungi? Atarispá, kamba diusta kaparispa mañai, nukanchimanda llakirispá kispichichu.

⁷ Chiura chi barkuta purichigkunaka, kikinpura ninakurka: —Suirtipi maskasunchi iachangapa: tukui kaipi kagkunamandaka, ¿pitak mana alli ruraspa kausaku?

Chasa suirtipi maskaura, Jonasmandami llugsirka. ⁸ Chiura, paita tapurkakuna: —Nukanchita willai: ¿imamandatak kaituku llakiikuna chaiamurka? ¿Maimandatak samukungi? ¿Ima ruraspaták kausangi? ¿Maikan alpamandatak kangi? ¿Pipuratak kangi?

⁹ Chiura, Jonaska ainirka: —Hebreo runapurami kani. Atun Taita Diustami kungurig kani. Paimi sug luarta, kai alpa luarta, lamar atun iakutapas rurag ka.

¹⁰ *Chiwanka, atun Taita Diospa ñawimanda pai mitikuspa rikugtami paikunata willarka. Chasa uiaspaka, iapa mancharispa, paita nirkakuna: —¿Imapatak kam chasa rurarkangi?

¹¹ Lamar iaku ña iapa awa ulaskuna atarikuskata kawaspaka, Jonasta tapurkakuna: —Kamtaka, ¿imatak rurasunchi; *chiwanka, kai iaku kasillaiangapa?

¹² Chiura, Jonaska ainirka: —Kamkuna iukangichimi, nukata iakuma sitawangakuna. Chasa sitawagpimi kai iaku kasillaianga. Nukamandami kaituku iapa llakiikunata apanakungichi: chitaka allillami iachani.

¹³ Chasa nigpipas chi runakunaka, barkuta alpama chaiachigringapa iuiaspa, sinchimi bugarkakuna. Chasa bugagpipas, chi iakuka mas iapa awa ulaskunami atarii apakurka. *Chiwanka, mana pudinakurkachu masamapas llugsingapa. ¹⁴ Chasa kawaspaka, atun Taita Diustami kaparirkakuna, kasa nispa: —Taitiku, ¡ujalallapas kai runamanda nukanchita wañuchingi! Paipa iawarmanda, ¡ujalallapas nukanchita imapas ningi! Kam Taitiku imasa chaiaskasinami allilla rurakungi.

¹⁵ Chasa ningallowami Jonasta iakuma sitarkakuna. Paita sitagllapi, iaku kasillaiagsamurka. ¹⁶ Chasa kawaspaka, chi barkuta purichigkunaka atun Taita Diusta iapami mancharirkakuna. Nispaka, sug animaltami wañuchirkakuna, paimanda rupachingapa. Paipa ñawipipasmi nirkakuna, imasa allilla chaiaskasina rurangapakuna.

¹⁷ Chikama, atun Taita Dioska sug atun chalwatami kacharka, Jonasta amullispa tragangapa. Paita tragauramanda, kimsa puncha i kimsa tutami chi chalwapa wigsá ukupi karka.

2 ¹ Jonaska, ña chalwapa wigsá ukupi kaspá, atun Taita Diustami mañarka, paita kispichingapa. ¹⁰ Chiura atun Taita Dioska, chi chalwata nirka: “Tusta alpama rispa, Jonasta kamba wigsamanda *kimnaspá, llugsichigrii”.

3 ¹ Chasa ruraskauramanda atun Taita Dioska, parismami Jonasta nirka: ²—Atarispá, Nínibe atun puibluma rii. Chaiagrispaka iukangimi, nuka imasa kamta ningapa niskata willagringa.

³ Chasa uiaspaka Jonaska, atarispá, Ninibema rirka: imasami atun Taita Dios paita nirka: chasa. Chi puibluka, kimsa puncha riipi ialingasina askurinti iapa atunmi karka. ⁴ Jonaska, sug puncha chisiagtami kaparispa purikurka, kasa nispa: —Kuna punchamanda chusku chungá punchá ialiuraka, kai Nínibe puibluka puchukaimi tungungapa ka.

⁵ Chasa uiaspaka, chi puiblupi kausanakugka Taita Dioswa sumagllami iuiarigsamurkakuna. Nirkakuna: —Tukuikuna, kai punchakuna mana mikuspalla chisiasunchi—. Chasa nispa, sagra katangakunami churarirkakuna; *chiwanka, llakiiwa kagtakuna kawachingapa. Atunkuna i uchullakunapas: tukuikunami chasa rurarkakuna.

¹⁰ Atun Taita Dioska kawarka, chi puiblupi kausanakug, jiru ruraskakunata sakispa, allima tigragtakuna. Chasa kawaspaka, paikunamanda llakirispami iuiarirka, pai imasa niskasina mana puchukangapakunata.

HABACUC

1 ²—Taitiku, nuka kamta kaparispa mañakuskataka, ¿ima uratak uiawankangi?
 Kamta llakiikuna willaskataka, ¿ima uratak kispichi wankangi?
³ ¿Imapatak sakiwakungi, chituku jiru rurag runakunata i llakiikunata kawangapa?
 Wañuchigkuna, tukui puchukagkuna, piñachirinakug i ainichirinakugllami tukui purinakú.
2 ² Kasami atun Taita Dios ainiwarka:
 —Muskui ukupi nuka imasa kawachikuskasina pamba rumikunapi iskribii; chasaka, maikan kalpalla ialikugpas allilla kawai pudingapa.
³ Chi muskui ukupi imasa kawachikuska, manara chaiamusapas, mana unailami chasa tukugsamungapa ka.
 Chasallaka mana ialingapa kanchu.
 Maituku unaiagpipas, suiakungilla.
 Ña imaura chaiamuurami chasa tukugsamungapa ka.
⁴ Jiru ruragkunaka, paikunapa iuiapika atun tukuskami kankuna.
 Ikuti nukapa ñawipi alli kawarig runakunaka, nukawa suma iuiaris pallami kaugsanakú.

SOFONIAS

2 ³ Kai alpapi “Uchullasinami kani” iuiaripa kaugsagkuna, atun Taita Dios imasa niskata allilla ruragkuna, paita iuiaripa maskaichi.
 Mana atun tukuspalla, imasa chaiaskasina allilla ruraspa kaugsaichi.
 Chasa kaugsagpikunaka, atun Taita Dios iapa rabiari spa llakii puncha chaiaura pudinrangichimi kispiringa.
3 ¹² Kai puiblupika, mana atun tukuspalla mana ñi imapas iukaska runakunatami sakingapa kani.
 Paikunaka, atun Taita Diosllawami suma iuiaringapa kankuna.
¹³ Chi Israelmanda runakuna nuka sakiskakunaka, imasa chaiaskasina allilla ruraspami kaugsangapa kankuna.
 Mana llullangapa kankunachu.
 Paikunaka, ñi pimandapas mana wasa rimangapa kankunachu.
 Mana manchaspallami mikuspa, samarinakungapa kankuna.
¹⁴ Sión lumapi kaugsanakug, suma kuntintariichi.
 Israelmanda runakunapas, alli iuiachiiwa kapariichi.
 Jerusalén puiblupi kaugsanakug, tukui iuiaiwa kusikuichi.
¹⁵ Atun Taita Dioska, kamkunata justisiakuskatami anchuchirka.
 Kamkunata puchukangapa munagkunata sugsinama llugsichispami kacharka.
 Atun Taita Dios, Israelmanda runakunata iaia mandag kaspera, kamkunapa chaugpipimi kagsamú.
 *Chiwanka mana iukangichichu, ñi imapas manchaiwa kangakuna.
¹⁶ Chi punchakuna, Jerusalenpi kagkunatami ningapa kankuna:
 “Sionpi kaugsanakug, ama manchanakuichi.
 Ama sakiriichi, kamkunapa makikuna sambaiagsina tukungapa”.
¹⁷ Kamkunapa atun Taita Diosmi kamkunapa chaugpipi kagsamú.
 Paimi ka iapa wapu michag. Paimi kamkunata kispichingapa ka.
 Kamkunamandami alli iuiachi kangapa ka.
 Kamkunata kuiaspa, suma kuntintaris pami kangapa ka.
¹⁸ Kusikui punchasinami kantuwa birsiangapa ka

ZACARÍAS

9⁹ Kasami atun Taita Dios ni:

—Sión lumapi kaugsanakug, iapa suma kuntintariichi.

Jerusalenpi kagkuna, alli iuiachiiwa birsiaichi.

Kawaichi: kamkunapa atun mandagmi samuku.

Imasa chaiaskasina allilla ruraspa binsigmi samuku.

Mana imapas iukagsinami samuku, sug burupi tiariska.

Maltu wawa burupimi tiariska samuku.

10 Paimi Efrainpa wañuchinakudiru *augtukunata puchukangapa ka.

Jerusalenpi kaugsag wañuchinakudiru kaballukunatami llugsichingapa ka.

Plichawa wañuchinakudirutapasmi pakichingapa ka.

Tukui alpakunamanda runakunatapas ningapami ka: “Wañuchinakuika, ña mana mas tiangapa kanchu”.

Sug ladu lamar iakumanda sug ladukama, tukuipipasmi mandag kangapa ka, Eufrates suti atun iakumanda kallarispa, kai alpa luar maipi tukurinkama.

12¹⁰ Kasami atun Taita Dios ni:

—Atun mandag Davidpa wambrakunapa kipa wambrakunata i Jerusalenpi kaugsanakuskatami iuiachingapa kani, tukuikunawa sumaglla kaspas, nukata mañawaspa kangapakuna.

Pai kikinkunami ialigta tugsiskata kawawangapa kankuna.

Chasa kawawaspaka, dillakiimi wakangapa kankuna: imasami suglla wambra u ñugpa tiagsamuska wambra wañupuskamanda iapa wakankuna: chasa.

11 Imasami Megido suti atun pambapi Adad-rimón suti ianga diusmanda dillakii wakadur kankuna: chasallatami chi puncha, Jerusalenpi iapa wakangapa kankuna.

MALAUQUÍAS

1¹⁴ Kasami tukui pudig atun Taita Dios ni:

—Nukaka, tukui atun mandagkunamanda mas atun mandagmi kani.

Tukui alpakunapi kaugsagkunami nukata manchawankuna.

2¹—Kam sasirdutikunata, kunaura kasami niikichita:

2 Kamkunaka iukangichimi, nuka ima niskata ruraspa, nukata suma atuniachiwangakuna.

Mana chasa ruragpika, kachamusakichitami, kamkunata imapipas mana allilla tukungapa.

Nuka, tukui pudig atun Taita Dios kaspami chasa niikichita.

8 Kam sasirdutikunaka, alli ñambisinata sakispa, sug mana alli ñambitami rigsina ruranakungichi.

Nuka ima rurangapa niskata achkakunatami pandachispa, mana allillapi urmachinakungichi.

Chasa ruraspaka, nuka Lebimanda runakunawa iuiariskatami mana allilla ruranakungichi.

Nuka, tukui pudig atun Taita Dios kaspami chasa niikichita.

9 Kamkuna, nuka ima iachachiskata mana ruraspalla, nuka ima niskata willangapa kaura, sugkunata sug rigcha sug rigchami iachachinakungichi.

Chimandami sakingapa kaikichita, tukui runakuna wabutispa, jiru iuiaiwa kawachukuna.

10 Tukui nukanchika, ¿manachu suglla Taita Diusta iukanchi?

¿Manachu suglla Iaia Dios, tukui nukanchita wiñachirka?

Nigpika, ¿imapatak nukanchi kikinpura llullachinakunchi; chasaka, Taita Dios nukanchipa ñugpamanda taitakunawa iuiariskaka mana allilla tukungapa?

4¹ Kasami tukui pudig atun Taita Dios ni:

—Uiawaichi. Sug atun wajaiin sindisina punchami chaiamungapa ka.

Imasami tustaska ugsa, wajaiinpi rupachii tukú: chasallatami chi puncha, tukui atun tukuspa jiru ruragkunata rupachingapa kani.

Chipika, ñi sug malki ñi sug angullapas mana sakispallami rupachii tukungapa ka.

²Ikuti kamkuna nukata suma kuiawaspa manchawagkunataka, imasa chaiaskasina allilla ruragmi indisia punchalla sumaiachingapa ka.

Chi indisia punchalla sumaiachigka, kamkumatami kispichingapa ka.